

Revízia a aktualizácia národnej stratégie adaptácie na zmenu klímy na Slovensku

Výstup 2.2: Správa o súčasnom stave politik a rámca riadenia v oblasti adaptácie na zmenu klímy a návrh plánu zapojenia zainteresovaných strán - záverečná správa

Technical Support Instrument
Supporting reforms in 27 Member States

Funded by
the European Union

MINISTERSTVO
ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Tento dokument bol vypracovaný s finančnou podporou Európskej únie. Za jeho obsah nesie výhradnú zodpovednosť autor (autori). Názory vyjadrené v tomto dokumente nemožno v žiadnom prípade považovať za oficiálne stanovisko Európskej únie.

Projekt financuje Európska únia prostredníctvom nástroja technickej podpory, ktorý riadi Generálne riaditeľstvo Európskej komisie pre podporu štrukturálnych reforiem.

Táto správa bola dodaná v máji 2024 na základe zmluvy EK č. REFORM/2021/OP/0006 Lot 1 - TSIC-RoC-20036. Bola dodaná ako súčasť projektu „Revízia a aktualizácia národnej stratégie adaptácie na zmenu klímy na Cypre a na Slovensku“.

© Európska únia, 2024

The Commission's reuse policy is implemented by Commission Decision 2011/833/EU of 12 December 2011 on the reuse of Commission documents (OJ L 330, 14.12.2011, p. 39 – <http://eur-lex.europa.eu/eli/dec/2011/833/oj>).

Unless otherwise noted, the reuse of this document is authorized under the Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) licence (<https://creativecommons.org/by/4.0/>). This means that reuse is allowed, provided that appropriate credit is given and any changes are indicated.

Directorate-General for Structural Reform Support

REFORM@ec.europa.eu

+32 2 299 11 11 (Commission switchboard)

European Commission

Rue de la Loi 170 / Wetstraat 170

1049 Brussels, Belgium

Podrobnosti o zmluve

DG REFORM

Revízia a aktualizácia Stratégie adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy

Referenčné číslo: **Chyba! Nenašiel sa žiaden zdroj odkazov.**

Prezentuje

Trinomics B.V.

Mauritsweg 44

3012 JV Rotterdam

Holandsko

Kontaktná osoba

Pán Matthew Smith

T: +31 (0)6 1292 9246

E: matthew.smith@trinomics.eu

Dátum: 17. máj 2024

Autori

Matthew Smith, Peter Janoška, Tatiana Cuervo Blanco, Liza Leimane (Trinomics), Andrej Šteiner, Michal Schvalb (KRI).

Zrieknutie sa zodpovednosti

Informácie a názory uvedené v tejto správe sú názormi autora (autorov) a nemusia nevyhnutne odrážať oficiálne stanovisko Komisie ani prijímateľa (Ministerstva životného prostredia SR). Komisia nezaručuje presnosť údajov uvedených v tejto štúdii. Komisia ani žiadna osoba konajúca v jej mene nemôže byť zodpovedná za použitie informácií, ktoré sú v nej obsiahnuté.

Rotterdam, 14/03/2024

REFORM/2021/OP/0006 Lot 1 - TSIC-RoC-20036

Revízia a aktualizácia Stratégie adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy

Výstup 2.2: Správa o súčasnom stave politik a rámca riadenia v oblasti adaptácie na zmenu klímy a návrh plánu zapojenia zainteresovaných strán

Trinomics

V spolupráci s:

1. Úvod	6
1.1. Cieľ tejto štúdie.....	7
2. Politické prostredie	9
2.1. Adaptácia na zmenu klímy v politikách EÚ.....	9
2.2. Adaptácia na zmenu klímy v slovenských politikách.....	13
2.3. Ďalšie politické dokumenty a hodnotenia týkajúce sa adaptácie na zmenu klímy	21
2.4. Adaptačné plány na nižšej ako národnej úrovni	25
2.5. Analýza medzier	29
2.6. Dôsledky pre ďalšie kroky	31
3. Hodnotenie súčasných adaptačných opatrení na Slovensku.....	34
3.1. Prierezové adaptačné opatrenia.....	34
3.2. Odvetvové adaptačné opatrenia na Slovensku	37
3.3. Analýza osvedčených postupov z implementácie NAP/NAS	45
3.4. Dôsledky pre ďalšie kroky	48
4. Rámec riadenia adaptácie na zmenu klímy na Slovensku	51
4.1. Súčasný rámec riadenia adaptácie na Slovensku.....	51
4.2. Názory zainteresovaných strán a odporúčania pre ďalšie kroky	52
4.3. Posúdenie riadiacej štruktúry (štruktúr)	53
5. Zapojenie zainteresovaných strán	55
5.1. Mapovanie zainteresovaných strán	55
5.2. Plán zapojenia zainteresovaných strán.....	63
6. Závěry a odporúčania.....	67
Príloha 1: Rozhovory	73
Príloha 2 Hodnotenie opatrení NAS	75
Príloha 3: Podrobné sektorové hodnotenie adaptácie.....	89
Príloha 4: Mapovanie zainteresovaných strán.....	91
Príloha 5: Zoznam politických dokumentov	96

Skratky

AZZZ	Asociácia zamestnávateľských zväzov a združení SR
CAP	Spoločná poľnohospodárska politika
CFP	Spoločná rybárska politika
CSRD	Smernica o podávaní správ o udržateľnosti podnikov
EK	Európska komisia
EEA	Európska environmentálna agentúra
ETS	Systém obchodovania s emisiami
EÚ	Európska únia
EUCRA	Európske hodnotenie klimatických rizík
FRMP	Plány manažmentu povodňového rizika
HLC	Výbor na vysokej úrovni pre koordináciu politiky v oblasti zmeny klímy
ICDPR	Medzinárodná komisia pre ochranu Dunaja
IKT	Informačné a komunikačné technológie
ICZM	Integrované riadenie pobrežnej zóny
IEDP	Inštitút pre pasívne domy Slovensko
KTM	Kľúčové typové opatrenia
LULUCFL	Užívanie pôdy, zmena využívania pôdy a lesné hospodárstvo
MŽP	Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
MRE	Monitorovanie, podávanie správ a hodnotenie
MSFD	Rámcová smernica o morskej stratégii
NAP	Národný akčný plán
NAS	Národná stratégia prispôsobenia sa zmene klímy
NBSAP	Národná stratégia a akčný plán v oblasti biodiverzity do roku 2030
NDC	Národne stanovené príspevky
NECP	Národný energetický a klimatický plán
NEHAP	Nový akčný plán pre životné prostredie a zdravie obyvateľov Slovenskej republiky
NBS	Národná banka Slovenska
NFP	Národný lesnícky program
NFRD	Smernica o nefinančnom vykazovaní
NGFS	Sieť centrálnych bánk a orgánov dohľadu pre ekologizáciu finančného systému
MVO	Mimovládna organizácia
RRF	Fond na podporu odolnosti a obnovy
RRP	Plán odolnosti a obnovy
SHMÚ	Slovenský hydrometeorologický ústav
SAV	Slovenská akadémia vied
SK	Slovensko
SK8	Združenie samosprávnych krajov
SOPK	Slovenská obchodná a priemyselná komora
SPPK	Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora
UNFCCC	Rámcový dohovor OSN o zmene klímy
UNMS	Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo SR
URSO	Úrad pre reguláciu sieťových odvetví
WFD	Rámcová smernica o vode
WGA	Pracovná skupina pre adaptáciu

1. Úvod

Slovensko je vnútrozemská krajina v strednej Európe a hraničí s Českou republikou a Rakúskom na západe, s Poľskom na severe, Ukrajinou na východe a Maďarskom na juhu. Hospodárstvo Slovenska poháňa priemysel služieb, ako aj priemyselná výroba, najmä automobilový priemysel..

Geografia Slovenska sa vyznačuje rozmanitou krajinou, ktorá zahŕňa husto zalesnené pohoria na severe a v strednej časti krajiny, nížiny pri Dunaji na západe a rieku Hornád na východe, pričom posledné dve menované oblasti sú zároveň dôležitými poľnohospodárskymi oblasťami Slovenska. Podnebie krajiny je vzhľadom na jej topografiu pomerne rôznorodé. V nížinách sa vyskytuje mierne kontinentálne podnebie, zatiaľ čo v horách (Tatry) na severe vysokohorské podnebie.

Za posledné storočie sa priemerná ročná teplota vzduchu neustále zvyšovala. Zatiaľ, čo ročný úhrn zrážok zostal v priemere rovnaký, na juhu Slovenska došlo k jeho zvýšeniu. Okrem toho za posledných 15 rokov stúplo množstvo extrémnych denných zrážok, čo viedlo k lokálnym povodňovým rizikám. V nadmorskej výške do 1 000 metrov nastal aj pokles snehovej prikrývky, hoci vo vyšších pohoriach sa zvýšil počet dní so snehovou prikrývkou. Niektoré odvetvia sa považujú za zraniteľnejšie ako iné, napríklad doprava, infraštruktúra a poľnohospodárstvo.¹

Slovensko preukázalo odhodlanie prijať proaktívne opatrenia prispôbiť sa zmene klímy. V roku 2014 prijala krajina Stratégiu adaptácie Slovenskej republiky na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy. Na tomto základe v roku 2018 predstavila Stratégiu adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy - aktualizáciu (ďalej len "NAS 2018"). V roku 2021 bol prijatý Národný akčný plán adaptačnej stratégie (NAP), ktorý je v súlade s globálnou agendou v oblasti zmeny klímy a záväzkami EÚ.

1.1. Cieľ tejto štúdie

Slovensko pripravilo a realizuje rôzne opatrenia na podporu adaptácie na zmenu klímy. Ako členský štát EÚ ich vypracovala v rámci legislatívneho rámca EÚ. Zároveň napriek globálnym záväzkom dohodnutým v rámci Rámcového dohovoru OSN o zmene klímy (UNFCCC) zmena klímy nevykazuje žiadne známky spomalenia. Naďalej predstavuje najvýznamnejšie riziko pre ľudí, ekonomiku a prírodu.² Preto je veľmi dôležité zabezpečiť, aby adaptačné opatrenia zostali účinné a aby sa zlepšili/prepracovali tak, aby reagovali na stupňujúce sa hrozby. V súlade so stratégiou EÚ v oblasti adaptácie by sa mal klásť dôraz na zabezpečenie toho, aby sa politické cykly zameriavali na to, aby sa adaptácia stala inteligentnejšou, rýchlejšou a systémovejšou, a zároveň sa posilnili medzinárodné opatrenia v oblasti odolnosti voči zmene klímy. To zahŕňa štruktúrovaný proces vrátane prípravy, hodnotenia klimatických rizík a zraniteľnosti, identifikácie a hodnotenia možností adaptácie, implementácie a priebežného hodnotenia opatrení s cieľom zabezpečiť ich relevantnosť a účinnosť v čase.

V reakcii na túto nevyhnutnosť sa Slovensko rozhodlo revidovať svoju Národnú stratégiu adaptácie na zmenu klímy (NAS) a akčný plán (NAP). Toto úsilie je podporované prostredníctvom projektu *Revízia a aktualizácia národnej stratégie adaptácie na zmenu klímy na Cypre a na Slovensku*. Cieľom našej štúdie je poskytnúť dôležité informácie na prispôbenie celkových aktivít projektu súčasnému kontextu a potrebám Slovenska.

Správa predstavuje prehľad politik adaptácie na zmenu klímy a existujúceho rámca riadenia na Slovensku, pričom identifikuje nedostatky a príležitosti na zlepšenie. Analyzuje tiež pokrok v adaptačných opatreniach, ktoré sa na Slovensku doteraz realizovali. Mapuje zainteresované strany, ktorých účasť je kľúčová pre vypracovanie a realizáciu úspešnej adaptačnej stratégie.

Informácie pre túto štúdiu boli zhromaždené prostredníctvom výskumu dokumentov, prehľadu literatúry a rozhovorov uskutočnených v období od januára do apríla 2024. Cieľom rozhovorov bolo objasniť kontext a identifikovať ďalšie zdroje, ktoré mohli byť v rámci výskumu dokumentov prehliadnuté. Celkovo sa uskutočnilo desať rozhovorov so zástupcami vnútroštátnych orgánov a výskumných inštitúcií. Ich vstupy boli analyzované s cieľom pochopiť všetky medzery a príležitosti v politickom prostredí, riadiacom rámci a adaptačnom úsilí v krajine a sú zahrnuté do analýzy uvedenej v nasledujúcich kapitolách. Zainteresované strany, s ktorými sa uskutočnili rozhovory, spolu s otázkami na rozhovory sú uvedené v prílohe 1.

1.1.1. Sprievodca čítaním

Táto správa pozostáva zo šiestich kapitol a piatich príloh, v ktorých sú zhrnuté informácie získané z rozsiahlej analýzy literatúry, ako aj z rozhovorov so zainteresovanými stranami. Hlavná časť správy vymedzená v šiestich kapitolách obsahuje najdôležitejšie údaje. V záujme zabezpečenia stručnosti a koherentnosti boli niektoré informácie skrátené alebo selektívne prezentované, napríklad časti týkajúce sa adaptačných opatrení a analýzy zainteresovaných strán. Pre čitateľov, ktorí hľadajú komplexnejšie informácie, je celý rozsah informácií k dispozícii v prílohách.

Kapitola 2 sa zaoberá príslušnými politikami v oblasti adaptácie na zmenu klímy na úrovni EÚ a na slovenskej (národnej aj nižšej ako národnej) úrovni spolu s kľúčovými nedostatkami v transpozícii/implementácii politik, ktoré naznačujú potenciálne

¹ Ministerstvo životného prostredia (2016) [Adaptačná stratégia Slovenskej republiky na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy](#) Prehľad: Zhrnutie

² Svetové ekonomické fórum (2024). Správa o globálnych rizikách 2024.

revízie, ktoré by Slovensko mohlo zvážiť. Príloha 2 obsahuje prehľad politík relevantných pre adaptáciu na zmenu klímy, ktoré sú špecifické pre Slovensko.

V kapitole 3 sa hodnotí pokrok v adaptačných opatreniach uvedených v súčasnom NAP. Táto kapitola je doplnená podrobným hodnotením opatrení v prílohách 2 a 3.

V kapitole 4 sa hodnotí rámec riadenia adaptácie v krajine a na základe prieskumu literatúry a poznatkov z hĺbkových rozhovorov sa uvádzajú príležitosti na zlepšenie.

Kapitola 5 obsahuje odporúčania týkajúce sa zapojenia zainteresovaných strán do vývoja a realizácie adaptačnej stratégie. Tieto odporúčania vychádzajú z podrobného mapovania mocenských záujmov, ktoré je podrobne vysvetlené v 5. kapitole a prístupné v prílohe 4.

Nakoniec 6. kapitola sumarizuje závery z 2. až 5. kapitoly a poskytuje odporúčania pre oblasti, na ktoré sa treba zamerať v nasledujúcich krokoch.

2. Politické prostredie

Cieľom tejto kapitoly je zhodnotiť politiky adaptácie na zmenu klímy so zameraním na EÚ a Slovensko. Má túto štruktúru:

- V časti 2.1 sa analyzuje adaptácia na zmenu klímy v rámci politiky EÚ;
- V časti 2.2 sa skúma adaptácia na zmenu klímy v slovenských politikách vrátane sektorových a komunálnych stratégií;
- V časti 2.3 sú uvedené ďalšie kľúčové politické dokumenty a hodnotenia relevantné pre adaptáciu na zmenu klímy na Slovensku;
- V časti 2.4 sú zobrazené výsledky porovnávacej analýzy adaptačných stratégií na nižšej ako národnej úrovni;
- V časti 2.5 je vykonaná analýza nedostatkov s cieľom určiť súlad súčasných politík adaptácie na zmenu klímy na Slovensku s rámcom EÚ;
- Nakoniec sa v časti 2.6 rozoberajú dôsledky analýzy na revíziu a aktualizáciu NAS a spôsob, akým tieto zistenia môžu byť použité v ďalších fázach projektu.

2.1. Adaptácia na zmenu klímy v politikách EÚ

Európska únia sa aktívne podieľa na boji proti zmene klímy. Mnohé politiky EÚ sú navrhnuté s cieľom prispieť ku globálnym záväzkom dohodnutými pod záštitou OSN (pozri rámček 2-1). Okrem stratégií a politík, ktoré priamo podporujú adaptáciu na zmenu klímy, EÚ tiež zabezpečuje, aby sa požiadavky na adaptáciu stali súčasťou politík rôznych sektorov, ktoré sú ovplyvnené zmenou klímy alebo môžu prispieť k budovaniu odolnosti spoločnosti voči nej. S cieľom uľahčiť vykonávanie opatrení v oblasti zmeny klímy sa vo viacročnom finančnom rámci na roky 2021 - 2027 uvádza, že 30 % európskeho rozpočtu by malo ísť na výdavky súvisiace s klímou.

2.1.1. Politiky EÚ v oblasti adaptácie

V roku 2018 bolo vytvorené **Nariadenie o riadení energetickej únie a opatrení v oblasti klímy**³, v ktorom sa stanovuje monitorovací mechanizmus. EÚ umožňuje plniť jej povinnosti, podávať správy podľa UNFCCC a Parížskej dohody. V záujme sledovania pokroku pri vykonávaní právnych predpisov EÚ v oblasti klímy sa v tomto nariadení od členských štátov vyžaduje, aby od marca 2021 každé dva roky vypracovali národné adaptačné stratégie (NAS) a akčné plány (NAP) a podávali správy o ich pokroku. Táto požiadavka bola ďalej posilnená v roku 2021, keď boli prijaté dva dokumenty Európsky zákon o klíme a Stratégia EÚ v oblasti adaptácie.

Európsky zákon o klíme⁴ je zosúladený s globálnymi dohodami, konkrétne so začlenením globálneho cieľa o adaptácii (GGA) Parížskej dohody do zákona (pozri Bunka 1). Pokiaľ ide o adaptáciu na zmenu klímy, zákon sa zameriava na zvýšenie adaptačnej kapacity, posilnenie odolnosti a zníženie zraniteľnosti voči zmene klímy v celej EÚ a konkrétne vyžaduje, aby členské štáty EÚ prijali a vykonávali národné adaptačné stratégie a plány. V rámci integrácie mechanizmu monitorovania a podávania správ stanoveného v nariadení sa od členských štátov očakáva, že vypracujú opatrenia na sledovanie pokroku a príslušnú úpravu opatrení. Hoci sa však od členských štátov vyžaduje, aby vypracovali a predložili NAS a NAP. Očakáva sa, že vyvinú úsilie na ich sledovanie a revíziu každé dva roky. Nie sú stanovené žiadne záväzné ciele, za ktoré by sa mohli zodpovedať.

Stratégia EÚ v oblasti adaptácie dopĺňa európske klimatické právo, v ktorom sa uvádza, ako sa EÚ môže prispôbiť nepriaznivým účinkom zmeny klímy a stať sa do roku 2050 odolnou voči zmene klímy. Jej hlavnými cieľmi sú:

- i) zlepšiť znalosti a dostupnosť údajov o rizikách a stratách súvisiacich s klímou,
- ii) podporiť rozvoj adaptačnej politiky na všetkých úrovniach riadenia spoločnosti a hospodárstva, zlepšením existujúcich plánov, začlenením odolnosti voči zmene klímy do makrofiškálnej politiky a podporou riešení adaptácie založených na prírode
- iii) urýchliť adaptáciu vo všetkých oblastiach urýchlením vývoja a zavádzania adaptačných riešení. Dôležitým cieľom stratégie je začleniť adaptáciu na zmenu klímy do všetkých sektorových oblastí politiky, ktoré sa vzťahujú na verejný aj súkromný sektor, s cieľom vypracovať a realizovať adaptačné stratégie nad rámec sektorov, na ktoré sa zameriava adaptačná stratégia EÚ z roku 2013. To sa dosiahne zohľadnením troch prierezových priorit: začlenenie adaptácie do makrofinančnej politiky,

³ Nariadenie (EÚ) 2018/1999 o riadení energetickej únie a opatreniach v oblasti klímy

⁴ Nariadenie (EÚ) 2021/1119, ktorým sa ustanovuje rámec na dosiahnutie klimatickej neutrality ("európske právo v oblasti klímy")

riešenia založené na prírode pre adaptáciu a miestne adaptačné opatrenia.⁵ Cieľom stratégie je pomôcť členským štátom prijímať informované rozhodnutia pri začleňovaní adaptačných riešení do ich plánov a stratégií sprístupnením adaptačných možností, ktoré možno využiť na rôznych úrovniach riadenia.

Bunka 1: Celosvetové úsilie o adaptáciu na zmenu klímy

Na čele celosvetového úsilie o prispôsobenie sa zmene klímy stojí Organizácia Spojených národov. Cieľom **Sendajského rámca na znížovanie rizika katastrof**⁶, schváleného v roku 2015, je vybudovať adaptačnú kapacitu prostredníctvom realizácie opatrení, ktoré znížia zraniteľnosť a zvýšia pripravenosť na reakciu a obnovu po katastrofách spôsobených klímou v priebehu nasledujúcich 15 rokov. Okrem posilnenia správy vecí verejných na riadenie rizika katastrof sa v rámci vyzýva aj na zvýšenie investícií do opatrení na zníženie rizika a zvýšenie odolnosti.

Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj⁷, schválená v roku 2016, obsahuje dva ciele udržateľného rozvoja (SDG), ktoré sa týkajú adaptácie na zmenu klímy. Cieľ udržateľného rozvoja č. 13 sa zameriava na budovanie adaptačnej kapacity a odolnosti, ako aj na začlenenie zmeny klímy do národných politík, stratégií a plánovania. Implementácia cieľa SDG 17, ktorý znie: „Posilnenie prostriedkov implementácie a oživenie globálneho partnerstva pre udržateľný rozvoj“ tiež podporuje národný adaptačný proces tým, že rešpektuje politický priestor a vedúcu úlohu každej krajiny v oblasti adaptácie. Hoci ciele udržateľného rozvoja nie sú právne záväzné, od vlád sa očakáva, že prevezmú zodpovednosť, vytvoria národné rámce a budú pravidelne monitorovať a podávať správy o pokroku pri dosahovaní cieľov. V roku 2016 nadobudla platnosť aj **Parižska dohoda**⁸, právne záväzná medzinárodná zmluva vypracovaná v rámci procesu UNFCCC. Táto záväzná dohoda, ktorá je medzníkom v multilaterálnom procese v oblasti zmeny klímy, spája všetky krajiny v boji proti zmene klímy a v prispôbovaní sa jej dôsledkom. Od roku 2020 dohoda funguje v päťročnom cykle, v rámci ktorého krajiny vypracúvajú a predkladajú čoraz ambicióznejšie akčné plány v oblasti klímy. Tieto plány, známe ako národné stanovené príspevky (NDC), zahŕňajú opatrenia na budovanie odolnosti s cieľom prispôbiť sa dôsledkom zmeny klímy, ako aj stratégie dekarbonizácie.

Pokiaľ ide o **globálny cieľ v oblasti adaptácie (GGA), Rámec Spojených arabských emirátov pre globálnu klimatickú odolnosť** bol významným úspechom na konferencii COP 28, ktorý predstavuje doteraz najväčšie rokovania o adaptácii v rámci Parižskej dohody. Zameriava sa na zvýšenie kolektívneho blahobytu, ochranu životného prostredia a ekonomik a ochranu prírody v rámci siedmich tematických cieľov, ktoré zdôrazňujú opakujúce sa adaptačné cykly spolu s prírodnými aspektmi, ako je napríklad rodová citlivosť. Rámec ponúka krajinám základ na zosúladienie ich systémov monitorovania a hodnotenia, hoci je potrebné vyvinúť ďalšie úsilie.⁹ Súčasťou Rámca SAE je aj Pracovný program SAE-Belém pre ukazovatele, ktorý je súčasťou Rámca SAE pre globálnu odolnosť voči zmene klímy. Bol vytvorený s cieľom vypracovať ukazovatele súvisiace s adaptáciou na zmenu klímy a odolnosťou voči nej. Cieľom dvojročného pracovného programu je ukončiť ho do novembra/decembra 2025.¹⁰

2.1.2. Prispôsobenie sa zmene klímy v sektorových politikách EÚ

Dôležitým cieľom adaptačnej stratégie EÚ je začlenenie adaptácie na zmenu klímy do politík EÚ a príslušné opatrenia a požiadavky boli začlenené do rôznych sektorových politík, ktoré môžu prispieť k zvýšeniu odolnosti voči zmene klímy a podporiť adaptačné úsilie alebo v prípade, že si zraniteľnosť sektora voči zmene klímy vyžaduje osobitné a špecializované opatrenia. Vzhľadom na zložitosť a prekryvanie sa mnohých z týchto sektorov sa ďalej uvádzajú len hlavné sektorové politiky a ich kľúčové požiadavky pre členské štáty.

Tabuľka 1: Uplatňovanie adaptácie v kľúčových sektoroch - požiadavky členských štátov

Sektor	Politika EÚ s osobitnými požiadavkami členských štátov
Poľnohospodárstvo	Nariadenie o využívaní pôdy, zmenách vo využívaní pôdy a lesnom hospodárstve (LULUCF) ¹¹ zahŕňa politiky a opatrenia súvisiace s adaptáciou na zníženie zraniteľnosti pôdy voči prírodným poruchám. Patrí sem zavádzanie riešení založených na prírode a znížovanie vplyvu postupov obhospodarovania pôdy a lesného hospodárstva. Od členských

⁵ Pozri oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov: Vytváranie Európy odolnej voči zmene klímy - Nová stratégia EÚ v oblasti adaptácie na zmenu klímy Lex - 52021dc0082 - En - Eur-Lex. Získané z <https://eur-lex.europa.eu/Legal-Content/En/Txt/?Uri=Com%3a2021%3a82%3afin>

⁶ <https://www.undrr.org/publication/sendai-framework-disaster-risk-reduction-2015-2030>

⁷ <https://sdgs.un.org/publications/transforming-our-world-2030-agenda-sustainable-development-17981>

⁸ <https://unfccc.int/process-and-meetings/the-paris-agreement>

⁹ IISD (2024). *Po konferencii COP 28: čo bude nasledovať v oblasti adaptácie?* Dostupné z: <https://www.iisd.org/articles/explainer/after-cop-28-what-is-next-for-adaptation>; (UN.int). Získané z <https://unfccc.int/topics/adaptation-and-resilience/workstreams/gga>.

¹⁰ Pozri <https://climatenetwork.org/resource/submission-uae-belem-work-programme-on-indicators/>.

¹¹ Nariadenie (EÚ) 2018/841 o zahrnutí emisií a záchytov skleníkových plynov z využívania pôdy, zmien vo využívaní pôdy a lesného hospodárstva do rámca 2030 a energetiky

Sektor	Politika EÚ s osobitnými požiadavkami členských štátov
	štátov sa vyžaduje, aby zaviedli záväzný národný cieľ zvýšeného čistého odstraňovania skleníkových plynov a zaviazali sa k dodatočnému odstraňovaniu na obdobie rokov 2026 - 2029. Spoločná poľnohospodárska politika (SPP) na roky 2023 - 2027 ¹² zahŕňa posilnenú podporu zmierňovania zmeny klímy, pričom prostredníctvom úsilia o ochranu prírodných zdrojov a zvyšovanie biodiverzity prispieva k adaptácii. SPP podporuje poľnohospodárske techniky priaznivé pre klímu a opatrenia, ktoré chránia množstvo a kvalitu vody, obmedzujú stratu a eróziu pôdy, zlepšujú sekvestráciu uhlíka v poľnohospodárskej pôde. Podporuje opatrenia, ktoré chránia a zvyšujú biodiverzitu (napr. vytváranie a udržiavanie krajinných prvkov a „koridorov pre voľne žijúce živočíchy“). Od členských štátov sa vyžaduje, aby vypracovali národné strategické plány SPP, ktoré podporujú životaschopné príjmy poľnohospodárskych podnikov a podporujú odolnosť poľnohospodárskeho sektora.
Lesníctvo	Stratégia EÚ v oblasti lesného hospodárstva do roku 2030 ¹³ zahŕňa niekoľko opatrení zameraných na posilnenie ochrany a obnovy lesov, zlepšenie udržateľného obhospodarovania lesov a zlepšenie monitorovania a účinného plánovania lesov v EÚ. Jedným z opatrení EÚ podporovaných v rámci stratégie je opätovné zalesňovanie biologicky rozmanitých lesov vysadením 3 miliárd stromov do roku 2030.. Do tejto stratégie spadá niekoľko nariadení, ako napríklad navrhovaný zákon o monitorovaní lesov ¹⁴ , ktorý by od členských štátov vyžadoval vypracovanie dlhodobých plánov pre lesy alebo prispôbenie ich existujúcich plánov tak, aby zohľadňovali strednodobú alebo dlhodobú perspektívu. Členské štáty musia vypracovať národné stratégie v súlade s cieľmi stratégie EÚ (napr. ochrana posledných zvyškov pralesov a starých lesov).
Biodiverzita	Stratégia v oblasti biodiverzity do roku 2030 ¹⁵ stanovuje konkrétne požiadavky na obnovu prírody, ako napríklad obnovu lesov EÚ, obnovu degradovanej pôdy a posilnenie ochrany lesných ekosystémov prísnu ochranou oblastí pre biotopy a obnovu populácie rýb. Očakáva sa, že ďalšie požiadavky vyplynú z návrhu zákona o obnove prírody (napr. konkrétne ciele obnovy prírody), zatiaľ čo samotná stratégia sa snaží podporiť dosiahnutie cieľov smerníc o vtácoch a biotopoch. Očakáva sa, že členské štáty prispievajú k cieľu zákonnej ochrany 30 % pevniny a 30 % mora a k cieľu prísnej ochrany 10 % všetkých chránených území.
Voda	Vodná politika EÚ pozostáva z niekoľkých vzájomne prepojených a vzájomne sa podporujúcich právnych predpisov, ktorých cieľom je zabezpečiť ochranu zdrojov a udržateľné hospodárenie s nimi aj vzhľadom na meniace sa podnebie. Rámcová smernica o vode (WFD) ¹⁶ zabezpečuje integrovaný prístup k udržateľnému hospodáreniu s vodou. Jej cieľom je chrániť a v prípade potreby obnoviť vodné útvary, aby sa dosiahol dobrý chemický a ekologický stav a zabránilo sa zhoršovaniu stavu. RSV sa vzťahuje na vnútrozemské, prechodné a pobrežné povrchové vody, ako aj na podzemné vody. Ďalej ju podporujú dve smernice, jedna zameraná na kvalitu a množstvo podzemných vôd a druhá na kvalitu povrchových vôd. Členské štáty musia vypracovať plány manažmentu povodí (RBMP) s programom opatrení, ktorý zahŕňa aj činnosti na podporu adaptácie na zmenu klímy. Cieľom smernice o povodniach ¹⁷ je znížiť a zvládnuť riziká, ktoré povodne predstavujú pre ľudské zdravie, životné prostredie, kultúrne dedičstvo a hospodársku činnosť. Vyžaduje sa v nej, aby členské štáty posúdili všetky oblasti, v ktorých by mohlo dôjsť k významným povodňiam, zmapovali rozsah povodní a majetok a ľudí ohrozených v týchto oblastiach a prijali primerané a koordinované opatrenia (vrátane opatrení súvisiacich s adaptáciou) na zníženie tohto povodňového rizika. Tieto opatrenia sa uvádzajú v plánoch manažmentu povodňových rizík (FRMP), ktoré musia členské štáty každých šesť rokov oznamovať.
Budovy	Cieľom smernice o energetickej hospodárnosti budov ¹⁸ je zlepšiť a obnoviť budovy tak, aby boli schopné čeliť extrémnym teplotám a prírodným katastrofám súvisiacich s klímou. Medzi opatrenia patrí postupné zavádzanie minimálnych noriem energetickej hospodárnosti nebytových budov s cieľom podporiť obnovu budov s najnižšou energeticou hospodárnosťou a modernizáciu existujúcich budov s lepšou integráciou energetických systémov na vykurovanie, chladenie, vetranie atď. Od členských štátov sa vyžaduje, aby vypracovali dlhodobú stratégiu obnovy zameranú na dekarbonizáciu fondu budov do roku 2050 a stanovili minimálne požiadavky na energetickú hospodárnosť nových budov a existujúcich budov, ktoré sa významne obnovujú (od roku 2021 takmer nulová spotreba energie).
Energia	Rámec pre klímu a energetiku do roku 2030 zahŕňa celoeurópske ciele v oblasti energetickej efektívnosti obnoviteľných zdrojov energie a dekarbonizácie. ¹⁹ Zahŕňa požiadavku nariadenia o riadení energetickej únie a opatrení v oblasti klímy vypracovať národné energetické a klimatické plány (NEKP). V týchto plánoch sa identifikujú zraniteľné miesta a riziká v oblasti klímy, stanovujú adaptačné ciele a vypracúvajú opatrenia na dosiahnutie adaptácie a zvýšenie odolnosti energetického systému. ²⁰ Členské štáty musia vypracovať NECP a každé dva roky predkladať správy o pokroku.
Doprava	Stratégia udržateľnej a inteligentnej mobility ²¹ je štruktúrovaná okolo troch cieľov, medzi ktoré patrí zabezpečenie udržateľnosti, inteligencie a odolnosti dopravného systému EÚ. V kontexte adaptácie sa zameriava na zvýšenie udržateľnosti všetkých druhov dopravy, širokú dostupnosť udržateľných alternatív v multimodálnom dopravnom

¹² EK (n.d.) Spoločná poľnohospodárska politika https://agriculture.ec.europa.eu/common-agricultural-policy_en

¹³ KOM/2021/572 v konečnom znení Nová stratégia EÚ v oblasti lesného hospodárstva do roku 2030

¹⁴ EK (2023) Tlačový kútik - komisia navrhuje komplexné monitorovanie na zlepšenie odolnosti európskych lesov https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_23_5909

¹⁵ COM/2020/380 v konečnom znení Stratégia EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030 Návrat prírody do nášho života

¹⁶ Smernica 2000/60/ES, ktorou sa stanovuje rámec pôsobnosti pre opatrenia Spoločenstva v oblasti vodného hospodárstva

¹⁷ Smernica 2007/60/ES o hodnotení a manažmente povodňových rizík

¹⁸ Smernica (EÚ) 2018/844 o energetickej hospodárnosti budov

¹⁹ <https://www.consilium.europa.eu/en/policies/climate-change/2030-climate-and-energy-framework/#:~:text=Rámec%202030%20má%20za cieľ najmä%20pre%20naftu%20a%20plyn>

²⁰ https://commission.europa.eu/energy-climate-change-environment/implementation-eu-countries/energy-and-climate-governance-and-reporting/national-energy-and-climate-plans_en

²¹ KOM/2020/789 v konečnom znení. Stratégia udržateľnej a inteligentnej mobility

Sektor	Politika EÚ s osobitnými požiadavkami členských štátov
	systeme a zavedenie správnych stimulov na podporu tohto prechodu. Od členských štátov sa vyžaduje, aby integrovali politiky do národných programov, ktoré sú zamerané na plánovanie a realizáciu mobility.
Cestovný ruch	Európska agenda pre cestovný ruch do roku 2030 vyzýva na ekologický prechod v odvetví cestovného ruchu, pričom zdôrazňuje potrebu zapojiť všetky zainteresované strany v rôznych odvetviach a snažiť sa rozvíjať pracovné zručnosti, ktoré môžu prispieť k budovaniu odolnejšieho a udržateľnejšieho odvetvia. Cestovný ruch je prierezovým odvetvím, takže agenda vychádza okrem iného z existujúcich právnych predpisov EÚ pre sektory vody, poľnohospodárstva, biodiverzity, energetiky a stavebníctva. ²² Členské štáty sa vyzývajú, aby prijali dobrovoľné opatrenia na podporu ekologickej transformácie podnikov cestovného ruchu a malých a stredných podnikov, ako aj výskumné a inovačné projekty a pilotné projekty v oblasti obehového a udržateľného cestovného ruchu.
Kultúrne dedičstvo	Nový európsky program pre kultúru ²³ zahŕňa viacročné pracovné plány pre kultúru, v ktorých členské štáty definujú svoje priority pre tvorbu kultúrnej politiky na úrovni EÚ. Súčasný pracovný plán zahŕňa potrebu chrániť a zachovávať kultúrne dedičstvo v súvislosti s katastrofami spôsobenými zmenou klímy, ako sú záplavy a búrky, zvyšovanie teploty a stúpanie hladiny morí. Kultúrne dedičstvo je prierezovým sektorom, v ktorom sa uplatňujú existujúce právne predpisy EÚ, ako napríklad smernica o povodniach. ²⁴ V rámci programu sa členské štáty vyzývajú, aby vypracovali akčný plán pre kultúrne dedičstvo na vnútroštátnej úrovni a nadviazali na iniciatívy uvedené v pracovných plánoch.
Obchod, priemysel, financie	Stratégia EÚ pre udržateľné financovanie sa zameriava na presmerovanie súkromných investícií do prechodu na klimaticky neutrálne, klimaticky odolné, environmentálne udržateľné, zdrojovo efektívne a spravodlivé hospodárstvo ako doplnok verejných financií. Zavádza sa v nej taxonomický rámec EÚ ²⁵ s cieľom uznať environmentálne udržateľné hospodárske činnosti vrátane tých, ktoré súvisia s adaptáciou na zmenu klímy. ²⁶ Investori a spoločnosti budú musieť oznamovať zosúladienie a prínos svojich činností k cieľom taxonómie. Smernica o podávaní správ o udržateľnosti podnikov ²⁷ posilňuje pravidlá týkajúce sa sociálnych a environmentálnych informácií, ktoré musia veľké spoločnosti (spoločnosti verejného záujmu s viac ako 500 zamestnancami), kótované malé a stredné podniky podávať (spolu s ďalšími požiadavkami vymedzujúcimi vykazujúce subjekty vrátane prahovej hodnoty obratu) ²⁸ , a to od roku 2025. To zahŕňa opis všetkých opatrení na prispôbenie sa zmene klímy prijatých v rámci procesu riadenia rizík. Od členských štátov sa vyžaduje, aby požiadavky na podávanie správ začlenili do svojich priemyselných a finančných sektorových politík.
Odolnosť voči riziku katastrof	Smernica o odolnosti kritických subjektov ²⁹ vstúpila do platnosti v roku 2023 a jej cieľom je zabezpečiť ochranu kritickej infraštruktúry pred rôznymi hrozbami vrátane prírodných rizík vyplývajúcich z nepriaznivých účinkov zmeny klímy. Smernica sa vzťahuje na 11 rôznych sektorov vrátane energetiky, pitnej vody, odpadových vôd, digitálnej infraštruktúry a zdravia. Členské štáty musia smernicu transponovať do vnútroštátnych právnych predpisov do októbra 2024. Budú musieť prijať národnú stratégiu a vykonať posúdenie rizík s cieľom posilniť odolnosť kritických subjektov voči rôznym hrozbám vrátane prírodných rizík vyplývajúcich zo zmeny klímy. V smernici o povodniach (vysvetlené v sektore vodného hospodárstva) sa od členských štátov vyžaduje, aby vypracovali a vykonávali plány na riadenie a zmierňovanie následkov povodní vrátane opatrení relevantných z hľadiska adaptácie.
IKT	2030 Digitálny kompas ³⁰ sa zameriava na zlepšenie odolnosti infraštruktúry IKT voči vplyvom zmeny klímy a zníženie vplyvu tohto sektora na životné prostredie prostredníctvom opatrení v oblasti energetickej účinnosti a ďalších iniciatív. Navrhuje zoznam cieľov do roku 2030, ktoré sú členské štáty povinné realizovať a ktoré zahŕňajú opatrenia relevantné z hľadiska adaptácie. Smernica o odolnosti kritických subjektov (uvedená vyššie v časti Odolnosť voči rizikám katastrof) sa týka aj sektora digitálnej infraštruktúry.
Zdravie	Program EU4Health ³¹ je nástroj financovania, ktorého cieľom je pripraviť sa na budúce krízy v oblasti zdravia vrátane tých, ktoré súvisia so zmenou klímy. Právne predpisy EÚ o zdraví rastlín ³² a právne predpisy EÚ o zdraví zvierat ³³ sa vzťahujú aj na riziká pre zdravie plodín, lesov a hospodárskych zvierat spôsobených klímou. Od členských štátov sa vyžaduje, aby do svojich národných adaptačných stratégií a plánov zahrnuli aspekty súvisiace so zdravím.
Územné plánovanie	Územné plánovanie je horizontálne odvetvie, v ktorom sa pri tvorbe územných plánov spájajú viaceré politiky. Hoci neexistuje žiadna zastrešujúca politika územného plánovania, stratégia EÚ pre pôdu do roku 2030 vyzýva členské štáty, aby stanovili ciele v oblasti záberu pôdy ³⁴ do roku 2030 s cieľom dosiahnuť do roku 2050 neutralitu záberu pôdy.

²² <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-15441-2022-INIT/en/pdf>.

²³ <https://culture.ec.europa.eu/policies/strategic-framework-for-the-eus-cultural-policy>

²⁴ V rámci smernice o povodniach musia členské štáty každých šesť rokov podávať správy o tom, koľko lokalít kultúrneho dedičstva by mohli byť postihnutých povodňami.

²⁵ Nariadenie (EÚ) 2020/852 o vytvorení rámca na uľahčenie udržateľných investícií

²⁶ KOM/2021/390 v konečnom znení. Stratégia financovania prechodu na udržateľné hospodárstvo

²⁷ Smernica (EÚ) 2022/2464, pokiaľ ide o podávanie správ o udržateľnosti podnikov

²⁸ Pozri Udržateľné hospodárstvo: Parlament prijal nové pravidlá podávania správ pre nadnárodné spoločnosti: Novinky: Európsky parlament. (2023). Získané z: <https://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20221107IPR49611/sustainable-economy-parliament-adopts-new-reporting-rules-for-multinationals>

²⁹ Smernica (EÚ) 2022/2557 o odolnosti kritických subjektov

³⁰ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/?uri=CELEX%3A52021DC0118>

³¹ https://health.ec.europa.eu/funding/eu4health-programme-2021-2027-vision-healthier-european-union_en

³² Nariadenie (EÚ) 2016/2031 o ochranných opatreniach proti škodcom rastlín

³³ Nariadenie (EÚ) 2016/429 o prenosných chorobách zvierat a o zmene a zrušení určitých aktov v oblasti zdravia zvierat

³⁴ Záber pôdy sa vzťahuje na využívanie nezastavanej pôdy, t. j. poľnohospodárskej a prírodnej pôdy na ľudské sídla a dopravnú infraštruktúru. <https://www.eea.europa.eu/help/glossary/eea-glossary/land-take>

Sektor	Politika EÚ s osobitnými požiadavkami členských štátov
	Podľa EEA trend záberu pôdy vytvára tlak na biodiverzitu a zhoršuje stav biotopov, čo prispieva k rôznym problémom, od zníženej sekvestrácie uhlíka až po fragmentáciu krajiny a zhoršenú ochranu pred povodňami. ³⁵

2.1.3. Iniciatívy EÚ zamerané na podporu lepšieho plánovania a implementácie adaptácie

Európska komisia vytvorila niekoľko iniciatív, ktoré dopĺňajú existujúce politické úsilie a pomáhajú členským štátom pri plánovaní a realizácii adaptačných politík. Patrí sem **Európske hodnotenie klimatických rizík** (EUCRA) uverejnené v marci 2024³⁶, v ktorom sa hodnotia súčasné a budúce vplyvy a riziká zmeny klímy týkajúce sa životného prostredia, hospodárstva a širšej spoločnosti v Európe. EUCRA sa zameriava najmä na „komplexné“ klimatické riziká vrátane rizík spôsobených kombináciou rôznych klimatických a/alebo neklimatických nebezpečenstiev („zložené nebezpečenstvá“), rizík, ktoré sa kaskádovito šíria systémami a sektormi („kaskádové riziká“) a rizík, ktoré majú vplyv na Európu z krajín mimo Európy („cezhraničné riziká“). Prvá EUCRA podporí identifikáciu politických priorít súvisiacich s adaptáciou v Európe a rozvoj politiky EÚ v sektoroch citlivých na zmenu klímy. Môže tiež poskytnúť referenčný bod pre celú EÚ na vykonávanie a aktualizáciu národných alebo subnárodných hodnotení klimatických rizík.

Ďalšou iniciatívou je **Dohovor primátorov a starostov EÚ**³⁷, ktorého cieľom je zapojiť a podporiť mestá a obce, aby sa zaviazali k dosiahnutiu cieľov EÚ v oblasti zmierňovania zmeny klímy a adaptácie na ňu. Zameriava sa na združovanie miestnych samospráv, ktoré sa dobrovoľne zaviazali dosiahnuť a prekročiť ciele EÚ v oblasti klímy a energetiky. Iniciatíva poskytuje nástroje, ako napríklad nástroj na podporu adaptácie miest³⁸, ktorý môže mestám, obciam a miestnym orgánom pomôcť pri vypracovaní, realizácii a monitorovaní adaptačných plánov.

Misia EÚ v oblasti adaptácie³⁹ sa zameriava na podporu regiónov, miest a miestnych orgánov EÚ v ich úsilí o budovanie odolnosti voči dôsledkom zmeny klímy. To zahŕňa lepšie pochopenie rizík, ktorým regióny v súčasnosti čelia a budú čeliť v budúcnosti, ako aj podporu regiónov pri testovaní a zavádzaní riešení v praxi potrebných na budovanie odolnosti. Cieľom Misie je sprevádzať najmenej 150 európskych regiónov a komunít na ceste k odolnosti voči zmene klímy. V rámci svojho úsilia Misia EÚ pre adaptáciu prevádzkuje portál Misia EÚ pre adaptáciu na zmenu klímy, na ktorom sa zdieľajú aktuálne informácie o misii a dosiahnutom pokroku s príspevkami regionálnych a miestnych orgánov a výskumných projektov. Poskytuje nástroje a poznatky, ktoré pomáhajú orgánom vypracovať a monitorovať ich plány v oblasti zmeny klímy na regionálnej úrovni. Prezentyje napríklad Regionálny nástroj na podporu adaptácie (RAST)⁴⁰, ktorý ponúka praktické usmernenia pre každý krok tohto procesu.

2.2. Adaptácia na zmenu klímy v slovenských politikách

Chyba! Nenašiel sa žiaden zdroj odkazov. (nasledujúca strana) poskytuje prehľad rôznych politických dokumentov a doplňujúcich správ týkajúcich sa adaptácie na zmenu klímy na Slovensku. V nasledujúcich podkapitolách je každý dokument podrobne opísaný. Následne je uvedená analýza doplnkových sektorových politík relevantných pre adaptáciu. Kompletný zoznam preskúmaných dokumentov sa nachádza v prílohe.

2.2.1. Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy (prijatá v roku 2014, aktualizovaná v roku 2018)

Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy (prijatá v roku 2014; horizont stratégie: 2020)

Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy bola pôvodne prijatá v roku 2014. Vo svojej prvej verzii bola zameraná na riešenie dôsledkov zmeny klímy na rôzne sektory vrátane prírodných systémov, ľudského zdravia, mestského prostredia, poľnohospodárstva, lesníctva, dopravy, energetiky, priemyslu a cestovného ruchu. Stratégia obsahovala súbor adaptačných opatrení pre každý sektor. Cieľom stratégie bolo upozorniť na skutočnosť, že zmena klímy je

³⁵ <https://www.eea.europa.eu/en/topics/in-depth/land-use?activeTab=e3e6b879-fef4-4a88-9436-5f0064698270>

³⁶ EEA (2024) Európske hodnotenie klimatických rizík <https://www.eea.europa.eu/publications/european-climate-risk-assessment>

³⁷ Webová stránka Dohovoru primátorov a starostov, Európska komisia. <https://eu-mayors.ec.europa.eu/en/home>

³⁸ Nástroj na podporu adaptácie miest, adaptácia na zmenu klímy. <https://climate-adapt.eea.europa.eu/en/countries-regions/local>

³⁹ https://research-and-innovation.ec.europa.eu/funding/funding-opportunities/funding-programmes-and-open-calls/horizon-europe/eu-missions-horizon-europe/adaptation-climate-change_en

⁴⁰ <https://climate-adapt.eea.europa.eu/en/mission/knowledge-and-data/regional-adaptation-support-tool>

*naliehavý problém, ktorý si vyžaduje integrovaný a komplexný prístup.*⁴¹ Kľúčové zásady stratégie prijatej v roku 2014 boli nasledovné:

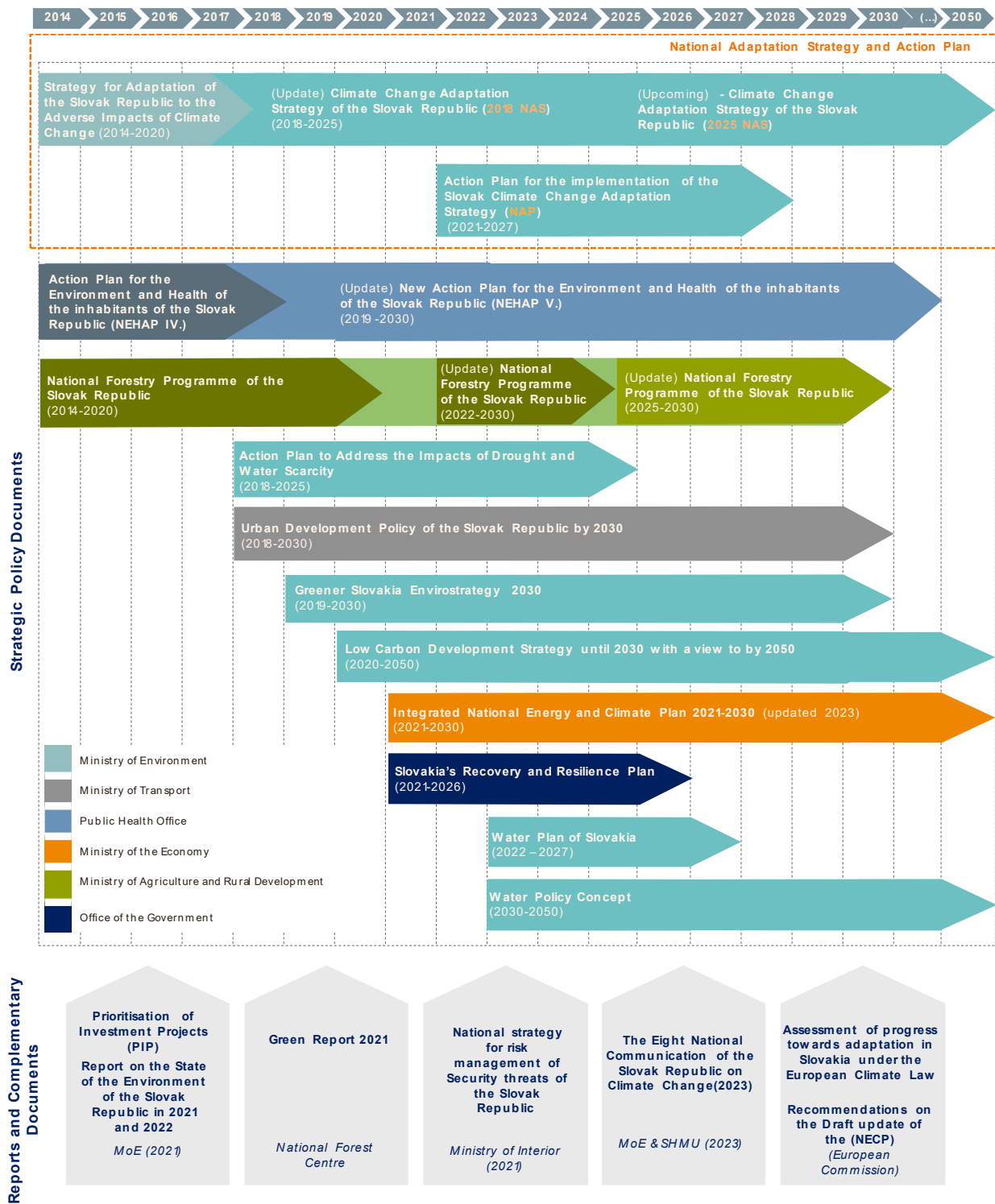
- Integrovaný prístup a súdržnosť medzi opatreniami na zmiernenie a prispôsobenie sa zmene klímy;
- Zavedenie opatrení, ktoré sú výhodné pre všetky strany a ktoré neznamenajú žiadnu úťtosť;
- Vyhýbanie sa nesprávnej adaptácii;
- Znalosti a objektívne informácie pre rozhodovanie na všetkých úrovniach.

Ciele zahŕňali:

- Popísať nepriaznivé dôsledky zmeny klímy v Slovenskej republike;
- Analyzovať očakávané vplyvy zmeny klímy na kľúčové oblasti/sektory hospodárstva;
- Navrhnuť súbor proaktívnych adaptačných opatrení a mechanizmov na ich realizáciu;
- Identifikovať príležitosti spojené s procesom adaptácie a vytvoriť priestor na ich praktickú realizáciu;
- Vytvoriť inštitucionálny rámec, ktorý by umožnil účinné a nákladovo efektívne prispôsobenie sa nepriaznivým účinkom zmeny klímy do roku 2020.

⁴¹ MŽP (2016) Adaptačná stratégia Slovenskej republiky na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy Prehľad: Zhrnutie. Získané z: https://climate-adapt.eea.europa.eu/en/countries-regions/countries/nas_summary_slovakia.pdf

Obrázok 1: Prehľad adaptačnej politiky na Slovensku

Zdroj: Vlastné spracovanie

Ministerstvo životného prostredia bolo vymenované za národné kontaktné miesto, ktoré zohráva ústrednú úlohu pri uľahčovaní komunikácie s medzinárodnými organizáciami a dohliada na vnútroštátne iniciatívy. V spolupráci s pracovnou skupinou pre adaptáciu (WGA) MŽP zabezpečilo, aby bolo adaptačné úsilie zosúladené s národnými cieľmi. WGA bola zodpovedná za vykonávanie adaptačných činností, spoluprácu s príslušnými zainteresovanými stranami a prípravu základných dokumentov pre rozhodovanie. Okrem toho sa predpokladalo, že Výbor na vysokej úrovni pre koordináciu politiky v oblasti zmeny klímy (HLC) bude zabezpečovať strategické smerovanie definovaním kľúčových úloh a usmerňovaním procesov tvorby politik súvisiacich s adaptáciou.⁴²

Okrem toho boli neoddeliteľnou súčasťou stratégie na rok 2014 monitorovanie a hodnotenie účinnosti adaptačných opatrení. V tom čase chýbala štandardizovaná metodika na tento účel, čo predstavovalo problém pri určovaní vhodných ukazovateľov na meranie pokroku a výsledkov. Prebiehalo však úsilie o vytvorenie špecifického súboru ukazovateľov a metodiky. Medzitým sa monitorovanie naďalej zameriavalo na sledovanie nákladov na adaptačné opatrenia realizované v rámci vybraných operačných programov v rokoch 2014 až 2020. Odporúčalo sa aktualizovať stratégiu každých 5 až 10 rokov. V súlade s tým začalo MŽP v roku 2017 proces aktualizácie Stratégie, ktorého výsledkom bola *Stratégia adaptácie SR na zmenu klímy prijatá* v roku 2018.

Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy (prijatá v 2018; horizont stratégie pre rok 2025 s výhľadom do roku 2030)

Hlavným cieľom Adaptačnej stratégie aktualizovanej v roku 2018 (ďalej len "NAS 2018") je *zlepšiť pripravenosť Slovenska na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy, poskytnúť čo najširšie informácie o aktuálnych adaptačných procesoch a na základe ich analýzy vytvoriť inštitucionálny rámec a koordinačný mechanizmus na zabezpečenie efektívnej implementácie adaptačných opatrení na všetkých úrovniach a vo všetkých oblastiach, ako aj zvýšiť celkové povedomie o tejto problematike*. Na zabezpečenie splnenia hlavného cieľa NAS 2018 stanovil výbor šesť čiastkových cieľov doplnených rámcovými opatreniami:

1. Aktívny rozvoj národnej adaptačnej politiky
 - Pravidelne vyhodnocovanie a aktualizovanie adaptačnej politiky
 - Posilnenie inštitucionálneho rámca a koordinačných mechanizmov
 - Prispôsobenie legislatívneho rámca na podporu procesu adaptácie
 - Začlenenie aktuálne vedeckých a výskumných poznatkov do tvorby politiky
2. Účinné vykonávanie adaptačných opatrení
 - Zabezpečenie udržateľného financovania prioritných adaptačných opatrení
 - Vypracovanie ukazovateľov na monitorovanie a hodnotenie adaptačných opatrení
3. Uplatňovanie adaptačných cieľov a odporúčaní:
 - Preniesť adaptáciu do sektorových, sociálno-ekonomických a územných politik
 - Posilnenie adaptácie na regionálnej a miestnej úrovni
 - Zvýšenie odolnosti podnikov voči vplyvom zmeny klímy
4. Zvyšovanie povedomia verejnosti a budovanie vedomostí pre adaptáciu
 - Podporovať dialóg medzi verejným a súkromným sektorom a zvyšovať povedomie, odbornú prípravu a vzdelávanie
 - Zriadiť oficiálny webový portál, ktorý bude okrem iného poskytovať overené informácie o adaptácii
5. Podpora synergií medzi adaptačnými a mitigačnými opatreniami a využívanie ekosystémového prístupu v prípade potreby v adaptačných opatreniach.
6. Podpora vykonávania medzinárodných právnych nástrojov

Kľúčové zásady NAS 2018 zdôrazňujú proaktívny prístup k adaptácii zameraný na neustále zvyšovanie odolnosti voči zmene klímy. Tento proces sa začína prípravou pôdy na adaptáciu, po ktorej nasleduje posúdenie klimatických rizík a zraniteľnosti. Následne sa identifikujú a potom implementujú adaptačné riešenia, pričom sa starostlivo monitoruje a hodnotí ich účinnosť. Na základe výsledkov tohto hodnotenia sa môžu vykonať úpravy, ktoré vedú späť k príprave adaptačného prostredia. Tento iteračný proces zabezpečuje, že adaptačné opatrenia zostanú relevantné a účinné vzhľadom na vyvíjajúce sa klimatické výzvy.

Kľúčové zásady NAS na rok 2018 zahŕňajú niekoľko prvkov. Patrí sem uprednostňovanie opatrení, ktoré nie sú na škodu a sú výhodné pre obe strany (vzájomne prospešné), predchádzanie nesprávnej adaptácie, zabezpečenie súdržnosti medzi úsilím o zmiernenie a adaptáciu, ako aj uplatňovanie integrovaného prístupu v environmentálnej, hospodárskej a sociálnej oblasti.

⁴² HLC už nie je funkčné.

2.2.2. Akčný plán implementácie Stratégie adaptácie SR na zmenu klímy (prijatý v roku 2021; horizont stratégie 2027)

Akčný plán na implementáciu Stratégie adaptácie SR na zmenu klímy (NAP), ktorého hlavným cieľom je zvýšiť odolnosť Slovenska voči nepriaznivým vplyvom zmeny klímy, vymedzuje päť nadradených prierezových opatrení. Tieto opatrenia sú zamerané na posilnenie implementačného rámca, rozvoj vedeckého bádania a výskumu v oblasti adaptácie na zmenu klímy, vytvorenie účinného systému krízového riadenia na riešenie extrémnych udalostí, ako sú povodne, požiare, podporu zelenej infraštruktúry a podporu vzdelávania a informovanosti.

Rozsah a zameranie NAP vychádzajú z NAS 2018 a sú založené na jeho obsahu. Ústredným bodom NAP je sedem špecifických oblastí zamerania: ochrana, hospodárenie a využívanie vody, udržateľné poľnohospodárstvo, adaptívne lesné hospodárstvo, ochrana prírodného prostredia a biodiverzity, zabezpečenie zdravia a blahobytu obyvateľstva, zvýšenie odolnosti zastavaného prostredia a vykonávanie technických, hospodárskych a sociálnych opatrení. Na splnenie hlavného cieľa a strategických priorít, ako aj na poskytnutie rámca na realizáciu špecifických cieľov pre každú oblasť sa bude podporovať 5 prierezových opatrení prostredníctvom 18 úloh. Celkovo bolo na obdobie platnosti NAP do roku 2027 určených 45 špecifických opatrení a 169 súvisiacich úloh. V kapitole 3 tejto správy sa podrobne analyzujú adaptačné opatrenia a úlohy NAP.

2.2.3. Nový akčný plán pre životné prostredie a zdravie obyvateľov Slovenskej republiky V (aktuálna verzia prijatá v roku 2019; horizont stratégie do roku 2030)⁴³

Cieľom Nového akčného plánu pre životné prostredie a zdravie obyvateľov Slovenskej republiky (NEHAP V.) je minimalizovať riziká vyplývajúce z faktorov životného prostredia, ktoré môžu poškodiť a ohroziť zdravie obyvateľstva. Zdôrazňuje potrebu posilniť úsilie pri riešení primárnych environmentálnych determinantov ovplyvňujúcich zdravie jednotlivcov aj obyvateľstva, vrátane znečistenia ovzdušia a vody, nedostatočného zásobovania pitnou vodou, nebezpečných chemických látok, hluku, odpadového hospodárstva, kontaminovaných lokalít a zmeny klímy. Akčný plán bol vypracovaný v rámci medzirezortnej spolupráce, do ktorej boli zapojení partneri z kľúčových vládnych rezortov. Termín realizácie sa líši, pričom niektoré opatrenia sa plánujú realizovať do roku 2030.

Najdôležitejšou prioritou pre adaptáciu na zmenu klímy v NEHAP V je priorita e), ktorá sa zameriava na *posilnenie adaptačnej kapacity a odolnosti voči zdravotným rizikám súvisiacich s klímou a zároveň podporuje opatrenia na zmiernenie zmeny klímy v súlade s Parížskou dohodou.*

Navrhované ciele v rámci tejto priority sú zamerané na riešenie výziev, ktoré prináša zmena klímy a na zvýšenie odolnosti verejného zdravia. Po prvé sa dôraz kladie na systematickú prípravu na dôsledky zmeny klímy so zameraním na zníženie zraniteľnosti a zvýšenie adaptačnej kapacity občanov, zdravotníckeho personálu a verejných inštitúcií. To zahŕňa aj zvyšovanie povedomia o zmene klímy. Okrem toho je cieľom plánu posilniť spoluprácu medzi environmentálnymi a zdravotníckymi orgánmi a poskytovať presné informácie o alergénnych organických časticách prostredníctvom služieb, ako je peľová informačná služba, aby sa uľahčilo informované rozhodovanie. Pozornosť sa zameriava aj na zníženie negatívneho trendu v chorobnosti na choroby prenášané vektormi. V prílohe k NEHAP je uvedený zoznam konkrétnych činností v rámci každého prioritného cieľa vrátane zodpovedného orgánu, termínu, odhadovaného finančného vplyvu a zdroja finančných prostriedkov. Činnosti sú uvedené pre prioritu e):

1. Monitorovanie vývoja chorôb prenášaných vektormi
2. Monitoring pôvodcu kliešťovej encefalitídy u kliešťov odchytených vo vybraných rizikových oblastiach na Slovensku
3. Pravidelné kampane na prevenciu kliešťov
4. Aktualizovanie a schválenie národnej stratégie pre invázne druhy a následne pripraviť akčný plán na realizáciu opatrení
5. Identifikácia invázných druhov na Slovensku, zabezpečenie ich inventarizácie, prioritizácie, výskumu a mapovania
6. Obnoviť a rozšíriť sieť monitorovacích staníc na monitorovanie koncentrácie biologických alergénnych častíc vo vonkajšom ovzduší
7. Vyvinúť nástroje na prenos informácií, zintenzívniť komunikáciu s verejnosťou a kampane na zvyšovanie povedomia o zdraví a zmene klímy.
8. Posilnenie dialógu medzi inštitúciami zodpovednými za verejné zdravie, ochranu prírody a biodiverzity a riadenie núdzových situácií
9. Uprednostniť oblasti s invazívnymi nepôvodnými alergénnymi druhmi rastlín na eradikáciu a kontrolu
10. Vývoj informačného systému (IS) pre pitnú vodu, bazény a vodu na kúpanie

⁴³ <https://www.uvzsr.sk/web/uvz/akcny-plan-pre-zivotne-prostredie-a-zdravie-obyvatelov>

11. Vytvorenie informačného letáku o vplyve zmeny klímy na ľudské zdravie a jeho distribúciu širokej verejnosti

2.2.4. Národný lesnícky program Slovenskej republiky na roky 2025-2030⁴⁴ (aktuálna verzia prijatá: 2024; horizont stratégie: 2030)

Národný lesnícky program (NLP) Slovenskej republiky slúži ako základný dokument lesníckej politiky, ktorý uľahčuje trvalo udržateľné obhospodarovanie lesov. NFP funguje ako medzirezortný nástroj lesníckej politiky, ktorý zahŕňa plánovanie, realizáciu, financovanie, monitorovanie a hodnotenie. NFP prispieva aj k plneniu medzinárodných záväzkov, ako sú záväzky uvedené v stratégii EÚ v oblasti lesného hospodárstva a v ďalších globálnych dohodách. Nadväzuje na Národný lesnícky program Slovenskej republiky 2022-2030.⁴⁵

V rámci vízie „Lesy pre spoločnosť“ sa jeden z troch globálnych cieľov uvedených v NPR SR 2025-2030 zameriava na adaptáciu. Cieľ znie: *Diverzifikované lesy sú lepšie pripravené odolávať zmene klímy a zmiernovať ju*. Tieto ciele sa budú dosahovať prostredníctvom strategických a špecifických cieľov (ŠC), z ktorých väčšina sa priamo týka adaptácie na zmenu klímy, najmä *strategický cieľ I*:

Strategický cieľ I: Vykonávať adaptačné opatrenia v lesoch ohrozených zmenou klímy.

- SO 1.1: Zlepšiť účinnosť opatrení na ochranu lesa v najviac ohrozených porastoch
- SO 1.2: Dosiahnuť premenu 10 % ha lesov s nevhodným druhovým zložením na odolnejšie zmiešané lesy
- Cieľ 1.3: Zabezpečiť zachovanie genofondu lesných drevín

Okrem toho sa *SO II zameriava* na zavádzanie prírode blízkeho obhospodarovania lesov a *SO III* sa zameriava na využívanie drevín na nelesnej pôde na prispôbenie krajiny klimatickým zmenám.

2.2.5. Akčný plán na riešenie dôsledkov sucha a nedostatku vody⁴⁶ (prijatý 2018; strategický horizont 2025)

Cieľom akčného plánu na rok 2018 (H2odnota Je Voda) je predchádzať suchu a zmiernovať jeho negatívne dôsledky najmä v súvislosti so zmenou klímy. Je štruktúrovaný do troch hlavných oblastí: (1) Zlepšenie monitorovania a vytvorenie varovného systému na zmiernenie následkov sucha

(2) Podpora výskumu, vývoja a modelovania s cieľom uprednostniť zásobovanie vodou počas dlhodobého nedostatku vody

(3) Realizácia opatrení v rôznych sektoroch vrátane poľnohospodárstva, lesníctva, zadržiavania vody v krajine a v povodiach riek, a zlepšenia zastavaného prostredia.

K akčnému plánu je pripojený program opatrení rozdelený na preventívne, operatívne a krízové opatrenia. Odhadované náklady na realizáciu vybraných opatrení v rokoch 2018 až 2020 predstavujú približne 140 miliónov EUR. Opatrenia zahrnuté v akčnom pláne sa plánujú realizovať do roku 2025.

Medzi príklady relevantných adaptačných opatrení patrí prehodnotenie zloženia drevín v lesoch s cieľom zvýšiť odolnosť voči suchu a znížiť zraniteľnosť voči environmentálnym stresorom v poľnohospodárstve a lesníctve. Ďalšie opatrenie zahŕňa vypracovanie „Hlavného plánu lokalít na akumuláciu a zadržiavanie povrchovej vody“, ktorý určuje vhodné lokality na základe geologických a hydrogeologických kritérií na zmiernenie povodní a sucha. Okrem toho plán predpokladá podporu výskumu v oblasti pôdoznalectva so zameraním na funkcie pôdy a adaptáciu na extrémne poveternostné javy a klimatické zmeny.

Okrem toho akčný plán zahŕňa opatrenia zamerané na zachytávanie a vsakovanie dažďovej vody pomocou kombinácie prírodných a technických prvkov. Ako príklady sa uvádzajú výsadba vegetácie, inštalácia vegetačných striech a stien, ako aj realizácia podzemných retenčných nádrží na využitie dažďovej vody. V pláne sa tiež zdôrazňuje význam environmentálneho vzdelávania, kampaní na zvyšovanie povedomia verejnosti a podpory výskumu.

2.2.6. Politika mestského rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030 (prijatá 2018; horizont stratégie 2030)⁴⁷

Politika mestského rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030 predstavuje prístup krajiny k otázkam mestského rozvoja. Dokument zdôrazňuje nevyhnutnosť systematického prístupu mestských orgánov k adaptácii na zmenu klímy a zdôrazňuje dôležitosť včasného začlenenia klimatických aspektov do predpisov týkajúcich sa mestského plánovania. Zdôrazňuje zásadnú

⁴⁴<https://www.mpsr.sk/aktualne/oznamenie-o-strategickom-dokumente-narodny-lesnicky-program-sr-2025-2030/19074/>

⁴⁵ <https://www.enviroportal.sk/eia/detail/narodny-lesnicky-program-slovenskej-republiky-2022-2030>

⁴⁶<https://www.minzp.sk/voda/koncepcne-dokumenty/h2odnota-je-voda-akcny-plan-riesenie-dosledkov-sucha-nedostatku-vody.html>

⁴⁷ <https://www.mindop.sk/uploads/media/177add300b0faa6f4201a4d8a240021e77552653.pdf>

potrebu posúdiť zraniteľnosť území a predvídať potenciálne riziká súvisiace s klímou vo všetkých kľúčových oblastiach, čo je predpokladom pre navrhovanie účinných adaptačných opatrení na miestnej úrovni.

Opatrenie 5 politiky mestského rozvoja sa zameriava na podporu adaptácie na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy a presadzovanie integrácie adaptačných opatrení do mestského plánovania. Časový harmonogram implementácie *prebieha*, pričom za zodpovedný orgán je určené Ministerstvo životného prostredia SR; okrem toho sa v záujme efektívnej realizácie zdôrazňuje spolupráca s Ministerstvom zdravotníctva SR.

2.2.7. Envirostratégia Zelenšie Slovensko 2030 - Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030 (Priatá: 2019; Horizont stratégie: 2030) ⁴⁸

Hlavnou víziou *Envirostratégie 2030* je zlepšiť kvalitu životného prostredia a podporiť udržateľné hospodárske postupy s dôrazom na dôslednú ochranu prírodných zdrojov a minimalizáciu využívania neobnoviteľných zdrojov a škodlivých látok. Cieľom tohto prístupu je zlepšiť verejné zdravie a zároveň podporiť environmentálne povedomie občanov a tvorcov politik. Neoddeliteľnou súčasťou je úsilie o zmiernenie zmeny klímy a prispôbenie sa jej, pričom v stratégii sú uvedené konkrétne oblasti, na ktoré sa zameriava.

Kapitola 6 sa zaoberá adaptáciou na zmenu klímy a opatreniami zameranými na prevenciu a zníženie jej vplyvov. V časti 6.4 sa zdôrazňuje význam miestnych orgánov pri vypracúvaní a vykonávaní adaptačných stratégií. Budú sa presadzovať legislatívne zmeny s cieľom zabezpečiť primeranú prípravu a financovanie adaptačných opatrení na regionálnej a mestskej úrovni a ich začlenenie do procesov mestského plánovania. V časti 6.5 sa zdôrazňuje význam ochrany ekosystémov na zmiernenie dôsledkov zmeny klímy. Navrhujú sa udržateľné riešenia vrátane ukladania uhlíka, zadržiavania vody a ochrany ekosystémov s cieľom zvýšiť životnú úroveň a zdravie obyvateľstva. Kľúčové sektory, ako je poľnohospodárstvo, lesníctvo, podnikanie, zdravotníctvo a územný rozvoj, budú zosúladené s cieľom účinne riešiť zmenu klímy a ochranu ekosystémov, pričom sa odstránia nezrovnalosti a podporí sa synergia medzi stratégiami.

Medzi ďalšie relevantné kapitoly, ktoré sa zaoberajú opatreniami na prispôbenie sa zmene klímy, patrí kapitola 2 o účinnej ochrane prírody a krajiny a kapitola 7 zameraná na ochranu pred následkami povodní. Zdôrazňuje sa v nej integrácia ekologických opatrení do systému protipovodňovej ochrany popri základnej technickej infraštruktúre. Stratégia uprednostňuje prevenciu škôd riešením základných príčin a zabezpečením súladu územného plánovania s povodňovými mapami s cieľom účinne zmierniť riziká. Okrem toho sa kapitola 8 venuje stratégiám boja proti suchu a otázkam nedostatku vody, pričom zdôrazňuje význam lepšieho plánovania v mestskej, poľnohospodárskej a lesnej krajine s cieľom optimalizovať hospodárenie s vodou. Predovšetkým sa vyzýva, aby projekty mestského rozvoja zahŕňali opatrenia, ktoré zachovávajú prirodzené procesy akumulácie vody, zatiaľ čo poľnohospodárske a lesnícke postupy sa zamerajú na posilnenie zadržiavania vody v pôde a zníženie erózie.

2.2.8. Stratégia nízkouhlíkového rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030 s výhľadom do roku 2050 (Priatá: 2020; horizont stratégie: 2030 s výhľadom do roku 2050)

Stratégia nízkouhlíkového rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030 s výhľadom do roku 2050 načrtáva dlhodobý plán prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo s konečným cieľom dosiahnuť klimatickú neutralitu do roku 2050. Stratégia zdôrazňuje potrebu nákladovo efektívnych opatrení na zníženie emisií pri zohľadnení hospodárskych a sociálnych vplyvov. Uznáva, že súčasné opatrenia samy o sebe nedosiahnu klimatickú neutralitu do roku 2050, a navrhuje ďalšie opatrenia na preklenutie tejto medzery. Implementácia si bude vyžadovať spoluprácu naprieč sektormi a spoločnosťou, pričom na horizontálnu implementáciu bude dohliadať Rada vlády SR pre európsku zelenú dohodu a nízkouhlíkovú transformáciu.

Pri podrobnom opise adaptačných politik a opatrení (2.2) sa stratégia odvoláva na NAS z roku 2018 ako na kľúčový rámec bez uvedenia ďalších opatrení alebo krokov.

2.2.9. Návrh aktualizácie Národného energetického a klimatického plánu (NECP) na obdobie 2021-2030 (priatý: 2023; strategický horizont: 2030)

Návrh aktualizovaného národného energetického a klimatického plánu Slovenska (ďalej len "návrh aktualizovaného NECP") bol predložený 23. augusta 2023. Medzi kľúčové ciele návrhu aktualizovaného NECP na rok 2030 patrí okrem iného zníženie emisií skleníkových plynov (GHG) v sektoroch mimo ETS o 22,7 % a 23 % podiel obnoviteľných zdrojov energie na konečnej spotrebe energie. Stanovuje sa v ňom aj cieľ národného príspevku v oblasti energetickej efektívnosti na úrovni 30,3 % a

⁴⁸https://www.minzp.sk/files/iep/greener_slovakia-strategy_of_the_environmental_policy_of_the_slovak_republic_until_2030.pdf

národné prepojenie elektrických sietí na úrovni najmenej 15 %. Okrem toho sa v návrhu aktualizovaného NECP zdôrazňuje vykonávanie opatrení na zvýšenie bezpečnosti dodávok energie a zabezpečenie cenovej dostupnosti.

V návrhu aktualizovaného NECP sa výslovne odkazuje na NAS 2018 a NAP a zdôrazňuje sa ich priorita pre adaptačné opatrenia. Neuvádza ďalšie adaptačné politiky alebo opatrenia.

2.2.10. Plán obnovy a odolnosti Slovenska (prijatý: 2021; strategický horizont: 2026)⁴⁹

Plán obnovy a odolnosti Slovenska, ktorý Rada schválila v júli 2021 a aktualizovala v júli 2023, zahŕňa reformy a investície, ktoré sú v súlade s cieľmi programu REPowerEU. Má hodnotu 6,408 miliardy EUR a je v plnej miere financovaný z grantov RRP a zahŕňa 64 investičných tokov a 70 reforiem. Pozoruhodné je, že 46 % plánu sa zameriava na ciele v oblasti klímy a 21 % na digitálny prechod. Plán sa zaoberá kľúčovými výzvami súvisiacimi s ekologickým prechodom, pričom kladie dôraz na energiu z obnoviteľných zdrojov, energetickú účinnosť, dopravu, dekarbonizáciu priemyslu a prispôbenie sa zmene klímy. Opatrenia na prispôbenie sa zmene klímy, ktoré predstavujú takmer 150 miliónov EUR, zahŕňajú kombináciu investícií a reforiem v oblasti ochrany prírody, vodného hospodárstva a krajinného plánovania. Ich hlavným cieľom je zachovať biodiverzitu a podporiť udržateľné miestne hospodárstvo. V rámci tohto úsilia prejde približne 90 kilometrov vodných tokov procesom renaturácie. Všetky opatrenia sa musia realizovať v prísnom časovom rámci, ako to nariaďuje nariadenie, ktoré stanovuje, že všetky míľniky a ciele sa musia dosiahnuť do augusta 2026.

Komponent 5 RRP sa zameriava na adaptačné opatrenia, konkrétne na riešenie zmeny klímy. Táto zložka zahŕňa dve reformy a jednu investíciu:

Reforma 1: Reforma krajinného plánovania Cieľom tejto reformy je vytvoriť rámec pre ochranu krajinných štruktúr, ekologickej stability a biodiverzity v rámci územnoplánovacej dokumentácie a následných schvaľovacích procesov pre stavebné povolenia a činnosti. Budú vypracované metodické dokumenty a mapové podklady, ktoré budú slúžiť ako odborný podklad pre územné plánovanie, zabezpečujúce ochranu krajinných štruktúr a biodiverzity.

Reforma 2: Nadobudnutie účinnosti novelizovaného zákona o ochrane prírody a krajiny a vodnej legislatívy Táto reforma sa zameriava na zlepšenie stavu biotopov v chránených oblastiach s cieľom posilniť ich dlhodobý prínos k ochrane krajiny a odolnosti voči zmene klímy. Zmeny a doplnenia zákona o ochrane prírody a krajiny a vodnej legislatívy posilnia inštitucionálnu ochranu prírody, zefektívnia správu chránených území a integrujú národné parky. Reformované právne predpisy budú uprednostňovať ochranu prírody a biodiverzity.

Investícia 1: Prispôbenie regiónov zmene klímy s dôrazom na ochranu prírody a rozvoj biodiverzity. V prípade investície 1 sú pre podporu adaptácie na zmenu klímy nevyhnutné tri samostatné komponenty: revitalizácia vodných tokov, majetkové vysporiadanie s neštátnymi vlastníkmi pozemkov v chránených územiach a rozvojové projekty v Poloninách a Muránskej planine. Vzhľadom na tematickú komplexnosť týchto zložiek sa na nich podieľa viacero rezortov v rámci ministerstva E (MŽP). Odhadovaný príspevok predstavuje 35 mil.

2.2.11. Vodný plán Slovenska na roky 2022 a 2027 (prijatý: 2022; strategický horizont: 2027)⁵⁰

Vodný plán Slovenska, zosúladený s rámcovou smernicou EÚ o vode, sa zaoberá vodným hospodárstvom na národnej úrovni. Osobitná kapitola sa zameriava na adaptáciu na zmenu klímy a hodnotí jej vplyv na množstvo a kvalitu povrchových a podzemných vôd. Tento plán, schválený vládou SR 11. mája 2022, obsahuje konkrétne opatrenia pre povodie Dunaja a Visly.

2.2.12. Konceptia vodohospodárskej politiky do roku 2030 s výhľadom do roku 2050 (Prijatá: 2022; strategický horizont: 2030 s výhľadom do roku 2050)⁵¹

Cieľom koncepcie vodohospodárskej politiky je premietnuť záväzky a ciele v oblasti ochrany a hospodárenia s vodou do realizovateľných stratégií. Jej zámerom je uľahčiť pokračovanie implementácie Rámcovej smernice o vode prostredníctvom plánov manažmentu povodí a Vodného plánu Slovenska. Vypracovanie Koncepcie vodohospodárskej politiky bolo výsledkom spolupráce, ktorá sa uskutočnila v rokoch 2020 až 2021 za účasti kľúčových odborníkov z rôznych sektorov. Bola zriadená pracovná skupina, ktorá dohliadala na proces tvorby. Realizácia koncepcie bude vyhodnotená v druhej tretine realizácie koncepcie (2027) a na konci platnosti koncepcie (2030), kedy sa plánuje vypracovanie aktualizácie koncepcie vodohospodárskej politiky Slovenska.

⁴⁹ <https://rokovania.gov.sk/RVL/Material/28317/1>

⁵⁰ <https://www.minzp.sk/voda/vodny-plan-slovenska/>

⁵¹ <https://www.minzp.sk/voda/koncepcne-dokumenty/koncepcia-vodnej-politiky-roky-2021-2030-vyhľadom-do-roku-2050.html>

Implementácia koncepcie vodohospodárskej politiky sa riadi súborom hlavných zásad, z ktorých jednou je *prispôsobenie sa zmene klímy*. V súlade s tým vymedzuje niekoľko špecifických cieľov a príslušných opatrení zameraných na posilnenie schopnosti Slovenska prispôbiť sa zmene klímy. Tieto ciele zahŕňajú:

Cieľ 1.1: Krajina schopná zadržiavať vodu a zmiernovať dôsledky klimatických zmien, čo zahŕňa zavádzanie integrovaných postupov hospodárenia s krajinou na úrovni čiastkových povodí, kde sa dodržiavanie zásad trvalo udržateľného hospodárenia s vodou stáva právne záväzným. Zahŕňa aj podporu opatrení zameraných na spomalenie odtoku vody a jej zadržiavanie v kultúrnej krajine v súlade s NAS 2018. Uprednostňuje opatrenia na zadržiavanie vody v prírode.

Cieľ 2.1: Nový prístup k hospodáreniu so zrážkovou vodou v mestských oblastiach, ktorý zahŕňa objasnenie a diferenciaciu povolovacieho procesu pre jednoduché opatrenia na ochranu a úpravu vody, najmä pokiaľ ide o ich umiestnenie v mestskom prostredí.

Cieľ 2.3: Ochrana majetku, zdravia a životov pred povodňami v aglomeráciách, ktorý zahŕňa realizáciu nových úprav vodných tokov v mestských oblastiach, sprevádzaných revitalizačným a adaptačným úsilím. Patrí sem inštalácia migračných bariér na vodných tokoch pre ryby a vodné živočíchy, opatrenia na ochranu vodných biotopov v obdobiach nízkeho prietoku vody a zveľaďovanie verejných priestranstiev v okolí riek.

Cieľ 6.1: Systematická obnova vodných tokov vrátane pobrežných mokradí a zmiernovanie nepriaznivých vplyvov využívania vody, ktorá zahŕňa vypracovanie a realizáciu revitalizačných projektov zameraných na obnovu pôvodného charakteru vodných tokov a zadržiavanie vody v krajine. Okrem iného sa tým sleduje zlepšenie adaptácie na negatívne účinky zmeny klímy.

Ciele 10.5 Financovanie adaptačných opatrení na zvýšenie odolnosti vodného hospodárstva, ktoré zahŕňa podporu opatrení, ktoré zachovávajú ekosystémové služby aj v meniacich sa klimatických podmienkach bez zvýšenia prevádzkových nákladov, a vytvorenie finančných mechanizmov a legislatívnych rámcov na podporu adaptačných činností v oblasti vodného hospodárstva a hospodárenia s krajinou, pričom sa podporuje zapojenie súkromného sektora.

2.3. Ďalšie politické dokumenty a hodnotenia týkajúce sa adaptácie na zmenu klímy

2.3.1. Prioritizácia investičných projektov MŽP (súčasná verzia: 2023; horizont: n/a)⁵²

Dokument stanovuje metodiku stanovenia priorít investičných projektov v rámci MŽP. Uznesenie vlády č. 649/2020 ukladá vypracovanie a zverejnenie analyticky podloženej metodiky určovania investičných priorít, ako aj zverejnenie prioritných investičných plánov a harmonogramov pre investície presahujúce 1 mil. Metodiky určovania priorít sa v jednotlivých sektoroch líšia. Napríklad sanácia environmentálnych záťaží sa opiera o podrobné geologické prieskumy a analýzy rizík, zatiaľ čo protipovodňové opatrenia využívajú sofistikovaný systém. Projekty zásobovania pitnou vodou využívajú nový bodovací systém.

Pokiaľ ide o stanovenie priorít opatrení v súvislosti s adaptáciou na zmenu klímy, dokument vychádza zo zásad NAP a zdôrazňuje potrebu uprednostniť rozdeľovanie finančných prostriedkov s cieľom maximalizovať prínosy: financovanie adaptácie by sa malo sústrediť do najviac postihnutých oblastí krajiny. Predložená metodika preto stanovuje priority obcí podľa ich zraniteľnosti voči trom klimatickým hrozbám: extrémne teplo, extrémne zrážky a sucho, a sú rozdelené do desiatich kategórií na základe zraniteľnosti voči jednotlivým hrozbám, pričom sa zohľadňujú sociálno-ekonomické a krajinné faktory. Podľa výsledkov je v prípade extrémnych horúčav najviac ohrozené južné Slovensko vrátane hlavného mesta. V prípade sucha čelí významným hrozbám juhozápad vrátane Žitného ostrova, ktorý je známy aj ako Žitný ostrov, čo má vplyv na poľnohospodársku produkciu a potravinovú bezpečnosť. Hrozby extrémnych zrážok sa sústreďujú na severe, kde postihujú najmä dediny s marginalizovanými rómskymi komunitami v dôsledku nedostatočne rozvinutej infraštruktúry.

Okrem toho sa v dokumente zdôrazňuje, že zatiaľ čo adaptácia na zmenu klímy si vyžaduje zvýšené financovanie, najmä v závislosti od závažnosti vplyvov zmeny klímy, iné investície do odvetví, ako je obnova a odstraňovanie sedimentov, v súčasnosti nevedú k veľkým nákladom. Na rozdiel od investičných potrieb pre iné oblasti však nie sú známe konkrétne

⁵² https://www.minzp.sk/files/iep/priorizacia_projektov_mzp.pdf

investície potrebné na opatrenia na prispôsobenie sa zmene klímy. V dokumente sa zdôrazňuje, že Slovensko nemá formalizovanú metodiku na posúdenie adaptačných potrieb.

2.3.2. Pokrok pri plnení zámerov, cieľov a príspevkov (Dekarbonizácia: adaptácia) (posledná správa predložená v roku 2023)⁵³

Správa reaguje na povinnosť týkajúcu sa pokroku v oblasti prispôsobovania sa dekarbonizácii v súlade so záväzkami EÚ uvedenými v čl. 17 ods. 2 písm. d) vykonávacieho nariadenia 2022/2299, príloha III.

Správa síce odkazuje na iné dokumenty obsahujúce adaptačné ciele, ako napríklad NAP, ale neuvádza žiadne nové opatrenia. Namiesto toho poskytuje prehľad o existujúcich rizikách a výzvach v energetickom sektore a zdôrazňuje význam začlenenia adaptačných opatrení do budúceho plánovania a investičných projektov.

2.3.3. Hodnotenie pokroku v oblasti adaptácie na Slovensku v rámci európskeho klimatického práva (2023)⁵⁴

Hlavné závery EK týkajúce sa pokroku Slovenska v oblasti adaptácie na zmenu klímy sú tieto:

- Slovensko pokračovalo v zlepšovaní svojich nástrojov na monitorovanie a modelovanie klímy. V oblasti monitorovania adaptačných a klimatických rizík však pretrvávajú metodické nedostatky, ktoré obmedzujú možnosti systémového hodnotenia rizík a pretavenia informácií o klimatických rizikách do realizovateľných riešení.
- Od roku 2021 nedošlo k žiadnym významným zmenám v riadiacich štruktúrach, pričom hlavnú zodpovednosť za implementáciu, monitorovanie a podávanie správ o NAS 2018 a NAP prevzalo MŽP. Ministerstvo vnútra sa tiež podieľa na plnení úloh v oblasti riadenia rizík katastrof. Prebieha úsilie o začlenenie adaptácie na zmenu klímy do medzirezortnej koordinácie, riadenia rizík katastrof a posudzovania vplyvov na životné prostredie. Okrem toho sa pripravuje prijatie národného zákona o klíme.
- Zdá sa, že adaptačné úsilie sa od roku 2021 účinne začleňuje do hlavného prúdu. Riadenie klimatických rizík však nie je plne integrované do poisťných politík, čo vedie k nedostatku ochrany klímy, ktorý by mohol mať v prípade závažnej klimatickej udalosti výrazný vplyv na verejné financie. Chýba aj financovanie a podpora riešení založených na prírode, a to napriek ich zahrnutiu do slovenského RPR. Okrem toho môžu existovať nevyriešené konflikty záujmov medzi jednotlivými ministerstvami a zdá sa, že zapojenie zainteresovaných strán neuprednostňuje zraniteľné skupiny.
- Slovenské regióny a mestá čoraz viac rozvíjajú a realizujú adaptačné politiky, a to aj v rámci cezhraničnej spolupráce. V správe za rok 2023 však chýbajú podrobnosti o tom, ako sa tieto politiky prehodnocujú a aktualizujú.
- Neboli zavedené žiadne nové mechanizmy financovania a stále chýba databáza výdavkov súvisiacich s adaptáciou. Okrem toho preukázanie výsledkov adaptačných politík, ako je zníženie rizík a zvýšenie adaptačnej kapacity, je stále náročné, pretože chýba hodnotenie zraniteľnosti krajiny.

2.3.4. Odporúčania k návrhu aktualizácie NECP na obdobie 2021-2030 (2023)⁵⁵

Dokument obsahuje odporúčania k návrhu aktualizácie NECP na obdobie 2021-2030. Odporúčania vychádzajú z *Hodnotenia pokroku v oblasti adaptácie na Slovensku podľa európskeho klimatického práva*.

Pokiaľ ide o adaptáciu na zmenu klímy, dokument obsahuje osobitnú časť s *odporúčaniami týkajúcimi sa súladu s cieľom Únie v oblasti klimatickej neutrality a zabezpečenia pokroku v oblasti adaptácie*. Tieto odporúčania zahŕňajú:

1. Vytvoriť vhodný právny rámec pre politiku a opatrenia na prispôsobenie sa zmene klímy. Zabezpečiť pokrok pri vykonávaní adaptačných opatrení. 2. Zabezpečiť, aby boli zavedené verejné a súkromné mechanizmy financovania adaptačných opatrení a aby rozpočty zodpovedali investičným potrebám, najmä v prioritných zraniteľných odvetviach.

2. Zapojiť skupiny zainteresovaných strán, ktoré sú obzvlášť zraniteľné voči dôsledkom zmeny klímy, do tvorby a implementácie adaptačnej politiky Slovenska. Zdokumentovať procesy a výsledky príslušných konzultácií Zlepšiť koordináciu medzi rôznymi úrovňami riadenia (národná/regionálna/lokálna) s cieľom zosúladiť nástroje plánovania a pomôcť koordinovať intervencie zamerané na "systémovú" transformáciu. Zaviesť mechanizmy na zabezpečenie prípravy politík na nižšej ako národnej úrovni a ich pravidelnej revízie a aktualizácie.

⁵³ Vykázané v rámci nástroja: Nariadenie o riadení energetickej únie a opatrení v oblasti klímy <https://reportnet.europa.eu/public/dataflow/897>

⁵⁴ EK (2023) Pracovný dokument útvarov Komisie. *Hodnotenie pokroku v oblasti adaptácie na zmenu klímy v jednotlivých členských štátoch podľa európskeho klimatického práva* https://climate.ec.europa.eu/system/files/2023-12/SWD_2023_932_1_EN.pdf

⁵⁵ *Odporúčanie Komisie EK (2023) z 18. 12. 2023 k návrhu aktualizovaného integrovaného národného energetického a klimatického plánu Slovenska na obdobie 2021 - 2030 a k súladu opatrení Slovenska s cieľom Únie v oblasti neutrality klímy*. Prevzaté z https://commission.europa.eu/publications/commission-recommendation-assessment-swd-and-factsheet-draft-updated-national-energy-and-climate-3_en.

3. Podporovať riešenia založené na prírode a adaptáciu založenú na ekosystémoch v národných stratégiách, politikách a plánoch a poskytovať investície na ich zavádzanie.

V dokumente sa tiež zdôrazňuje význam zlepšenia mechanizmov financovania adaptačných opatrení, posilnenia zapojenia zainteresovaných strán a podpory systémovej transformácie smerom k odolnosti voči zmene klímy.

2.3.5. Doplnkové sektorové dokumenty a ich význam pre adaptáciu

Okrem politických dokumentov analyzovaných v predchádzajúcich častiach existujú ďalšie dokumenty rôznych ministerstiev, ktoré sa priamo alebo nepriamo zaoberajú aspektmi adaptácie na zmenu klímy. Analýza týchto dokumentov pomáha identifikovať potenciálne nedostatky. **Chyba! Nenašiel sa žiaden zdroj odkazov.** uvádza tieto dokumenty a ich prípadnú relevantnosť pre politiku adaptácie na zmenu klímy na Slovensku.

Tabuľka 2-1 Doplnkové sektorové dokumenty a ich význam pre adaptáciu na zmenu klímy

Organizácia	Dokument	Rok	Význam pre politický rámec adaptácie na zmenu klímy
Ministerstvo hospodárstva	Energetická politika Slovenskej republiky	2014	Význam pre adaptáciu na zmenu klímy, keďže zdôrazňuje význam prechodu na nízkouhlíkovú výrobu elektrickej energie.
	Národný politický rámec pre rozvoj trhu s alternatívnymi palivami	2015	V tomto dokumente sa neuvádza žiadna konkrétna zmienka o adaptácii na zmenu klímy, čo naznačuje potenciálnu medzeru
	Národná vodíková stratégia + akčný plán na jej realizáciu	2021	V tomto dokumente sa neuvádza žiadna konkrétna zmienka o adaptácii na zmenu klímy, čo naznačuje potenciálnu medzeru
	Akčný plán rozvoja elektromobility	2023	V tomto dokumente sa neuvádza žiadna konkrétna zmienka o adaptácii na zmenu klímy, čo naznačuje potenciálnu medzeru
Ministerstvo poľnohospodárstva	Národný akčný plán ekologickej poľnohospodárskej výroby 2023-2027	2023	V tomto dokumente sa neuvádza žiadna konkrétna zmienka o adaptácii na zmenu klímy, čo naznačuje potenciálnu medzeru
	Národný akčný plán na dosiahnutie udržateľného používania prípravkov na ochranu rastlín	2021	Jedným z hlavných cieľov tohto plánu je prispôsobiť poľnohospodárstvo a lesníctvo zmene klímy, pričom sa uznáva potreba opatrení na zmiernenie dôsledkov meniacich sa klimatických podmienok.
	Balík opatrení v oblasti hydromeliórií na prispôsobenie sa zmene klímy a obnovu zavlažovacej infraštruktúry na Slovensku	2022	Cieľom je vytvoriť podmienky pre vodné hospodárstvo, posilniť konkurencieschopnosť poľnohospodárstva, zabezpečiť potravinovú bezpečnosť a znížiť riziká vyplývajúce zo zmeny klímy. Zahŕňa technické opatrenia na podporu efektívneho hospodárenia s vodou a zníženie negatívnych dôsledkov, ako sú agronomické a hydrologické suchá a privalové dažde.
	Strategický plán rozvoja akvakultúry v Slovenskej republike do roku 2030	2022	Zdôrazňuje potrebu prispôsobenia sa zmene klímy a zmiernenia jej dôsledkov v akvakultúre. Zdôrazňuje potrebu rekonštrukcie a modernizácie zariadení, plánovania melioračných opatrení a podpory dotknutých subjektov.
	Národný program stabilizácie a rozvoja slovenského včelárstva 2019/2020 až 2021/2022	2019	V tomto dokumente sa neuvádza žiadna konkrétna zmienka o adaptácii na zmenu klímy, čo naznačuje potenciálnu medzeru
Ministerstvo obrany	Obranná stratégia Slovenskej republiky	2021	<ul style="list-style-type: none"> • Identifikuje kľúčové výzvy, ako je masová nelegálna migrácia spojená s nefunkčnými štátmi a zmenou klímy, ako aj globálne zdravotné hrozby. • Zdôrazňuje potrebu bojovať proti prenikaniu extrémizmu do ozbrojených síl a orgánov štátnej správy a zároveň riešiť pokusy subjektov uzurpovať si úlohy, ktoré patria výlučne ozbrojeným silám.
	Zákon 435/2010 Z. z. o poskytovaní dotácií v pôsobnosti Ministerstva obrany Slovenskej republiky	2010	V zákone sa uvádza celý rad opatrení na dosiahnutie ekologickej stability, zachovanie priaznivého životného prostredia a riešenie prírodných katastrof. Opatrenia zahŕňajú odstraňovanie invázií druhov, ekologické projekty, programy starostlivosti o lesy, protipožiarnu ochranu a protipovodňové opatrenia, meliorácie, reakciu na katastrofy, ochranu vodných zdrojov, odpadové hospodárstvo a revitalizáciu ekosystémov.
	Návrh Vojenskej stratégie Slovenskej republiky	2021	Zdôrazňuje, že ozbrojené sily sa musia prispôsobiť klimatickým výzvam, aby si zachovali operačnú účinnosť.

Organizácia	Dokument	Rok	Význam pre politický rámec adaptácie na zmenu klímy
	Ozbrojené sily Slovenskej republiky: Stratégia pripravenosti na zmenu klímy	2023	Osobitne sa zaoberá pripravenosťou ozbrojených síl na zmenu klímy a uvádza opatrenia na zmiernenie rizík súvisiacich s klímou a zvýšenie odolnosti vojenských operácií.
Ministerstvo vnútra	Národná stratégia riadenia rizík bezpečnostných hrozieb Slovenskej republiky	2022	<ul style="list-style-type: none"> •Kladie dôraz na integráciu civilnej ochrany a krízového riadenia v záujme integrovaného prístupu k riadeniu rizík a viacsektorovej spolupráce. •Uprednostňuje ochranu života, zdravia, majetku, životného prostredia a sociálnych hodnôt, pričom uznáva nevyhnutnosť prispôsobiť spoločnosť zmene klímy. •Medzi súčasné hrozby patria prírodné katastrofy, lokálne rozšírené choroby, epidémie a nepriaznivé účinky zmeny klímy na infraštruktúru a verejné zdravie. •Zameriava sa na preventívne opatrenia, využívanie moderných technológií, odbornú prípravu, krízovú komunikáciu a vzdelávanie s cieľom znížiť zraniteľnosť a zvýšiť odolnosť. •Tematické zameranie zahŕňa modelovanie a zjednotenie postupov a dátových ukazovateľov v rámci jednotlivých rezortov pre adaptabilitu na zmenu klímy. •Prioritná oblasť 1 kladie dôraz na prispôbenie legislatívneho rámca a procesov a na revíziu inštitúcií s cieľom znížiť zraniteľnosť a zvýšiť odolnosť voči hrozbám. •Činnosti zahŕňajú synchronizáciu opatrení na prevenciu, pripravenosť, reakciu a obnovu na všetkých úrovniach vlády a občianskej spoločnosti.
	Akčný plán Národnej stratégie Slovenskej republiky pre riadenie bezpečnostných hrozieb do roku 2025	2023	<ul style="list-style-type: none"> •Prioritná oblasť 2P2 kladie dôraz na životné prostredie, konkrétne na podporu adaptácie na zmenu klímy a prevenciu a odolnosť voči rizikám katastrof. Cieľom je posilniť a modernizovať intervenčné kapacity na zvládanie biologických, technologických a hospodárskych katastrof vyplývajúcich zo zmeny klímy. •Podpora zahŕňa modernizáciu a budovanie modulov mechanizmu Únie v oblasti civilnej ochrany, ako je napríklad letecké hasenie lesných požiarov, vzhľadom na zvýšené riziko rozsiahlych lesných požiarov.
	Koncepcia organizácie a rozvoja civilnej ochrany a krízového riadenia do roku 2027	2022	V tomto dokumente sa neuvádza žiadna konkrétna zmienka o adaptácii na zmenu klímy, čo naznačuje potenciálnu medzeru
	Akčný plán pre Koncepciu organizácie a rozvoja integrovaného záchranného systému do roku 2027	2023	V tomto dokumente sa neuvádza žiadna konkrétna zmienka o adaptácii na zmenu klímy, čo naznačuje potenciálnu medzeru
	Koncepcia organizácie a rozvoja integrovaného záchranného systému do roku 2027	2022	V tomto dokumente sa neuvádza žiadna konkrétna zmienka o adaptácii na zmenu klímy, čo naznačuje potenciálnu medzeru
Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu	Národná stratégia pre výskum, vývoj a inovácie 2030	2023	<ul style="list-style-type: none"> •Prioritné oblasti budú spojené s iniciatívami miest, ktoré sa zúčastňujú na misiách EÚ zameraných na klimaticky neutrálnu a inteligentnú mestá do roku 2030 a na prispôbenie sa zmene klímy. •Cieľom stratégie je zosúladiť národné misie s európskymi a slovenskými doménami inteligentnej špecializácie a strategicky koordinovať zdroje s cieľom maximalizovať potenciál Slovenska. Okrem toho sa posilnia nástroje na riešenie rôznych výziev, okrem iného aj tých, ktoré prináša zmena klímy, urbanizácia, dekarbonizácia a technologický pokrok.
	Stratégia výskumu a inovácií pre inteligentnú špecializáciu Slovenskej republiky 2021-2027	2021	<ul style="list-style-type: none"> •Spotrebiteľské preferencie v slovenskom potravinárskom sektore sa menia a odrážajú trendy v iných krajinách EÚ, čo si vyžaduje väčšie zosúladenie s inovatívnymi potravinovými systémami. •Na riešenie týchto výziev a trendov je potrebná posilnená spolupráca s výskumným a inovačným ekosystémom so zameraním na udržateľnosť, kvalitu a bezpečnosť prírodných zdrojov vrátane biodiverzity a ekosystémov v podmienkach rastúceho tlaku ľudského životného štýlu a intenzifikácie využívania pôdy.
	Plán výskumných infraštruktúr - Plán SK VI 2020-203	2021	•Zdôrazňuje úlohu Národnej génovej banky Slovenskej republiky pri dlhodobom uchovávaní a výskume genetických zdrojov rastlín vrátane ich adaptability a plasticity v reakcii na klimatické zmeny. Zdôrazňuje význam zachovania genetickej diverzity v podmienkach meniaceho sa prostredia.

Organizácia	Dokument	Rok	Význam pre politický rámec adaptácie na zmenu klímy
	Národná stratégia pre otvorenú vedu 2021-2028 + Akčný plán 2021-2022	2021	V tomto dokumente sa neuvádza žiadna konkrétna zmienka o adaptácii na zmenu klímy.
	Dlhodobý zámer 2023-2028 ⁵⁶	2023	V tomto dokumente sa neuvádza žiadna konkrétna zmienka o adaptácii na zmenu klímy.
	Akčný plán otvorenej vedy na rok 2024	2024	V tomto dokumente sa neuvádza žiadna konkrétna zmienka o adaptácii na zmenu klímy.
Iné	Stratégia adaptácie na zmenu klímy - Medzinárodná komisia pre ochranu Dunaja (ICPDR) ⁵⁷	2018	<ul style="list-style-type: none"> • Cieľom je poskytnúť usmernenie o začlenení adaptácie na zmenu klímy do plánovacích procesov ICPDR. • Stratégia je založená na príslušných smerniciach a politikách EÚ, ako je stratégia EÚ pre adaptáciu na zmenu klímy a rámcová smernica EÚ o vode. • Opisuje prístup ICPDR k integrácii adaptácie na zmenu klímy do jeho činností vrátane plánu manažmentu povodia Dunaja a plánu manažmentu povodňových rizík. • Prehľad možných adaptačných opatrení pre najdôležitejšie oblasti vplyvu je doplnený o odkaz na online nástroj.

2.4. Adaptačné plány na nižšej ako národnej úrovni

Na Slovensku sa na nižšej ako národnej úrovni realizujú rôzne adaptačné plány a stratégie.⁵⁸ Z hľadiska legislatívneho rámca je to zákon o územnom plánovaní 88 obsahuje adaptačné opatrenia na regionálnej úrovni.⁵⁹

V rámci tejto štúdie sme vykonali komparatívnu analýzu s cieľom vyhodnotiť adaptačné stratégie na nižšej ako národnej úrovni. Zhromaždili sme celkovo 20 dokumentov, z toho 17 na úrovni miest (z 39 miest, ktoré spĺňajú hranicu aspoň 20 000 obyvateľov) a 3 na regionálnej úrovni (pričom v 5 regiónoch adaptačné stratégie chýbali). Naše hodnotenie sa zameralo výlučne na dokumenty spojené so samosprávnymi krajinami a obcami. Metodiku hodnotenia a posudzované kritériá obsahuje Bunka 2 pričom výsledky hodnotenia obsahuje Tabuľka 2.

Bunka 2: Metodika hodnotenia adaptačných stratégií na nižšej ako národnej úrovni

Metodika hodnotenia adaptačných stratégií na nižšej ako národnej úrovni na Slovensku, ktorá bola použitá v tejto štúdií, zahŕňala niekoľko kľúčových krokov a kritérií:

1. **Zber údajov:** Informácie o adaptačných plánoch a stratégiách na nižšej ako národnej úrovni boli získané z verejne dostupných dokumentov na webových stránkach jednotlivých miest alebo regiónov.
2. **Výber na hodnotenie:** Regióny a mestá boli vybrané na základe prítomnosti alebo neprítomnosti adaptačných stratégií. Do analýzy boli zaradené mestá s prahom počtu obyvateľov aspoň 20 000. Adaptačné dokumenty, ktoré neboli spojené so samosprávnymi regiónmi alebo mestami s viac ako 20 000 obyvateľmi, ako napríklad mestské časti, boli z hodnotenia vylúčené.
3. **Hodnotenie na základe stanovených kritérií:** Stratégie adaptácie boli hodnotené na základe špecifických kritérií, vrátane časového horizontu, rozpočtu a financovania, reakcie na klimatické hrozby, posúdenia priestorových klimatických rizík, posúdenia sektorových rizík, posúdenia viacozmerných rizík, posúdenia adaptačnej kapacity, mechanizmu hodnotenia, metodologickej logiky a použiteľnosti ako nástroja riadenia, ako je uvedené v hodnotiacej tabuľke. Body boli pridelené na základe kritérií:
 - *Rozpočet a pridelenie finančných prostriedkov*⁶⁰ posudzuje rozsah, v akom sú tieto informácie zahrnuté v

⁵⁶ Dlhodobý zámer v oblasti vzdelávania, výskumu, vývoja, umeleckej a ďalšej tvorivej činnosti pre oblasť vysokých škôl na roky 2023-2028

⁵⁷ Medzinárodná komisia pre ochranu Dunaja (ICPDR) je nadnárodný orgán, ktorý bol zriadený na vykonávanie Dohovoru o ochrane Dunaja. ICPDR formálne tvoria delegácie všetkých zmluvných strán Dohovoru o ochrane Dunaja, ale vytvorila aj rámec pre ďalšie organizácie, ktoré sa k nej môžu pripojiť. V súčasnosti v ICPDR spolupracujú národní delegáti, zástupcovia najvyšších ministerských úrovní, technickí experti a členovia občianskej spoločnosti a vedeckej obce s cieľom zabezpečiť udržateľné a spravodlivé využívanie vôd v povodí Dunaja. Viac informácií o ICPDR nájdete na <https://www.icpdr.org/about-icpdr/framework/about-us>.

⁵⁸ Pozrite si špecializovanú webovú stránku Slovenskej agentúry životného prostredia <https://www.sazp.sk/zivotne-prostredie/starostlivost-o-krajinu/zelena-infrastruktura/zelena-infrastruktura-v-procese-adaptacie-na-zmenu-klimy.html>.

⁵⁹ Zákon o územnom plánovaní 88 - https://stavebnyurad.gov.sk/www/media/layout/1689343456-2568-ZZ_2022_200.pdf

⁶⁰ Toto kritérium nie je zahrnuté v **Chyba! Nenašiel sa žiaden zdroj odkazov.**, z dôvodu zrozumiteľnosti, keďže túto informáciu obsahuje len jedna stratégia. Podrobnosti budú opísané v analýze výsledkov, ktorá nasleduje za tabuľkou.

stratégii

- *Reakcia na hrozby zmeny klímy* zohľadňuje pokrytie rôznych klimatických hrozieb stratégiou.
 - *Priestorové hodnotenie rizík* podrobne hodnotí analýzu zraniteľných oblastí v rámci stratégie.
 - *Posúdenie sektorových rizík* posudzuje hodnotenie rizík stratégie v rôznych sektoroch.
 - *Viacrozmerné hodnotenie rizík* zohľadňuje sociálne, infraštruktúrne a environmentálne riziká.
 - *Posúdenie adaptačnej kapacity* hodnotí pripravenosť mesta alebo regiónu reagovať alebo predchádzať negatívnym účinkom zmeny klímy z procesného a inštitucionálneho hľadiska.
 - *Mechanizmus hodnotenia* posudzuje metódu sledovania pokroku a účinnosti stratégie vrátane podrobných ukazovateľov a spôsobu vykonávania.
 - *Metodologická logika* skúma súdržnosť stratégie a systematický prístup.
 - *Uplatniteľnosť ako nástroj riadenia* zvažuje praktickosť stratégie pre rozhodovacie orgány
4. **Bodovanie a poradie:** Každá adaptačná stratégia bola hodnotená na základe miery splnenia kritérií, pričom body (od 0 do 3) boli pridelené podľa vopred stanovenej stupnice pre každé kritérium. Napríklad bodové hodnotenie 3 body za kritérium použiteľnosť ako nástroj riadenia rozvoja mesta/regiónu by znamenalo usmernenie a akčné odporúčania prispôbené potrebám miestnej samosprávy. Na základe výsledkov boli adaptačné stratégie rozdelené do troch kategórií:
- **Komplexné:** Adaptačné stratégie, ktoré preukazujú silný súlad s kritériami hodnotenia a sú dobre vypracované a účinné pri riešení vplyvov zmeny klímy vo všetkých sektoroch. Tieto stratégie poskytujú dôkladné posúdenie rizík, jasné metodiky a vysokú uplatniteľnosť ako nástroje riadenia pre mesto.
 - **Spotenciálom:** Stratégie adaptácie, ktoré vykazujú potenciál a účinnosť pri riešení vplyvov zmeny klímy, ale môžu si vyžadovať ďalšie zdokonalenie v určitých oblastiach. Hoci ponúkajú cenné poznatky a usmernenia, môžu existovať príležitosti na posilnenie niektorých aspektov.
 - **Počiatočné:** Počiatočné adaptačné stratégie, ktoré sú v počiatočnom štádiu vývoja a môžu potrebovať značné vylepšenia, aby primerane riešili vplyvy zmeny klímy. Týmto stratégiám môže chýbať posúdenie rizík alebo jasná metodika, ale vykazujú potenciál na zlepšenie.

Tabuľka 2: Hodnotenie adaptačných stratégií na nižšej ako národnej úrovni: porovnávací analýza

	Plán (mesto alebo región)	Rok	Časový horizont	Kritériá								Záverečné hodnotenie (Chyba! Nenašiel sa žiaden zdroj odkazov.)
				Reakcia na klimatické hrozby	Priestorové hodnotenie klimatických rizík	Viacsektorové hodnotenie rizík	Viacrozmerné hodnotenie rizík	Posúdenie adaptačnej kapacity	Mechanizmus hodnotenia	Logika metódy	Uplatniteľnosť ako nástroj riadenia	
Úroveň mesta	Akčný plán pre udržateľnú energiu a klímu - mesto Bratislava	2024	2024-2030	Áno	Áno	Áno	Áno	Nie	Áno	Vysoká	Vysoká	Komplexná
	Plán adaptácie na zmenu klímy - mesto Košice	2022	2022-2030	Áno	Áno	Áno	Áno	Áno	Áno	Vysoká	Vysoká	Komplexná
	Stratégia a akčný plán adaptácie na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy - mesto Žilina	2023		Áno	Áno	Áno	Čiastočne	Čiastočne	Čiastočne	Vysoká	Stredné	Komplexná
	Stratégia prispôsobenia sa zmene klímy - mesto Martin	2024		Áno	Áno	Áno	Áno	Áno	Áno	Vysoká	Vysoká	Komplexná
	Stratégia adaptácie na zmenu klímy - mesto Spišská Nová Ves	2024		Áno	Áno	Áno	Áno	Áno	Áno	Vysoká	Vysoká	Komplexná
	Stratégia pre nepriaznivé dôsledky zmeny klímy - mesto Hlohovec	2021		Áno	Áno	Áno	Čiastočne	Áno	Nie	Vysoká	Vysoká	Komplexná
	Základná stratégia adaptácie na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy v meste Prešov	2018		Áno	Čiastočne	Nie	Áno	Nie	Nie	Vysoká	Nízka	S potenciálom
	Stratégia adaptácie mesta Trnava na dôsledky zmeny klímy - vlny horúčav	2015	2015-2017 (Akčný plán)	Čiastočne	Áno	Čiastočne	Čiastočne	Čiastočne	Nie	Stredné	Stredné	S potenciálom
	Akčný plán na zmiernenie zmeny klímy a prispôbenie sa jej - mesto Brezno	2023		Áno	Áno	Áno	Áno	Nepresvedčivé	Čiastočne	Vysoká	Nízka	S potenciálom
	Akčný plán na zmiernenie zmeny klímy a adaptáciu na ňu - mesto Banská Bystrica	2023		Čiastočne	Nepresvedčivé	Nepresvedčivé	Nepresvedčivé	Nie	Nepresvedčivé	Nízka	Nízka	Počiatočná
	Stratégia adaptácie na zmenu klímy - mesto Nitra	2019	2020-2025	Čiastočne	Nie	Nepresvedčivé	Čiastočne	Nie	Nie	Nízka	Stredné	Počiatočná
	Stratégia opatrení na prispôbenie sa zmene klímy - mesto Trenčín	2019		Nepresvedčivé	Nie	Čiastočne	Nepresvedčivé	Nie	Nie	Nízka	Nízka	Počiatočná
	Stratégia adaptácie mesta Prievidza na zmenu klímy	2022		Čiastočne	Nepresvedčivé	Nepresvedčivé	Čiastočne	Nie	Nepresvedčivé	Nízka	Nízka	Počiatočná
	Stratégia mesta Zvolen na prispôbenie sa zmene klímy - využitie dažďovej vody	2015		Čiastočne	Nie	Nepresvedčivé	Nepresvedčivé	Nie	Nie	Nízka	Nízka	Počiatočná
	Návrh akčného plánu zmiernenia a adaptácie na zmenu klímy - mesto Bardejov	NA		Čiastočne	Nie	Nepresvedčivé	Nepresvedčivé	Nie	Nie	Nízka	Nízka	Počiatočná
Návrh akčného plánu na zmiernenie zmeny klímy a adaptáciu na ňu - mesto Šaľa	NA		Nie	Nie	Nie	Nie	Nie	Nepresvedčivé	Nízka	Nízka	Počiatočná	
Akčný plán pripravenosti na zmenu klímy - mesto Snina	2022	2023-2030	Čiastočne	Nepresvedčivé	Čiastočne	Nepresvedčivé	Nie	Nepresvedčivé	Nízka	Nízka	Počiatočná	
Región	Stratégia adaptácie Bratislavského samosprávneho kraja na zmenu klímy	2023	2023-2030	Áno	Áno	Čiastočne	Áno	Áno	Áno	Vysoká	Vysoká	Komplexná
	Stratégia Košického samosprávneho kraja na prispôbenie sa zmene klímy	2020		Čiastočne	Áno	Čiastočne	Áno	Nie	Nie	Stredné	Stredné	S potenciálom
	Stratégia adaptácie Prešovského samosprávneho kraja na zmenu klímy	2023		Nepresvedčivé	Nepresvedčivé	Čiastočne	Čiastočne	Nie	Nepresvedčivé	Nízka	Nízka	Počiatočná

Celkové zistenie analýzy je, že adaptačné stratégie/plány na nižšej ako národnej úrovni na Slovensku v súčasnosti pokrývajú spektrum vyspelosti. Zatiaľ, čo podskupina vykazuje robustnosť (7 z 20), čo sa dobre zhoduje s kritériami hodnotenia v (Bunka 2Chyba! Nenašiel sa žiaden zdroj odkazov.) a účinne riešia vplyvy zmeny klímy vo všetkých sektoroch, ostatné sú stále vo fáze vývoja alebo v prípravnej fáze. Stratégie zaradené do kategórie *rozvíjajúcich sa* (4) vykazujú potenciál na zlepšenie, zatiaľ čo *predbežné* (9) stratégie si vyžadujú podstatné zdokonalenie. Geografické pokrytie subnárodných stratégií sa tiež značne líši, pričom len niekoľko (3 z 8) regiónov má vypracovanú stratégiu a väčšina menších miest svojej stratégie nemá.

Napriek pokroku dosiahnutému pri realizácii adaptačných plánov zostáva vo všeobecnosti problémom roztrieštenosť obecných plánov, čo naznačuje potrebu väčšieho zberu údajov a koordinácie. Hodnotenie EK poukazuje na neistotu, pokiaľ ide o rozsah pokroku pri revízii a aktualizácii adaptačných politik, stratégií, plánov a opatrení na nižšej ako celoštátnej úrovni.⁶¹

Geografické pokrytie a celkové hodnotenie stratégií

- **Z 8 samosprávnych krajov majú vypracovanú adaptačnú stratégiu len 3 kraje**, pričom len Bratislavský kraj je hodnotený ako komplexný. Je preto potrebný pokrok, pokiaľ ide o regionálne pokrytie, ako aj hĺbku analýzy, keďže regionálne stratégie sú dôležitým stavebným kameňom pre stratégie menších miest v príslušných regiónoch.
- **Napriek tomu, že na Slovensku je 39 miest s viac ako 20 000 obyvateľmi, len 17 z nich má vypracované adaptačné stratégie.** Okrem toho len 9 miest, ktoré nie sú krajským mestom (t. j. najväčšie mestá), vypracovalo stratégiu, čo poukazuje najmä na nedostatok stratégií pre malé a stredné mestá. To poukazuje na značnú medzeru, ktorú je potrebné odstrániť, aby sa zvyšné mestá mohli účinne orientovať v procese adaptácie.
- **Všetky z 8 regionálnych hlavných miest pripravili adaptačnú stratégiu**, ale len 3 z nich boli vyhodnotené ako spoľahlivé, takže je potrebné vyvinúť ďalšie úsilie na zvýšenie ich vyspelosti.

Hodnotenie kľúčových kritérií

- **Časový horizont** - Väčšina analyzovaných adaptačných stratégií na nižšej ako národnej úrovni nemá jasný časový horizont implementácie, čo zdôrazňuje potrebu presnejšieho plánovania a rozvrhovania na zabezpečenie účinných adaptačných opatrení.
- Významnou výzvou je **pridelovanie rozpočtových prostriedkov a finančných prostriedkov** na adaptačné úsilie na nižšej ako národnej úrovni, keďže len jedna z revidovaných stratégií (*Stratégia adaptácie mesta Trnava na dôsledky zmeny klímy*) uvádza rozpočtové ustanovenia, čo naznačuje potrebu lepšieho finančného plánovania a mobilizácie zdrojov.
- **Priestorové klimatické riziká** - Hoci sa mnohé subnárodné adaptačné stratégie zaoberajú príslušnými klimatickými hrozbami, niektoré z nich nedostatočne hodnotia priestorové klimatické riziká, čo poukazuje na potenciálnu medzeru pri identifikácii zraniteľných geografických oblastí. Poznávame, že pre menšie mesto môžu byť priestorové riziká menej kritické v porovnaní s väčším regiónom.
- **Hodnotenie rizík v jednotlivých sektoroch** - Prevládajú adaptačné stratégie na nižšej ako národnej úrovni, ktoré hodnotia riziká v rámci konkrétnych sektorov, čo naznačuje dobré pochopenie zraniteľnosti sektorov v určitých mestách/regiónoch. Tento prístup však nie je prítomný vo všetkých revidovaných stratégiách.
- **Viacrozmerné hodnotenie rizík** - Len 8 z 20 preskúmaných stratégií obsahovalo viacrozmerné hodnotenie rizík. Hoci mnohé stratégie na nižšej ako národnej úrovni posudzujú riziká z rôznych hľadísk, v niektorých chýba holistický prístup, čo naznačuje priestor na zlepšenie pri zohľadňovaní sociálnych, infraštruktúrnych a prírodných environmentálnych faktorov.
- **Hodnotenie adaptačnej kapacity** - Hodnotenie adaptačnej kapacity sa v jednotlivých stratégiách líši, pričom väčšina z nich nehodnotí pripravenosť mesta alebo regiónu reagovať alebo predchádzať negatívnym účinkom zmeny klímy z procesného a inštitucionálneho hľadiska. Len 5 z 20 stratégií zahrnulo tento aspekt hodnotenia.
- **Mechanizmus hodnotenia** - V rámci stratégií adaptácie na nižšej ako národnej úrovni existuje výrazná medzera v mechanizmoch hodnotenia, pričom len 5 stratégií obsahuje mechanizmus hodnotenia cieľov.
- **Metodologická zrozumiteľnosť** zostáva výzvou, pričom približne polovica stratégií vykazuje primeranú metodologickú logiku pri prezentácii informácií.
- **Uplatniteľnosť ako nástroj riadenia** - Z hľadiska uplatniteľnosti ako nástroja riadenia rozvoja mesta/regiónu len niekoľko stratégií vykazuje vysokú uplatniteľnosť, pričom 6 z 20 je v tomto ohľade príkladných.

⁶¹ EK (2023) Pracovný dokument útvarov Komisie. *Hodnotenie pokroku v oblasti adaptácie na zmenu klímy v jednotlivých členských štátoch podľa európskeho klimatického práva* https://climate.ec.europa.eu/system/files/2023-12/SWD_2023_932_1_EN.pdf

2.5. Analýza medzier

Od Slovenska ako členského štátu EÚ sa očakáva, že bude transponovať a vykonávať rôzne politiky dohodnuté na úrovni EÚ. Neoddeliteľnou súčasťou tohto procesu je časový odstup medzi prijatím politiky na úrovni EÚ a jej začlenením do vnútroštátneho rámca.

Cieľom tejto analýzy nedostatkov je určiť, ktoré zo súčasných politík v oblasti adaptácie na zmenu klímy na Slovensku sú v súlade so súčasným rámcom EÚ a ktoré by sa mali prehodnotiť a aktualizovať na základe vývoja na úrovni EÚ. Tabuľka 3 nižšie túto analýzu prezentuje vo formáte farebného kódovania, kde zelená farba odráža zosúladenie, červená farba odráža nezosúladenie s politikami EÚ, ktoré sú v platnosti dlhšie ako jeden rok, zatiaľ čo žltá farba označuje nezosúladenie s politikami, ktoré boli prijaté nedávno alebo ktorých dátum začiatku implementácie sa ešte len očakáva.

Tabuľka 3: Analýza rozdielov medzi adaptačnými politikami Slovenska a súčasným rámcom EÚ

Politika EÚ	Zosúladenie	Politika na Slovensku
Právo EÚ v oblasti klímy		Slovensko pripravuje návrh klimatického zákona, ktorého cieľom je právne zakotviť cieľ dosiahnuť klimatickú neutralitu. V marci 2023 Slovensko poskytlo aktualizáciu pokroku v rámci svojho NECP, v ktorej opätovne potvrdilo svoj záväzok dosiahnuť cieľ klimatickej neutrality. Tento záväzok je ďalej zdôraznený v návrhu aktualizovaného NECP v roku 2023.
Nariadenie o LULUCF		Podľa posúdenia EK k návrhu aktualizovaného Národného energetického a klimatického plánu SR (ďalej len "posúdenie EK k NECP 2023") NECP v plnej miere neodráža zvýšené ambície uvedené v nariadení o LULUCF a nevymedzuje jasnú cestu zvyšovania príspevku Slovenska k celkovému zvýšenému klimatickému cieľu EÚ. ⁶² EK odporúča stanoviť konkrétnu cestu k dosiahnutiu národného cieľa v oblasti LULUCF, ako je definovaný v nariadení (EÚ) 2018/841. □Zahrnúť dodatočné opatrenia v sektore LULUCF, □ podrobne opísať ich načasovanie a rozsah a kvantifikovať ich očakávané vplyvy, aby sa zabezpečilo □ , že odstraňovanie skleníkových plynov bude účinne zosúladené s cieľom EÚ v oblasti čistého odstraňovania □ do roku 2030 vo výške - 310 Mt CO ₂ eq a s cieľom odstraňovania pre jednotlivé krajiny vo výške -504 □ktCO ₂ eq. V súčasnosti prebieha legislatívny proces návrhu zákona o krajinnom plánovaní (LP/2023/519).
Spoločná poľnohospodárska politika		Strategický plán SPP na roky 2023 - 2027 je na Slovensku ⁶³ . Komisia schválila zmeny a doplnenia strategického plánu SPP, ktoré Slovenská republika predložila v novembri 2023.
Stratégia pre lesy do roku 2030		Cieľom Národného lesníckeho programu (NLP) Slovenskej republiky 2025 - 2030 (zverejnený vo februári 2024) je vytvoriť národný rámec pre implementáciu Lesníckej stratégie 2030. Hodnotenie návrhu NECP (2023) zo strany EK však poukázalo na niektoré nedostatky. Patria k nim obavy týkajúce sa účinnosti niektorých opatrení uvedených v NKP, ako je zalesňovanie rýchlorastúcimi drevinami, pri zvyšovaní zachytov uhlíka a ochrane biodiverzity. Okrem toho sa konštatovalo, že v programe chýbajú hodnotenia týkajúce sa vplyvu opatrení na obnovu ekosystémov na úložiská uhlíka a biodiverzitu. Zatiaľ nie je jasné, či sa odporúčania a nedostatky zistené EK v aktualizovanej verzii NFP riešili.
Stratégia v oblasti biodiverzity do roku 2030		Ochrana biodiverzity je zahrnutá v niektorých kľúčových strategických dokumentoch Slovenska, ktoré boli uvedené v predchádzajúcej časti. Napríklad hlavným cieľom Stratégie Environmentálnej politiky SR do roku 2030 (Envirostratégia 2030) je zastavenie straty biodiverzity. Okrem toho je biodiverzita jednou zo 7 špecifických oblastí, ktoré tvoria jadro národných akčných plánov. NAP aj Konceptia vodohospodárskej politiky výslovne odkazujú na záväzky, ktoré Slovensko prijalo v rámci Stratégie EÚ pre biodiverzitu. Nová Národná stratégia a akčný plán pre biodiverzitu do roku 2030 (NBSAP) sa však stále pripravuje. ⁶⁴

⁶² EK (2023) PRACOVNÝ DOKUMENT ÚTVAROV KOMISIE *Posúdenie návrhu aktualizovaného Národného energetického a klimatického plánu Slovenska* Sprievodný dokument - ODPORÚČANIE KOMISIE k návrhu aktualizovaného integrovaného národného energetického a klimatického plánu Slovenska na obdobie 2021 - 2030 a k súladu opatrení Slovenska s cieľom Únie v oblasti neutrality klímy a so zabezpečením pokroku v oblasti adaptácie. Spätne prevzaté z: https://commission.europa.eu/publications/commission-recommendation-assessment-swd-and-factsheet-draft-updated-national-energy-and-climate-3_en

⁶³ https://agriculture.ec.europa.eu/cap-my-country/cap-strategic-plans/slovakia_en

⁶⁴ V roku 2022 MŽP a Slovenská agentúra životného prostredia spolu s Úradom vlády SR pokračovali vo vypracovávaní novej Národnej stratégie ochrany biodiverzity a akčného plánu do roku 2030 (NBSAP). Nasledovalo to po revízii predchádzajúceho NBSAP 2011 - 2020, ktorá sa začala v roku 2021. Nová stratégia je v súlade so Stratégiou EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030 a Kummingsko-montrealským globálnym rámcom pre biodiverzitu do roku 2030, schváleným v decembri 2022. Úsilie zahŕňalo účasť na 15. konferencii zmluvných strán

Politika EÚ	Zosúladenie	Politika na Slovensku
		Navrhovaný zákon o obnove prírody by doplnil ďalšie požiadavky, ktoré bude potrebné začleniť do rámca SK.
Rámcová smernica o vode (WFD)		<i>Koncepcia vodohospodárskej politiky Slovenskej republiky do roku 2030 s výhľadom do roku 2050</i> je úzko prepojená s politikou EÚ v oblasti ochrany vôd. Jej jadro tvorí RSV) 2000/60/ES, ktorá bola do slovenskej legislatívy zapracovaná prostredníctvom vodného zákona (zákon č. 364/2004 Z. z.) a ďalších relevantných predpisov. Ďalším rozhodujúcim právnym rámcom je zákon č. 442/2002 Z. z., ktorý upravuje verejné vodovody, kanalizácie a čistenie odpadových vôd a zabezpečuje poskytovanie bezpečnej pitnej vody a hygienických služieb obyvateľstvu.
Spoločná rybárska politika		Implementácia stále prebieha. EK prijala pre Slovensko program EMFAF na implementáciu SRP EÚ. Celková finančná alokácia pre slovenský program na roky 2021 - 2027 predstavuje 20,4 milióna EUR na nasledujúcich šesť rokov, z čoho príspevok EÚ predstavuje 15,2 milióna EUR. ⁶⁵
Smernica o energetickej hospodárnosti budov (EPBD)		Implementácia smernice EPBD na Slovensku bola spoľahlivá, avšak vzhľadom na nedávny vývoj je potrebná jej revízia. Krajina účinne začlenila strategický a legislatívny rámec EÚ v oblasti energetickej efektívnosti do svojich vnútroštátnych politík. Patrí sem aj vypracovanie akčných plánov energetickej efektívnosti, v ktorých sa hodnotia opatrenia energetickej efektívnosti a zavádzajú nové stratégie na dosiahnutie cieľov úspor energie. ⁶⁶ Smernica EPBD bola oficiálne prijatá v roku 2012 a prešla následnými revíziami. Od 1. januára 2021 Slovensko nariaďuje navrhovať a stavať budovy s takmer nulovou potrebou energie, čo odráža jeho záväzok napredovať v štandardoch energetickej efektívnosti v sektore stavebníctva ⁶⁷ V decembri 2023 bola dosiahnutá predbežná dohoda o revízií smernice EPBD, ktorá je v súčasnosti v procese formálneho prijímania. ⁶⁸ Revidovaná smernica EPBD kladie väčší dôraz na energeticky efektívnu výstavbu, renováciu a inteligentné technológie. Slovensko musí zosúladiť svoje politiky a postupy s kľúčovými ustanoveniami (okrem iného vrátane budov s nulovými emisiami, cieľov obnovy a ukazovateľov inteligentnej pripravenosti).
Nariadenie o riadení energetickej únie a opatrení v oblasti klímy		Slovensko predstavilo svoj aktualizovaný NECP, ktorý je súčasťou výročnej správy o stave energetickej únie. ⁶⁹ Podľa hodnotenia EK NECP 2023 však príspevok NECP k celkovému cieľu EÚ v oblasti obnoviteľných zdrojov energie nedosahuje cieľ stanovený v nariadení o riadení.
Stratégia udržateľnej a inteligentnej mobility		Na Slovensku sa implementácia stratégie udržateľnej a inteligentnej mobility riadi niekoľkými kľúčovými iniciatívami. Podľa návrhu NECP predloženého v roku 2023 tieto snahy koordinuje národný koordinátor pre inteligentnú mobilitu na Ministerstve dopravy SR, boli vypracované strategické dokumenty ako Stratégia inteligentnej a udržateľnej mobility SR a dlhodobé plány. ⁷⁰ V posúdení NECP EK sa však konštatuje, že chýbajú informácie o implementácii plánov udržateľnej mestskej mobility na základe navrhovaného nariadenia o TEN-T a nariadení o nízkoemisných zónach / o prístupe vozidiel do miest (UVAR). ⁷¹
Smernica o podávaní správ o udržateľnosti podnikov		Očakáva sa, že navrhovaná smernica EÚ s implementáciou bude transponovaná do vnútroštátnych právnych predpisov v roku 2024. Bude vychádzať zo smernice o nefinančnom výkazníctve (NFRD). Prvé zverejnenia podľa CSRD sa očakávajú v roku 2025 za vykazovacie obdobie 2024.

Dohovoru o biologickej diverzite a začlenenie biodiverzity do odvetví, ako je poľnohospodárstvo, lesníctvo a cestovný ruch. MŽP (2022) *Správa o stave životného prostredia Slovenskej republiky v roku 2022*

⁶⁵ EK - Generálne riaditeľstvo pre námorné záležitosti a rybnárstvo (2023) *Slovensko dostane 20 miliónov eur z Európskeho fondu pre námorníctvo, rybnárstvo a akvakultúru na roky 2021 - 2027*. Získané z: https://oceans-and-fisheries.ec.europa.eu/news/slovakia-will-receive-eu20-million-european-maritime-fisheries-and-aquaculture-fund-2021-2027-2023-03-14_en

⁶⁶ MŽP (2023) *Návrh NECP na Slovensku*

⁶⁷ Pozri podrobnejšiu analýzu EPBD na Slovensku v Kozlayová, A. et al (2022) *Posúdenie a analýza súčasného legislatívno-regulačného rámca SR z hľadiska reakcie na dopady zmeny klímy* <https://odolnesidliska.sk/>

⁶⁸ Smernica o energetickej hospodárnosti budov https://energy.ec.europa.eu/topics/energy-efficiency/energy-efficient-buildings/energy-performance-buildings-directive_en

⁶⁹ *Správa o stave energetickej únie 2023 - prehľad krajín* https://energy.ec.europa.eu/publications/state-energy-union-report-2023-country-fiches_en

⁷⁰ Pozri *Stratégia inteligentnej a udržateľnej mobility* Retrieved from <https://smartmobility.gov.sk/wp-content/uploads/2022/03/Strategia-inteligentnej-a-udrzatelnej-mobility.pdf>

⁷¹ EK (2023) *PRACOVNÝ DOKUMENT ÚTVAROV KOMISIE Posúdenie návrhu aktualizovaného Národného energetického a klimatického plánu Slovenska* Sprievodný dokument - ODPORÚČANIE KOMISIE k návrhu aktualizovaného integrovaného národného energetického a klimatického plánu Slovenska na obdobie 2021 - 2030 a k súladu opatrení Slovenska s cieľom Únie v oblasti neutrality klímy a so zabezpečením pokroku v oblasti adaptácie. Prevzaté z: https://commission.europa.eu/publications/commission-recommendation-assessment-swd-and-factsheet-draft-updated-national-energy-and-climate-3_en

Politika EÚ	Zosúladenie	Politika na Slovensku
Smernica o odolnosti kritických subjektov		Očakáva sa, že navrhovaná smernica EÚ bude transponovaná do vnútroštátnych právnych predpisov v roku 2024. ⁷²
Smernica o povodniach		Zákon č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami sa zaoberá hodnotením a manažmentom povodňových rizík s cieľom zmierniť ich nepriaznivé dôsledky na ľudské zdravie, životné prostredie, kultúrne dedičstvo a hospodárske činnosti. Plán manažmentu povodňových rizík (2022 - 2027) - predbežné hodnotenie povodňových rizík je ukončené.
Stratégia EÚ pre pôdu		Navrhovaná smernica EÚ o monitorovaní a odolnosti pôdy, ktorej transpozícia do vnútroštátnych právnych predpisov sa očakáva ⁷³

2.6. Dôsledky pre ďalšie kroky

Na základe analýzy uvedenej v tejto kapitole sa v ďalších fázach tohto projektu uvažuje o revízii NAS z roku 2018 (ďalej len "NAS 2025"):

- NAS na rok 2025 by mal zachovať kľúčové zásady NAS na rok 2018 a uprednostniť proaktívny prístup v súlade s cyklom adaptačnej politiky.**⁷⁴ To zahŕňa štruktúrovaný proces prípravy, hodnotenia klimatických rizík a zraniteľnosti, identifikácie a hodnotenia adaptačných možností, implementácie a hodnotenia adaptačných opatrení a zabezpečenia ich relevantnosti a účinnosti v čase. Na zabezpečenie účinnosti tohto proaktívneho prístupu uprostred vyvíjajúcich sa politických prostredí a klimatických výziev je nevyhnutné začať štruktúrovaný rámec monitorovania a hodnotenia, čo je v súčasnosti jeden z hlavných nedostatkov zistených v našej analýze. NAS do roku 2025 by mal zároveň odrážať štyri hlavné ciele načrtnuté v stratégii EÚ v oblasti adaptácie, pričom by sa mal zamerať na to, aby sa adaptácia stala inteligentnejšou, rýchlejšou a systémovejšou, a na posilnenie medzinárodných opatrení v oblasti odolnosti voči zmene klímy. To zahŕňa využívanie spoľahlivých údajov a dostupných nástrojov na informované rozhodovanie (inteligentnejšie), vykonávanie opatrení na riešenie naliehavých vplyvov klímy (rýchlejšie), integráciu odolnosti voči zmene klímy vo všetkých sektoroch (systémovejšie) a posilnenie globálnej odolnosti prostredníctvom zvýšenej podpory a účinnosti (globálne opatrenia).
- Okrem toho je nevyhnutné zaoberať sa potrebou dlhodobejšej vízie v rámci NAS do roku 2025,** ktorá by presahovala súčasný časový rámec (2030), aby sa predvídali klimatické riziká a ich sociálno-ekonomické dôsledky až do roku 2050. Túto skutočnosť zdôraznili účastníci rozhovorov, pričom zdôraznili význam stratégií zameraných na budúcnosť pri plánovaní adaptácie na zmenu klímy.
- NAS 2025 by mal byť zosúladený so súčasnými a pripravovanými politikami a stratégiami EÚ, aby sa zabezpečila súdržnosť a synergia v adaptačnom úsilí. To zahŕňa riešenie v konkrétnych oblastiach, ktoré boli v analýze identifikované ako hlavné nedostatky (pozri kapitolu 2.5) a predvídanie dôsledkov nadchádzajúcej transpozície smerníc a politik EÚ do vnútroštátneho rámca.** Konkrétne NAS 2025 musí poskytnúť usmerňujúci rámec pre sektorové stratégie tak, aby proaktívne zohľadňovali dôsledky politik, ako sú napríklad CSRD, smernica o odolnosti kritických subjektov, smernica o povodniach, spoločná rybárska politika a smernica EÚ o monitorovaní a odolnosti pôdy, ktoré budú okrem iného formovať prostredie adaptačnej politiky na Slovensku. Napríklad NAS do roku 2025 by mohol zahŕňať ustanovenia o využití podávania správ o udržateľnosti podnikov podľa CSRD na posilnenie adaptačného úsilia a podporu spolupráce medzi verejným a súkromným sektorom. Okrem toho, vzhľadom na dôsledky stratégie EÚ pre pôdu, by NAS mal zahŕňať konzistentné stratégie na riešenie vplyvov na klímu súvisiacich s pôdou. Kľúčovými vstupmi pre NAS by mal byť aj vývoj na vnútroštátnej úrovni, ako napríklad nová národná stratégia v oblasti biodiverzity a akčný plán do roku 2030, ktoré sa stále pripravujú. V NAS 2025 by sa mala venovať pozornosť špecifickým oblastiam, ako je napr. nariadenie o LULUCF, ako je uvedené v 2.5.
- Okrem toho by NAS 2025 mal uznať (a skonsolidovať do centralizovaného zdroja informácií) existujúce množstvo (vyvíjajúcich sa) národných politických dokumentov týkajúcich sa adaptácie na zmenu klímy, ktoré vypracovali rôzne ministerstvá a externé zainteresované strany (napr. OECD, ICPDR), a zabezpečiť pokrytie všetkých snáh**

⁷² Pozri *odolnosť EÚ: Rada prijala smernicu na posilnenie odolnosti kritických subjektov* <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2022/12/08/eu-resilience-council-adopts-a-directive-to-strengthen-the-resilience-of-critical-entities/>

⁷³ Pozri Machničová, Z. (2022). Prehľad vybraných nástrojov a stratégií ochrany poľnohospodárskej pôdy na Slovensku a v Európskej únii. Agrárne právo EÚ, 11(1) 22-29. <https://doi.org/10.2478/eual-2022-0004>

⁷⁴ V súlade s [Nástrojom na podporu adaptácie - Začínáme - Objavte kľúčové služby, tematické funkcie a nástroje Climate-ADAPT \(europa.eu\)](#)

súvisiacich s adaptáciou. Tým sa zabráni duplicite úsilia a podporí sa súdržnosť medzi inštitúciami. Na uľahčenie tohto procesu by sa NAS 2025 mohol zamerať na konsolidáciu všetkých relevantných politík v centralizovanom zdroji informácií, ktorý by vychádzal z prebiehajúcich snáh, ako je napríklad špecializovaná webová platforma *Adaptácie na zmenu klímy*, (klima-adapt.sk), ktorú prevádzkuje Slovenská agentúra životného prostredia v spolupráci s MŽP. Cieľom platformy je poskytovať informácie o adaptácii na zmenu klímy na národnej, regionálnej a miestnej úrovni s potenciálom budúceho rozšírenia na integráciu do plánovaného systému poskytovania informácií o klíme.⁷⁵ Podobne v tomto smere podnikla kroky aj Slovenská agentúra životného prostredia (PHÚ Zelená infraštruktúra), ktorá zriadila špecializovanú webovú stránku, ktorá konsoliduje informácie o lokálnych adaptačných stratégiách a akčných plánoch v mestách a obciach, pričom zdôrazňuje význam vzdelávania v oblasti zmeny klímy pre verejnosť aj štátnu správu. Zriadenie jednotného centralizovaného zdroja informácií by zvýšilo dostupnosť a transparentnosť adaptačného úsilia a slúžilo by ako cenný nástroj pre vnútroštátne aj medzinárodné zainteresované strany zapojené do adaptácie.

- **NAS 2025 by mal identifikovať a využiť synergie medzi národnými a subnárodnými adaptačnými opatreniami a politickými cieľmi v jednotlivých sektoroch a objasniť, do akej miery sú tieto ciele a opatrenia vzájomne prepojené.** Analýza v kapitolách 2.2 a 2.4 ukázala, že hoci sa súčasné politické dokumenty v niektorých prípadoch navzájom odkazujú, prevažne vystupujú ako samostatné dokumenty. Komunikácia by sa mohla zlepšiť v tom, ako sa navzájom dopĺňajú. Pomôže to pri určovaní priorit a výmene skúseností medzi obcami a sektormi v jednotlivých regiónoch (od tých, ktoré majú vypracovanejšie plány, až po tie, ktorým stratégie ešte chýbajú).
- **NAS 2025 by mal poskytnúť lepšie usmernenie pre adaptačné stratégie na nižšej ako národnej úrovni na základe poznatkov získaných z analýzy hlavných nedostatkov v súčasných stratégiách.** Naša analýza (v časti 2.4) poukázala na rôznorodosť subnárodných adaptačných stratégií, ktoré sa pohybujú od robustných až po rozvíjajúce sa alebo predbežné štádiá. Zatiaľ čo niektoré stratégie preukazujú dôkladné pochopenie vplyvov zmeny klímy a zraniteľnosti jednotlivých sektorov, iné si vyžadujú zdokonalenie a zlepšenie. Obmedzený počet miest a regiónov s vypracovanými adaptačnými stratégiami zdôrazňuje potrebu širšej angažovanosti NAS 2025 s cieľom účinne viesť všetky jurisdikcie adaptačným procesom a venovať sa oblastiam, ktorým mestá a regióny zvyčajne venujú menej pozornosti. Na tento účel by NAS 2025 mohol zahŕňať štandardizovaný proces vypracovania adaptačných stratégií na nižšej ako národnej úrovni založený na dostupných nástrojoch, ako je napríklad nástroj na podporu adaptácie.⁷⁶ Ten by mestá a regióny previedol jednotlivými fázami adaptačného plánovania, zabezpečil by konzistentnosť a súdržnosť a pomohol by riešiť súčasné nedostatky (ako napríklad nedostatok jasných časových horizontov, rozpočtových ustanovení a mechanizmov hodnotenia).
- **NAS do roku 2025 by mohol zintenzívniť úsilie o zvýšenie informovanosti verejnosti a rozšíriť poznatky o adaptácii.** Tento aspekt je jedným zo šiestich kľúčových cieľov NAP; naša analýza však nenašla konkrétny strategický dokument, ktorý by sa ním zaoberal. Hoci absencia osobitného strategického dokumentu plne neodráža účinnosť úsilia o zvyšovanie informovanosti verejnosti, zdôrazňuje potrebu posilniť aktivity v tejto oblasti. NAS 2025 by mohol využiť iniciatívy, ktoré podniká Slovenská agentúra životného prostredia v oblasti environmentálnej výchovy a vzdelávania, ako je uvedené na jej webovej stránke.⁷⁷
- **NAS 2025 by mohol zdôrazniť dôležitosť a naliehavosť riešenia výraznej absencie doplnkových sektorových plánov pre odvetvia, ako je cestovný ruch a financie.** O sektorových nedostatkoch sa ďalej diskutuje v nasledujúcej kapitole.

Absencia analýzy zraniteľnosti a rizík súvisiacich s klímou v rôznych sektoroch je výrazným nedostatkom zisteným pri revízií politických dokumentov a stratégií na nižšej ako národnej úrovni v častiach

- **Adaptácia na zmenu klímy v slovenských politikách** 0 a 2.3. Je to v súlade s obavami, ktoré vyjadrila EK v posúdení návrhu aktualizovaného NECP, v ktorom zdôraznila, že sa nezohľadnili príslušné zraniteľnosti a riziká v oblasti klímy, čo by mohlo ohroziť ciele v oblasti energetiky a zmierňovania zmeny klímy.⁷⁸ Analýza, ktorá sa má vypracovať v rámci výstupu 2.3, bude zohrávať kľúčovú úlohu pri riešení tohto nedostatku.
- **Obmedzenie údajov a informácií na nižšej ako národnej úrovni zistené počas revízie politických dokumentov**

⁷⁵ <https://www.klima-adapt.sk/>

⁷⁶ https://climate-adapt.eea.europa.eu/en/knowledge/tools/adaptation-support-tool/index_html

⁷⁷ <https://www.sazp.sk/zivotne-prostredie/environmentalna-vychova-a-vzdelavanie>

⁷⁸ EK (2023) PRACOVNÝ DOKUMENT ÚTVAROV KOMISIE *Posúdenie návrhu aktualizovaného Národného energetického a klimatického plánu Slovenska* Sprievodný dokument - ODPORÚČANIE KOMISIE k návrhu aktualizovaného integrovaného národného energetického a klimatického plánu Slovenska na obdobie 2021 - 2030 a k súladu opatrení Slovenska s cieľom Únie v oblasti neutrality klímy a so zabezpečením pokroku v oblasti adaptácie. Prevzaté z: https://commission.europa.eu/publications/commission-recommendation-assessment-swd-and-factsheet-draft-updated-national-energy-and-climate-3_en

poukazuje na výraznú medzeru v chápaní zraniteľnosti a rizík súvisiacich s klímou v rôznych regiónoch. Na odstránenie tejto medzery sa odporúča uprednostniť zapojenie zainteresovaných strán a spoluprácu v rámci výstupu 2.3. To by zahŕňalo úzku spoluprácu s miestnymi orgánmi s cieľom posúdiť regionálne nedostatky.

3. Hodnotenie súčasných adaptačných opatrení na Slovensku

Komplexná analýza súčasných adaptačných opatrení na Slovensku je potrebná na identifikáciu kľúčových nedostatkov v existujúcom rámci a na pochopenie toho, ako ich môže nová adaptačná politika účinne riešiť. Cieľom tejto kapitoly je preniknúť do adaptačných opatrení a implementačných úloh načrtnutých v prvom NAP Slovenska, ktorý má oporu v NAS z roku 2018. Dodržiava túto štruktúru:

- V časti 3.1 je uvedený prehľad prierezových opatrení NAP a zhrnutie doteraz dosiahnutého pokroku na základe dostupných informácií.
- V časti 3.2 sa analyzujú sektorové adaptačné opatrenia so zameraním na úlohy súvisiace s implementáciou NAP. Na základe dosiahnutého pokroku sa vykonáva hodnotenie semaforom, pričom sa skúmajú tri hlavné aspekty:
 - A. relevantnosť v rámci národných priorít (t. j. priorita prisúdená adaptačným opatreniam v každom sektore, dostupnosť doplnkových sektorových plánov a pokrytie rôznych typov adaptačných opatrení),
 - B. účinnosť sektorových adaptačných opatrení na zmenu klímy vzhľadom na rôznorodosť zainteresovaných strán v každom sektore a kapacity na monitorovanie vykonávania
 - C. súdržnosť, pričom sa skúma, do akej miery sektorové adaptačné opatrenia prispievajú k širšiemu úsiliu o zmiernenie zmeny klímy.
- V časti 3.3 sa uvádza prehľad osvedčených postupov zistených pri implementácii NAS a NAP v iných členských štátoch EÚ.
- V časti 3.4. sú napokon uvedené dôsledky vyplývajúce z analýzy pre revíziu a aktualizáciu NAS na Slovensku v roku 2018 a ich využitie v ďalších fázach projektu.

3.1. Prierezové adaptačné opatrenia

V roku 2021 začalo MŽP realizačnú fázu NAP. NAP rozlišuje sedem samostatných oblastí politiky, ktoré sú spojené so špecifickými zásadami, cieľmi a konkrétnymi úlohami. Šesť strategických priorít NAP uvádza Obrázok 2.

Celkovo NAP na Slovensku zahŕňa:

- 5 prierezových opatrení s 18 konkrétnymi vykonávacími úlohami;
- 45 konkrétnych opatrení v siedmich kľúčových oblastiach a 169 vykonávacích úloh (alebo činností), ktoré určujú ich realizáciu.

V kontexte NAP sa "opatrenia" vzťahujú na rozsiahle stratégie alebo prístupy k riešeniu výziev v oblasti adaptácie na zmenu klímy. Tieto opatrenia sú zastrešujúce činnosti alebo iniciatívy spojené s konkrétnymi oblasťami politiky. Na druhej strane "implementačné úlohy" sú konkrétne činnosti alebo aktivity, ktoré je potrebné vykonať na účinnú implementáciu každého opatrenia. Tieto úlohy sú podrobnejšie a operatívnejšie a rozdeľujú širšie opatrenia na realizovateľné kroky. Stručne povedané, zatiaľ čo opatrenia poskytujú celkové smerovanie, implementačné úlohy sú konkrétne činnosti potrebné na úspešnú implementáciu týchto opatrení. Implementačné úlohy (konkrétne úlohy, kroky) sa realizujú a vykazujú v krátkodobom (2021-2023) a strednodobom (2024-2027) časovom horizonte.

Obrázok 2: Strategické priority NAP

1. Podporiť adaptáciu na zmenu klímy ako strategickú prioritu Slovenskej republiky, začleňovať a integrovať prispôsobenie sa zmene klímy do politického a právneho rámca a posilňovať tému adaptácie v existujúcich a pripravovaných národných a sektorových plánoch a programoch.

2.	Posilniť implementáciu politik a legislatívy v oblasti adaptácie, znížiť byrokratickú záťaž obmedzujúcu realizáciu opatrení a zlepšiť vymáhanie práva cestou transparentnosti, zlepšenia kompetencií a posilnenia kontrolných a sankčných mechanizmov.
3.	Budovať a rozvíjať efektívny, realizovateľný a fungujúci systém adaptácie na zmenu klímy v Slovenskej republike, založený na princípe subsidiarity a spoločného úsilia všetkých zainteresovaných strán a verejnosti.
4.	Rozvíjať vedomostnú základňu, zber údajov, monitorovanie a výskum spojený so šírením údajov a informácií. Podporiť šírenie údajov prostredníctvom zdieľania otvorených údajov.
5.	Podporovať vzdelávanie o zmene klímy a jej riešení v celom vzdelávacom procese a na všetkých úrovniach vzdelávania. Prispievať k zvyšovaniu povedomia verejnosti.
6.	Podporovať a rozvíjať multi-zdrojový systém financovania adaptácie na zmenu klímy.

Medzi 5 prierezových opatrení zahrnutých do NAP patrí:

- **Posilnenie adaptačnej politiky a legislatívneho rámca a účinné zavedenie finančných mechanizmov na realizáciu adaptačných opatrení.** Úlohy v rámci tohto opatrenia zahŕňajú vypracovanie hodnotiacej správy na usmernenie adaptačných stratégií v súlade so širšími rozvojovými cieľmi, zlepšenie dodržiavania a presadzovania existujúcich politik, identifikáciu a riešenie legislatívnych prekážok pri zavádzaní agrolesníckych systémov obhospodarovania pôdy. Okrem toho sa pozornosť sústreďuje na integráciu adaptačných opatrení do sektorových politik naprieč ministerstvami a zvažuje sa zavedenie *klimatickej doložky* do legislatívnych pravidiel cieľom systematicky riešiť zmenu klímy.
- **Vytvorenie národného informačného systému pre klimatické údaje** s využitím existujúcich kapacít štátnej správy a externého financovania zo zdrojov EÚ. To zahŕňa postupné získavanie chýbajúcich údajov o adaptácii na zmenu klímy a aktualizáciu existujúcich informácií. Zároveň rozvoj mechanizmov na zber, správu a komunikáciu údajov. Aktivity zahŕňajú vypracovanie scenárov zmeny klímy, mapovanie a modelovanie vplyvov klímy.
- **Účinné riadenie rizík súvisiacich so zmenou klímy, pričom** sa zdôrazňuje význam funkčného systému, ktorý integruje poznatky o klíme, budúce scenáre a bezpečnostné riziká. Medzi hlavné oblasti, na ktoré sa zameriava pozornosť, patria povodne, zosuvy pôdy, snehové kalamity, veterné smršte, požiare a riziká súvisiace s nebezpečnými látkami.
- **Vytvorenie funkčného rámca na podporu vedy, vzdelávania a zvyšovania povedomia o adaptácii,** ktorý zahŕňa podporu vzdelávania o zmene klímy na všetkých úrovniach vzdelávania, začlenenie adaptácie do príslušného výskumu podporovaného domácimi grantovými agentúrami a uľahčenie výmeny údajov a informácií. Okrem toho sa výstupy z vedeckého a výskumného úsilia využijú na vzdelávanie v oblasti adaptačných a zmiernujúcich opatrení, pričom sa podporí budovanie odborných kapacít v rámci inštitúcií vyššieho vzdelávania a na všetkých úrovniach vzdelávacieho systému.
- **Budovanie zelenej infraštruktúry a zelených sietí,** ktoré zahŕňajú diverzifikáciu krajinných štruktúr v poľnohospodárskych, lesných a mestských oblastiach s cieľom zmierniť riziká a vytvoriť ekologické koridory. V rámci príslušných zákonov sa zdôrazňuje legislatívna ochrana vymedzených oblastí, najmä pokiaľ ide o zadržiavanie vody v sídlach.

Zodpovedné orgány podávajú správy o pokroku pri vykonávaní medziodvetvových opatrení. Pokrok bol zdokumentovaný v prípade 10 opatrení z celkového počtu 18 opatrení. Je dôležité poznamenať, že MŽP rozlišuje medzi krátkodobými, strednodobými a dlhodobými opatreniami, a preto niektoré opatrenia ešte neboli vyhodnotené. Absencia informácií v hodnotiacich súboroch preto neznamená, že tieto opatrenia sa buď nerealizujú, alebo sa realizujú, keďže budú predmetom ďalšieho hodnotiaceho cyklu. Hodnotenie uvedené v tejto správe vychádza z hodnotiacich súborov

poskytnutých MŽP v marci 2024 a zahŕňa len informácie, ktoré boli dovtedy k dispozícii. Preto sa v analýze neodrážajú žiadne aktualizácie vykonané po tomto dátume.

Bunka 3: Pokrok v implementácii prierezových adaptačných opatrení - kľúčové body⁷⁹

- **Strategické plánovanie a legislatíva:** Prijatie strategického plánu SPP na roky 2023 - 2027 EK v novembri 2022 znamená významný krok smerom k riešeniu adaptácie na zmenu klímy na Slovensku.
- **Mapovanie rizík a národná stratégia:** Úsilie o mapovanie rizík a návrh odporúčaní na riešenie adaptácie na zmenu klímy, ako je uvedené v národnej stratégii riadenia rizík, je dôkazom aktívneho prístupu k riadeniu hrozieb súvisiacich s klímou. Modernizácia procesov posudzovania rizík a posilnenie ochranných opatrení, najmä v prípade kritickej infraštruktúry, však zostávajú trvalými výzvami, ktoré si vyžadujú legislatívnu podporu.
- **Systémy včasného varovania:** Implementácia projektov budovania systémov včasného varovania (alebo BSVV) sa výrazne zlepšila. Rozšírenie výstražných terminálov a zriadenie trojstupňových výstražných systémov zvýšilo odolnosť krajiny voči nebezpečenstvám súvisiacim s klímou.
- **Finančná podpora adaptačných projektov.** Finančná podpora pre 86 výskumných a inovačných projektov v oblasti adaptácie na zmenu klímy v celkovej výške 2 840 973 EUR v roku 2021. Okrem toho, možnosti financovania poskytované MŽP ďalej podporujú výskum a inovácie v oblasti adaptácie na zmenu klímy .
- **Riadenie prírodných zdrojov a biodiverzita.** Pokračuje úsilie o zlepšenie krajinskej rozmanitosti, posilnenie systému NATURA 2000 a podporu riešení zelenej infraštruktúry.
- **Legislatívne výzvy a plánovanie odolnosti.** Prebiehajúci proces prípravy nového zákona o krajinnom plánovaní (LP/2023/519), ktorý obsahuje ustanovenia o opatreniach na prispôsobenie sa zmene klímy, odráža záväzok krajiny začleniť adaptačné stratégie do legislatívnych rámcov. Pri napredovaní v legislatívnom procese však pretrvávajú výzvy.⁸⁰
- **Metodické usmernenie pre zelenú infraštruktúru.** Cennú podporu pri realizácii riešení zelenej infraštruktúry poskytuje publikácia Metodické usmernenie Slovenskej agentúry životného prostredia. Cieľom tohto usmernenia je prekonať prekážky, podporiť osvedčené postupy a informovať verejné politiky, a tým zvýšiť odolnosť zastavaného prostredia voči vplyvom zmeny klímy.

⁷⁹ Na základe hodnotiacej dokumentácie, ktorú poskytlo MŽP v marci 2024 a ktorá obsahuje len dovtedy dostupné informácie.

⁸⁰ Návrh zákona o krajinnom plánovaní (LP/2023/519) bol schválený vládou SR vo februári 2023, ale následne 16. marca 2023 neprešiel druhým čítaním v Národnej rade SR. V auguste 2023 bol návrh zákona opätovne predložený z dôvodu ohrozenia plnenia záväzkov a míľnikov vyplývajúcich z PRK.

3.2. Odvetvové adaptačné opatrenia na Slovensku

V tejto časti sa analyzujú sektorové adaptačné opatrenia so zameraním na 169 úloh implementácie NAP. Hodnotenie semaforu sa vykonáva na základe troch hlavných aspektov:

- **relevantnosť** v rámci vnútroštátnych politík, pričom sa zohľadní priorita, ktorú NAP dáva adaptačným opatreniam v rámci jednotlivých sektorov, dostupnosť doplnkových sektorových plánov a pokrytie rôznych typov adaptačných opatrení;
- **účinnosť**, pričom sa zohľadní rôznorodosť zainteresovaných strán v každom sektore a kapacita na monitorovanie vykonávania
- **súdržnosť**, pričom sa skúma, do akej miery sektorové adaptačné opatrenia prispievajú k širšiemu úsiliu o zmiernenie zmeny klímy.

Všetkých 169 implementačných úloh uvedených v NAP bolo hodnotených na základe stanovených kritérií. Obrázok 3 zobrazuje výsledky hodnotenia implementačných úloh zahrnutých v NAP. Zoznam sektorov zodpovedá finalizovanému výberu dohodnutému počas úvodnej fázy projektu.

Odvetvia *kultúrneho dedičstva* a *informačných a komunikačných technológií* sú z analýzy vylúčené, pretože sa zistilo, že žiadna z implementačných úloh nie je pre tieto odvetvia primárne relevantná. Konkrétne, žiadne z opatrení uvedených v NAP sa nepovažovalo za priamo uplatniteľné na kultúrne dedičstvo, a hoci je sektor informačných a komunikačných technológií riešený, má druhoradý význam.

Hodnotenie (Obrázok 3) má určité obmedzenia. Tie by sa dali zhrnúť takto:

- Aj keď sme sa pokúsili zaradiť každú zo 169 úloh implementácie do najrelevantnejšieho sektora, mnohé úlohy môžu mať význam pre viacero sektorov. V dôsledku toho sa analýza obmedzuje na sektor, ktorý sa považuje za najrelevantnejší pre každú úlohu.
- Pri posudzovaní pokrytia typov opatrení sa na základe rámca kľúčových typov opatrení (Key Type Measures - KTM) určil najvhodnejší typ opatrenia pre každú realizačnú úlohu (viď Bunka 4 pre základné informácie). V niektorých prípadoch sa však na jednu realizačnú úlohu mohlo vzťahovať viacero typov opatrení.
- Pokiaľ ide o dostupnosť monitorovacích údajov, hodnotenie vychádza z hodnotiacich súborov poskytnutých MŽP v marci 2024 a zahŕňa len informácie dostupné v tom čase (t. j. v analýze nie sú zohľadnené akékoľvek následné aktualizácie).
- Nakoniec, pri hodnotení kritéria prepojenosti so zmierňovaním zmeny klímy sa pre každú realizačnú úlohu vykonalo ľahké posúdenie a ako také boli identifikované len tie, ktoré mali jasný prínos pre zmierňovanie zmeny klímy. Toto hodnotenie však vychádza len z dostupných informácií a nemusí poskytnúť vyčerpávajúcu analýzu významu zmierňovania zmeny klímy.

V nasledujúcich častiach sú uvedené podrobné vysvetlenia pre každé kritérium, ktoré zobrazuje Obrázok 3 a ponúkajú hlbší pohľad na proces hodnotenia. Ďalšie informácie o metodike hodnotenia sú uvedené v prílohe. Vzhľadom na obmedzenia tejto analýzy a dostupné údaje poznamenávame, že naše zistenia sú otvorené diskusii a môžu byť prínosom ďalších podnetov.

Obrázok 3: Posúdenie plnenia úloh NAP v oblasti adaptácie na zmenu klímy

	Relevantnosť			Účinnosť		Koherencia
	(a)	(b)	(c)	(d)	(e)	
	Integrácia do NAP	Dostupnosť sektorových plánov	Rozsah typov opatrení	Dostupné údaje z monitorovania	Zodpovedné orgány	
Poľnohospodárstvo	Green	Green	Green	Red	Green	Yellow
Biodiverzita a ekosystémy	Green	Green	Yellow	Yellow	Green	Red
Riziko katastrof, civilná ochrana a kritická infraštruktúra	Red	Green	Red	Green	Yellow	Red
Energia	Red	Green	Red	Yellow	Red	Red
Financie	Red	Red	Red	Red	Red	Yellow
Lesníctvo	Green	Green	Yellow	Yellow	Green	Yellow
Geologické prostredie a pôda	Yellow	Red	Yellow	Red	Yellow	Yellow
Zdravie	Green	Green	Yellow	Yellow	Green	Yellow
Hydrologický režim a vodné zdroje	Green	Green	Green	Yellow	Green	Red
Územné plánovanie	Green	Yellow	Yellow	Yellow	Green	Yellow
Cestovný ruch	Red	Red	Red	Red	Yellow	Red
Doprava	Yellow	Green	Yellow	Green	Green	Yellow

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe informácií z NAP pre 169 implementačných úloh. Pozri podrobné hodnotenie v prílohe. a) Integrácia do NAP: Sektory sú rozdelené do zelenej (>20 implementačných úloh), žltej (10 až 20 úloh) a červenej (<5 úloh). b) Dostupnosť sektorových plánov: Sektory sú kategorizované na zelené (dostupné doplnkové sektorové plány), žlté (prierezové sektory) a červené (nie sú dostupné žiadne sektorové plány). c) Zodpovedné orgány: Sektory sú kategorizované na zelené (>6 rôznych zodpovedných orgánov), žlté (5 až 3) a červené (menej ako 2). d) Pokrytie typov opatrení: Sektory sú kategorizované na zelené (>8 rôznych čiastkových KTM), žlté (medzi 4 a 7 úlohami) a červené (<3 rôzne čiastkové KTM). e) Dostupné údaje z monitorovania: Ukazovateľ predstavuje podiel implementačných úloh s dostupnými údajmi o stave implementácie. Zelená farba označuje > 80 % implementačných úloh s dostupnými informáciami o implementácii, žltá farba označuje 30 až 80 % a červená farba označuje menej ako 30 %. f) Prepojenie so zmeriňovaním zmeny klímy: Zelená znamená, že väčšina opatrení má jasné prepojenie s adaptačnými opatreniami, žltá znamená len čiastočné prepojenie a červená znamená, že len veľmi málo opatrení má jasné prepojenie so zmeriňovaním zmeny klímy.

3.2.1. Relevantnosť v rámci národných priorít

Tento aspekt hodnotí dôležitosť a prioritu adaptačných opatrení v každom sektore. Zohľadňuje:

- a. *Integrácia do NAP:* Toto kritérium hodnotí počet implementačných úloh zahrnutých do NAP v jednotlivých sektoroch, čo naznačuje ich celkovú relevantnosť a strategický význam. Pri hodnotení sa sektory rozdeľujú na zelené (> 20 implementačných úloh), žlté (10 až 20 úloh) a červené (< 5 úloh). Hoci toto hodnotenie ponúka pohľad na stanovenie sektorových priorít v rámci NAP, nemusí úplne zachytiť relatívny význam alebo vplyv jednotlivých implementačných úloh v rámci každého sektora. Preto porovnanie počtu implementačných úloh v jednotlivých sektoroch nemusí poskytnúť pochopenie ich prioritizácie. Na doplnenie tejto analýzy uvádzame ďalej kritériá b a c.
- b. *Dostupnosť doplnkových sektorových politik alebo plánov:* Tento parameter opisuje, do akej miery sú adaptačné opatrenia relevantné pre daný sektor zahrnuté v iných sektorových dokumentoch, ako je uvedené v kapitole 1.
- c. *Pokrytie typov opatrení:* Rôznorodosť a rozsah adaptačných opatrení zahrnutých v každom sektore sa posudzovali pomocou rámca KTM (Bunka 4 uvádza základné informácie o KTM). Pri tomto hodnotení sa zvažoval počet rôznych čiastkových KTM. Tento rámec kategorizuje adaptačné opatrenia do rôznych kategórií a ponúka prehľad rôznych zahrnutých opatrení. Je dôležité poznamenať, že adaptačné možnosti a opatrenia môžu často zahŕňať viacero kategórií. Pri tomto hodnotení sme zväzili KTM, sub-KTM a špecifikáciu, ktorá najlepšie opisuje každú z implementačných úloh na základe informácií dostupných v NAP.

Z hodnotenia vyplýva, že:

- **vyšší počet implementačných úloh je v NAP zahrnutý v sektoroch lesné hospodárstvo, hydrologický režim a vodné hospodárstvo, územné plánovanie, zdravie, biodiverzita, ekosystémy a poľnohospodárstvo.** Naopak, sektory ako riadenie rizík katastrof, civilná ochrana a kritická infraštruktúra, energetika, financie a cestovný ruch majú priradených menej úloh, čo môže naznačovať relatívne nižšiu prioritu adaptačného úsilia v týchto sektoroch. Pozoruhodná je absencia doplnkových sektorových plánov, ktoré by načrtávali adaptačné opatrenia pre sektory cestovného ruchu a financií.
- **úsilie zamerané na formulovanie alebo aktualizáciu politických nástrojov (A) je rozsiahlo pokryté v rôznych sektoroch,** pričom osobitná pozornosť sa venuje sektorom, ako je biodiverzita a ekosystémy, územné plánovanie, hydrologický režim a riadenie vodných zdrojov. Naopak, v odvetviach, ako sú cestovný ruch a riadenie rizika katastrof, civilná ochrana a kritická infraštruktúra, chýbajú konkrétne opatrenia týkajúce sa tohto riadiaceho a inštitucionálneho rozmeru. V kategórii (A3) *Koordinácia, spolupráca a siete* však citeľne chýbajú politiky, čo by mohlo znamenať potenciálny nedostatok pri vytváraní účinných mechanizmov medzirezortnej spolupráce a zapojenia kľúčových zainteresovaných strán. Obrázok 3 a 4 ponúka podrobné znázornenie opatrení na prispôbenie sa zmene klímy v NAP, rozdelených do kategórií podľa rámca KTM. Rôzne skupiny opatrení sú označené rôznymi farbami, napríklad svetlomodrá predstavuje dimenziu riadenia a inštitúcií.

Bunka 4: Rámec KTM⁸¹

V rámci kľúčových typov opatrení (KTM) sú adaptačné opatrenia rozdelené do piatich hlavných kategórií uvedených nižšie (od A po E) a potom sú ďalej štruktúrované do súvisiacich podkategórií (Sub-KTM; pozri body A1-E2) a špecifikácií pre každý Sub-KTM:

KTM	Sub-KTM	Špecifikácia
A. Riadenie a inštitúcie	A1: Politické nástroje	A11: Tvorba/revízia politík
		A12: Tvorba/revízia (vykonávacích) predpisov
	A2: Riadenie a plánovanie	A21: Uplatňovanie adaptácie v iných sektoroch
		A22: Tvorba/revízia technických pravidiel, predpisov a noriem
	A3: Koordinácia, spolupráca a siete	A31: Vytvorenie/revízia ministerských koordinačných formátov
		A32: Vytvorenie/revízia sietí zainteresovaných strán
B. Ekonomika a financie	B1: Finančné a stimulačné nástroje	B11: Vytvorenie/revízia stimulačných mechanizmov
		B12: Vytvorenie/revízia systémov financovania
	B2: Poistenie a nástroje na zdieľanie rizika	B21: Vytvorenie/revízia poisťovacích systémov a produktov
		B22: Vytvorenie/revízia pohotovostných fondov pre mimoriadne situácie
C. Fyzikálne a technologické	C1: Sivé opatrenia	C11: Nová fyzická infraštruktúra
		C12: Obnova, modernizácia a/alebo výmena fyzickej infraštruktúry
	C2: Technologické opatrenia	C21: Systémy včasného varovania
		C22: Mapovanie nebezpečenstva/rizika
		C23: Aplikácia služby/procesu
D. Prírodné riešenia a prístupy založené na ekosystémoch	D1: Zelené možnosti	D11: Vytvorenie novej / zlepšenie existujúcej zelenej infraštruktúry
		D12: Prírodné a/alebo poloprírodné využívanie pôdy
	D2: Modré možnosti	D21: Vytvorenie novej/zlepšenie existujúcej modrej infraštruktúry
		D22: Riadenie prírodných a/alebo poloprírodných vodných a morských oblastí
E. Znalosti a zmena správania	E1: Informovanie a zvyšovanie povedomia	E11: Výskum a inovácie
		E12: Komunikácia a šírenie informácií
		E13: Nástroje a databázy na podporu rozhodovania
	E2: Budovanie kapacít, posilňovanie postavenia a životný štýl	E21: Identifikácia a zdieľanie osvedčených postupov
		E22: Odborná príprava a prenos znalostí
		E23: Podávanie správ o životnom štýle a správaní

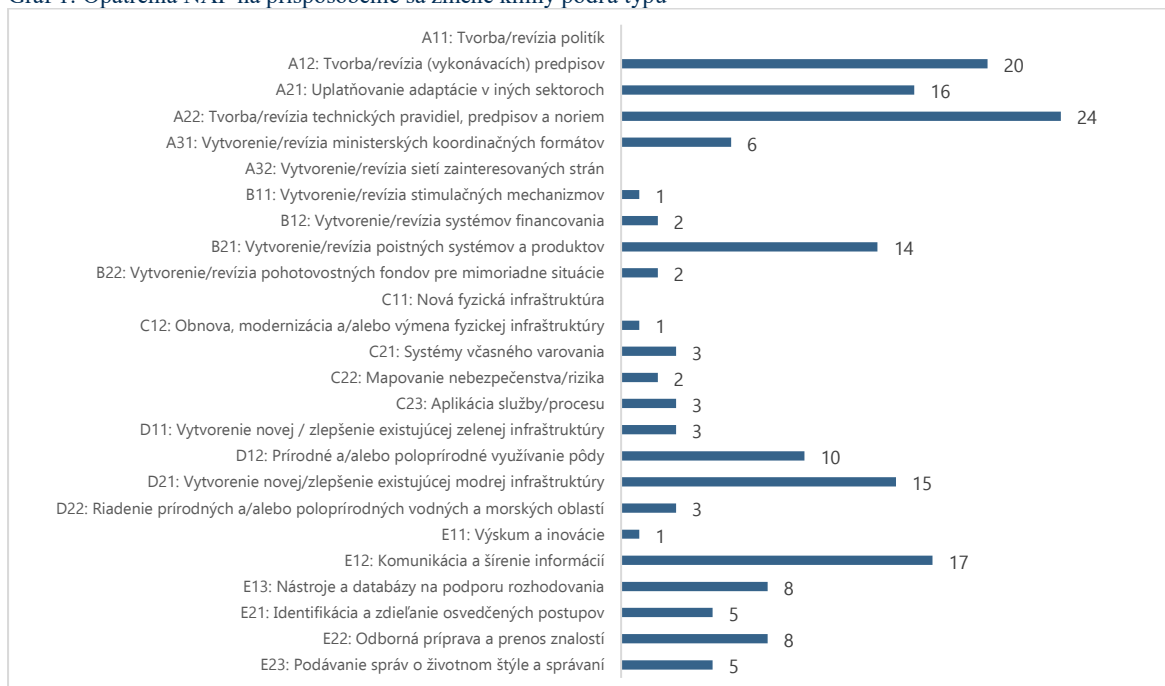
- **Opatrenia so zameraním na ekonomiku a financie (B) sú v jednotlivých sektoroch zahrnuté len v obmedzenej miere.** Odvetvie lesného hospodárstva vyniká väčším počtom opatrení týkajúcich sa financovania a stimulačných nástrojov (B1). V iných sektoroch, ako napríklad v sektore Hydrologický režim a riadenie vodných zdrojov, je výrazná medzera v oblasti financovania a stimulačných nástrojov, a to napriek celkovo dobrému priemeru rôznych KTM v rámci tohto sektora. Okrem toho je badateľný nedostatok opatrení v oblasti poistenia a nástrojov na zdieľanie rizika vo všetkých sektoroch, pričom zo 169 identifikovaných opatrení sú len dve (obe v rámci sektora Riadenie rizík katastrof, civilná ochrana a kritická infraštruktúra). Pozoruhodné je, že žiadne z nich nebolo zaradené do kategórie B 22: Vytvorenie/revízia pohotovostných fondov pre mimoriadne situácie.
- **Kategória Fyzické a technologické možnosti (C) zahŕňa menej činností v porovnaní s ostatnými kategóriami.** S najvyšším počtom opatrení vedie najmä sektor Hydrologický režim a riadenie vodných zdrojov. Vo všetkých sektoroch

⁸¹ Ďalšie informácie o rámci KTM nájdete v EEA (2020) Rationale, approach and added value of Key Type f Measures for adaptation to climate change <https://www.eionet.europa.eu/etcs/etc-cca/products/etc-cca-reports/rationale-approach-and-added-value-of-key-type-of-measures-for-adaptation-to-climate-change>.

sa jasne uprednostňujú technologické možnosti (C2), ako sú systémy včasného varovania pred sivými možnosťami (C1), ktoré zvyčajne zahŕňajú vytvorenie novej fyzickej infraštruktúry. Je pozoruhodné, že obnova a modernizácia existujúcej infraštruktúry (C12) prevažuje vo všetkých sektoroch vytváranie novej fyzickej infraštruktúry (C11).

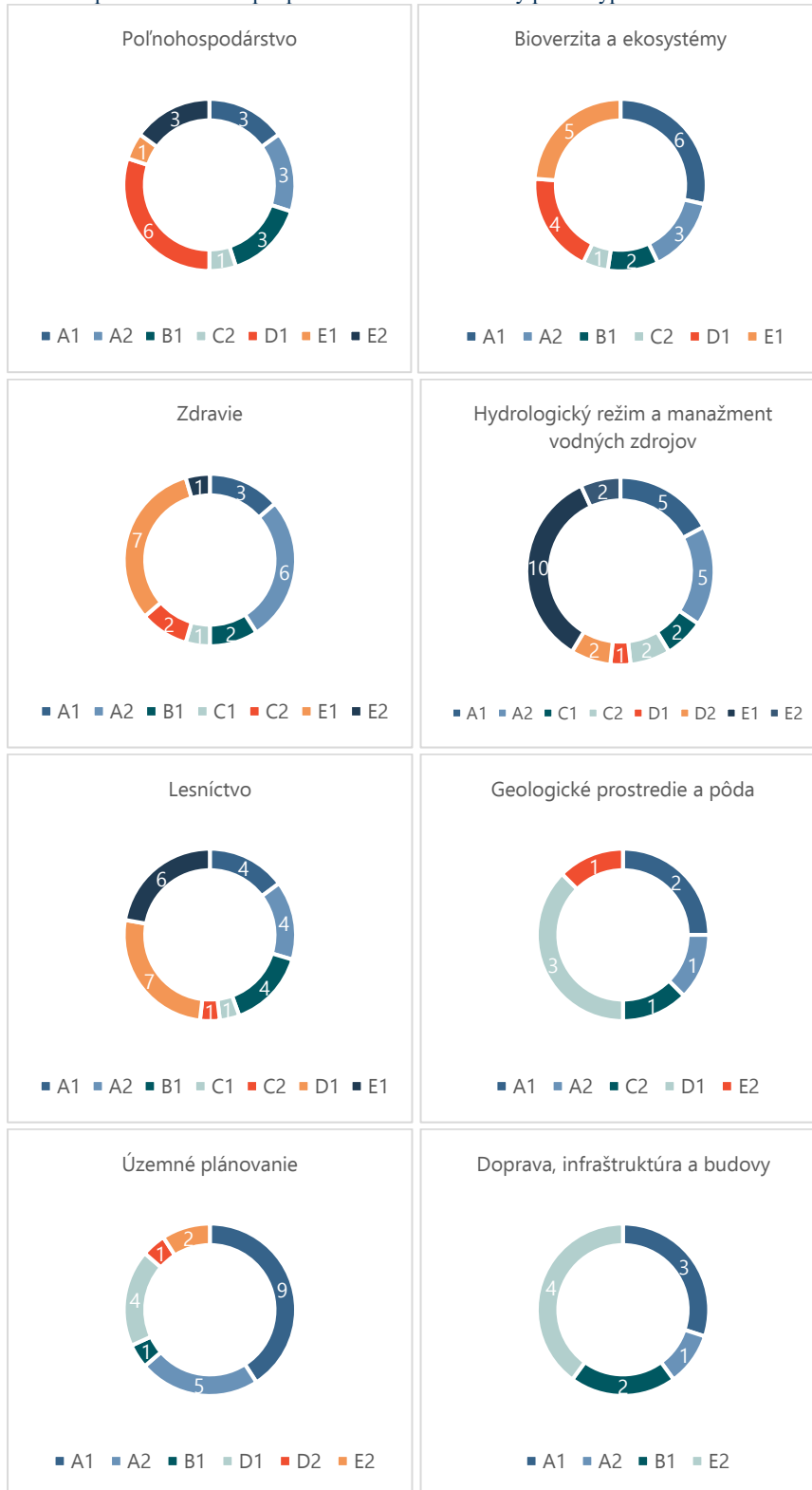
- **V jednotlivých sektoroch je pozoruhodná prioritá riešení založených na prírode a prístupov založených na ekosystémoch (D).** Pokiaľ ide o opatrenia pokrývajúce (D) riešenia založené na prírode a prístupy založené na ekosystémoch, existuje veľká variabilita medzi jednotlivými sektormi, ale vo všeobecnosti sa uprednostňujú opatrenia zamerané na D1: Zelené možnosti (25) v porovnaní s D2: Modré možnosti (4). Viac opatrení v tejto dimenzii majú odvetvia lesného hospodárstva a poľnohospodárstva, čo naznačuje osobitný dôraz na stratégie založené na prírode a ekosystémoch v týchto odvetviach.
- **Opatrenia zamerané na vedomosti a zmenu správania (E) majú rôzny rozsah.** V jednotlivých sektoroch je implementácia opatrení v oblasti E. *Znalosti a zmena správania* sa výrazne líšia, pričom niektoré sektory im dávajú vysokú prioritu. Najmä sektor Hydrologický režim a riadenie vodných zdrojov vedie s 10 opatreniami venovanými tomuto aspektu. Okrem toho sektor dopravnej infraštruktúry vyniká svojím zameraním na budovanie kapacít, prenos poznatkov a posilnenie postavenia zainteresovaných strán (E2). Graf 1 ponúka podrobné znázornenie opatrení na prispôsobenie sa zmene klímy v NAP rozdelených do kategórií podľa rámca KTM. Rôzne skupiny opatrení sú označené rôznymi farbami, napríklad svetlomodrá predstavuje dimenziu A Správa vecí verejných a inštitucionálnu dimenziu. Okrem toho, Graf 1 poskytuje prehľad opatrení na prispôsobenie sa zmene klímy podľa jednotlivých sektorov, čo uľahčuje porovnávaciu analýzu medzi jednotlivými sektormi.

Graf 1: Opatrenia NAP na prispôsobenie sa zmene klímy podľa typu

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe informácií z NAP. Pozri hodnotenie jednotlivých opatrení v prílohe. Kategorizácia bola určená výberom KTM, čiastkových KTM a špecifikácií, ktoré najlepšie vystihujú každú realizačnú úlohu, pričom sa vychádzalo z odborného posúdenia a dostupných informácií v NAP.

Graf 2: Opatrenia NAP na prispôsobenie sa zmene klímy podľa typu a sektora

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe informácií z NAP. Pozri hodnotenie jednotlivých opatrení v prílohe.

3.2.2. Účinnosť odvetvových opatrení na prispôsobenie sa zmene klímy

Tento aspekt hodnotí rôznorodosť adaptačných opatrení a zainteresovaných strán v rámci jednotlivých sektorov a ich schopnosť monitorovať implementáciu. Hodnotenie zohľadňuje:

- d. *Dostupnosť informácií o stave implementácie:* Percentuálny podiel opatrení s dostupnými monitorovacími údajmi, ktoré naznačujú, do akej miery sa sleduje a hodnotí pokrok v realizácii adaptačných opatrení. Hodnotenie sa opiera o hodnotiace súbory poskytnuté MŽP v marci 2024, ktoré zahŕňajú len informácie dostupné v tom čase. Následné aktualizácie nie sú v analýze zohľadnené.

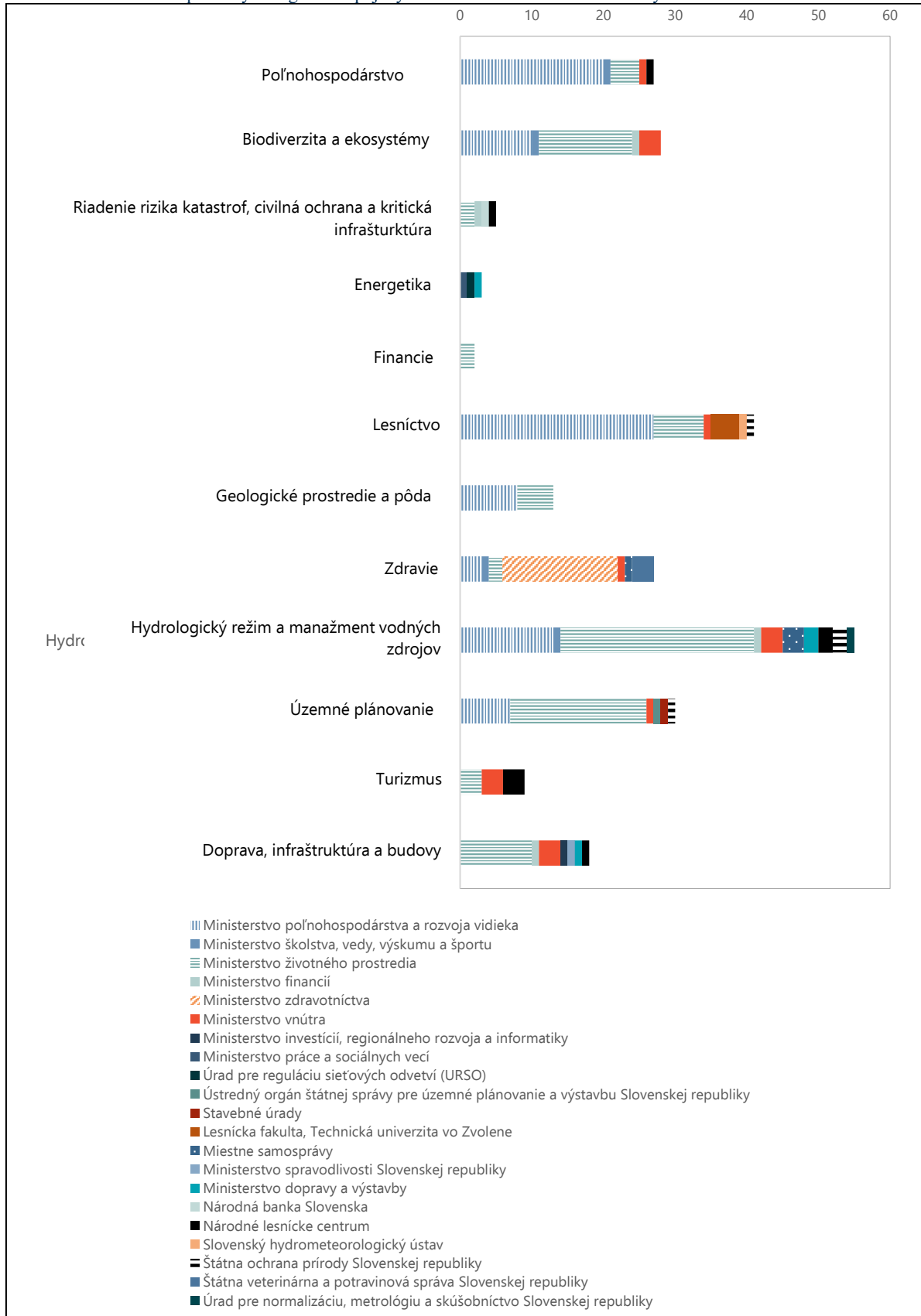
Z hodnotenia vyplýva, že na základe našej analýzy je dostupnosť monitorovacích údajov v jednotlivých sektoroch vo všeobecnosti nedostatočná. Tento problém sa týka najmä sektorov, ako je poľnohospodárstvo, v ktorom bol navrhnutý značný počet adaptačných úloh. Zlepšenie mechanizmov monitorovania a podávania správ vo všetkých sektoroch má zásadný význam pre lepšie pochopenie a hodnotenie adaptačného úsilia.

- e. *Zodpovedné orgány:* Počet subjektov zapojených do jednotlivých vykonávacích úloh v rámci každého sektora podľa NAP. Vyšší počet subjektov poukazuje na vyššiu úroveň potrebnej medziinštitucionálnej koordinácie a môže tiež naznačovať relevantnosť vykonávacích úloh pre iné sektory. Naznačuje však aj väčšiu zložitosť a potenciálne problémy pri koordinácii s mnohými subjektmi.

Graf 3 znázorňuje rozdelenie zodpovedných orgánov zapojených do realizácie úloh NAP v rôznych sektoroch. Každý sektor je uvedený na osi y, zatiaľ čo os x predstavuje počet úloh na vykonávajúci orgán. Je pozoruhodné, že mnohé implementačné úlohy v NAP zahŕňajú viacero zodpovedných orgánov, čo vedie k prípadom, keď je s každou úlohou spojených 4 - 5 zodpovedných orgánov. Preto hodnoty na osi nedosahujú súčet celkového počtu činností (169), ale prekračujú tento údaj vzhľadom na viacero zodpovedných orgánov, ktoré sú zodpovedné za určité úlohy.

Z hodnotenia vyplýva, že do realizácie adaptačných opatrení je zapojená rôznorodá stupnica (škála) zainteresovaných strán s rôznou úrovňou zapojenia v závislosti od sektora. Implementačné úlohy v rámci sektora Hydrologický režim a vodné zdroje zahŕňajú najväčšiu rozmanitosť zodpovedných orgánov (11). Vysoký počet vykonávacích orgánov naznačuje viac odborných znalostí, zdrojov a perspektív, ktoré prispievajú k realizácii adaptačných úloh. Zdôrazňuje však aj význam účinnej koordinácie, komunikácie a spolupráce medzi týmito orgánmi na zabezpečenie súdržných a účinných adaptačných stratégií. Pokiaľ ide o formálnu riadiacu štruktúru zavedenú na zabezpečenie takejto koordinácie a komunikácie, konkrétne mechanizmy sa môžu líšiť v závislosti od kontextu a jurisdikcie. Miestne samosprávy sa uvádzajú ako zodpovedné orgány len v prípade štyroch implementačných úloh zo 169.

Graf 3: Rozdelenie zodpovedných orgánov zapojených do realizácie úloh NAP v rôznych sektoroch

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe informácií z NAP. Pozri podrobné hodnotenie v prílohe.

3.2.3. Súdržnosť a prepojenie so zmiernením zmeny klímy

Tento aspekt skúma, do akej miery adaptačné opatrenia prispievajú k úsiliu o zmiernenie zmeny klímy. Vychádza z:

- a. *Percento opatrení s výrazným pozitívnym vplyvom na zmiernenie zmeny klímy*: Hodnotí podiel adaptačných opatrení, ktoré majú pozitívny vplyv aj na zmiernenie zmeny klímy na základe opisu úloh v NAP.

Hodnotenie poukazuje na rôznu úroveň integrácie úsilia o adaptáciu a zmiernenie v jednotlivých sektoroch. Vo všeobecnosti je prepojenie implementačných úloh vo všetkých sektoroch s prínosmi v oblasti zmiernenia zmeny klímy vo všeobecnosti slabé. Hoci prínosy môžu existovať, toto hodnotenie sa opiera o opisy opatrení v NAP. To naznačuje potrebu zlepšiť informovanie o prepojení so zmiernením zmeny klímy, pretože by to mohlo zlepšiť implementáciu niektorých opatrení, napr. zlepšiť dostupnosť finančných prostriedkov a iných zdrojov.

3.3. Analýza osvedčených postupov z implementácie NAP/NAS

Tabuľka 4 poskytuje prehľad príkladov osvedčených postupov z implementácie NAS a NAP v rôznych krajinách. Pri tejto analýze sme sa snažili uprednostniť členské štáty s podobnou administratívnou štruktúrou ako Slovensko, ak to bolo možné. Príklady zahŕňajú Estónsko, Českú republiku a ďalšie krajiny zohľadňujúce rôzne ukazovatele.⁸² Okrem toho sme uprednostnili krajiny, ktoré čelia podobným výzvam súvisiacim so zmenou klímy a s ňou spojenými rizikami, ako napríklad Holandsko v súvislosti s vodným hospodárstvom, ako vysvetľujeme ďalej. Uvádzame však aj príklady, ktoré sa podľa nášho odborného posúdenia môžu vzťahovať na Slovensko bez ohľadu na ich administratívne usporiadanie.

Tabuľka 4: Osvedčené postupy z implementácie národných adaptačných stratégií a plánov

Oblasť politiky	Príklad osvedčených postupov	Význam pre Slovensko
Informácie financovaní adaptačných opatrení	o Česko slúži ako pozitívny príklad integrácie finančných informácií týkajúcich sa adaptačných opatrení. ⁸³ NAP, ktorý bol prvýkrát uverejnený v roku 2017 a aktualizovaný v roku 2021, poskytuje finančné informácie o každom identifikovanom opatrení. V aktualizovanom NAP v roku 2021 na stránke ⁸⁴ sú uvedené očakávané finančné požiadavky, potenciálne ekonomické nástroje a rozdelenie zdrojov EÚ a národných zdrojov do roku 2025. Okrem toho rozlišuje opatrenia so symbolom finančnej náročnosti "X" (ktoré si nevyžadujú dodatočné rozpočtové zdroje a môžu byť realizované v rámci existujúcich personálnych kapacít a bežných výdavkov). V NAP sú podrobne uvedené aj existujúce alebo budúce finančné nástroje EÚ alebo národné dotačné tituly a podobne ako v iných európskych krajinách aj určitá miera účasti verejnosti a podnikov, s ktorou by sa mohlo počítať. Nakoniec sa uvádzajú ďalšie ekonomické nástroje, ako je poistenie a platby za ekosystémové služby. Podobne estónsky NAP obsahuje podrobné prognózy rozpočtu požadovaného na adaptáciu podľa čiastkových cieľov, administratívnych oblastí a typov rozpočtov. ⁸⁵	V slovenskom NAP je zahrnutá <i>matica opatrení a financovania</i> , v ktorej sú uvedené zdroje financovania jednotlivých opatrení a programov. Hoci je zdroj financovania každého programu uvedený, nie vždy sú uvedené konkrétne sumy vyčlenené na jednotlivé akcie alebo opatrenia. Uvádzajú sa len celkové sumy pre jednotlivé programy. Okrem toho v mnohých prípadoch ešte nie sú k dispozícii presné sumy financovania programov. Pre Slovensko môže byť prospešné nasledovať príklady, ktoré si stanovili Česko a Estónsko, a zlepšiť tak dostupné informácie o financovaní adaptačných opatrení.

⁸² Zohľadnili sme analýzu uvedenú v publikácii Európskej komisie (2018) [A comparative overview of public administration characteristics and performance in the EU28](#). Pri hľadaní príkladov sme sa zamerali aj na Maďarsko, Poľsko, Slovinsko a Bulharsko, avšak z ich skúseností sme nezistili žiadne významné osvedčené postupy.

⁸³ EEA (2020) Monitorovanie a hodnotenie národných adaptačných politík počas celého politického cyklu (mapa 3.1)

⁸⁴ [Národný akčný plán adaptácie na zmenu klímy \(2021-2025\)](#)

⁸⁵ [Estónska republika - Plán rozvoja adaptácie na zmenu klímy do roku 2030](#) (pozri kapitolu 6)

Oblasť politiky	Príklad osvedčených postupov	Význam pre Slovensko
Opis dôsledkov očakávaného vplyvu zmeny klímy na krajinu	<p>Estónsky národný klimatický plán je dobrým príkladom dôkladnej situáčnej analýzy vplyvov zmeny klímy v krajine.⁸⁶ Zahŕňa súčasné sektorové výzvy a predpovedá budúce klimatické trendy špecifické pre Estónsko. Okrem skúmania očakávaných vplyvov na premenné, ako sú zrážky a teplota, sa v ňom uvádzajú podrobnosti o sociálnych vplyvoch zmeny klímy (napríklad sa v ňom uvádzajú konkrétne údaje o tom, ako sa môže v dôsledku zmeny klímy zvýšiť pravdepodobnosť výskytu rakoviny kože). Analýza sektorových vplyvov sa vzťahuje na všetky hospodárske odvetvia a je prezentovaná vo formáte vhodnom pre čitateľa.</p> <p>Podobne aj fínsky národný klimatický plán vyniká podrobnou analýzou dôsledkov zmeny klímy na rôzne hospodárske odvetvia a uvedením konkrétnych číselných údajov ilustrujúcich potenciálne náklady pre spoločnosť, ktoré sú podložené historickými údajmi a odhadmi, ak sú k dispozícii.^{87,88} V národnom klimatickom pláne Fínsko uznáva aj potenciálne pozitívne účinky zmeny klímy na niektoré odvetvia, ako napríklad poľnohospodárstvo, pričom zdôrazňuje význam vykonávania adaptačných opatrení na účinné využitie týchto prínosov. Spomína tiež, že potenciálne pozitívne vplyvy zmeny klímy sa môžu zmeniť na negatívne, ak úsilie o zmiernenie zmeny klímy nebude úspešné.</p>	<p>Slovensko by mohlo zlepšiť svoj rámec adaptačnej politiky poskytnutím podrobnejších analýz a konkrétnych príkladov toho, ako by zmena klímy mohla ovplyvniť rôzne hospodárske odvetvia. Zahŕnutie konkrétnych údajov môže prispieť k zvýšeniu informovanosti, najmä vzhľadom na prevládajúcu nedostatočnú informovanosť na regionálnej, miestnej a verejnej úrovni.⁸⁹</p> <p>SK NAP aj NAS správne uznávajú význam včasných investícií na zmiernenie budúcich nákladov, ale chýbajú im podrobné príklady alebo čísla, ktoré by ilustrovali potenciálne vplyvy zmeny klímy na hospodárstvo. NAP síce odkazuje na štúdie odhadujúce náklady na zmenu klímy v EÚ, ale neuvádza konkrétne čísla pre Slovensko. V revidovanom NAP možno uvažovať o zahrnutí historických údajov, odhadov poisťovní a iných relevantných zdrojov na ilustráciu potenciálnych nákladov spojených s výzvami súvisiacimi s klímou a oneskorením pri realizácii adaptačných opatrení.</p>
Prístup k určovaniu poradia priorit adaptačných opatrení	<p>Podľa agentúry EEA je Cyprus príkladom toho, aké dôležité je zapojenie rôznych zainteresovaných strán pri hodnotení rôznych možností adaptácie.⁹⁰ Cyprus využil prístup multikriteriálnej analýzy v 11 sektoroch a vykonal hodnotenie adaptačných opatrení s kvalitatívnym hľadiskom. Toto hodnotenie zahŕňalo zváženie kritérií, ako je účinnosť, ekonomická a technická životaschopnosť, naliehavosť, akceptácia verejnosťou a vnútorná užitočnosť aj bez zmeny klímy. Zapracované boli aj príspevky zainteresovaných strán od rôznych subjektov vrátane mimovládnych organizácií, vnútroštátnych orgánov, výskumných ústavov a organizácií občianskej spoločnosti. Výsledky tejto analýzy zdokumentované v NAS zdôrazňujú význam jednotlivých adaptačných opatrení. Najúčinnejšie opatrenia identifikované v rámci tohto procesu boli následne začlenené do NAP.</p>	<p>V prípade revidovaného NAS/NAP môže Slovensko zvoliť prístup, v rámci ktorého predloží širšiu škálu možností (t. j. <i>portfólio</i> adaptačných opatrení) a následne vyberie prioritné možnosti s cieľom zvýšiť transparentnosť medzi zainteresovanými stranami tým, že zabezpečí, aby sa ich názory zohľadnili v rozhodovacom procese. Môže tiež ukázať, že rôzne možnosti boli preskúmané z hľadiska času, nákladov, prínosov a úsilia, ako aj zohľadnenia prierezových otázok, kompromisov, zohľadnenia potenciálu maladaptácie a synergií a pod.</p> <p>V usmerneniach EÚ sa ďalej zdôrazňuje význam kritérií pri posudzovaní a určovaní priorit možností adaptácie.⁹¹</p>
Riadenie cezhraničného vodného hospodárstva	<p>Projekt <i>Stratégia zmiernenia povodní pre krajiny povodia Bodrogu</i> zahŕňal manažment povodňových rizík, pričom sa zohľadňovali vnútroštátne politiky aj miestne skúsenosti.⁹² Projekt uľahčil spoluprácu medzi zainteresovanými stranami na rôznych úrovniach, začlenenie politik zhora nadol do praktických riešení a začlenenie miestnych skúseností v oblasti ochrany pred povodňami do národných</p>	<p>Slovensko je výrazne vystavené nadnárodným klimatickým vplyvom, najmä vzhľadom na ukazovateľ <i>Závislosť od cezhraničnej vody</i> (Slovensko je zaradené do skupiny 9, pričom skupina 10 označuje krajiny s najvyššou mierou vystavenia).⁹⁴ Tento ukazovateľ vyjadruje podiel vodných zdrojov krajiny pochádzajúcich z</p>

⁸⁶ [Estónska republika - Plán rozvoja adaptácie na zmenu klímy do roku 2030](#) (pozri kapitolu 3)

⁸⁷ V štúdií, v ktorej sa porovnávala a hodnotila kvalita 38 národných adaptačných plánov, dosiahlo Fínsko v porovnaní s ostatnými krajinami veľmi vysoké skóre v opise predpokladaných dôsledkov zmeny klímy pre krajinu. Woodruff, S. C., & Regan, P. (2019). Kvalita národných adaptačných plánov a možnosti ich zlepšenia. *Mitigation and Adaptation Strategies for Global Change*, 24, 53-71.

⁸⁸ [Národný plán Fínska na prispôsobenie sa zmene klímy 2022](#)

⁸⁹ TOR

⁹⁰ EEA (2020) Monitorovanie a hodnotenie národných adaptačných politik počas celého politického cyklu (rámček 2.4)

⁹¹ Európska komisia (2023) [Usmernenia k adaptačným stratégiám a plánom členských štátov](#)

⁹² GWP Slovakia (n.d.) [Making space for water in the Bodrog River Basin \(#398\)](#)

⁹⁴ Každý ukazovateľ rozdeľuje krajiny do decilov (zradených skupín, z ktorých každá predstavuje 10 % krajín) s číslami 1 - 10, pričom 10 znamená najvyššiu úroveň vystavenia. Pozri Benzie, M., J. Hedlund a H. Carlsen (2016). [Introducing the Transnational Climate Impacts Index \(Predstavenie nadnárodného indexu klimatických vplyvov\)](#): Indikátory vystavenia na úrovni krajín - metodická správa. Pracovný dokument 2016-07. Štokholmský inštitút životného prostredia: Štokholm.

Oblasť politiky	Príklad osvedčených postupov	Význam pre Slovensko
	<p>politik. Kľúčové aktivity zahŕňali technickú pomoc pri tvorbe strategických dokumentov (konkrétne stratégie na zmiernenie následkov povodní pre povodie Bodrogu) a konkrétne investície v pilotných oblastiach. Cieľom stratégie bolo znížiť riziká a úroveň povodňových škôd, zvýšiť informovanosť a zlepšiť povodňové prognózy prostredníctvom opatrení, ako je regulácia využívania pôdy, budovanie kapacít a zmiernenie znečistenia.</p> <p>Včasné zapojenie miestnych zainteresovaných strán do vývoja technických opatrení podporilo konsenzus a vývoľovacie procesy napriek problémom, ako je nejasné vlastníctvo a poľnohospodárske dotácie⁹³. Celkovo sa v projekte kládol dôraz na spoločné prístupy a intervencie na riešenie komplexných výziev povodňového manažmentu v povodí rieky Bodrog.</p>	<p>cezhraničných zdrojov na hornom toku (čím väčšia je závislosť od vody z cezhraničných riek na hornom toku, tým vyššia je zraniteľnosť voči zmenám prietokov v riekach spôsobených klímou).</p> <p>Pri riešení výziev, ktoré predstavujú zmeny súvisiace s klímou v cezhraničných vodách, sa Slovensko môže poučiť z niekoľkých cenných skúseností z osvedčených postupov demonštrovaných v rámci projektu <i>Stratégia zmiernenia následkov povodní pre krajinu povodia Bodrogu</i>, vrátane dôležitosti prijatia komplexného prístupu, ktorý zahŕňa vnútroštátne politiky aj miestne skúsenosti. Okrem toho dôraz, ktorý projekt kladie na včasné zapojenie miestnych zainteresovaných strán do prípravy technických opatrení, poukazuje na dôležitosť zapojenia komunity a participatívneho rozhodovania v iniciatívach protipovodňového manažmentu.</p>
Správa údajov o vode	<p>Ako príklad efektívneho riadenia a zdieľania informácií o vode slúži holandská iniciatíva <i>sprístupňovania údajov o vode</i>, ktorú realizuje Rijkswaterstaat (súčasť holandského ministerstva infraštruktúry a vodného hospodárstva).⁹⁵ Prostredníctvom tejto iniciatívy Rijkswaterstaat zhromažďuje údaje o rôznych aspektoch vody vrátane jej hladiny, teploty a vodného života. Cieľom programu je zefektívniť výmenu a integráciu údajov o vode prijatím štandardizovaných formátov a centralizáciou systémov uchovávaní. Iniciatíva uprednostňuje princípy otvorených údajov, vďaka čomu je väčšina údajov voľne dostupná na použitie.⁹⁶ Okrem toho bol definovaný štandardný formát na výmenu údajov v rámci sektora vodného hospodárstva (AQUO).⁹⁷</p> <p>Celkovo možno povedať, že holandský príklad demonštruje proaktívny prístup k zlepšovaniu kvality, dostupnosti a použiteľnosti údajov v oblasti vodného hospodárstva.</p>	<p>Slovensko aj Holandsko majú vysokú mieru cezhraničnej závislosti od vody, čo zdôrazňuje úlohu údajov o vodnom hospodárstve v oboch krajinách.⁹⁸ V rámci NAP sa Slovensko zameriava na zlepšenie monitorovania a hodnotenia klimatických a hydrologických prvkov (opatrenie 1.) Úlohy zahŕňajú konsolidáciu hydrologických a klimatických údajov do jednotnej platformy, zabezpečenie interoperability a dostupnosti údajov prostredníctvom aplikačných programových rozhraní, harmonizáciu údajov so susednými krajinami, využívanie údajov diaľkového prieskumu Zeme a dobudovanie národnej hydrologickej siete.</p> <p>Učením sa z iniciatív, ako je holandská iniciatíva <i>"Sprístupnenie údajov o vode"</i>, môže Slovensko zlepšiť svoje systémy správy údajov o vode, podporiť spoluprácu medzi zainteresovanými stranami a zlepšiť rozhodovacie procesy v oblasti vodného hospodárstva (napr. konsolidáciu údajov do jednej centrálnej platformy, prijatím štandardizovaných formátov údajov, ako je holandský AQUO, prijatím zásad otvorených údajov).</p>
Dôsledne sprístupňovať informácie o monitorovaní NAP a frekvencii	<p>Česká republika, Španielsko a Nemecko sú príkladmi systémov monitorovania, podávania správ a hodnotenia svojich adaptačných politik. ^{99,100} Tieto systémy vytvárajú cenné informácie, ktoré sú dôležité pre úpravy politik a rozšírenie vedomostnej základne pre adaptačné procesy.</p>	<p>Slovensko má rôzne monitorovacie systémy pre konkrétne oblasti¹⁰⁵, ale chýba mu jednotný systém monitorovania, podávania správ a hodnotenia (MRE) pre adaptačné politiky.¹⁰⁶ Jedným z kľúčových pilierov NAP (pozri kapitolu 3) je preto</p>

⁹³ Slovensko, poľnohospodári neboli ochotní spolupracovať kvôli nejasej vlastnickej situácii a súčasným agroenvironmentálnym dotáciami, ktoré odrádzajú poľnohospodárov od zmeny využitia pôdy z ornej pôdy na trávnaté plochy alebo mokrade. Projekt však jasne ukázal, že existujú dostupné nízkonákladové a účinné riešenia na prevenciu pred povodňami.

⁹⁵ Pozri <https://waterinfo.rws.nl/>.

⁹⁶ Program Rijkswaterstaat [sprístupňuje údaje o vode](#)

⁹⁷ IWH (n.d.). [Wat is Aquo](#) IWH (b.d.). [Wat is Aquo](#)

⁹⁸ Benzie, M., J. Hedlund a H. Carlsen (2016). [Predstavenie nadnárodného indexu klimatických vplyvov](#): Indikátory vystavenia na úrovni krajiny - metodická správa. Pracovný dokument 2016-07. Štokholmský inštitút životného prostredia: Stockholm.

⁹⁹ Leiter, T. (2021). Sledujú vlády implementáciu národných plánov adaptácie na zmenu klímy? Globálny súhrn systémov monitorovania a hodnotenia založený na dôkazoch. *Environmental Science & Policy*, 125, 179-188.

¹⁰⁰ EEA (2020) Monitorovanie a hodnotenie národných adaptačných politik počas celého politického cyklu

¹⁰⁵ Prehľad existujúcich monitorovacích a informačných systémov v Slovenskej republike, ktoré sú relevantné pre zhromažďovanie informácií o zmiernení zmeny klímy, zraniteľnosti, rizikách a zvyšovaní adaptačnej kapacity, bol uvedený v prílohe 3 o národných adaptačných opatreniach nahlásených podľa nariadenia o riadení

¹⁰⁶ OECD (2023) Meranie adaptácie: Hodnotenie klimatických rizík v obciach s cieľom informovať o adaptačnej politike v

Slovenská republika <https://www.oecd.org/publications/adaptation-measurement-assessing-municipal-climate-risks-to-inform-adaptation-policy-in-the-slovak-republic-dad34bb3-en.htm>

Oblasť politiky	Príklad osvedčených postupov	Význam pre Slovensko
jeho vykonávanie.	<p>Španielsko a Nemecko zverejnili podrobné správy o monitorovaní a hodnotení, čím zabezpečili transparentnosť a dostupnosť pre zainteresované strany, čo významne prispieva k efektívnemu šíreniu údajov. Podobne Česká republika zverejnila hodnotenie NAP, ktoré viedlo k aktualizácii Stratégie adaptácie na zmenu klímy v Českej republike¹⁰¹.</p> <p>Španielsko doteraz zverejnilo štyri monitorovacie správy o španielskom NAP (2008, 2011, 2013 a 2018) a v roku 2019 bola zverejnená hodnotiacia správa.¹⁰² Všetky informácie sú dostupné online.¹⁰³ Nemecko doteraz uverejnilo dve monitorovacie správy (2015 a 2019) ako dve správy o pokroku pri vykonávaní národnej adaptačnej stratégie.¹⁰⁴ Okrem toho bola v roku 2019 uverejnená prvá nezávislá hodnotiacia správa.</p>	<p>rozvoj poznatkov, databáz a monitorovacieho systému a zároveň realizácia výskumu na lepšie šírenie údajov. V NAP sú tiež načrtnuté zásady monitorovania a realizácie adaptačných opatrení, pričom každá úloha má pridelené ukazovatele na priebežné hodnotenie. Hoci sú ukazovatele MRE uvedené v NAP, stav ich pokroku nie je dostupný online. Ďalším krokom je podanie správy o pokroku pri plnení krátkodobých cieľov akčného plánu do 30. júna 2024.¹⁰⁷</p> <p>Keď budú informácie ľahko dostupné, Slovensko sa môže zamerať na nasledovanie postupov Česka, Španielska a Nemecka ako príkladov ďalšieho postupu. To zahŕňa vytvorenie štruktúrovaného systému monitorovania a hodnotenia, ktorý by uľahčil pravidelné verejné hodnotenie adaptačných opatrení. Okrem toho by sa zverejnením nezávislých hodnotiacich správ zvýšila transparentnosť a zvýšila dôvera zainteresovaných strán.</p>
Prepojenie vedy na účely adaptácie na zmenu klímy	<p>Portugalsko je príkladom znižovania rozdielov medzi vedou a politikou prostredníctvom zlepšenia prístupu k informáciám a prenosu poznatkov pri tvorbe politiky adaptácie na zmenu klímy.¹⁰⁸ V riadiacej štruktúre svojho NAS (alebo <i>Estratégia Nacional de Adaptação às Alterações Climáticas, ENAAC</i>) Portugalsko zriadilo špecializovanú tematickú oblasť týkajúcu sa výskumu a inovácií a vedecký panel <i>Painel Científico</i>.</p> <p>Tematická oblasť výskum a inovácie podporuje spoluprácu, najmä v rámci sektorových pracovných skupín NAS zodpovedných za rozvoj a vykonávanie sektorovej politiky.¹⁰⁹ Okrem toho sa vedecký panel skladá z najmenej piatich členov, z ktorých každý má mandát byť vedcom s uznávanými odbornými znalosťami v oblastiach súvisiacich so zmenou klímy, životným prostredím, riadením rizík alebo verejnými politikami. Medzi ciele panelu patrí: a) poskytovanie poradenstva a vedeckej podpory subjektom zapojeným do stratégie; b) podpora a poradenstvo ktorémukoľvek členovi koordinačnej skupiny ENAAC pri zohľadňovaní cieľov stratégie; c) monitorovanie pokroku pri vykonávaní stratégie a odporúčanie potrebných zlepšení.¹¹⁰</p>	<p>NAP Slovenska obsahuje <i>opatrenie Vytvorenie funkčného rámca na podporu vedy, vzdelávania a rozvoja povedomia o adaptácii</i>.</p> <p>Súčasný stav adaptačnej vedy a výskumu na Slovensku odráža sieť vzájomne prepojených projektov, ale chýba prepojenie výstupov výskumných projektov s praxou, disemináciou a vzdelávacími aktivitami¹¹¹. V súlade s tým medzi priority NAP patrí integrácia adaptácie do výskumu, zlepšenie zdieľania údajov, podpora vzdelávania o zmene klímy na všetkých úrovniach a podpora odborného rozvoja.</p> <p>Slovensko by mohlo zvážiť špecializovaný prístup k integrácii vedeckých poznatkov do procesov tvorby politik v oblasti adaptácie na zmenu klímy. Tieto platformy môžu slúžiť ako fóra na syntézu vedeckých poznatkov a ich pretavenie do realizovateľných politik a stratégií. Okrem toho môže Slovensko ťažiť z realizácie vedeckých hodnotení, podobných portugalskému hodnoteniu zmeny klímy, vplyvov a zraniteľnosti, aby sa tvorcom politik poskytl spoľahlivé usmernenia a plány pre účinné adaptačné opatrenia.</p>

3.4. Dôsledky pre ďalšie kroky

Na základe analýzy uvedenej v tejto kapitole sa v ďalších fázach tohto projektu uvažuje o revízii NAS:

- **NAS 2025 by mal poskytnúť usmerňujúci rámec na stanovenie priorít pre začlenenie dodatočných opatrení/úloh do sektorov, ktoré majú v rámci súčasného NAP menej úloh alebo nemajú žiadne úlohy na vykonávanie.** Vzhľadom na to, že niektoré sektory, ako napríklad kultúrne dedičstvo, informačné a komunikačné

¹⁰¹ <https://climate-adapt.eea.europa.eu/en/metadata/publications/evaluation-of-the-national-action-plan-on-adaptation-to-climate-change-in-the-czech-republic>

¹⁰² Španielska vláda (2019). Informe De Evaluación Del Plan Nacional De Adaptación Al Cambio Climático. [Správa o hodnotení Národného plánu adaptácie na zmenu klímy]: https://www.miteco.gob.es/es/cambio-climatico/temas/impactos-vulnerabilidad-y-adaptacion/informeevaluacion_pnacc_tcm30-499212.pdf. Vláda Španielska (2018). Informe de seguimiento [4. správa o následných opatreniach]. Ministerio Para La Transición Ecológica. https://www.miteco.gob.es/es/cambio-climatico/temas/impactos-vulnerabilidad-y-adaptacion/informeevaluacion_pnacc_tcm30-499212.pdf

¹⁰³ Leiter, T. (2021)

¹⁰⁴ <https://www.bmu.de/en/download/second-progress-report-on-the-german-strategy-for-adaptation-to-climate-change-das>

¹⁰⁷ CimateADAPT Informácie o národných adaptačných opatreniach nahlásených podľa nariadenia o riadení <https://climate-adapt.eea.europa.eu/en/countries-regions/countries/slovakia>

¹⁰⁸ EEA (2020) Monitorovanie a hodnotenie národných adaptačných politik počas celého politického cyklu (rámček 2.5)

¹⁰⁹ APA (2020) [Estratégia Nacional de Adaptação às Alterações Climáticas](#)

¹¹⁰ Decreto do Presidente da República n.º 87/2015 - [Národná stratégia adaptácie na zmenu klímy \(EN AAC 2020\)](#)

¹¹¹ Pozri *zhnutie súčasného stavu* prierezového opatrenia 4 SK NAP *Vytvorenie funkčného rámca na podporu vedy, vzdelávania a zvyšovania povedomia o adaptácii*

technológie, riadenie rizík katastrof, civilná ochrana a kritická infraštruktúra, energetika, financie, priemysel a cestovný ruch, majú buď menej adaptačných úloh, alebo s nimi nie sú spojené žiadne úlohy, je potrebné stanoviť priority týchto sektorov v NAS 2025. Na tento účel by sa v rámci NAS 2025 mohli v čo najväčšej miere využiť zistenia z výstupu 2.3 na identifikáciu zraniteľných miest a vypracovanie prispôbených adaptačných opatrení pre tieto sektory.

- **NAS 2025 by sa mal zaoberať nedostatkom politík zameraných na koordináciu, spoluprácu a siete medzi sektormi.** Vzhľadom na rôznorodosť zainteresovaných strán zapojených do realizácie adaptačných opatrení, ako je uvedené v časti 3.2, by mal NAS 2025 vytvoriť mechanizmy účinnej koordinácie, komunikácie a spolupráce medzi týmito subjektmi. To môže zahŕňať mechanizmy medzirezortnej spolupráce.
- **NAS 2025 sa musí urýchlene zamerať na vytvorenie mechanizmov monitorovania a podávania správ vo všetkých sektoroch, aby sa vyriešil súčasný nedostatok monitorovacích údajov.** V súčasnosti sa priamo nesleduje pokrok pri realizácii adaptačných opatrení a neexistuje prehľad všetkých úloh súvisiacich s realizáciou NAP a stav ich plnenia. To je kľúčové pre lepšie pochopenie a hodnotenie adaptačného úsilia, najmä v sektoroch, ako je poľnohospodárstvo, kde bolo navrhnutých množstvo adaptačných úloh. Na dosiahnutie tohto cieľa by Slovensko malo vytvoriť jednotný systém monitorovania, podávania správ a hodnotenia (MRE) pre adaptačné politiky, pričom by sa malo inšpirovať praxou v Španielsku a Nemecku (pozri časť 3.3.). To predpokladá zavedenie štandardizovaných ukazovateľov, mechanizmov podávania správ a hodnotiacich kritérií na efektívne sledovanie pokroku v adaptačných opatreniach. Verejné sprístupnenie hodnotiacich správ ďalej zvýši transparentnosť a zodpovednosť.
- **NAS 2025 musí zlepšiť komunikáciu o prepojení medzi adaptačnými opatreniami a prínosmi zmiernenia zmeny klímy, aby sa zlepšila implementácia adaptačných opatrení.** Mohlo by to zahŕňať lepšie vyjadrenie vedľajších prínosov adaptačných opatrení, napríklad pre tvorcov projektov ako predpokladu prístupu k národným fondom a zdrojom. Toto bolo spomenuté aj počas rozhovorov uskutočnených v rámci úlohy, z ktorých vyplynulo, že je potrebné využiť synergie medzi adaptačnými a zmiernujúcimi opatreniami.
- **Na zvýšenie efektívnosti NAS 2025 je veľmi dôležité zlepšiť zrozumiteľnosť a konkrétnosť implementačných úloh.** Naša analýza ukázala, že veľká časť implementačných úloh, ktoré sú v súčasnosti v NAP, túto jasnosť postráda. Napríklad implementačným úlohám, ako je "podpora projektov na zvýšenie (...)", chýba konkrétnosť, pokiaľ ide o povahu požadovanej podpory, či už ide o finančnú, technickú, komunikačnú podporu alebo iné formy pomoci. Poskytnutie konkrétnych podrobností zefektívni koordináciu a pridelovanie zdrojov a v konečnom dôsledku povedie k úspešnejšej implementácii adaptačných opatrení uvedených v NAP.
- **Na základe poznatkov z prístupu prijatého v iných členských štátoch by sa do NAS 2025 mohli zahrnúť analýzy hospodárskeho vplyvu s cieľom preukázať potenciálne účinky zmeny klímy na rôzne odvetvia.** Zahrnutím napríklad historických údajov, odhadov poisťovní a príslušných štúdií môže NAS 2025 zdôrazniť naliehavosť adaptačných opatrení. Napríklad uvedenie konkrétnych číselných údajov o predpokladaných hospodárskych stratách v dôsledku udalostí súvisiacich s klímou môže zdôrazniť potrebu adaptačného úsilia. Tieto informácie by sa mohli poskytnúť na základe výsledkov DV2.3. Sekcia 3.3-*Analýza osvedčených postupov z implementácie NAP/NAS - Analýza osvedčených postupov z implementácie NAP/NAS* poskytuje ďalšie príklady toho, ako môže NAS 2025 nadviazať na postupy zavedené v iných členských štátoch.
- **Okrem toho by NAS do roku 2025 mohol uprednostniť odhad nedostatku finančných prostriedkov a investičných potrieb** V súčasnosti chýba odhad finančných požiadaviek na vykonávanie adaptačných opatrení. Na základe inšpirácie z úspešných príkladov v Česku a Estónsku (pozri časť 3.3), môže Slovensko ďalej zvýšiť svoje adaptačné úsilie poskytnutím podrobného rozpisu zdrojov financovania a výšky alokácie na jednotlivé adaptačné opatrenia. To uľahčí účinné monitorovanie a hodnotenie adaptačných iniciatív, zabezpečí efektívne využívanie zdrojov a zvýši dôveru zainteresovaných strán (vrátane napr. súkromných investorov a medzinárodných darcov).
- **Vzhľadom na rozsiahly zoznam implementačných úloh súčasného NAP** (spolu 169, ako je uvedené v prílohe) **môže začlenením cyperského prístupu zapojenia zainteresovaných strán do rozhodovacích procesov do riadiaceho rámca pre stanovenie priorít pre NAS 2025 zvýšiť účinnosť** (pozri kapitolu 3.3). Tento prístup možno zväziť pri organizovaní seminárov v ďalších fázach projektu.
- **Zlepšenie NAS by mohlo zahŕňať čerpanie poznatkov z úspešných národných iniciatív, ako je projekt *Stratégia zmiernenia povodní pre krajiny povodia Bodrogu*,** ktorý účinne riadi cezhraničné závislosti od vody. NAS 2025 by mal prezentovať osvedčené postupy na vnútroštátnej úrovni vrátane včasného zapojenia zainteresovaných strán,

hodnotenia rizík a integrovaných stratégií manažmentu povodní. Okrem toho môže upozorniť na iniciatívy, ako je holandský projekt *Sprístupnenie údajov o vode*, ktoré centralizuje údaje a prijíma štandardizované formáty na zlepšenie systémov správy údajov.

4. Rámec riadenia adaptácie na zmenu klímy na Slovensku

4.1. Súčasný rámec riadenia adaptácie na Slovensku

Dva hlavné strategické dokumenty týkajúce sa riadenia adaptácie na zmenu klímy na Slovensku sú Národná adaptačná stratégia (NAS) a Národný akčný plán adaptačnej stratégie (NAP). Do určitej miery je relevantný aj NECP krajiny na obdobie 2021 - 2030.

Za adaptáciu na zmenu klímy ako politickú otázku zodpovedá Ministerstvo životného prostredia (MŽP), ktoré zabezpečuje komunikáciu s medzinárodnými aj európskymi organizáciami a koordinuje aj vnútroštátne aktivity. MŽP je známe aj ako národné kontaktné miesto, ktoré spolupracuje s pracovnou skupinou pre adaptáciu.¹¹² Zodpovednosťou MŽP je zabezpečiť implementáciu NAS a zároveň monitorovať pokrok v implementácii.¹¹³

4.1.1. Mechanizmy na koordináciu rozvoja politiky adaptácie na zmenu klímy

Slovensko má zavedený jeden kľúčový mechanizmus na koordináciu tvorby politik medzi jednotlivými sektormi a zapojenými inštitúciami - pracovná skupina pre adaptáciu zriadená prostredníctvom vlády. Pracovná skupina zahŕňa zástupcov viacerých ministerstiev a ďalších inštitúcií a stretáva sa minimálne raz ročne.¹¹⁴ Pracovná skupina spolupracuje s odbornými inštitúciami a inými organizáciami.

Pracovná skupina má dôležitú úlohu v rámci procesov NAS a NAP - jej úlohou je operatívna koordinácia a implementácia.¹¹⁵ Okrem toho je pravidelne informovaná o ukazovateľoch výkonnosti NAP a prispieva k aktualizácii NAS a NAP. Členmi sú zástupcovia ministerstiev, inštitúcií, akademickej obce alebo iných zainteresovaných skupín ako napr.:¹¹⁶

- Ministerstvo životného prostredia,
- Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja a mládeže,,
- Ministerstvo zdravotníctva,
- Ministerstvo hospodárstva,
- Ministerstvo vnútra,
- Ministerstvo poľnohospodárstva a rozvoja vidieka,
- Ministerstvo dopravy,
- Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky,
- Slovenský hydrometeorologický ústav (SHMÚ),
- Slovenskej akadémie vied,
- Združenie miest a obcí Slovenska,
- Únia miest Slovenska.

Inštitúcie zapojené do pracovnej skupiny sú relevantné aj pre implementáciu NAS a NAP a budú relevantné aj pre ďalšiu prácu na adaptácii na základe mapovania zainteresovaných strán (pozri kapitolu 5 pre viac informácií).

Do medzirezortnej koordinácie je zapojená aj Pracovná skupina Rady vlády SR pre Európsku zelenú dohodu. Celkovo možno konštatovať, že Slovensko zaviedlo medzirezortnú koordináciu s cieľom integrovať a začleniť zmenu klímy do sektorových

¹¹² Ministerstvo životného prostredia (2016) [Adaptačná stratégia Slovenskej republiky na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy Prehľad: Zhrnutie](#)

¹¹³ Európska komisia (2023) [Hodnotenie pokroku v oblasti adaptácie na zmenu klímy v jednotlivých členských štátoch podľa európskeho klimatického práva](#)

¹¹⁴ Európska komisia (2018) [Hodnotiaci tabuľka pripravenosti na adaptáciu: Zhrnutie pre Slovensko](#)

¹¹⁵ Európska komisia (2023) [Hodnotenie pokroku v oblasti adaptácie na zmenu klímy v jednotlivých členských štátoch podľa európskeho klimatického práva](#)

¹¹⁶ Ministerstvo životného prostredia (2016) [Adaptačná stratégia Slovenskej republiky na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy Prehľad: Zhrnutie](#)

politik. Pokrok v oblasti mainstreamingu možno pozorovať aj pri postupoch environmentálneho hodnotenia, pre ktoré sú k dispozícii online nástroje, metodiky, kontrolné zoznamy a usmernenia.¹¹⁷

4.1.2. Implementácia, monitorovanie a podávanie správ o NAS a NAP

Pokiaľ ide o implementáciu, monitorovanie a podávanie správ o NAS a NAP hlavnú zodpovednosť nesie Ministerstvo životného prostredia. Po schválení NAP bol vytvorený spoločný mechanizmus koordinácie, monitorovania a hodnotenia ako operačný dokument pracovnej skupiny pre adaptáciu. Bude slúžiť na priebežnú koordináciu práce pracovnej skupiny pre adaptáciu pri implementácii NAP, keďže pracovná skupina na expertnej úrovni má za úlohu zabezpečiť koordináciu pri implementácii NAP.¹¹⁸ Pracovná skupina pre adaptáciu je tiež nápomocná pri monitorovaní a hodnotení pokroku, keďže priebežne vyhodnocuje riziká realizácie NAP a navrhuje postupy na elimináciu týchto rizík.

Implementácia NAP nie je len v kompetencii MŽP, ale skôr v kompetencii viacerých inštitúcií. Na sektorovej úrovni by mali zodpovedné ministerstvá zapracovať úlohy NAP do svojich príslušných plánovacích dokumentov vrátane finančnej podpory, ako aj do platných plánovacích postupov.¹¹⁹ Bolo naznačené, že na NAS a na implementácii NAP by sa mali podieľať aj subjekty na regionálnej úrovni. Na zabezpečenie úspešnej implementácie na miestnej úrovni však budú subjekty na regionálnej úrovni potrebovať politickú, legislatívnu a finančnú podporu zo strany vlády SR. Zodpovednosť za opatrenia a úlohy v NAP je stanovená v zákone č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády Slovenskej republiky a organizácii ústrednej štátnej správy Slovenskej republiky a tieto budú bližšie rozpracované v kapitole 5.¹²⁰

Hodnotením kvantitatívneho plnenia opatrení a úloh v rámci NAP sú poverené inštitúcie zodpovedné za ich realizáciu. Prvýkrát sa takéto hodnotenie uskutočnilo v roku 2022 a predpokladá sa, že sa bude vykonávať každé dva roky. Podľa nariadenia o riadení sa stanovuje niekoľko hodnotiacich otázok týkajúcich sa národných adaptačných opatrení, ktoré MŽP využíva na prípravu správy pre Európsku komisiu. Zodpovedné inštitúcie musia tiež monitorovať účinnosť a efektívnosť realizovaných opatrení a zároveň prípadne vypracovať odporúčania pre prax.

4.2. Názory zainteresovaných strán a odporúčania pre ďalšie kroky

Slovenská vláda vytvorila rámec riadenia v oblasti adaptácie na zmenu klímy, ktorý pomáha pri neustálom začleňovaní adaptácie na zmenu klímy do ostatných oblastí politiky. Deje sa tak prostredníctvom jedného koordinačného orgánu - Pracovnej skupiny pre adaptáciu, ktorá zahŕňa mnohé relevantné inštitúcie a organizácie.¹²¹ V rozhovoroch sa konštatovalo, že Pracovná skupina pre adaptáciu v súčasnosti funguje skôr ako komunikačná platforma než ako expertná skupina a/alebo platforma. Tým vznikla medzera v súvislosti s formálnou štruktúrou, v rámci ktorej by mohli príslušní odborníci (zo sektorových aj vládnych inštitúcií či miestnych samospráv) pomáhať pri spoločnom navrhovaní, korekciách a implementácii NAS. Respondenti navrhli niekoľko ďalších potenciálnych platforiem, ktoré by sa mohli vytvoriť, napr. odborná komisia (financovaná z verejných zdrojov), ktorá by mala možnosť posudzovať všetky strategické adaptačné materiály a adaptačné opatrenia vo väčšom rozsahu, alebo centrum excelentnosti pre adaptáciu na národnej úrovni s regionálnymi pobočkami (mohlo by vychádzať zo skúseností Belgicka, Grécka, Rakúska).

Je však dôležité poznamenať, že nedostatok odborných kapacít na všetkých úrovniach riadenia bol označený za významný problém. Je potrebné budovať kapacity v oblasti adaptácie, najmä na úrovni regionálnych a miestnych samospráv. V súvislosti s tým sa počas rozhovorov dospelo k záveru, že nedostupnosť národných metodických usmernení, dostatočných odborných kapacít a spoľahlivých klimatických a sociálno-ekonomických údajov spôsobila, že niektoré adaptačné stratégie sú nedostatočne kvalitné. Mechanizmus implementácie, ktorý je formálny, zameraný najmä na monitorovanie a hodnotenie, tiež neprispieva pozitívne k budovaniu kapacít naprieč sektormi a (potenciálnymi) zainteresovanými stranami.

Štruktúry riadenia adaptácie na zmenu klímy zahŕňajú najdôležitejšie inštitúcie (na úrovni tvorby politiky aj na úrovni sektorových aktérov), ktoré by boli zodpovedné za opatrenia na prispôsobenie sa zmene klímy v týchto sektoroch. Výsledkom tohto usporiadania je neustále zlepšovanie horizontálneho prístupu k adaptácii na zmenu klímy. Riadiaca štruktúra má zavedený horizontálny aj vertikálny koordinačný mechanizmus, aby sa zabezpečila medzisektorová implementácia NAS a NAP.¹²² Respondenti z kľúčových riadiacich inštitúcií zároveň uviedli, že je potrebné zlepšiť spoluprácu, koordináciu a

¹¹⁷ Európska komisia (2023) [Hodnotenie pokroku v oblasti adaptácie na zmenu klímy v jednotlivých členských štátoch podľa európskeho klimatického práva](#)

¹¹⁸ Ministerstvo životného prostredia (2023) [Osem národných oznámení Slovenskej republiky o zmene klímy](#)

¹¹⁹ Ministerstvo životného prostredia (2023) [Osem národných oznámení Slovenskej republiky o zmene klímy](#)

¹²⁰ Ministerstvo životného prostredia (2023) [Osem národných oznámení Slovenskej republiky o zmene klímy](#)

¹²¹ Európska komisia (2023) [Hodnotenie pokroku v oblasti adaptácie na zmenu klímy v jednotlivých členských štátoch podľa európskeho klimatického práva](#)

¹²² Európska komisia (2018) [Hodnotiaci tabuľka pripravenosti na adaptáciu: Prehľad krajín pre Slovensko](#)

komunikáciu medzi rezortmi a inštitúciami. Okrem toho by sa mohlo zlepšiť zapojenie regionálnej samosprávy do navrhovania a implementácie NAS. Mohli by byť viac zapojené počas tvorby NAS, okrem poskytnutia zoznamu adaptačných aktivít, a následne by mali mať aj viac zodpovednosti smerom k implementácii, vrátane začlenenia adaptačných aktivít do regionálnych a miestnych plánovacích dokumentov.

Celkovú zodpovednosť za NAS nesie MŽP. Slovensko plánuje vytvoriť sektorové, regionálne alebo miestne adaptačné stratégie/plány a za ich realizáciu by mali byť zodpovedné príslušné ministerstvá, regionálne a miestne samosprávy, ktoré by podliehali MŽP. V súčasnosti regionálne a miestne samosprávy nemajú úlohy ani povinnosti predpísané národnou vládou, pokiaľ ide o adaptáciu, čo vedie k tomu, že nemajú žiadnych zamestnancov zaoberajúcich sa adaptáciou a je to vnímané ako práca navyše. Zistilo sa, že je potrebná jasná koordinácia a vedenie implementácie NAP, pričom všetky sektory a zainteresované strany sú motivované k účasti.¹²³ Tento nedostatok angažovanosti je pravdepodobne prekážkou na ceste ku komplexnej implementácii NAP a NAS. Počas rozhovorov sa tiež konštatovalo, že je potrebný mechanizmus, ktorý by prepojil národné, sektorové, regionálne a miestne adaptačné plány, pretože v súčasnosti sa stratégie na rôznych úrovniach riadenia pripravujú izolovane od seba.

Bolo tiež uvedené, že MŽP pracuje na zákone o zmene klímy a nízkouhlíkovej transformácii. Kľúčovým aspektom tohto zákona bude kodifikácia povinností vypracovať stratégie a akčné plány na regionálnej a miestnej úrovni a spôsob vypracovania adaptačných stratégií, implementačných plánov a iných adaptačných dokumentov na národnej úrovni.¹²⁴ V rozhovoroch bolo uvedené, že chýbajúca legislatíva, ktorá by zohľadňovala potrebu adaptácie, je významnou prekážkou procesov adaptačnej politiky, a preto je kľúčová pre zlepšenie riadenia.

Riadenie adaptácie na zmenu klímy na účely začlenenia adaptácie do všetkých sektorov a úrovni riadenia má na základe predchádzajúcich skúseností priestor na zlepšenie. V súvislosti s národnou adaptačnou stratégiou respondenti uviedli, že súčasná národná adaptačná stratégia potrebuje víziu, ktorá by zohľadňovala dlhodobé očakávané klimatické riziká, napríklad v roku 2050, a ich vplyv na budúci sociálno-ekonomický rozvoj. Okrem toho by mal byť do procesu prípravy NAS viac zapojený výskumný sektor.

4.3. Posúdenie štruktúry riadenia

Tabuľka 5 uvádza prehľad hodnotenia adaptačných riadiacich štruktúr na Slovensku po vykonaní analýzy SWOT (silné a slabé stránky, príležitosti a hrozby).

Tabuľka 5: SWOT matica riadiacich štruktúr adaptácie na Slovensku

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> Existuje platforma v podobe pracovnej skupiny pre adaptáciu, ktorá zabezpečuje horizontálnu koordináciu adaptácie a zahŕňa kľúčové zainteresované strany z akademickej obce a inštitúcie tvoriace politiku. Mechanizmus implementácie NAS/NAP sa zameriava najmä na monitorovanie a hodnotenie adaptačných aktivít. 	<ul style="list-style-type: none"> Pracovná skupina pre adaptáciu funguje skôr ako informačný kanál než ako platforma na zapojenie odborníkov do tvorby politik a činností. To vedie k medzere vo vzťahu k formálnej štruktúre, v rámci ktorej by mohli príslušní odborníci pomáhať pri navrhovaní, korekciách a implementácii NAS. Pracovná skupina pre adaptáciu sa málo zapája do spolupráce s nižšími územnými celkami - vertikálna koordinácia chýba. NAS je vnímaný ako veľmi formálny dokument, ktorý je užitočný len na informovanie - v súčasnosti neslúži ako koordinačný dokument. Nie je prepojený s nižšími úrovňami riadenia a ich úloha pri implementácii NAS je obmedzená. Úloha súkromného sektora v adaptácii na zmenu klímy na Slovensku je obmedzená a existuje väčší priestor na jeho zapojenie. Adaptácia v súčasnosti nie je formalizovaná ako pracovná téma na nižšej ako národnej úrovni, čo vedie

¹²³ Ministerstvo životného prostredia (2023) [Osem národných oznámení Slovenskej republiky o zmene klímy](#)

¹²⁴ Zdroj: <https://climate-adapt.eea.europa.eu/en/countries-regions/countries/slovakia>

	<p>k tomu, že nie sú pridelení žiadni pracovníci a problémy sa tak neriešia systematicky.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Regióny sú nedostatočne financované a na prispôsobenie je vyčlenených málo finančných prostriedkov. Zároveň nie je možné spoliehať sa na externé zdroje (t. j. pochádzajúce z EÚ, Nórska a Švajčiarska).
Príležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> • Je potrebné systematické a formalizované budovanie kapacít na všetkých úrovniach riadenia v oblasti adaptácie vrátane tých, ktorí sa podieľajú na navrhovaní a realizácii adaptačných opatrení (napr. urbanisti, územní plánovači, projektanti, realizátori opatrení). • Subnárodná úroveň riadenia by mohla byť viac zapojená do návrhu a implementácie NAS.¹²⁵ • Pracovná skupina pre adaptáciu by mohla transformovať a rozšíriť svoju úlohu zapojením odborníkov do posudzovania výstupov pracovnej skupiny a/alebo strategických dokumentov vytvorených orgánmi verejnej správy na nižšej ako štátnej úrovni. NAP poskytol logické zoskupenie sektorov - pre tieto sektory by sa mohli vytvoriť podskupiny, čo by umožnilo expertom a zainteresovaným stranám zamerať sa na opatrenia špecifické pre jednotlivé sektory a ich implementáciu. • Subnárodné samosprávy by mali mať väčšiu zodpovednosť a rozsah pôsobnosti, pokiaľ ide o vývoj a implementáciu adaptačných opatrení, spolu s pomocou národnej vlády (legislatívnou, odbornou a finančnou). 	<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatok technických kapacít v oblasti adaptácie na všetkých úrovniach riadenia, ako aj zainteresovaných strán, ktoré sú alebo by boli zapojené. • Nedostatočné zapojenie zainteresovaných strán najmä pri vykonávaní adaptačných činností. • Formálne zapojenie samospráv na nižšej ako národnej úrovni do tvorby NAS/NAP a nedostatočná zodpovednosť za integráciu adaptačných opatrení do tvorby politiky môžu viesť k oneskoreniu implementácie adaptačných opatrení a/alebo implementácii opatrení, ktoré nie sú najlepšie prispôbené miestnej realite. • Nedostatok právnych predpisov, ktoré by zohľadňovali potrebu adaptácie, by sa mohol ukázať ako významná prekážka procesov adaptačnej politiky.

Pripravovaný NAS 2025 by mal zabezpečiť, aby jeho implementácia nebola len formálna, a to pridelením zodpovedností a finančných zdrojov, ktoré by pomohli pri implementácii. Systém implementácie by mohol byť viacúrovňový a v rozhovoroch bolo spomenuté, že by mohol byť podobný systému územného plánovania na Slovensku. Znamenalo by to, že na národnej úrovni by NAS mal nástroje na implementáciu a slúžil by ako zastrešujúci dokument, ktorý by sa kaskádovito premietal do regionálnych a miestnych adaptačných strategických dokumentov. Mohol by sa tiež zaviesť mechanizmus na prepojenie národných, sektorových, regionálnych a miestnych adaptačných plánov, keďže v súčasnosti sa stratégie na rôznych úrovniach riadenia pripravujú izolovane od seba. Fyzické adaptačné opatrenia by sa vykonávali najmä na miestnej úrovni, ale regionálna samospráva by poskytovala odborné znalosti, údaje a finančnú podporu smerom k miestnej úrovni.

¹²⁵ Príkladmi dobrého prenosu NAS na regionálnu úroveň sú napr. Portugalsko, Holandsko, Rakúsko, Švédsko, Grécko, Dánsko.

5. Zapojenie zainteresovaných strán

5.1. Mapovanie zainteresovaných strán

Účinné zapojenie zainteresovaných strán je pri vypracúvaní plánov na prispôbenie sa zmene klímy mimoriadne dôležité a slúži ako základný prvok úspechu pri riešení mnohostranných výziev, ktoré prináša meniaci sa klíma. Aktívnym zapojením zainteresovaných strán v každej fáze - od počiatočného plánovania a stanovenia priorít až po realizáciu, monitorovanie a hodnotenie - môžu plány adaptácie na zmenu klímy získať širšiu zodpovednosť, legitimitu a účinnosť. Zapojenie zainteresovaných strán podporuje spoluprácu, budovanie konsenzu a spoločnú zodpovednosť, čo v konečnom dôsledku zvyšuje odolnosť, znižuje zraniteľnosť a chráni komunitu a ekosystémy pred dôsledkami zmeny klímy.

Hoci je možné zapojiť mnoho rôznych zainteresovaných strán, je dôležité rozlišovať, akú úlohu môžu zohrávať a aká zodpovednosť im môže byť následne prisúdená. To sa vykonáva prostredníctvom mapovania moci a záujmov, kde sa pre každú zainteresovanú stranu určia tieto dva prvky. Na účely vypracovania a implementácie stratégie adaptácie na zmenu klímy ako oficiálneho dokumentu, na základe ktorého bude Slovensko podávať správy o svojom pokroku EÚ a globálnemu spoločenstvu. Pre mapovanie zainteresovaných strán je východiskom ich mandát v rozhodovacej sfére a v sektoroch súvisiacich s adaptáciou na zmenu klímy.

Moc sa vzťahuje na schopnosť zainteresovanej strany ovplyvňovať rozhodovací proces stanovovaním programov a politických priorít alebo formulovaním politík, stratégií alebo opatrení, ktoré sú priamo alebo nepriamo relevantné pre adaptáciu na zmenu klímy. **Záujem** sa vzťahuje na mieru záujmu, zapojenia alebo investícií, ktoré zainteresované strany majú v oblasti adaptácie na zmenu klímy a dôsledkov zmeny klímy pre ich sféru podnikania alebo záujmov. Moc a záujem sa určujú pre každú zainteresovanú stranu kvalitatívne, pričom sa rozlišuje medzi nízkou, strednou a vysokou hodnotou, a to na základe opisu mandátu každej zainteresovanej strany a spätnej väzby získanej prostredníctvom rozsahových rozhovorov. Na základe týchto dvoch hodnôt sa každá zainteresovaná strana zaradí do matice moci a záujmov, aby sa určil jej význam pre adaptáciu na zmenu klímy a následne spôsob, akým by mala byť zapojená do procesu tvorby a realizácie adaptačnej stratégie. Bunka 5 uvádza ďalšie podrobnosti o metodike.

Bunka 5: Mapovanie moci a záujmov a stratégie zapojenia

Moc sa vzťahuje na schopnosť zainteresovanej strany ovplyvňovať výsledky rozhodnutí, činností alebo udalostí v určitom kontexte.

- **Vysoká moc:** významný vplyv a právomoc ovplyvňovať rozhodnutia a výsledky; často zohrávajú ústrednú úlohu v rozhodovacích procesoch a môžu určovať smerovanie iniciatív alebo projektov.
- **Stredná moc:** mierny vplyv a autorita, ktoré im umožňujú do určitej miery prispievať k rozhodnutiam a výsledkom; hoci nemajú taký zásadný vplyv na rozhodovacie procesy ako zainteresované strany s vysokou mocou, stále majú dostatočný vplyv na to, aby ovplyvnili určité aspekty iniciatív alebo projektov.
- **Nízka moc:** obmedzený vplyv alebo autorita v danom kontexte; hoci môžu mať cenné názory alebo záujmy, ich schopnosť ovplyvňovať výsledky je zvyčajne obmedzenejšia.

Záujem sa vzťahuje na stupeň záujmu alebo investície, ktorú zainteresovaná strana má v konkrétnej otázke alebo výsledku.

- **Vysoký záujem:** hlboko zaangażovaní v danej problematike a je pravdepodobné, že ich výsledky budú priamo ovplyvnené; často dávajú danej problematike prednosť a sú odhodlaní obhajovať svoje záujmy alebo požadované výsledky.
- **Stredný záujem:** stredná úroveň investície a angažovanosti v danej problematike; nie je ani hlboko angažovaný, ani úplne neangažovaný, prejavuje vyváženú úroveň záujmu a angažovanosti.
- **Nízky záujem:** minimálna investícia alebo angažovanosť v danej problematike, vnímajú ju ako menej relevantnú pre svoje záujmy, priority alebo oblasti odbornosti.

Na základe mapovania sily a záujmu sa rozoznávajú štyri hlavné stratégie zapojenia:

- **Spolupráca:** pokračovanie v spolupráci s tými zainteresovanými stranami, ktoré sa už aktívne zúčastňujú na procese;
- **Zapojenie:** zvýšenie účasti príslušných zainteresovaných strán s cieľom posunúť ich k aktívnej spolupráci;
- **Konzultácie:** zapojenie relevantných zainteresovaných strán, aby získali svoje postrehy, perspektívy a znalosti s cieľom prispieť k procesu bez očakávania, že budú riadiť proces adaptácie;
- **Informovanie:** informovanie príslušných zainteresovaných strán o vývoji a pokroku bez toho, aby sa očakával ich aktívny príspevok k procesu.

<i>Vysoká moc</i>	Zapojiť alebo konzultovať	Zapojiť	Spolupracovať
<i>Stredná moc</i>	Informovať	Konzultovať alebo informovať	Spolupracovať alebo zapojiť
<i>Nízka moc</i>	Informovať	Informovať	Konzultovať
	<i>Nízky záujem</i>	<i>Stredný záujem</i>	<i>Vysoký záujem</i>

Na základe podrobného mapovania právomocí a záujmov pre Slovensko uvádza Tabuľka 6 **zainteresované strany**, ktoré by mali byť prizvané k spolupráci, zapojeniu a konzultáciám v procese tvorby a implementácie adaptačnej stratégie, pričom komplexné mapovanie právomocí a záujmov je k dispozícii v prílohe 4.

Tabuľka 6: Stratégie zapojenia zainteresovaných strán pre plánovanie a implementáciu adaptácie na Slovensku

Názov zainteresovanej strany	Mandát	Stratégia zapojenia	Proces adaptácie		
			Dizajn	Implementácia	Monitor
Vláda SR					
Ministerstvo životného prostredia	Ministerstvo životného prostredia je ústredným orgánom štátnej správy a kontroly v oblasti životného prostredia. Zodpovedá za viaceré oblasti politiky: ochranu prírody a krajiny, odpadové hospodárstvo, ochranu vodných zdrojov a kvalitu podzemných a povrchových vôd, rybárstvo a lesné hospodárstvo v národných parkoch, posudzovanie vplyvov činností na životné prostredie a ich následkov, ochranu ovzdušia, geologické práce, geneticky modifikované organizmy, štátnu environmentálnu politiku, jednotný informačný systém o životnom prostredí a monitorovanie územia	spolupracovať	✓	✓	✓
Slovenský hydrometeorologický ústav	Slovenský hydrometeorologický ústav (SHMÚ) je špecializovaná organizácia poskytujúca hydrologické a meteorologické služby na národnej a medzinárodnej úrovni. Medzi činnosti SHMÚ patrí: monitorovanie kvantitatívnych a kvalitatívnych parametrov ovzdušia a vody na území Slovenska; zber, overovanie, interpretácia a archivácia údajov a informácií o stave a režime ovzdušia a vody; popis vývoja atmosféry a hydrosféry; vydávanie predpovedí, výstrah a ďalších informácií týkajúcich sa atmosféry a hydrosféry.	spolupracovať	✓	✓	✓
Slovenská agentúra životného prostredia	Slovenská agentúra životného prostredia je odbornou organizáciou Ministerstva životného prostredia SR s celoslovenskou pôsobnosťou, zameranou na starostlivosť o životné prostredie, tvorbu environmentálnych štúdií, uplatňovanie nástrojov environmentálnej politiky, zabezpečenie prístupu k informáciám o životnom prostredí a environmentálnu informatiku.	spolupracovať	✓	✓	✓
Ministerstvo vnútra	Ministerstvo vnútra je ústredným orgánom štátnej správy najmä na ochranu ústavného zriadenia, verejného poriadku, bezpečnosti osôb a majetku, štátnych hraníc, bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky, utečencov a migrantov. Zodpovedá aj za Policajný zbor a Hasičský a záchranný zbor.	spolupracovať	✓	✓	
Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatiky	Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatiky je zodpovedné najmä za tvorbu a realizáciu jednotnej štátnej politiky v oblasti využívania fondov Európskej únie, ako aj informatizácie spoločnosti a investícií.	spolupracovať	✓	✓	
Ministerstvo poľnohospodárstva a rozvoja vidieka	Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka vykonáva štátnu správu v oblasti poľnohospodárstva a rozvoja vidieka a riadi, usmerňuje a kontroluje výkon štátneho dozoru najmä v oblasti ochrany a využívania poľnohospodárskej pôdy a lesných pozemkov, v lesnom hospodárstve a poľovníctve, v závlahových a odvodňovacích systémoch, v akvakultúre, v poskytovaní podpôr v poľnohospodárstve a rozvoji vidieka.	spolupracovať	✓	✓	

Ministerstvo obrany	Ministerstvo garantuje zabezpečovanie obrany Slovenskej republiky, budovanie a výkon velenia a riadenia Ozbrojených síl Slovenskej republiky, koordináciu činnosti ústredných orgánov štátnej správy a inštitúcií zameraných na prípravu obrany Slovenskej republiky, zabezpečovanie nedotknuteľnosti vzdušného priestoru Slovenskej republiky, koordináciu vojenskej a civilnej leteckej dopravy, riadenie Vojenského spravodajstva, správu vojenských objektov a vojenských lesov.	spolupracovať	✓	✓
Slovenský vodohospodársky podnik	Slovenský vodohospodársky podnik je poverený správou vodných tokov a vodných diel a zabezpečovaním všetkých ich funkcií.	zapojiť		✓
Ministerstvo hospodárstva	Ministerstvo hospodárstva je ústredným orgánom štátnej správy pre hospodárstvo, priemysel, energetiku, výrobu tepla a plynu a obchod.	zapojiť		✓
Ministerstvo financií	Ministerstvo financií je ústredným orgánom štátnej správy zodpovedným za oblasť financií, daní a poplatkov, colníctva, finančnej kontroly, vnútorného auditu a vládneho auditu. Je tiež ústredným orgánom štátnej správy zodpovedným za koordináciu štátnej pomoci v oblasti tvorby cien a cenovej kontroly s výnimkou tvorby cien a cenovej kontroly tovarov upravených osobitnými zákonmi.	zapojiť		✓
Ministerstvo dopravy, Inštitút dopravnej politiky	Ministerstvo dopravy je ústredným orgánom štátnej správy, pod ktorý spadá správa železničnej, trolejbusovej, kombinovanej a cestnej dopravy, pozemných komunikácií, lodnej dopravy a prístavov, leteckej dopravy, pôšt a telekomunikácií.	zapojiť	✓	✓
Úrad podpredsedu vlády pre plán obnovy a odolnosti EÚ	Úrad podpredsedu vlády SR pre plán obnovy a odolnosti EÚ je zodpovedný za Národný plán obnovy a odolnosti SR.	zapojiť		✓
Úrad pre územné plánovanie a výstavbu	Úrad je ústredným orgánom štátnej správy pre územné plánovanie (okrem ekologických aspektov), výstavbu a vyvlastňovanie	zapojiť	✓	✓
Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny	Ministerstvo je ústredným orgánom štátnej správy pre oblasť sociálnych vecí, najmä pracovnoprávných vzťahov, právnych vzťahov pri výkone práce vo verejnom záujme a právnych vzťahov volených funkcionárov orgánov územnej samosprávy, bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, inšpekcie práce, stratégie zamestnanosti, koordinácie jej tvorby a realizácie a politiky trhu práce, sociálneho poistenia, dôchodkového zabezpečenia, štátnych sociálnych dávok, sociálnej pomoci, sociálnoprávnej ochrany detí a koordinácie štátnej rodinnej politiky.	zapojiť	✓	✓

Ministerstvo zdravotníctva	Ministerstvo zdravotníctva je zodpovedné za: národnú zdravotnú politiku, vzdelávanie sestier a zdravotníckych pracovníkov, zabezpečenie kvality a bezpečnosti pacientov v zdravotníctve, riadenie spoločenských a národných programov zameraných na podporu zdravia, vedenie národných zdravotných registrov v spolupráci s Národným centrom zdravotníckych informácií a rozvoj dlhodobých cieľov odborného zdravotníckeho vzdelávania.	konzultovať	✓	✓	
Úrad verejného zdravotníctva	Úrad verejného zdravotníctva je hlavným výskumným ústavom v oblasti verejného zdravia a referenčným centrom pre národnú sieť hygienicko-epidemiologickej služby, ochrany, podpory a rozvoja verejného zdravia.	konzultovať	✓	✓	
Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky	Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky je ústrednou odbornou organizáciou ochrany prírody a krajiny. Medzi hlavné úlohy patrí práca na legislatívnych, strategických a metodických dokumentoch, ako aj správa chránených území, prieskumy a zabezpečovanie výskumu a monitoring biotopov.	konzultovať	✓	✓	✓
Oddelenie správy národných parkov	Odbor správy národných parkov je súčasťou sekcie ochrany prírody a biodiverzity ministerstva životného prostredia.	konzultovať	✓	✓	
Národná banka Slovenska	Národná banka Slovenska (NBS) je centrálnou bankou Slovenska. Je to nezávislá inštitúcia, ktorej základnou funkciou je udržiavať cenovú stabilitu. Zároveň vykonáva dohľad nad finančným trhom a ďalšími činnosťami. Je členom Siete centrálnych bánk a orgánov dohľadu pre ekologizáciu finančného systému (NGFS).	informovať			✓
Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo SR	Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo SR (ÚNMS SR) je ústredným orgánom štátnej správy pre technickú normalizáciu, metrológiu, posudzovanie kvality a zhody. Odbor normalizácie UNMS vykonáva činnosti národného normalizačného orgánu a plní úlohy Národného informačného centra.	informovať		✓	
Ministerstvo cestovného ruchu a športu	Ministerstvo je ústredným orgánom štátnej správy pre cestovný ruch, rozvoj, propagáciu a prezentáciu produktov cestovného ruchu na Slovensku a v zahraničí a pre rozvoj športu.	informovať	✓	✓	
Úrad splnomocnenca vlády Slovenskej republiky pre rómske komunity	Úrad splnomocnenca vlády Slovenskej republiky pre rómske komunity je súčasťou Ministerstva vnútra Slovenskej republiky. Pracuje na aktivitách pre rómsku mládež v rámci urýchlenia procesu integrácie Rómov.	informovať		✓	
Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a mládeže	Ministerstvo školstva, vedy, výskumu, vývoja a mládeže je ústredným orgánom štátnej správy Slovenskej republiky pre základné, stredné a vysoké školstvo, školské zariadenia, celoživotné vzdelávanie a pre štátnu podporu výskumu, vývoja a mládeže.	informovať	✓	✓	

Ministerstvo kultúry	Ministerstvo kultúry je ústredným orgánom štátnej správy pre štátny jazyk, ochranu pamiatkového fondu, kultúrne dedičstvo a knihovníctvo, umenie, autorské práva a práva súvisiace s autorským právom, kultúrno-osvetovú činnosť a ľudovú umeleckú výrobu, prezentáciu slovenskej kultúry v zahraničí, vzťahy s cirkvami a náboženskými spoločnosťami, médiá a audiovizíu, podporu kultúry národnostných menšín	informovať		✓
Miestna samospráva				
Únia miest	Únia miest chráni práva a záujmy členov vo vzťahu k zákonodarným a výkonným štátnym orgánom, ako aj k iným organizáciám, zväzom, združeniam a domácim a zahraničným inštitúciám, poskytuje členom poradenské a informačné služby a koordinuje aktivity komunálnej politiky najmä v oblasti ochrany, obnovy, rozvoja a trvalej udržateľnosti životného prostredia a kultúrneho dedičstva, vzdelávacieho systému, sociálnych a zdravotníckych služieb, miestneho a regionálneho rozvoja.	konzultovať	✓	
Združenie samosprávnych krajov (SK8)	Združenie samosprávnych krajov Slovenska (skrátene (SK8) je dobrovoľné záujmové združenie samosprávnych krajov Slovenskej republiky, ktoré obhajuje záujmy samosprávnych krajov a ich obyvateľov pri rešpektovaní ich samosprávneho postavenia. Zapája zástupcov všetkých samosprávnych krajov SR do riešenia spoločných problémov samosprávy a do tvorby spoločných stratégií.	konzultovať	✓	
Bratislava mesto	Bratislava je hlavné a najväčšie mesto Slovenska (celkový počet obyvateľov 475 503). Zaoberá sa aktívnym systematickým prístupom k adaptácii na zmenu klímy vrátane podrobného hodnotenia zraniteľnosti a adaptačného plánu.	konzultovať	✓	✓
Mesto Košice	Košice sú druhým a najväčším mestom na východnom Slovensku (229 040 obyvateľov). Zaoberá sa aktívnym systematickým prístupom k adaptácii na zmenu klímy vrátane podrobného hodnotenia zraniteľnosti a adaptačného plánu.	konzultovať	✓	✓
Mesto Malacky	Malacky sú stredne veľké mesto na západnom Slovensku (celkový počet obyvateľov 18 935). Zaoberá sa aktívnym systematickým prístupom k adaptácii na zmenu klímy. Je prvým mestom na Slovensku, ktoré má komplexný klimatický plán (zahŕňa adaptáciu aj mitigáciu v jednom dokumente).	konzultovať	✓	✓
Združenie miest a obcí Slovenska	Poslaním Združenia miest a obcí Slovenska je obhajovať a presadzovať spoločné záujmy a práva členských miest a obcí pri rešpektovaní ich samosprávneho postavenia v súlade s Európskou chartou miestnej samosprávy, Ústavou Slovenskej republiky a zákonmi Slovenskej republiky a na základe princípov trvalo udržateľného rozvoja a sociálnej súdržnosti.	informovať	✓	
Obchod				

Asociácia zamestnávateľov (AZZZ SR)	AZZZ SR je najväčšia zamestnávateľská organizácia v Slovenskej republike, ktorá bola založená v roku 1991 s cieľom vytvárať podmienky pre dynamický rozvoj podnikania v Slovenskej republike a chrániť a presadzovať spoločné zamestnávateľské a podnikateľské záujmy svojich členov.	zapojiť	✓	✓	✓
Slovenská asociácia poisťovní	Slovenská asociácia poisťovní je záujmovým združením komerčných poisťovní a jej úlohou je zastupovať, chrániť a presadzovať spoločné záujmy svojich členov vo vzťahu k ústrednému orgánu štátnej správy, iným právnickým osobám, verejnosti a zahraničiu. Činnosť asociácie je zameraná najmä na oblasť poisťnej ekonomiky, vzdelávania a propagácie poisťovníctva ako celku. K 1. januáru 2023 je členom Slovenskej asociácie poisťovní 8 poisťovní a 4 pobočky poisťovní z iného členského štátu EÚ.	informovať		✓	
Slovenská obchodná a priemyselná komora	Slovenská obchodná a priemyselná komora (ďalej len SOPK) je verejnoprávna inštitúcia zriadená na základe zákona č. 9/1992 Zb. o obchodných a priemyselných komorách. Pôsobí na celom území Slovenskej republiky (v každom krajskom meste je zriadená regionálna komora SOPK) a zameriava sa na ochranu a podporu podnikania a na koordináciu spoločných záujmov svojich členov pri podnikateľských aktivitách doma i v zahraničí. Z odvetvového hľadiska sú členmi SOPK podnikateľské subjekty naprieč celým hospodárstvom - výrobné, obchodné firmy, banky, poisťovne, spoločnosti poskytujúce služby v oblasti vedy a výskumu, poľnohospodárske a potravinárske subjekty, ako aj stredné odborné školy, vysoké školy a univerzity.	informovať	✓		
Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora	Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora (SPPK) vznikla podľa zákona č. 30/1992 Zb. ako mimovládna, štatutárna a samosprávna inštitúcia. Hlavným cieľom a poslaním SPPK je zastupovanie spoločných záujmov členov SPPK v procese tvorby štátnej sociálno-ekonomickej politiky a podpora a ochrana podnikateľských aktivít členov SPPK v záujme napredovania a skvalitňovania poľnohospodárstva a potravinárstva na Slovensku.	informovať	✓		
Slovenská asociácia cestovného ruchu	Slovenská asociácia cestovného ruchu je dobrovoľná nepolitická a profesijne orientovaná organizácia zamestnávateľov v cestovnom ruchu. Aktuálnymi členmi sú Slovenská asociácia hotelov a reštaurácií, Slovenská asociácia touroperátorov a cestovných kancelárií, Lavex - lanovky a vleky, Historické hotely Slovenska, Slovenský zväz vidieckej turistiky a agroturistiky, Zväz slovenských kúpeľov, Bratislavská organizácia cestovného ruchu, TATRY MOUNTAIN RESORTS, Inštitút cestovného ruchu, Región Vysoké Tatry, AquaCity Poprad a Trinity Hotels. Prioritami združenia sú zjednotenie odvetvia cestovného ruchu, aktívny prístup k legislatívnym zmenám v oblasti cestovného ruchu, intenzívnejšia spolupráca pri propagácii Slovenska a podpora domáceho cestovného ruchu.	informovať	✓		
Mimovládne organizácie					

Klimatická koalícia	Klimatická koalícia je platforma environmentálnych organizácií, ktorej cieľom je podporovať riešenia, ktoré sú udržateľné z environmentálneho aj ekonomického hľadiska a zároveň prispievajú k spravodlivej spoločnosti. Zameriava sa na spoluprácu so štátnymi úradníkmi, mimovládnyimi a odbornými organizáciami, ako aj so súkromným sektorom.	konzultovať	✓		
Inštitút pasívneho domu Slovensko - iEPD	Inštitút pasívneho domu Slovensko (IEPD) je apolitická, dobrovoľná a záujmová mimovládna organizácia. IEPD pôsobí od roku 2005. Jej cieľom je všestranná podpora energeticky pasívneho bývania, ale aj architektúry všestranne ohľaduplnej k životnému prostrediu a udržateľného prístupu pri tvorbe životného prostredia. Združuje fyzické a právnické osoby, chráni ich záujmy a presadzuje ich požiadavky.	informovať	✓		
Výskum					
Národné lesnícke centrum	Národné lesnícke centrum spája lesnícku vedu, výskum, poradenstvo, vzdelávanie a lesnícku prax. V súčasnosti Národné lesnícke centrum tvoria štyri ústavy: Lesnícky výskumný ústav (LVÚ), Ústav lesníckeho poradenstva a vzdelávania (ÚLPV), Ústav lesných zdrojov a informácií (ÚLIS) a Ústav lesníckeho plánovania (ÚLP).	konzultovať	✓	✓	✓
Národné poľnohospodárske a potravinárske centrum	Národné poľnohospodárske a potravinárske centrum sa zameriava na komplexný výskum a zhromažďovanie poznatkov v oblasti trvalo udržateľného využívania a ochrany prírodných zdrojov, najmä pôdy a vodných zdrojov pre rastlinnú výrobu a chov zvierat, kvality a bezpečnosti, inovácií a konkurencieschopnosti potravinárskych a nepotravinárskych výrobkov poľnohospodárskeho pôvodu, produkčného a mimoprodukčného vplyvu poľnohospodárstva na životné prostredie a rozvoj vidieka a na prenos poznatkov z poľnohospodárskeho a potravinárskeho výskumu ku konečným užívateľom.	konzultovať	✓	✓	
Slovenská akadémia vied	Slovenská akadémia vied (SAV) je národná neuniverzitná vedecko-výskumná inštitúcia. Prvoradým poslaním SAV je realizovať špičkový základný výskum na hraniciach poznania, ktorý vedie k novým objavom a koncepciám. Druhým poslaním SAV je sprístupňovať vedeckú infraštruktúru pre technicky náročný výskum všetkým záujemcom, či už ide o vysoké školy alebo iné organizácie výskumu a vývoja. Tretím poslaním je dlhodobý strategický a aplikovaný výskum a vývoj, v rámci ktorého SAV intenzívne a efektívne spolupracuje s podnikateľským sektorom, verejným sektorom a občianskou spoločnosťou s cieľom preniesť poznatky do praxe. SAV viedla proces vypracovania Národného akčného plánu pre implementáciu Adaptačnej stratégie SR.	spolupracovať	✓	✓	✓

5.2. Plán zapojenia zainteresovaných strán

Cieľom tohto projektu je podporiť odbor globálnej politiky a adaptácie na zmenu klímy v procese revízie NAS a NAP, ako aj uľahčiť rozvoj vedomostí a zručností potrebných na úspešnú implementáciu adaptačnej stratégie a akčného plánu. Projekt preto plánuje pri oslovovaní zainteresovaných strán a získavaní ich účasti rozprestrieť širokú sieť. Široké oslovenie zainteresovaných strán zabezpečí, že vo všetkých fázach realizácie Projektu bude zastúpená rôznorodosť pohľadov, vedomostí a potrieb, čím sa vytvoria komplexné výstupy a vybuduje sa pocit zodpovednosti komunity, ktorá bude musieť byť hnacou silou adaptácie na zmenu klímy na Slovensku.

V rámci projektu sa bude využívať mnohostranná metodika konzultácií so zainteresovanými stranami vrátane rozhovorov, fokusových skupín, workshopov a školení. Každý spôsob zapojenia je vybraný pre svoju schopnosť získať informácie spôsobom a do podrobností potrebných na úspešné dokončenie konkrétnych úloh.

Rozhovory umožnia získať podrobné poznatky od kľúčových informátorov a zachytiť nuansy, ktoré by mohli byť vo väčšom prostredí prehliadnuté. Budú organizované na základe potrieb v prípade, že sa od konkrétnej zainteresovanej strany bude vyžadovať špecifické objasnenie alebo potvrdenie záverov.

Fokusové skupiny umožnia hĺbkové diskusie a vznik rôznych názorov prostredníctvom interaktívneho dialógu. Interaktívny charakter týchto diskusií pomôže odhaliť základné problémy, vygenerovať nové nápady a dosiahnuť konsenzus o kľúčových aspektoch adaptačnej stratégie. Fokusové skupiny budú navrhnuté tak, aby zabezpečili zastúpenie kľúčových inštitúcií a zainteresovaných strán, ktoré sa podieľajú alebo sa majú podieľať na realizácii adaptačnej stratégie.

Workshopy budú slúžiť ako platformy spolupráce, kde sa zainteresované strany môžu aktívne zapojiť do praktických činností, brainstormingu a riešenia problémov. Okrem zvýšenia transparentnosti a poskytnutia príležitosti na výmenu nápadov bude tento interaktívny formát podporovať tvorivosť a vytváranie praktických riešení a podnietiť účasť celej komunity. Bude zahŕňať širší okruh zainteresovaných strán ako fokusové skupiny.

Školenia budú zamerané na budovanie kapacít medzi zainteresovanými stranami, ktoré im poskytnú potrebné zručnosti a vedomosti, aby mohli účinne prispievať k adaptačným stratégiám a implementovať ich. Budú určené konkrétnym zainteresovaným stranám na základe ich mandátu a rozsahu práce, pričom sa bude rozlišovať medzi národnými, regionálnymi a miestnymi zainteresovanými stranami, aby sa zabezpečil prenos najdôležitejších poznatkov, ktoré umožnia dlhodobé vykonávanie adaptačnej stratégie.

Tabuľka 7: Plánované zapojenie zainteresovaných strán do tohto projektu

Typ konzultácie	Metodika organizovania	Výstup projektu	Zainteresované strany	Typ zainteresovanej strany			Dôvod konzultácie	Časová os
				Rozhodovanie	Technická stránka	Iné		
Tlačová správa	<ol style="list-style-type: none"> Návrh tlačovej správy Schválenie Publikácia ministerstva životného prostredia 	Vstupná správa	Ministerstvo životného prostredia vypracovalo tlačovú správu o začatí projektu, ktorá bola určená zainteresovaným stranám a širokej verejnosti.			x	Informácie	február 2024
Pološtruktúrované rozhovory	<ol style="list-style-type: none"> Dohodnite sa na dátume a čase a pošlite pozvánky - hneď ako je stanovený dátum. Odoslanie sprievodcu pohovorom - 1 týždeň pred pohovorom Odoslanie zápisnice - 1 týždeň po pohovore 	2.1, 2.2	Kľúčoví zamestnanci zapojených inštitúcií a kľúčové zainteresované strany, určené v spolupráci s príjemcom	x	x		Zhromažďovanie názorov zainteresovaných strán na účely analýzy relevantných politík a/alebo riadiacich štruktúr na prispôbenie sa zmene klímy.	marec/apríl 2024
Workshop	<ol style="list-style-type: none"> Dohodnúť dátum s príjemcom a potvrdiť, ktoré zainteresované strany treba pozvať. Odoslanie oznámenia o termíne všetkým zainteresovaným stranám - 1,5 mesiaca pred podujatím Zaslanie pozvánky s podrobným programom - 1 mesiac pred podujatím Zaslanie upozornenia na workshop - 1 týždeň pred podujatím Odoslanie následného e-mailu a zápisnice zo stretnutia - 2-3 týždne po udalosti 	2.3	<p><u>Prvá séria workshopov:</u> budú pozvané všetky zmapované zainteresované strany, aby sa umožnila kvalitná účasť</p> <p><u>Druhý seminár:</u> vybrané zainteresované strany, ktoré sa zúčastnili na prvom seminári, stáli tajomníci ministerstiev a iných inštitúcií, superintendenti a vedúci oddelení, ktorí budú prizvaní.</p>	x	x	x	<p><u>Prvý seminár:</u> poskytnúť podrobné poznatky a miestne odborné znalosti o dôsledkoch zmeny klímy vo všetkých sektoroch</p> <p><u>Druhý workshop:</u> diskusia a overenie zistení hodnotenia klimatických rizík a zraniteľnosti, identifikácia kľúčových rizík, načrtnutie strategických smerov pre plánovanie adaptácie</p>	<p><u>Prvá séria seminárov:</u> jún 2024</p> <p><u>Druhý workshop:</u> September 2024</p>
		2.4	Všetky mapované zainteresované strany budú pozvané	x	x	x	<p><u>Prvý workshop:</u> overenie strategického smerovania a možností adaptácie</p> <p><u>Druhý workshop:</u> predstavenie odporúčaní pre nový NAP a príslušného plánu do roku 2050</p>	<p><u>Prvý workshop:</u> september 2024.</p> <p><u>Druhý workshop:</u> dohodne sa s príjemcom, aby čo najlepšie zodpovedal formálnemu konzultačnému procesu</p>

Typ konzultácie	Metodika organizovania	Výstup projektu	Zainteresované strany	Typ zainteresovanej strany			Dôvod konzultácie	Časová os
				Rozhodovanie	Technická stránka	Iné		
Fokusová skupina	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zaslание pozvánok vybraným zainteresovaným stranám s cieľom dohodnúť ich účasť 2. Zaslание príručky pre fokusovú skupinu (vrátane otázok a všeobecného kontextu projektu a úloh) a vyhlásenia o ochrane osobných údajov - jeden týždeň pred fokusovou skupinou 3. Uskutočnenie fokusovej skupiny (v súlade s požiadavkami na ochranu osobných údajov) 4. Odoslanie zápisnice účastníkom na overenie - do jedného týždňa od fokusovej skupiny 	2.4	Kľúčoví zamestnanci zapojených inštitúcií a kľúčové zainteresované strany, určené v spolupráci s príjemcom	x	x		Spolurozhodovanie o konkrétnych komunikačných aktivitách, ktoré bude musieť príjemca realizovať na podporu nového NAP.	september 2024 - bude potvrdené na základe pokroku v plnení celkového cieľa
Školenia	<ol style="list-style-type: none"> 1. Výber zainteresovaných strán v spolupráci s príjemcom 2. Odoslanie oznámenia o dátume zainteresovaným stranám - 2 mesiace pred podujatím 3. Zaslание pozvánky s podrobným programom - 1 mesiac pred podujatím 4. Rozšírenie pozvánky do širšej siete prostredníctvom tlačovej správy a kanálov sociálnych médií 5. Vykonanie prieskumu spokojnosti (otázky dohodnuté s príjemcom) - do 2 týždňov po podujatí 	2.5	<p>Zainteresované strany, ktoré sa majú potvrdiť na základe učebných osnov, ktoré sa majú vypracovať, podľa tejto matice:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Školenie 1 - zainteresované strany na národnej úrovni • Školenie 2 - regionálne a miestne zainteresované strany • Školenie 3 - miestne zainteresované strany 	x	x		<p>Poskytovať odbornú prípravu národným, regionálnym a miestnym zainteresovaným stranám.</p> <p>Národným zainteresovaným stranám sa bude venovať jedno školenie na mieste.</p> <p>Regionálne a miestne zainteresované strany budú oslovené prostredníctvom 3 školení na mieste, pričom pre miestne zainteresované strany budú ponúknuté ďalšie 3 on-line školenia.</p>	Jar 2025 - bude potvrdené na základe celkového pokroku pri realizácii

Typ konzultácie	Metodika organizovania	Výstup projektu	Zainteresované strany	Typ zainteresovanej strany			Dôvod konzultácie	Časová os
				Rozhodovanie	Technická stránka	Iné		
Osobné podujatia	<ol style="list-style-type: none"> 1. Výber zainteresovaných strán v spolupráci s príjemcom 2. výber miest a dátumov v spolupráci s príjemcom a hosťiteľmi podujatia 3. Odoslanie oznámenia o dátume zainteresovaným stranám - 2 mesiace pred podujatím 4. Zaslanie pozvánky s podrobným programom - 1 mesiac pred podujatím 5. Rozšírenie pozvánky do širšej siete prostredníctvom tlačovej správy a kanálov sociálnych médií 6. Vykonanie prieskumu spokojnosti (otázky dohodnuté s príjemcom) - do 2 týždňov po podujatí 	2.6	Zainteresované strany, ktoré sa vyberú v spolupráci s príjemcom (ešte sa určí, či budú tieto podujatia prístupné verejnosti)	x		x	<p>Zorganizovanie ôsmich podujatí na overenie nástrojov komunikácie s verejnosťou o adaptácii na zmenu klímy, ktoré boli identifikované. Formát podujatia by mal umožniť aktívnu účasť a spätnú väzbu.</p> <p>Podujatia sa uskutočnia v 4 slovenských krajoch, v 1 obci zapojenej do misie Horizon Europe o adaptácii, 1 podujatie v priestoroch Slovenského hydrometeorologického ústavu a 1 podujatie v priestoroch Slovenskej agentúry životného prostredia.</p>	Jar 2025 - bude potvrdené na základe celkového pokroku pri realizácii

6. Závěry a odporúčania

Na základe našej **analýzy súčasného politického rámca adaptácie na zmenu klímy na Slovensku** vyplynulo niekoľko kľúčových úvah pre revíziu NAS v ďalších fázach projektu:

- (1) NAS na rok 2025 by mal zachovať kľúčové zásady NAS na rok 2018 a uprednostniť **proaktívny prístup v súlade s cyklom adaptačnej politiky**. Ten zahŕňa štruktúrovaný proces prípravy, posúdenia klimatických rizík a zraniteľnosti, identifikácie a posúdenia možností adaptácie, implementácie a hodnotenia adaptačných opatrení, pričom sa zabezpečí ich relevantnosť a účinnosť v čase. Na zabezpečenie účinnosti tohto prístupu v podmienkach vyvíjajúcej sa politiky a klimatických výziev **by mal NAS 2025 zahŕňať štruktúrovaný rámec pre monitorovanie, podávanie správ a hodnotenie (MRE), čo je v súčasnosti jeden z hlavných nedostatkov zistených v našej analýze**. Vzhľadom na rôznorodosť zainteresovaných strán zapojených do realizácie adaptačných opatrení by bol jednotný systém MRE inšpirovaný niektorými osvedčenými postupmi kľúčový pre účinné sledovanie pokroku.
- (2) NAS do roku 2025 by mal odrážať štyri hlavné ciele uvedené v adaptačnej stratégii EÚ, pričom by sa mal zameriavať na **inteligentnejšie, rýchlejšie a systémovejšie prispôsobovanie sa a na posilnenie medzinárodných opatrení v oblasti odolnosti voči zmene klímy**. To zahŕňa využívanie spoľahlivých údajov a dostupných nástrojov na informované rozhodovanie (inteligentnejšie), včasné vykonávanie opatrení na riešenie naliehavých vplyvov klímy (rýchlejšie), integráciu odolnosti voči zmene klímy v rôznych sektoroch (systémovejšie) a posilnenie globálnej odolnosti prostredníctvom zvýšenej podpory a účinnosti (globálne opatrenia).
- (3) **Je nevyhnutné zaoberať sa potrebou dlhodobejšej vízie v rámci NAS do roku 2025, ktorá presahuje súčasný časový rámec (2030)**, aby sa predvídali klimatické riziká a ich sociálno-ekonomické dôsledky až do roku 2050.
- (4) Zároveň **musí byť NAS do roku 2025 v úzkom súlade so súčasnými a pripravovanými politikami a stratégiami EÚ**, aby sa zabezpečila súdržnosť a synergia v adaptačnom úsilí. Konkrétne, NAS 2025 musí poskytnúť usmerňujúci rámec pre sektorové stratégie, aby sa proaktívne zohľadnili dôsledky politik, ako je napríklad CSRD, smernica o odolnosti kritických subjektov, smernica o povodniach, spoločná rybárska politika a smernica EÚ o monitorovaní a odolnosti pôdy a ďalšie.
- (5) Pokiaľ ide o legislatívny rámec na vnútroštátnej úrovni, **absencia klimatického zákona na Slovensku je jasnou medzerou, ktorú je potrebné urýchlene odstrániť**, aby sa vytvoril rámec pre adaptáciu na zmenu klímy. Rozhovory poukázali na tento nedostatok a poukázali na nedostatok právnych predpisov, ktoré by primerane zohľadňovali nevyhnutnosť adaptačných opatrení. Táto medzera nielenže bráni riadeniu tým, že nenariaďuje integráciu adaptačných opatrení do rôznych sektorov, ale podporuje aj nedostatočnú koordináciu adaptačných plánov na rôznych úrovniach riadenia. **NAS 2025 by mal uznať a integrovať existujúce vnútroštátne politické dokumenty týkajúce sa adaptácie na zmenu klímy od rôznych ministerstiev a zainteresovaných strán**. Konsolidácia týchto politických dokumentov do centralizovaného zdroja informácií by zabránila duplicitu úsilia, podporila súdržnosť a zvýšila dostupnosť a transparentnosť. MŽP a Slovenská agentúra životného prostredia už podnikli kroky týmto smerom vytvorením špecializovaných webových stránok a platforiem, ktoré konsolidujú informácie o miestnych adaptačných stratégiách a akčných plánoch pre mestá a obce.
- (6) **NAS 2025 by mohol slúžiť ako zastrešujúci dokument**, komplexný rámec, ktorým sa bude riadiť formulácia sektorových a miestnych adaptačných stratégií. Zodpovednosť za implementáciu NAS by potom nieslo MŽP, zatiaľ čo implementácia konkrétnych adaptačných stratégií a/alebo plánov by bola v kompetencii príslušných ministerstiev a samospráv na nižšej ako národnej úrovni. To pomôže pri určovaní priorit a výmene skúseností medzi regionálnymi samosprávami a sektormi (od tých, ktoré majú vypracovanejšie plány, až po tie, ktorým stratégie ešte chýbajú). Preto je dôležité, aby **NAS 2025 zostal nenariaďovací a umožnil regiónom dostatočnú autonómiu, aby sa mohli zamerať na svoje akčné plány prispôbené miestnym potrebám a podmienkam**. Na tento účel by sa malo objasniť, že implementačné úlohy a opatrenia, ktoré sú v súčasnosti uvedené v NAP, sa majú doplniť opatreniami na regionálnej úrovni. Súčasný rozsiahly zoznam implementačných úloh v NAP by sa mal prehodnotiť s cieľom jasne vymedziť zodpovednosti a určiť, ktoré opatrenia by mali viesť miestne samosprávy a ktoré národná vláda. Mohol by sa vytvoriť viacúrovňový systém implementácie, ktorý by zabezpečil koordinovaný prístup na rôznych úrovniach správy, ako aj delegovanie väčšieho množstva zodpovedností z národnej úrovne na ostatné úrovne správy.

- (7) **NAS 2025 by mal poskytnúť lepšie usmernenia pre adaptačné stratégie a plány na nižšej ako národnej úrovni, pričom by mal vychádzať z poznatkov analýzy hlavných nedostatkov v súčasných stratégiách.** Naša analýza (v časti 2.5) poukázala na rôznorodosť subnárodných adaptačných stratégií, ktoré sa pohybujú od robustných až po rozvíjajúce sa alebo predbežné štádiá. Zatiaľ čo niektoré stratégie preukazujú dôkladné pochopenie vplyvov zmeny klímy a zraniteľnosti jednotlivých sektorov, iné si vyžadujú zdokonalenie. Obmedzený počet miest a regiónov s vypracovanými adaptačnými stratégiami zdôrazňuje potrebu širšieho zapojenia NAS 2025, aby sa všetky jurisdikcie mohli účinne riadiť. Na tento účel by NAS 2025 mohol zahŕňať štandardizovaný proces vypracovania adaptačných stratégií alebo plánov na nižšej ako národnej úrovni. Okrem toho by NAS mal prioritne poskytovať pomoc - legislatívnu, odbornú a finančnú - regionálnym a miestnym samosprávam, aby tieto samosprávy mohli podľa potreby vypracovať a realizovať účinné adaptačné stratégie alebo plány. V praxi by to znamenalo, že s NAS 2025 by sa ďalšia verzia NAP stala oveľa kratším dokumentom, ktorý by sa zameriaval len na hlavné opatrenia, ktoré sa majú realizovať na národnej úrovni, a na opatrenia potrebné na usmerňovanie a poskytovanie pomoci regionálnym a miestnym samosprávam. Medzitým by miestne a regionálne adaptačné stratégie pravdepodobne museli byť doplnené (akčnými) plánmi. Takýto zjednodušený prístup zabezpečí účinné zosúladenie úsilia na národnej aj miestnej úrovni.
- (8) **Aktualizovaný NAS do roku 2025 by mal uprednostniť zvyšovanie povedomia verejnosti a rozširovanie vedomostí v oblasti adaptácie,** pričom by sa mali využiť iniciatívy, ako sú iniciatívy Slovenskej agentúry životného prostredia v oblasti environmentálneho vzdelávania. Okrem toho by mal **poskytnúť usmernenia, ktoré by konkrétne riešili absenciu doplnkových sektorových plánov,** najmä v odvetviach, ako je cestovný ruch a financie. Chýbajúca komplexná analýza zraniteľnosti a rizík súvisiacich s klímou vo všetkých sektoroch, ako uviedla EK, zdôrazňuje potrebu ďalšej analýzy v rámci DV2.3. Okrem toho riešenie obmedzenosti údajov a informácií na nižšej ako národnej úrovni si vyžaduje prioritné zapojenie zainteresovaných strán a spoluprácu.
- (9) Obmedzenie údajov a informácií zistených počas revízie politických dokumentov poukazuje na **výraznú medzeru v chápaní zraniteľnosti a rizík súvisiacich s klímou v rôznych regiónoch.** Vo všeobecnosti chýbajú spoľahlivé sociálno-ekonomické údaje a metodické usmernenia, čo má za následok nedostatočnú kvalitu niektorých adaptačných stratégií. Očakávalo by sa, že hodnotenie v rámci výstupu 2.3. umožní zlepšiť vstupné údaje, ktoré by sa mohli použiť nielen pri aktualizáciách NAS a NAP, ale aj pri adaptačných stratégiách na sektorovej alebo regionálnej úrovni. Regionálna samospráva navrhla stať sa dátovým centrom pre subjekty v regióne, keďže súčasný spôsob získavania údajov je komplikovaný.
- (10) **V súčasnosti je badateľná absencia implementačných úloh zameraných na koordináciu, spoluprácu a siete medzi sektormi,** ale aj medzi národnou, regionálnou a miestnou úrovňou. Bez takejto koordinácie je náročné vypracovať komplexné adaptačné stratégie, ktoré by primerane riešili vzájomne prepojenú povahu vplyvov zmeny klímy. Okrem toho **súčasný NAP prehliada význam opatrení súvisiacich s nástrojmi poistenia a zdieľania rizík a s vytvorením alebo revíziou pohotovostných fondov pre mimoriadne situácie.** NAP 2025 by mohol určiť smer, ktorým by sa tieto medzery vyplnili.
- (11) Ďalšou oblasťou, ktorá si vyžaduje pozornosť, je **rôzny rozsah opatrení zameraných na zmenu vedomostí a správania.** V súčasnom NAP chýba dôslednosť pri riešení týchto aspektov. Najmä v sektore lesného hospodárstva je potrebné preklenúť medzery v poznatkoch o tom, ako jednotlivé lesné druhy reagujú na meniace sa podmienky prostredia. Zriadenie menších referenčných oblastí bez zásahov, kde by bolo možné pozorovať prirodzený vývoj lesa v rôznych klimatických scenároch, by mohlo poskytnúť cenné poznatky pre adaptačné stratégie riadenia (v súčasnosti nie sú k dispozícii modely, ktoré by znázorňovali, ako sa lesné druhy správajú v rôznych klimatických, pôdnych a geomorfologických podmienkach).
- (12) Pokiaľ ide o finančné informácie, **NAS 2025 by mohol prioritne odhadnúť nedostatok finančných prostriedkov a investičné potreby.** V súčasnosti chýba odhad týkajúci sa finančných požiadaviek na realizáciu adaptačných opatrení. Slovensko sa môže inšpirovať úspešnými príkladmi iných členských štátov a ďalej zvýšiť svoje adaptačné úsilie poskytnutím podrobného rozpisu zdrojov financovania a výšky alokácie na jednotlivé adaptačné opatrenia. To uľahčí účinné monitorovanie a hodnotenie adaptačných iniciatív, zabezpečí efektívne využívanie zdrojov a zvýši dôveru zainteresovaných strán (vrátane napr. súkromných investorov a medzinárodných darcov).
- (13) V rámci NAS 2025 je **tiež nevyhnutné zlepšiť komunikáciu o prepojení medzi adaptačnými opatreniami a prínosmi zmierňovania zmeny klímy.** Vyjadrenie vedľajších prínosov adaptačných opatrení a začlenenie analýz ekonomických vplyvov vrátane predpokladaných ekonomických strát v dôsledku udalostí súvisiacich s klímou môže zdôrazniť naliehavosť adaptačného úsilia.

- (14) Na zvýšenie efektívnosti NAS 2025 **je veľmi dôležité zlepšiť zrozumiteľnosť a konkrétnosť implementačných úloh.** Naša analýza ukázala, že veľká časť implementačných úloh, ktoré sú v súčasnosti v NAP, túto jasnosť postráda. Poskytnutie konkrétnych podrobností zefektívni koordináciu a pridelovanie zdrojov a v konečnom dôsledku povedie k úspešnejšej implementácii adaptačných opatrení uvedených v NAP.

Súčasný **rámec riadenia adaptácie na zmenu klímy na Slovensku** je nastavený tak, aby sa adaptácia na zmenu klímy začlenila do ostatných oblastí politiky. Na základe analýzy a rozhovorov so zainteresovanými stranami existuje priestor na zlepšenie rôznych aspektov riadenia, a to:

- (15) **Výskumní a akademickí partneri, ako aj regionálne a miestne samosprávy by mali byť viac zapojení do procesu prípravy NAS.** Hoci cieľom súčasného NAP je vytvoriť funkčný rámec podporujúci vedu, vzdelávanie a rozvoj povedomia o adaptácii, existuje výrazná medzera v štruktúrovaní prepojenia medzi výstupmi výskumných projektov a tvorbou politiky. V reakcii na to by mohol pripravovaný NAS prijať špecializovaný prístup na integráciu vedeckých poznatkov do procesov tvorby politiky v oblasti adaptácie na zmenu klímy. Tieto platformy môžu slúžiť ako fóra na syntézu vedeckých zistení a ich pretavenie do realizovateľných politík a stratégií. Na tento účel sa Slovensko môže inšpirovať špecializovanými riadiacimi rámcami na prepojenie vedy s adaptáciou na zmenu klímy, ktoré boli vytvorené v iných členských štátoch EÚ, ako je uvedené v časti 3.3. Podrobnejšie by sa to mohlo preskúmať počas zapojenia zainteresovaných strán, ako je uvedené v časti 5.2.
- (16) Okrem toho **je úloha súkromných spoločností v oblasti adaptácie na zmenu klímy na Slovensku obmedzená a existuje väčší priestor na ich zapojenie.** Ako bolo uvedené vyššie, jedným z prístupov na podporu takejto angažovanosti je využitie podávania správ o udržateľnosti podnikov v rámci CSRD.
- (17) Hlavný koordinačný orgán, Pracovná skupina pre adaptáciu (WGA), v súčasnosti funguje skôr ako komunikačná platforma než ako skupina expertov. táto súčasná úloha WGA vytvorila **medzeru pre formálnu štruktúru expertov, ktorá by im umožnila pomáhať pri spoluvytváraní a implementácii NAS.** Niektoré možnosti riešenia tejto medzery, ktoré boli spomenuté, zahŕňajú aktualizáciu mandátu WGA, aby mala možnosť väčšej výmeny expertov vrátane mechanizmu, ktorý by prepájal národné, sektorové, regionálne a miestne adaptačné plány, alebo by sa mohla vytvoriť expertná komisia so schopnosťou posudzovať všetky strategické adaptačné materiály a adaptačné opatrenia vo väčšom meradle. Predložené možnosti možno začleniť do reformy WGA, ktorá predpokladá jej rozšírenie a zmenu štruktúry. Rozšírenie WGA by bolo potrebné na integráciu väčšieho počtu výskumných pracovníkov a miestnych a regionálnych tvorcov politík, a to by sa malo uskutočniť spolu s reformou kompetencií miestnych a regionálnych samospráv. Zmena štruktúry by spočívala vo vytvorení podskupín na základe sektorov definovaných v NAP, keďže toto zoskupenie respondentov vyzdvihli najmä ako dobre fungujúce. Vzhľadom na svoje špecifické zameranie by podskupiny mali mať možnosť zapojiť odborníkov spôsobom, ktorý im umožní posúdiť politické dokumenty v priebehu ich tvorby a pomôcť pri tvorbe NAS a následných NAP. Spojenie viacerých relevantných zainteresovaných strán by tiež poskytlo priestor na potenciálnu výmenu poznatkov.
- (18) Rozdelenie sektorov v NAS a NAP sa považuje za vhodné.
- (19) **Na všetkých úrovniach riadenia chýba vzdelávanie v oblasti zmeny klímy a odborné kapacity,** čo predstavuje významnú výzvu. Preto je na úrovni regionálnej samosprávy potrebné budovať odborné a inštitucionálne kapacity, aby mohli poskytovať služby súvisiace s adaptáciou. Nadchádzajúca práca v rámci výstupov 2.5 a 2.6 bude nápomocná pri odstraňovaní medzier v poznatkoch a poskytne pevný základ pre budúcu prácu. Výstupy 2.5 a 2.6 môžu tiež využiť informácie z tejto správy a následných úloh na poskytovanie vedecky podložených informácií o procese adaptácie s cieľom získať podporu verejnosti a zabrániť dezinformáciám.

Pokiaľ ide o **zapojenie zainteresovaných strán do riadenia adaptácie na zmenu klímy**, existujúce štruktúry zahŕňajú najvýznamnejšie inštitúcie, ktoré sú zodpovedné za prijímanie opatrení na prispôbenie sa zmene klímy, a to aj na sektorovej úrovni. Riadiaca štruktúra má zavedený horizontálny aj vertikálny koordinačný mechanizmus, aby sa zabezpečila medzisektorová implementácia NAS a NAP.¹²⁶ Napriek tomu je možné dosiahnuť zlepšenie:

- (20) Počas rozhovorov sa zistilo, že **je potrebné zlepšiť spoluprácu, koordináciu a komunikáciu medzi oddeleniami a inštitúciami.** Túto otázku by mohli vyriešiť zmeny vo WGA a prípadné ďalšie platformy, ako sa uvádza vyššie.
- (21) Zodpovednosť za tvorbu a implementáciu sektorových, regionálnych alebo miestnych adaptačných stratégií/plánov **by**

¹²⁶ Európska komisia (2023) [Hodnotenie pokroku v oblasti adaptácie na zmenu klímy v jednotlivých členských štátoch podľa európskeho klimatického práva](#)

mali niest' príslušné ministerstvá, regionálne a miestne samosprávy, ktoré by podliehali MŽP. Za implementáciu NAS je priamo zodpovedné MŽP.

- (22) **Je potrebná jasná koordinácia a vedenie implementácie NAS a NAP,** pričom všetky sektory a zainteresované strany musia byť motivované k účasti.¹²⁷ To by sa mohlo uskutočniť počas tvorby klimatického zákona, ktorý predpokladá kodifikáciu povinností vypracovať adaptačné stratégie a akčné plány.
- (23) Vykonaná analýza spolu s príspevkami zainteresovaných strán počas rozhovorov poukázala na potrebu prostredia na regionálnej úrovni, ktoré by umožnilo adaptačnú politiku, odbornú podporu, finančnú podporu mestám, obciam a ďalším aktérom na ich území. Regionálne samosprávy by mohli byť mostom medzi národnou a miestnou úrovňou. Priama realizácia adaptačných opatrení by prebiehala na úrovni obcí. Túto otázku možno viac preskúmať v rámci výstupu 2.4, keďže v tejto oblasti môže byť potrebný prenos kompetencií, ktorý by bolo potrebné hlbšie preskúmať.

¹²⁷ Ministerstvo životného prostredia (2023) [Osem národných oznámení Slovenskej republiky o zmene klímy](#)

Tabuľka 6-1 Zhrnutie analýzy: Problémy a možnosti aktualizácie NAS do roku 2025

Aspekt	Problém/bariéra	Príležitosť na aktualizáciu NAS do roku 2025
Rámec politiky a riadenia	<ul style="list-style-type: none"> chýbajúca dlhodobějšía vízia v NAS 2018, ktorá nepredpokladá klimatické riziká a ich sociálno-ekonomické dôsledky až do roku 2050. 	<ul style="list-style-type: none"> → Rozšírenie vízie NAS za súčasný časový rámec (2030) → Zosúladiť štyri hlavné ciele stratégie EÚ v oblasti adaptácie
	<ul style="list-style-type: none"> chýbajúci štruktúrovaný rámec MRE, ktorý bráni transparentnosti a zodpovednosti v adaptačnom úsilí 	<ul style="list-style-type: none"> → Zaviesť štruktúrovaný, jednotný rámec MRE pre transparentnosť a zodpovednosť.
	<ul style="list-style-type: none"> Konkrétne nedostatky v transpozícii politiky EÚ v oblasti adaptácie na zmenu klímy do slovenského kontextu vrátane predpisov týkajúcich sa LULUCF 	<ul style="list-style-type: none"> → Poskytnúť usmerňujúci rámec pre sektorové opatrenia na predvídanie dôsledkov pripravovaných smerníc a politik EÚ. → Poskytnúť usmernenie, ktoré by sa konkrétne zaoberalo absenciou doplnkových sektorových plánov, najmä v odvetviach, ako je cestovný ruch a financie.
	<ul style="list-style-type: none"> Súčasný NAS (a NAP) je rozsiahly a normatívny, čo potenciálne obmedzuje autonómiu a flexibilitu na nižšej ako národnej úrovni pri vytváraní lokálne prispôbených adaptačných stratégií. chýba jasnosť alebo smerovanie, pokiaľ ide o požiadavku alebo odporúčanie pre adaptačné stratégie na nižšej ako národnej úrovni (súčasný NAP sa o tom zmiňuje len nepriamo v podobe <i>vytvorenia priaznivého prostredia pre tvorbu a implementáciu adaptačných stratégií</i>) 	<ul style="list-style-type: none"> → Chápať NAS ako zastrešujúci dokument, ktorý usmerňuje sektorové a miestne adaptačné stratégie bez toho, aby určoval konkrétne opatrenia. → Zabezpečiť, aby NAS nebol normatívny a poskytoval regiónom autonómiu na vypracovanie akčných plánov šitých na mieru. → Vymedziť zodpovednosti v rámci NAS a NAP a rozlišovať medzi úlohami vedenými miestnymi samosprávami a úlohami vedenými národnou vládou. → Vytvorenie viacúrovňového systému implementácie na zabezpečenie koordinovaného úsilia na rôznych úrovniach riadenia. → Poskytnúť výslovné usmernenia a odporúčania týkajúce sa potreby a významu adaptačných stratégií na nižšej ako národnej úrovni. → načrtnúť prínosy a odôvodnenie rozvoja stratégií na nižšej ako národnej úrovni s dôrazom na ich úlohu pri zvyšovaní odolnosti na miestnej úrovni → začleniť konkrétne opatrenia na podporu tvorby a vykonávania adaptačných stratégií na nižšej ako národnej úrovni. To môže zahŕňať poskytovanie technickej pomoci, činnosti na budovanie kapacít a finančnú podporu
	<ul style="list-style-type: none"> Potenciálna duplicita a nesprávne zosúladenie úsilia v dôsledku decentralizovaného zdroja informácií pre politické dokumenty 	<ul style="list-style-type: none"> → Centralizovať politické dokumenty s cieľom zabrániť duplicita a podporiť súdržnosť do jedného zdroja informácií na základe existujúcich webových stránok a platforiem.
	<ul style="list-style-type: none"> Nedostatočný dôraz v NAP na opatrenia týkajúce sa poistenia, nástrojov na zdieľanie rizika a zriadenia alebo revízie pohotovostných fondov pre mimoriadne situácie 	<ul style="list-style-type: none"> → Podporovať spoluprácu s aktérmi v týchto sektoroch (napr. poskytovateľmi poistenia) s cieľom pochopiť účinné opatrenia pre nástroje poistenia a rozdelenia rizika. → Poskytnúť usmerňujúci rámec pre vytvorenie/revíziu pohotovostných fondov pre mimoriadne situácie spôsobené udalosťami súvisiacimi s klímou.
	<ul style="list-style-type: none"> Nevyjadrenie vedľajších prínosov adaptačných opatrení vrátane prepojenia so zmiernením zmeny klímy 	<ul style="list-style-type: none"> → ponúknuť jasné a stručné usmernenia, ako vyjadriť vedľajšie prínosy adaptačných opatrení vrátane ich prepojenia so zmiernením zmeny klímy. To môže zahŕňať načrtnutie konkrétnych príkladov/osvedčených postupov na ilustráciu vzájomného prepojenia medzi úsilím o adaptáciu a zmiernenie zmeny klímy, ako aj metodík na uľahčenie spájania adaptačných opatrení s ich ekonomickými, sociálnymi a environmentálnymi prínosmi.
	Znalosti	<ul style="list-style-type: none"> Obmedzené údaje a informácie, ktoré vedú k nedostatkom v chápaní zraniteľnosti v oblasti klímy

Aspekt	Problém/bariéra	Príležitosť na aktualizáciu NAS do roku 2025
		<p>informácií. Mohlo by sa to uskutočniť podporou vytvárania regionálnych/sektorových dátových centier, ktoré môžu uľahčiť správu údajov a podporiť spoluprácu medzi zainteresovanými stranami.</p> <p>→ Podporovať opatrenia, ktoré vyčlenia dodatočné zdroje na výskumné projekty zamerané na vyplnenie medzier v poznatkoch a pochopenie zraniteľnosti v oblasti klímy.</p> <p>→ Podporovať opatrenia, ktoré uľahčujú partnerstvá alebo spoluprácu s inými členskými štátmi a inými inštitúciami s cieľom vyplniť medzery v údajoch.</p> <p>→ uprednostniť zapojenie zainteresovaných strán a spoluprácu s cieľom riešiť najmä obmedzenosť údajov</p> <p>→ Zabezpečiť budovanie kapacít v oblasti adaptácie na všetkých úrovniach riadenia s cieľom budovať znalosti</p> <p>→ Nadviazať na výsledky D2.3</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • Nedôsledné pokrytie opatrení v NAP zameraných na vedomosti a zmenu správania • Najmä v sektore lesného hospodárstva sa v rozhovoroch zdôraznila potreba preklenúť medzery v poznatkoch o tom, ako jednotlivé lesné druhy reagujú na meniace sa podmienky prostredia. 	<p>→ Zdôrazniť význam posilnenia opatrení zameraných na šírenie poznatkov a zmenu správania.</p> <p>→ Využiť aktivity na budovanie kapacít, ako sú aktivity Slovenskej agentúry životného prostredia v oblasti environmentálnej výchovy. Rozhovory zdôrazňujú potrebu systematických a formalizovaných aktivít budovania kapacít v oblasti adaptácie na zmenu klímy na úrovni regionálnych a miestnych samospráv.</p> <p>→ Podporovať dokumentáciu a šírenie úspešných prípadových štúdií, inovatívnych prístupov a získaných skúseností s cieľom inšpirovať a informovať ostatné subjekty.</p>
Financie	<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatočný finančný odhad pre adaptačné opatrenia bráni plánovaniu a realizácii adaptačných opatrení z dôvodu nedostatku jasných finančných požiadaviek a pridelených prostriedkov • Zanedbanie opatrení týkajúcich sa poistenia, nástrojov na zdieľanie rizika a pohotovostných fondov 	<p>→ Stanovenie priorit pri odhade nedostatku finančných prostriedkov a investičných potrieb</p> <p>→ Uvedenie podrobného rozpisu zdrojov financovania a výšky pridelených prostriedkov na jednotlivé adaptačné opatrenia.</p> <p>→ Vyplniť medzery v poistení, nástrojoch na zdieľanie rizika a pohotovostných fondoch</p> <p>→ Inšpirovať sa úspešnými príkladmi iných členských štátov a poskytnúť podrobné rozdelenie zdrojov financovania a výšky pridelených prostriedkov na jednotlivé adaptačné opatrenia.</p>
Zapojenie zainteresovaných strán	<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatok opatrení spojených s koordináciou, spoluprácou a sieťami medzi sektormi 	<p>→ Zlepšiť koordináciu, spoluprácu a siete medzi sektormi</p> <p>→ Zreformovať pracovnú skupinu pre adaptáciu tak, aby zahŕňala viac zainteresovaných strán a poskytla im možnosť zapojiť sa do návrhu NAS do roku 2025. Ich zapojenie môže viesť aj k lepšej spolupráci a výmene poznatkov o adaptácii medzi jednotlivými sektormi.</p>
Iné	<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatok konkrétnosti pri vykonávaní úloh neefektívne pridelovanie zdrojov a vykonávanie v dôsledku nedostatočnej jasnosti/konkrétnosti 	<p>→ Špecifikovať úlohy implementácie na účely zjednodušenia koordinácie a pridelovania zdrojov</p>

Príloha 1: Rozhovory

Oficiálne pozvané zainteresované strany	Realizácia rozhovoru (áno - nie)	Poznámka
Ministerstvo životného prostredia	Áno	
Slovenský hydrometeorologický ústav	Áno	
Slovenská agentúra životného prostredia	Áno	
Národné lesnícke centrum	Áno	
Združenie samosprávnych krajov (SK8)	Áno	
Národný park Slovenský raj	Áno	
Únia miest	Áno	
Úrad podpredsedu vlády pre plán obnovy a odolnosti EÚ	Nie	
Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky	Nie	Poskytol písomnú odpoveď.
Ministerstvo vnútra	Nie	
Úrad verejného zdravotníctva	Nie	Poskytol písomnú odpoveď.
Národné poľnohospodárske a potravinárske centrum	Nie	
Slovenská akadémia vied	Nie	
Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatiky	Nie	
Žilinský samosprávny kraj	Áno	
Banskobystrický samosprávny kraj	Áno	
Európska environmentálna agentúra	Áno	

Otázky na pohovore

Nasledujúce orientačné otázky sú určené na vedenie rozhovoru s tým, že po nich budú nasledovať ďalšie technické rozhovory, ktoré sa budú venovať hlbšie konkrétnym oblastiam.

Implementácia NAS - hodnotenie silných a slabých stránok

- Aká je vaša úloha alebo miera zapojenia do implementácie súčasnej Národnej adaptačnej stratégie SR? Aké sú podľa vás hlavné úspechy od jej prijatia v roku 2018?
- Čo považujete za hlavné výzvy alebo prekážky v slovenskom adaptačnom rámci? Identifikovali ste významné nedostatky v NAS (napr. z hľadiska inštitucionálneho rámca a koordinačných mechanizmov)?

Revízia NAS - príspevky k aktualizácii NAS (kľúčové sektorové a aktuálne príležitosti)

- Aké okamžité zlepšenia by sa podľa vás mali vykonať v aktualizovanej národnej stratégii adaptácie? Ako môže lepšie riešiť súčasné potreby krajiny v oblasti adaptácie na zmenu klímy (napr. je rozdelenie sektorov stále vhodné alebo by sa mal zvážiť iný prístup)? Ktoré sektory by mali byť hlavnými prioritami?
- Aké dokumenty považujete za nevyhnutné pre revíziu stratégie vrátane právnych predpisov, stratégií, politických dokumentov alebo akýchkoľvek nedávnych kľúčových udalostí, ktoré by podľa vás mal projektový tím zohľadniť v procese aktualizácie NAS?

Správa NAS a zapojenie zainteresovaných strán

- Zapája súčasná pracovná skupina pre adaptáciu (WGA) dostatok príslušných ministerstiev a orgánov? Malo by sa zapojiť viac zainteresovaných strán alebo by sa mali vytvoriť podskupiny pre jednotlivé sektory? Existujú nejaké

ďalšie podnety, ktoré by ste chceli poskytnúť na zefektívnenie riadenia reakcie na adaptáciu?

- S ktorými zainteresovanými stranami by sa podľa vás mali počas procesu aktualizácie NAS viesť rozsiahlejšie konzultácie, aby sa zabezpečil komplexný a inkluzívny prístup? Máte nejaké návrhy na stratégiu zapojenia do aktualizácie NAS (napr. aký typ aktivít bude najefektívnejší, v akom formáte atď.)

Je niečo, čo by ste chceli dodať alebo zdôrazniť, čo ešte nebolo spomenuté?

Príloha 2 Hodnotenie opatrení NAS

Akcia NAP	Názov opatrenia alebo činnosti	Hlavný zodpovedný orgán	Hlavný zodpovedný orgán 2	Hlavný zodpovedný orgán 3	Hlavný zodpovedný orgán 4	Hlavný zodpovedný orgán 5	KTM	Sub-KTM	Špecifikácia	Hlavný sektor	Stav opatrenia alebo činnosti	Positívne účinky na zmiernenie CC
1.1.1.	Preskúmať a prípadne doplniť právne predpisy v oblasti správy povodí (v oblasti poľnohospodárstva a lesného hospodárstva sa zamerať na povinnosti vykonávať preventívne a ochranné opatrenia na reguláciu odtoku v krajine a urbanizovaných územiach miest a obcí vrátane kontrolných a sankčných mechanizmov).	Ministerstvo životného prostredia	Ministerstvo poľnohospodárstva a rozvoja vidieka	Ministerstvo dopravy a výstavby	Ministerstvo životného prostredia		A: Riadenie a inštitúcie	A1: Politické nástroje	A12: Tvorba / revízia (vykonávacích) predpisov / revízia (vykonávacích) predpisov	Hydrologický režim a riadenie vodných zdrojov	sa realizuje	Nie
1.1.2.	Preskúmanie a prípadné doplnenie právnych predpisov o možnostiach regulácie zásahov a hospodárenia v krajine - riešenie otázok vhodnosti pestovateľských systémov, potreby plôch s trvalým vegetačným krytom v spojení s reguláciou odtoku a zmierňovaním povodňových vln.	Ministerstvo poľnohospodárstva a rozvoja vidieka	Ministerstvo životného prostredia				A: Riadenie a inštitúcie	A1: Politické nástroje	A12: Tvorba / revízia (vykonávacích) predpisov / revízia (vykonávacích) predpisov	Územné plánovanie	plánované	Nie
1.1.3.	Posilniť existujúce slovenské technické normy, prehodnotiť a prípadne doplniť technickú dokumentáciu a záväznú metodiku pre opatrenia na predchádzanie ohrozenia územia štátu pri povodniach (odtok vody, zosuvy pôdy a pod).	Ministerstvo životného prostredia	Ministerstvo dopravy a výstavby	Ministerstvo poľnohospodárstva a rozvoja vidieka	Ministerstvo vnútra	Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo Slovenskej republiky	A: Riadenie a inštitúcie	A2: Riadenie a plánovanie	A22: Tvorba/revízia technických pravidiel, predpisov a noriem	Hydrologický režim a riadenie vodných zdrojov	Ziadne údaje	Nie
1.1.4.	Na úrovni obcí podporovať prípravu a realizáciu viacúčelových vodných stavieb (napr. rybníkov, malých vodných nádrží) a ich rekonštrukciu tak, aby nedochádzalo k negatívnemu ovplyvňovaniu vodných tokov, vytváraniu nových bariér a ničeniu cennejších prírodných/poloprírodných biotopov.	Ministerstvo životného prostredia	Ministerstvo vnútra				C: Fyzikálne a technologické	C1: Šedé možnosti	C11: Nová fyzická infraštruktúra	Hydrologický režim a riadenie vodných zdrojov	Ziadne údaje	Nie
1.1.5.	Vypracovať metodické usmernenie na riešenie spomalenia odtoku vody z povodia prostredníctvom technických opatrení, zmien v systémoch hospodárenia s pôdou a prvkov zelenej a modernej infraštruktúry v krajine a sídlach.	Ministerstvo životného prostredia	Ministerstvo poľnohospodárstva a rozvoja vidieka	Ministerstvo dopravy a výstavby			E: Znalosti a zmena správania	E2: Budovanie kapacít, posilňovanie postavenia a životný štýl	E21: Identifikácia a zdieľanie osvedčených postupov	Hydrologický režim a riadenie vodných zdrojov	sa realizuje	Nie
1.2.1.	Posilniť uplatňovanie zákona č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami a zohľadňovať povodňové riziká pri územnom plánovaní a výstavbe v záplavových územiach a pri navrhovaní projektov v poľnohospodárskej a lesnej krajine.	Ministerstvo životného prostredia	Ministerstvo dopravy a výstavby	Ministerstvo poľnohospodárstva a rozvoja vidieka	Ministerstvo vnútra	Miestne samosprávy	A: Riadenie a inštitúcie	A2: Riadenie a plánovanie	A21: Uplatňovanie adaptácie v iných sektoroch	Hydrologický režim a riadenie vodných zdrojov	sa realizuje	Nie
1.2.2.	Metodiky podporovať trvalo udržateľné využívanie pôdy, racionálne lesné a poľnohospodárske hospodárenie na pôde rovnováhou medzi dopytom, spotrebou a dostupnosťou vody	Ministerstvo životného prostredia	Ministerstvo poľnohospodárstva a rozvoja vidieka				E: Znalosti a zmena správania	E2: Budovanie kapacít, posilňovanie postavenia a životný štýl	E21: Identifikácia a zdieľanie osvedčených postupov	Hydrologický režim a riadenie vodných zdrojov	Ziadne údaje	Ano
1.2.3.	Obnova, oprava a rozvoj vybudovaných vodných stavieb na ochranu pred povodňami, podpora ich multifunkčného využitia pri ochrane pred povodňami a pri prevencii nepriaznivých účinkov sucha	Ministerstvo životného prostredia	Ministerstvo poľnohospodárstva a rozvoja vidieka				C: Fyzikálne a technologické	C1: Šedé možnosti	C12: Obnova, modernizácia a/alebo výmena fyzickej infraštruktúry	Hydrologický režim a riadenie vodných zdrojov	Ziadne údaje	Nie
1.2.4.	Identifikovať nové lokality s retenčným potenciálom, napríklad lokality vhodné na akumuláciu a zadržanie povrchovej vody. Uprednostňovať využívanie zelenej a modernej infraštruktúry a podporovať ich začlenenie do územných plánov.	Ministerstvo životného prostredia					D: Prírodné riešenia a prístupy založené na ekosystémoch	D1: Zelené možnosti	D11: Vytvorenie novej / zlepšenie existujúcej zelenej infraštruktúry	Hydrologický režim a riadenie vodných zdrojov	Ziadne údaje	Nie

Revízia a aktualizácia Stratégie adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy

Akcia NAP	Názov opatrenia alebo činnosti	Hlavný zodpovedný orgán	Hlavný zodpovedný orgán 2	Hlavný zodpovedný orgán 3	Hlavný zodpovedný orgán 4	Hlavný zodpovedný orgán 5	KTM	Sub-KTM	Špecifikácia	Hlavný sektor	Stav opatrenia alebo činnosti	Positívne účinky na zmiernenie CC
1.2.5.	Upraviť definíciu a uplatňovanie zásad udržateľného hospodárenia so zrážkovou vodou v legislatíve a odvetvových normách a upraviť proces povoľovania jednoduchých adaptačných opatrení na ochranu vody v intraviláne.	Ministerstvo životného prostredia					A: Riadenie a inštitúcie	A1: Politické nástroje	A11: Tvorba/revízia politik	Hydrologický režim a riadenie vodných zdrojov	<u>sa realizuje</u>	Nie
1.2.6	Doplniť legislatívu upravujúcu hospodárenie v krajine o Regulované zásahy do krajiny - podpora vhodných pestovateľských systémov (vrátane agrolesníctva), potreby pôdy s trvalým vegetačným krytom, najmä v zraniteľných oblastiach, regulácia programov starostlivosti o lesy	Ministerstvo poľnohospodárstva a rozvoja vidieka	Ministerstvo životného prostredia				A: Riadenie a inštitúcie	A1: Politické nástroje	A11: Tvorba/revízia politik	Územné plánovanie		Áno
1.3.1	Implementovať opatrenia na ochranu pôdy do rozhodnutí o povolení novej výstavby a infraštruktúry.	Ústredný orgán štátnej správy pre územné plánovanie a výstavbu Slovenskej republiky	Stavebné úrady				A: Riadenie a inštitúcie	A2: Riadenie a plánovanie	A22: Tvorba/revízia technických pravidiel, predpisov a noriem	Územné plánovanie	<u>plánované</u>	Nie
1.3.2	Doplniť a upraviť strategické dokumenty (hospodárstvo, energetika, územné plánovanie, doprava, poľnohospodárstvo atď.) o spôsoby zadržiavania vody pri realizácii jednotlivých aktivít pri rešpektovaní zásady dostupnosti vody pre všetkých vrátane bioty.	Ministerstvo životného prostredia	Miestne samosprávy				A: Riadenie a inštitúcie	A1: Politické nástroje	A11: Tvorba/revízia politik	Hydrologický režim a riadenie vodných zdrojov	<u>Žiadne údaje</u>	Nie
1.3.3.	Podporovať výskum účinnosti systémov hospodárenia založených na prírode, opatrení na ochranu vody a produkčných a mimoprodukčných funkcií pôdy a vypracovať vnútroštátne metodiky, technické normy opisujúce praktické kroky na vykonávanie opatrení v kontexte zmeny klímy vrátane podpory budovania ďalších kapacít.	Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu	Ministerstvo životného prostredia				E: Znalosti a zmena správania	E1: Informovanie a zvyšovanie povedomia	E11: Výskum a inovácie	Hydrologický režim a riadenie vodných zdrojov	<u>realizované/ukončené</u>	Nie
1.4.1	Aktualizovať strategické dokumenty vodohospodárskej politiky SR na roky 2022 - 2027 so zapracovaním adaptačných opatrení. Podporovať účasť zainteresovaných strán na plánovaní v oblasti vodného hospodárstva a súčasnosť s príslušnými strategickými dokumentmi (najmä v sektore poľnohospodárstva).	Ministerstvo životného prostredia					A: Riadenie a inštitúcie	A1: Politické nástroje	A11: Tvorba/revízia politik	Hydrologický režim a riadenie vodných zdrojov	<u>sa realizuje</u>	Nie
1.4.2.	Zhodnotiť súčasný stav vodných biotopov, ich vzťah k stavu a kvalite vody a ich zmeny v dôsledku vplyvov zmeny klímy.	Ministerstvo životného prostredia	Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky				E: Znalosti a zmena správania	E1: Informovanie a zvyšovanie povedomia	E11: Výskum a inovácie	Hydrologický režim a riadenie vodných zdrojov	<u>realizované/ukončené</u>	Nie
1.5.1	Vypracovať podrobný základ pre reálne údaje o požiadavkách na vodu pre biotu a krajinu pre rôzne geologické a pedologické podmienky čiastkových povodi alebo pre geografické oblasti a pravidelne ich aktualizovať.	Ministerstvo životného prostredia	Ministerstvo poľnohospodárstva a rozvoja vidieka				E: Znalosti a zmena správania	E1: Informovanie a zvyšovanie povedomia	E13: Nástroje a databázy na podporu rozhodovania	Hydrologický režim a riadenie vodných zdrojov	<u>sa realizuje</u>	Nie
1.5.2	Určiť kritické podmienky odolnosti bioty a krajiny voči účinkom extrémnych klimatických javov - povodňami a suchám, s dôrazom na chránené územia, druhy a bioty, s dôrazom na lesné, trávne a mokradňové spoločenstvá.	Ministerstvo životného prostredia	Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky				E: Znalosti a zmena správania	E1: Informovanie a zvyšovanie povedomia	E11: Výskum a inovácie	Hydrologický režim a riadenie vodných zdrojov	<u>plánované</u>	Nie
1.5.3	Podporovať medzinárodnú spoluprácu a výmenu informácií v oblasti extrémnych poveternostných udalostí.	Ministerstvo životného prostredia					E: Znalosti a zmena správania	E1: Informovanie a zvyšovanie povedomia	E12: Komunikácia a šírenie informácií	Hydrologický režim a riadenie vodných zdrojov	<u>realizované/ukončené</u>	Nie
1.5.4	Vypracovať metodiku na určenie ekologickeho prietoku pre rôzne typy útvarov povrchových vôd.	Ministerstvo životného prostredia					E: Znalosti a zmena správania	E1: Informovanie a zvyšovanie povedomia	E11: Výskum a inovácie	Hydrologický režim a riadenie vodných zdrojov	<u>plánované</u>	Nie
1.5.5	Aktualizovať metodiky hodnotenia vodnej bilancie povrchových a podzemných vôd so zohľadnením nerovnomerných odberov vody a požiadaviek na vodu pre potreby	Ministerstvo životného prostredia					E: Znalosti a zmena správania	E1: Informovanie a zvyšovanie povedomia	E11: Výskum a inovácie	Hydrologický režim a riadenie vodných zdrojov	<u>Žiadne údaje</u>	Nie

Revízia a aktualizácia Stratégie adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy

Akcia NAP	Názov opatrenia alebo činnosti	Hlavný zodpovedný orgán	Hlavný zodpovedný orgán 2	Hlavný zodpovedný orgán 3	Hlavný zodpovedný orgán 4	Hlavný zodpovedný orgán 5	KTM	Sub-KTM	Špecifikácia	Hlavný sektor	Stav opatrenia alebo činnosti	Positívne účinky na zmiernenie CC
	ekosystémov počas roka a v extrémnych situáciách nedostatku vody.											
1.6.1	Harmonizovať a prepojiť systémy monitorovania klímy, hydrologické systémy a systémy monitorovania kvality s inými monitorovacími systémami s cieľom efektívnejšie a viacúčelovejšie využívať zozbierané údaje pri rozhodovaní o adaptácii na zmenu klímy.	Ministerstvo životného prostredia	Ministerstvo poľnohospodárstva a rozvoja vidieka				E: Znalosti a zmena správania	E1: Informovanie a zvyšovanie povedomia	E13: Nástroje a databázy na podporu rozhodovania	Hydrologický režim a riadenie vodných zdrojov	sa realizuje	Nie
1.6.2	Doplniť požiadavky na monitorovanie klimatických prvkov a monitorovanie kvality povrchových a podzemných vôd, harmonizovať hydrologické údaje s údajmi susedných krajín a sprístupniť výsledky monitorovania.	Ministerstvo životného prostredia					C: Fyzikálne a technologické	C2: Technologické možnosti	C22: Mapovanie nebezpečenstva/rizika	Hydrologický režim a riadenie vodných zdrojov	sa realizuje	Nie
1.6.3	Dobudovanie národnej hydrologickej siete na účely rozhodovania o tvorbe odtoků z povodi. Vykonať hydrogeologický prieskum deficitných oblastí na Slovensku.	Ministerstvo životného prostredia					A: Riadenie a inštitúcie	A3: Koordinácia, spolupráca a siete	A32: Vytvorenie/revízia sietí zainteresovaných strán	Hydrologický režim a riadenie vodných zdrojov	Ziadne údaje	Nie
1.6.4	Zabezpečiť vhodné hydrologické modelovanie na posúdenie vplyvu zmeny klímy na povodňový režim v jednotlivých čiastkových povodiach.	Ministerstvo životného prostredia					C: Fyzikálne a technologické	C2: Technologické možnosti	C22: Mapovanie nebezpečenstva/rizika	Hydrologický režim a riadenie vodných zdrojov	sa realizuje	Nie
1.7.1	Podpora prípravy a realizácie projektov na zadržiavanie vody v krajine s cieľom zmierniť povrchový odtok, meandrovanie a revitalizáciu malých tokov v lesoch a v krajine v súlade s pripravovaným 3. cyklom opatrení Vodného plánu Slovenska.	Ministerstvo životného prostredia	Ministerstvo poľnohospodárstva a rozvoja vidieka				D: Prírodné riešenia a prístupy založené na ekosystémoch	D2: Modré možnosti	D21: Vytvorenie novej/zlepšenie existujúcej modrej infraštruktúry	Hydrologický režim a riadenie vodných zdrojov	Ziadne údaje	Nie
1.7.2	Podporovať integrovaný manažment krajiny s ohľadom na účel využívania pôdy, pričom sa zohľadní spoločný cieľ, ktorým je kvantita a kvalita povrchových a podzemných vôd. Posilniť kontrolné a sankčné mechanizmy a ich uplatňovanie v praxi v prípade nedodržania zákonných povinností.	Ministerstvo životného prostredia	Ministerstvo poľnohospodárstva a rozvoja vidieka	Miestne samosprávy			A: Riadenie a inštitúcie	A2: Riadenie a plánovanie	A21: Uplatňovanie adaptácie v iných sektoroch	Hydrologický režim a riadenie vodných zdrojov	sa realizuje	Nie
1.7.3	Prípraviť program na podporu revitalizácie hydričkých a vodohospodárskych funkcií lesov. V lesoch osobitného určenia uprednostniť vodohospodársku a protieróznú funkciu a v rámci možnosti využívať prírode blízke formy obhospodarovania lesa v druhom pásme ochrany vodných zdrojov.	Ministerstvo poľnohospodárstva a rozvoja vidieka					A: Riadenie a inštitúcie	A2: Riadenie a plánovanie	A21: Uplatňovanie adaptácie v iných sektoroch	Hydrologický režim a riadenie vodných zdrojov	sa realizuje	Nie
2.1.1	Rozvíjať integrovaný manažment využívania vody v krajine a implementovať "prioritizáciu vody" a ochranu pôdy do všetkých aspektov sektorových politík na národnej a regionálnej úrovni.	Ministerstvo poľnohospodárstva a rozvoja vidieka	Ministerstvo životného prostredia				A: Riadenie a inštitúcie	A2: Riadenie a plánovanie	A21: Uplatňovanie adaptácie v iných sektoroch	Hydrologický režim a riadenie vodných zdrojov	Ziadne údaje	Toto opatrenie podporuje efektívne využívanie vody a postupy ochrany pôdy, ktoré môžu viesť k zníženiu spotreby energie a emisií spojených s čerpaním vody a degradáciou pôdy.
2.1.2	Podpora projektov zameraných na zvýšenie retenčnej schopnosti pôdy a zadržiavanie vody v krajine (napr. výsadba pásov, obnova mokradí, zvyšovanie obsahu organickej hmoty v pôde, znižovanie ťažkej agromechantizácie, podpora zelenej infraštruktúry, prechod od veľkoplošných k prírode priateľskejším malým a kombinovaným poľnohospodárskym systémom).	Ministerstvo poľnohospodárstva a rozvoja vidieka	Ministerstvo životného prostredia				D: Prírodné riešenia a prístupy založené na ekosystémoch	D1: Zelené možnosti	D11: Vytvorenie novej / zlepšenie existujúcej zelenej infraštruktúry	Geologické prostredie a pôda	Ziadne údaje	Zvýšením retenčnej a vodozadržnej kapacity pôdy prostredníctvom rôznych projektov ekologickej obnovy môže toto opatrenie zvýšiť sekvestráciu uhlíka v pôde a vegetácii, a tým zmierniť emisie skleníkových plynov.
2.1.3	Rozvoj zavlažovania s dôrazom na efektívnosť zavlažovania (technológie, ktoré znižujú spotrebu vody/energie, rekonštrukcia/modernizácia existujúcich zavlažovacích systémov)	Ministerstvo poľnohospodárstva a rozvoja vidieka	Ministerstvo životného prostredia				C: Fyzikálne a technologické	C2: Technologické možnosti	C23: Aplikácia služby/procesu	Poľnohospodárstvo	Ziadne údaje	Zvýšená účinnosť zavlažovania znižuje spotrebu energie, čím sa znižujú emisie skleníkových plynov z výroby energie.
2.1.4	Realizovať monitoring sucha, informačný systém o výskyte a následkoch sucha na území SR a jeho prepojenie na pôdny informačný systém, vypracovanie plánov manažmentu rizík sucha.	Ministerstvo životného prostredia	Ministerstvo poľnohospodárstva a rozvoja vidieka				C: Fyzikálne a technologické	C2: Technologické možnosti	C22: Mapovanie nebezpečenstva/rizika	Geologické prostredie a pôda	sa realizuje	Účinné monitorovanie a riadenie sucha môže pomôcť optimalizovať využívanie vody, zabrániť degradácii pôdy a znížiť potrebu energeticky náročného získavania a prepravy vody počas období sucha, čím sa prispieje k zníženiu emisií.

Revízia a aktualizácia Stratégie adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy

Akcia NAP	Názov opatrenia alebo činnosti	Hlavný zodpovedný orgán	Hlavný zodpovedný orgán 2	Hlavný zodpovedný orgán 3	Hlavný zodpovedný orgán 4	Hlavný zodpovedný orgán 5	KTM	Sub-KTM	Špecifikácia	Hlavný sektor	Stav opatrenia alebo činnosti	Positívne účinky na zmiernenie CC
2.1.5.	Rozvíjať monitorovanie využívania existujúcich vodných zdrojov spolu s plánmi na zlepšenie prepojenia kanálov, vodných tokov, vytváranie nových miestnych vodných zdrojov pre potreby zavlažovania.	Ministerstvo životného prostredia	Ministerstvo poľnohospodárstva a rozvoja vidieka				A: Riadenie a inštitúcie	A2: Riadenie a plánovanie	A21: Uplatňovanie adaptácie v iných sektoroch	Geologické prostredie a pôda	<u>sa realizuje</u>	Zlepšenie hospodárenia s vodnými zdrojmi a efektívnosti infraštruktúry znižuje spotrebu energie spojenú s distribúciou vody, čím prispieva k zníženiu emisií.
2.1.6	Príprava metodickéj príručky/definícia kritérií pre opatrenia na zadržiavanie vody v pôde a zmiernenie vysychania pôdy (v spolupráci s vedeckými organizáciami rezortu)	Ministerstvo životného prostredia	Ministerstvo poľnohospodárstva a rozvoja vidieka				A: Riadenie a inštitúcie	A1: Politické nástroje	A12: Tvorba / revízia (vykonávacích) predpisov / revízia (vykonávacích) predpisov	Geologické prostredie a pôda	<u>Žiadne údaje</u>	Poskytovanie usmernení pre opatrenia na zadržiavanie vody v pôde a zmiernenie vysychania podporuje udržateľné postupy hospodárenia s pôdou, ktoré zvyšujú sekvenciáciu uhlíka v pôde a vegetácii, a tým znižujú emisie.
2.2.1	Zlepšenie vykonávania protieróznych opatrení v kontexte ekologizácie poľnohospodárstva a prepojenie tohto opatrenia s celkovou ochranou krajinných prvkov "zelené infraštruktúry" v rámci SPP.	Ministerstvo poľnohospodárstva a rozvoja vidieka					D: Prírodné riešenia a prístupy založené na ekosystémoch	D1: Zelené možnosti	D11: Vytvorenie novej / zlepšenie existujúcej zelenej infraštruktúry	Poľnohospodárstvo	<u>Žiadne údaje</u>	Protierózne opatrenia pomáhajú predchádzať degradácii a erózii pôdy, čím sa zachovávajú zásoby uhlíka v pôde
2.2.2	Zvýšiť zastúpenie nových a podporiť zachovanie a obnovu existujúcich krajinných prvkov s protieróznym účinkom	Ministerstvo poľnohospodárstva a rozvoja vidieka					D: Prírodné riešenia a prístupy založené na ekosystémoch	D1: Zelené možnosti	D11: Vytvorenie novej / zlepšenie existujúcej zelenej infraštruktúry	Geologické prostredie a pôda	<u>Žiadne údaje</u>	Protierózne opatrenia pomáhajú predchádzať degradácii a erózii pôdy, čím sa zachovávajú zásoby uhlíka v pôde
2.2.3	Zriadenie agrolesníckych systémov na poľnohospodárskej pôde, t. j. identifikácia legislatívnych prekážok, návrh zmien a doplnení súvisiacich súhrnných právnych predpisov a príprava podporných schém.	Ministerstvo poľnohospodárstva a rozvoja vidieka					A: Riadenie a inštitúcie	A1: Politické nástroje	A12: Tvorba / revízia (vykonávacích) predpisov / revízia (vykonávacích) predpisov	Poľnohospodárstvo	<u>Žiadne údaje</u>	
2.2.4	Dôslednejšie kontrolovať uplatňovanie protieróznych opatrení obsiahnutých v zákone č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy zo strany pôdnej služby v praxi (aj v súvislosti s konkrétnymi protieróznymi opatreniami SPP).	Ministerstvo poľnohospodárstva a rozvoja vidieka					A: Riadenie a inštitúcie	A1: Politické nástroje	A12: Tvorba / revízia (vykonávacích) predpisov / revízia (vykonávacích) predpisov	Geologické prostredie a pôda	<u>Žiadne údaje</u>	Protierózne opatrenia pomáhajú predchádzať degradácii a erózii pôdy, čím sa zachovávajú zásoby uhlíka v pôde
2.3.1	Podporovať činnosti na zlepšenie kvalitatívnych vlastností pôdy vrátane presného poľnohospodárstva, agrolesníctva a podpory živočíšnej výroby.	Ministerstvo poľnohospodárstva a rozvoja vidieka					D: Prírodné riešenia a prístupy založené na ekosystémoch	D1: Zelené možnosti	D11: Vytvorenie novej / zlepšenie existujúcej zelenej infraštruktúry	Geologické prostredie a pôda	<u>Žiadne údaje</u>	Postupy na zlepšenie kvality pôdy, ako je presné poľnohospodárstvo, agrolesníctvo a udržateľné hospodárenie s dobytkom, zvyšujú sekvenciáciu uhlíka v pôde a môžu znížiť emisie.
2.3.2	Podporovať opatrenia integrovanej produkcie a ekologickeho poľnohospodárstva so zameraním na podporu malých/rodinných fariem.	Ministerstvo poľnohospodárstva a rozvoja vidieka					E: Znalosti a zmena správania	E2: Budovanie kapacít, posilňovanie postavenia a životný štýl	E21: Identifikácia a zdieľanie osvedčených postupov	Poľnohospodárstvo	<u>Žiadne údaje</u>	Ekologické poľnohospodárstvo a integrované výrobné systémy podporujú zdravie pôdy a sekvenciáciu uhlíka, znižujú emisie z používania syntetických hnojív a pesticídov a zvyšujú biodiverzitu.
2.3.3	Zvýšiť podporu mozaikovitého využívania poľnohospodárskej krajiny zahnutím osobitného opatrenia na podporu typu 2 s vysokou prírodnou hodnotou (HNV); mozaikovitú poľnohospodársku krajinu s nízkou intenzitou poľnohospodárstva a s prírodnými a štruktúrnymi prvkami	Ministerstvo poľnohospodárstva a rozvoja vidieka					A: Riadenie a inštitúcie	A1: Politické nástroje	A12: Tvorba / revízia (vykonávacích) predpisov / revízia (vykonávacích) predpisov	Poľnohospodárstvo	<u>Žiadne údaje</u>	Ekologické poľnohospodárstvo a integrované výrobné systémy podporujú zdravie pôdy a sekvenciáciu uhlíka, znižujú emisie z používania syntetických hnojív a pesticídov a zvyšujú biodiverzitu.
2.3.4	Zavedenie projektovej podpory na uplatňovanie agrolesníckych systémov prostredníctvom vytvorenia podporného opatrenia v rámci SPP	Ministerstvo poľnohospodárstva a rozvoja vidieka					B: Hospodárstvo a financie	B1: Finančné a stimulačné nástroje	B12: Vytvorenie/revízia systémov financovania	Poľnohospodárstvo	<u>Žiadne údaje</u>	Podporuje zavádzanie takých postupov využívania pôdy, ktoré zachytávajú uhlík v pôde aj v drevnej biomase, čím sa znižujú emisie.
2.3.5	Riešiť vlastnícke otázky prostredníctvom projektov pozemkových úprav a zabezpečiť, aby obsahovali realizačné opatrenia zamerané na zvýšenie ekologickej stability krajiny.	Ministerstvo poľnohospodárstva a rozvoja vidieka					A: Riadenie a inštitúcie	A1: Politické nástroje	A12: Tvorba / revízia (vykonávacích) predpisov / revízia (vykonávacích) predpisov	Poľnohospodárstvo	<u>Žiadne údaje</u>	
2.3.6	Podporovať pravidelné monitorovanie a "kontrolu spôsobilosti" s cieľom posúdiť vplyv poľnohospodárstva na kvalitu pôdy v kontexte zmeny klímy.	Ministerstvo poľnohospodárstva a rozvoja vidieka	Ministerstvo životného prostredia				E: Znalosti a zmena správania	E2: Budovanie kapacít, posilňovanie postavenia a životný štýl	E21: Identifikácia a zdieľanie osvedčených postupov	Geologické prostredie a pôda	<u>Žiadne údaje</u>	Pravidelné monitorovanie a hodnotenie vplyvu poľnohospodárskych postupov na kvalitu pôdy pomáha identifikovať príležitosti napr. na zlepšenie sekvenciácie uhlíka v pôde.
2.3.7	Znížiť výmeru poľnohospodárskej pôdy, ktorej charakter pôdneho profilu zodpovedá charakteru nepoľnohospodárskej pôdy (v	Ministerstvo poľnohospodárstva a rozvoja vidieka					D: Prírodné riešenia a prístupy	D1: Zelené možnosti	D12: Prírodné a/alebo	Územné plánovanie	<u>Žiadne údaje</u>	Rekultivácia znedhodnotených poľnohospodárskych pôdy na účely obnovy ekosystémov a opatrení na

Revízia a aktualizácia Stratégie adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy

Akcia NAP	Názov opatrenia alebo činnosti	Hlavný zodpovedný orgán	Hlavný zodpovedný orgán 2	Hlavný zodpovedný orgán 3	Hlavný zodpovedný orgán 4	Hlavný zodpovedný orgán 5	KTM	Sub-KTM	Špecifikácia	Hlavný sektor	Stav opatrenia alebo činnosti	Positívne účinky na zmiernenie CC
	katastri evidovanej ako poľnohospodársky druh; napr. strže, výmole, vysoké krovité alebo skalné medze, plochy štrkom zanesených riek, rašeliniská, plochy trvalo zamokrené alebo zarastené rašelinovým machom) v prospech zabezpečenia ekologickej stability a rešpektovania požiadaviek na potravinovú bezpečnosť a sebestačnosť Slovenskej republiky využitím týchto plôch okrem iného aj na vytvorenie vodozádržných opatrení na poľnohospodárskej pôde						založené na ekosystémoch		poloprirodné využívanie pôdy			zadržiavanie vody pomáha zvyšovať sekvestráciu uhlíka
2.4.1	Zvýšiť rozmanitosť plodín, integrovanú produkciu ovocia a zeleniny a využiť poľnohospodársky potenciál SR	Ministerstvo poľnohospodárstva a rozvoja vidieka					D: Prírodné riešenia a prístupy založené na ekosystémoch	D1: Zelené možnosti	D12: Prírodné a/alebo poloprirodné využívanie pôdy	Poľnohospodárstvo	Ziadne údaje	
2.4.2	V rámci SPP zaviesť silnejšiu podporu pre poľnohospodárske podniky, ktoré uplatňujú udržateľné a ekologické poľnohospodárske postupy a aktívne opatrenia, ktoré majú preukázateľne lepší vplyv na biodiverzitu a klímu (agroenvironmentálne-klimatické opatrenia – AECM).	Ministerstvo poľnohospodárstva a rozvoja vidieka					B: Hospodárstvo a financie	B1: Finančné a stimulačné nástroje	B12: Vytvorenie/revízia systémov financovania	Poľnohospodárstvo	realizované/u končené	Zvýšenie úspor energie, energetickej účinnosti a využívania obnoviteľných zdrojov energie;
2.4.3	Podpora miestneho predaja, miestnych výrobkov a uplatňovania postupov šetrných k životnému prostrediu v rastlinnej výrobe	Ministerstvo poľnohospodárstva a rozvoja vidieka					E: Znalosti a zmena správania	E2: Budovanie kapacít, posilňovanie postavenia a životný štýl	E21: Identifikácia a zdieľanie osvedčených postupov	Poľnohospodárstvo	Ziadne údaje	Zvýšenie úspor energie, energetickej účinnosti a využívania obnoviteľných zdrojov energie;
2.4.4	zaviesť integrovanú ochranu proti škodcom, najmä prostredníctvom biologickej kontroly	Ministerstvo poľnohospodárstva a rozvoja vidieka					D: Prírodné riešenia a prístupy založené na ekosystémoch	D1: Zelené možnosti	D12: Prírodné a/alebo poloprirodné využívanie pôdy	Poľnohospodárstvo	Ziadne údaje	Zníženie emisií z používania pesticídov
2.4.5	Vytvorenie genotypov rastlín s vysokou odolnosťou a adaptabilitou na biotické a abiotické faktory. Podpora slovenského šľachtenia	Ministerstvo poľnohospodárstva a rozvoja vidieka					D: Prírodné riešenia a prístupy založené na ekosystémoch	D1: Zelené možnosti	D12: Prírodné a/alebo poloprirodné využívanie pôdy	Poľnohospodárstvo	Ziadne údaje	
2.5.1	V rámci SPP viac podporovať extenzívny chov hospodárskych zvierat a odstrániť rozdiely vo všetkých oblastiach, najmä prostredníctvom podpory menších a stredných subjektov.	Ministerstvo poľnohospodárstva a rozvoja vidieka					B: Hospodárstvo a financie	B1: Finančné a stimulačné nástroje	B12: Vytvorenie/revízia systémov financovania	Poľnohospodárstvo	realizované/u končené	
2.5.2	Prispôbenie stratégií SPP a dobrých životných podmienok zvierat a navrhovanie a vykonávanie technologických opatrení a postupov v súvislosti so zmenou klímy	Ministerstvo poľnohospodárstva a rozvoja vidieka					A: Riadenie a inštitúcie	A2: Riadenie a plánovanie	A21: Uplatňovanie adaptácie v iných sektoroch	Poľnohospodárstvo	Ziadne údaje	
2.5.3	Vypracovanie postupov na záchranu a manipuláciu so zvieratami počas povodní a požiarov	Ministerstvo poľnohospodárstva a rozvoja vidieka	Ministerstvo vnútra				E: Znalosti a zmena správania	E2: Budovanie kapacít, posilňovanie postavenia a životný štýl	E21: Identifikácia a zdieľanie osvedčených postupov	Poľnohospodárstvo	Ziadne údaje	
2.6.1	Prípraviť a realizovať národnú stratégiu na podporu opeľovačov, ktorá by mala zahŕňať nové prístupy a podporu na zlepšenie podmienok včelej pasvy, ako aj nové partnerstvá na ochranu všetkých dôležitých opeľovačov.	Ministerstvo životného prostredia	Ministerstvo poľnohospodárstva a rozvoja vidieka				A: Riadenie a inštitúcie	A2: Riadenie a plánovanie	A21: Uplatňovanie adaptácie v iných sektoroch	Poľnohospodárstvo	Ziadne údaje	
2.6.2	Používanie "oposťovania" ako jedného z ukazovateľov ekosystémových služieb pri hodnotení vplyvu poľnohospodárstva na životné prostredie	Ministerstvo poľnohospodárstva a rozvoja vidieka					A: Riadenie a inštitúcie	A2: Riadenie a plánovanie	A21: Uplatňovanie adaptácie v iných sektoroch	Poľnohospodárstvo	Ziadne údaje	
2.6.3	Podporovať podmienky na vytváranie hniezdnych biotopov pre voľne žijúce hmyzie opeľovače a rozmanitosť ich potravinových zdrojov	Ministerstvo životného prostredia	Ministerstvo poľnohospodárstva a rozvoja vidieka				D: Prírodné riešenia a prístupy založené na ekosystémoch	D1: Zelené možnosti	D12: Prírodné a/alebo poloprirodné využívanie pôdy	Poľnohospodárstvo	Ziadne údaje	
2.6.4	Uplatniť výskum v oblasti chovu včiel a monitorovania včelej pasvy, vplyvu oposťovania na zvyšovanie výnosov poľnohospodárskych plodín, mapovania	Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu	Ministerstvo poľnohospodárstva a	Ministerstvo životného prostredia			E: Znalosti a zmena správania	E1: Informovanie a zvyšovanie povedomia	E11: Výskum a inovácie	Poľnohospodárstvo	Ziadne údaje	

Revízia a aktualizácia Stratégie adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy

Akcia NAP	Názov opatrenia alebo činnosti	Hlavný zodpovedný orgán	Hlavný zodpovedný orgán 2	Hlavný zodpovedný orgán 3	Hlavný zodpovedný orgán 4	Hlavný zodpovedný orgán 5	KTM	Sub-KTM	Špecifikácia	Hlavný sektor	Stav opatrenia alebo činnosti	Positívne účinky na zmiernenie CC
	nebezpečných chorôb včiel, výskumu vplyvov zmeny klímy		rozvoja vidieka									
2.6.5	Zabezpečiť podporu na zakladanie bioplynových pásov a líniovú výsadbu drevín na ornej pôde pre rozdelenie veľkých honov (nad 30 ha) v rámci SPP	Ministerstvo poľnohospodárstva a rozvoja vidieka					D: Prírodné riešenia a prístupy založené na ekosystémoch	D1: Zelené možnosti	D12: Prírodné a/alebo poloprirodné využívanie pôdy	Poľnohospodárstvo	Ziadne údaje	Podpora výroby energie z obnoviteľných zdrojov,
3.1.1.	Vyvíjať a priebežne aktualizovať modely adaptácie lesov na zmenu klímy.	Ministerstvo poľnohospodárstva a rozvoja vidieka					E: Znalosti a zmena správania	E1: Informovanie a zvyšovanie povedomia	E11: Výskum a inovácie	lesníctvo	sa realizuje	
3.1.2.	Zmeniť a doplniť príslušné lesnícke právne predpisy a metodické pravidlá tak, aby zohľadňovali najnovšie vedecky overené poznatky o adaptácii lesov na zmenu klímy.	Ministerstvo poľnohospodárstva a rozvoja vidieka					A: Riadenie a inštitúcie	A1: Politické nástroje	A12: Tvorba / revízia (vykonávacích) predpisov / revízia (vykonávacích) predpisov	lesníctvo	realizované/ukončené	Podmienky umožňujúce zachovanie/zlepšenie zásob uhlíka v lesoch
3.1.3	Podporovať preventívne zavádzanie modelov adaptívneho obhospodarovania lesov prostredníctvom programov starostlivosti o lesy (FSP).	Ministerstvo poľnohospodárstva a rozvoja vidieka					A: Riadenie a inštitúcie	A2: Riadenie a plánovanie	A21: Uplatňovanie adaptácie v iných sektoroch	lesníctvo	Ziadne údaje	Podmienky umožňujúce zachovanie/zlepšenie zásob uhlíka v lesoch
3.2.1	Podporovať zakladanie zmiešaných lesných porastov zložených zo stanovištno vhodných drevín pri obnove a rekonštrukcii lesa a ich systematickú výchovu zameranú na zachovanie priaznivej štruktúry lesa podľa platného PSL.	Ministerstvo poľnohospodárstva a rozvoja vidieka	Národné lesnícke centrum				D: Prírodné riešenia a prístupy založené na ekosystémoch	D1: Zelené možnosti	D12: Prírodné a/alebo poloprirodné využívanie pôdy	lesníctvo	Ziadne údaje	Podmienky umožňujúce zachovanie/zlepšenie zásob uhlíka v lesoch
3.2.2	Podporovať implementáciu modelov adaptívneho obhospodarovania lesov pri obnove a rekonštrukcii lesov. Prostriedky kapitoly MPRV SR/ využitie zdrojov EÚ a spolufinancovania zo SR	Ministerstvo poľnohospodárstva a rozvoja vidieka					D: Prírodné riešenia a prístupy založené na ekosystémoch	D1: Zelené možnosti	D12: Prírodné a/alebo poloprirodné využívanie pôdy	lesníctvo	Ziadne údaje	Podmienky umožňujúce zachovanie/zlepšenie zásob uhlíka v lesoch
3.3.1	Zachovať genofond ohrozených druhov drevín s dôrazom na genotypy, ktoré majú potenciál lepšie sa prispôbiť novým klimatickým a stanovištným podmienkam, aby sa mohli využiť pri adaptačných opatreniach.	Ministerstvo poľnohospodárstva a rozvoja vidieka					E: Znalosti a zmena správania	E1: Informovanie a zvyšovanie povedomia	E11: Výskum a inovácie	lesníctvo	Ziadne údaje	
3.4.1	Realizovať projekt na rámcie bežného manažmentu na podporu biodiverzity a zachovania genofundu a ich udržateľného využívania in situ; prakticky podporovať základnú sieť dynamických jednotiek na zachovanie genetických	Ministerstvo poľnohospodárstva a rozvoja vidieka	Národné lesnícke centrum				A: Riadenie a inštitúcie	A1: Politické nástroje	A12: Tvorba / revízia (vykonávacích) predpisov / revízia (vykonávacích) predpisov	Biodiverzita a ekosystémy	Ziadne údaje	
3.4.2.	Zaviesť hodnotenie klimatickej zraniteľnosti drevín do plánovania na úrovni porastov a umožniť asistovanú migráciu klimaticky vhodných proveniencií reprodukčného materiálu.	Ministerstvo poľnohospodárstva a rozvoja vidieka					A: Riadenie a inštitúcie	A2: Riadenie a plánovanie	A21: Uplatňovanie adaptácie v iných sektoroch	lesníctvo	sa realizuje	Umožnenie podmienok na zachovanie/zlepšenie zásob uhlíka v lesoch/zlepšenie ich sekvestrácie
3.4.3	Podpora projektov banky osiv	Ministerstvo poľnohospodárstva a rozvoja vidieka	Národné lesnícke centrum				E: Znalosti a zmena správania	E1: Informovanie a zvyšovanie povedomia	E11: Výskum a inovácie	lesníctvo	Ziadne údaje	
3.4.4	Opatrenia na zachovanie a trvalo udržateľné využívanie genetických zdrojov lesných drevín, ktoré budú podporované z fondov PRV/EÚ alebo štátnej pomoci prostredníctvom výnosu Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR č. 660/2014-100.	Ministerstvo poľnohospodárstva a rozvoja vidieka					A: Riadenie a inštitúcie	A1: Politické nástroje	A12: Tvorba / revízia (vykonávacích) predpisov / revízia (vykonávacích) predpisov	lesníctvo	plánované	
3.5.1	Podpora výskumu alternatívnych modelov a technologických postupov obhospodarovania lesov, ktoré zvyšujú ich adaptačnú schopnosť pri zachovaní všetkých funkcií lesa	Ministerstvo poľnohospodárstva a rozvoja vidieka	Lesnícka fakulta, Technická univerzita vo Zvolene	Národné lesnícke centrum			E: Znalosti a zmena správania	E1: Informovanie a zvyšovanie povedomia	E11: Výskum a inovácie	lesníctvo	Ziadne údaje	
3.5.2	Vytvorenie finančnej podpory na využívanie alternatívnych modelov hospodárenia, ktoré zvyšujú adaptačnú kapacitu lesov	Ministerstvo poľnohospodárstva a rozvoja vidieka					B: Hospodárstvo a financie	B1: Finančné a stimulačné nástroje	B12: Vytvorenie/revízia systémov financovania	lesníctvo	Ziadne údaje	Umožnenie podmienok na zachovanie/zlepšenie zásob uhlíka v lesoch/zlepšenie ich sekvestrácie

Revízia a aktualizácia Stratégie adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy

Akcia NAP	Názov opatrenia alebo činnosti	Hlavný zodpovedný orgán	Hlavný zodpovedný orgán 2	Hlavný zodpovedný orgán 3	Hlavný zodpovedný orgán 4	Hlavný zodpovedný orgán 5	KTM	Sub-KTM	Špecifikácia	Hlavný sektor	Stav opatrenia alebo činnosti	Positívne účinky na zmiernenie CC
3.5.3	Podporiť testovanie prírody blízkeho modelu obhospodarovania lesa na vytvorenie trvalo rôznorodých flexibilných štruktúr porastov zložených z pôvodných drevín	Ministerstvo poľnohospodárstva a rozvoja vidieka	Lesnícka fakulta, Technická univerzita vo Zvolene	Národné lesnícke centrum			D: Prírodné riešenia a prístupy založené na ekosystémoch	D1: Zelené možnosti	D11: Vytvorenie novej / zlepšenie existujúcej zelenej infraštruktúry	lesníctvo	Žiadne údaje	
3.5.4	Vývinuť výchovné a obnovné postupy a technológie ťažby a opravy pre alternatívne modely obhospodarovania lesov pri zachovaní odolnosti lesných ekosystémov.	Ministerstvo poľnohospodárstva a rozvoja vidieka	Lesnícka fakulta, Technická univerzita vo Zvolene	Národné lesnícke centrum			D: Prírodné riešenia a prístupy založené na ekosystémoch	D1: Zelené možnosti	D11: Vytvorenie novej / zlepšenie existujúcej zelenej infraštruktúry	lesníctvo	plánované	Umožnenie podmienok na zachovanie/zlepšenie zásob uhlíka v lesoch/zlepšenie ich sekvestrácie
3.5.5	Podpora výstavby demonštračných zariadení na prispôbenie lesných porastov zmene klímy	Ministerstvo poľnohospodárstva a rozvoja vidieka	Lesnícka fakulta, Technická univerzita vo Zvolene	Národné lesnícke centrum			D: Prírodné riešenia a prístupy založené na ekosystémoch	D1: Zelené možnosti	D11: Vytvorenie novej / zlepšenie existujúcej zelenej infraštruktúry	lesníctvo	Žiadne údaje	
3.6.1.	Aktualizácia čiastkového monitorovacieho systému Lesy so zameraním na parametre dôležité z hľadiska adaptácie lesov na zmenu klímy, vrátane vytvárania synergií, koordinácie, spoločných výstupov a výmeny údajov s ďalšími inštitúciami, ako sú Výskumný ústav pôdozvedectva a ochrany pôdy (VÚPOP) Pôdohospodárska platobná agentúra (PPA), SHMÚ a Štátna ochrana prírody SR (SOP SR).	Ministerstvo poľnohospodárstva a rozvoja vidieka	Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky	Národné lesnícke centrum			E: Znalosti a zmena správania	E1: Informovanie a zvyšovanie povedomia	E13: Nástroje a databázy na podporu rozhodovania	lesníctvo	sa realizuje	Umožnenie podmienok na zachovanie/zlepšenie zásob uhlíka v lesoch/zlepšenie ich sekvestrácie
3.6.2.	Zabezpečiť adekvátne financovanie monitoringu lesov zo štátneho rozpočtu so zameraním aj na parametre dôležité pre adaptáciu lesov a ich pravidelné vyhodnocovanie.	Ministerstvo poľnohospodárstva a rozvoja vidieka					B: Hospodárstvo a financie	B1: Finančné a stimulačné nástroje	B12: Vytvorenie/revízia systémov financovania	lesníctvo	sa realizuje	Umožnenie podmienok na zachovanie/zlepšenie zásob uhlíka v lesoch/zlepšenie ich sekvestrácie
3.6.3.	Zaviesť funkčné monitorovanie indexu požiarneho počasia PMI ako predpovedného a varovného systému pre lesy.	Ministerstvo poľnohospodárstva a rozvoja vidieka	Slovenský hydrometeorologický ústav				C: Fyzikálne a technologické	C2: Technologické možnosti	C21: Systémy včasného varovania	lesníctvo	realizované/ukončené	Umožnenie podmienok na zachovanie/zlepšenie zásob uhlíka v lesoch/zlepšenie ich sekvestrácie
3.7.1	Podporovať výskumné a monitorovacie projekty vo vybraných lesoch ako základ pre hodnotenie procesov vývoja a adaptácie ako "referenčného kritéria" pre obhospodarované lesy.	Ministerstvo poľnohospodárstva a rozvoja vidieka	Ministerstvo o životného prostredia	Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky	Národné lesnícke centrum		E: Znalosti a zmena správania	E1: Informovanie a zvyšovanie povedomia	E11: Výskum a inovácie	lesníctvo	Žiadne údaje	
3.7.2.	Vypracovať koncepciu ochrany lesov a prírodných lesov v súlade s medzinárodnými dohovormi v kontexte vplyvov zmeny klímy.	Ministerstvo poľnohospodárstva a rozvoja vidieka	Ministerstvo o životného prostredia				A: Riadenie a inštitúcie	A1: Politické nástroje	A11: Tvorba/revízia politik	lesníctvo	sa realizuje	Umožnenie podmienok na zachovanie/zlepšenie zásob uhlíka v lesoch/zlepšenie ich sekvestrácie
3.8.1	Podpora agrosilvnických systémov na základe podrobnej typológie identifikovaných oblastí s nízkou biodiverzitou s cieľom zabezpečiť stabilitu a ochranu poškodeného územia vodnou eróziou, zosuvmi pôdy, povodňami	Ministerstvo poľnohospodárstva a rozvoja vidieka					D: Prírodné riešenia a prístupy založené na ekosystémoch	D1: Zelené možnosti	D12: Prírodné a/alebo poloprirodné využívanie pôdy	lesníctvo	Žiadne údaje	
3.8.2.	Novelizovať príslušné legislatívne dokumenty, najmä zákon č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy (§ 9 - 11) a súvisiace metodické dokumenty a všeobecne podporiť legislatívnu úpravu tzv. bielych plôch.	Ministerstvo poľnohospodárstva a rozvoja vidieka					A: Riadenie a inštitúcie	A1: Politické nástroje	A11: Tvorba/revízia politik	Územné plánovanie	sa realizuje	
4.1.1	<i>Zabezpečiť zachovanie/zlepšenie/revitalizáciu priaznivého stavu biotopov súvisiacich s vodou (biotopy V1, V02 a V03)33 a všetkých rašelinísk (biotopy Ra)</i>	Ministerstvo financií	Ministerstvo poľnohospodárstva a rozvoja vidieka				D: Prírodné riešenia a prístupy založené na ekosystémoch	D2: Modré možnosti	D22: Riadenie prírodných a/alebo poloprirodných vodných a morských oblastí	Hydrologický režim a riadenie vodných zdrojov	sa realizuje	
4.1.2	Integrovať budovanie zelenej a modernej infraštruktúry do riešení protipovodňovej ochrany so zadržiavaním vody pre biodiverzitu v krajine	Ministerstvo životného prostredia					D: Prírodné riešenia a prístupy založené na ekosystémoch	D2: Modré možnosti	D21: Vytvorenie novej/zlepšenie existujúcej modernej infraštruktúry	Riadenie rizika katastrof, civilná ochrana a kritická infraštruktúra	sa realizuje	
4.1.3	Zlepšenie kvality vody a súvisiacich ekosystémov dôležitých pre zmiernenie zmeny klímy (rámcová smernica o vode a smernica o biotopoch).	Ministerstvo životného prostredia					A: Riadenie a inštitúcie	A1: Politické nástroje	A11: Tvorba/revízia politik	Hydrologický režim a riadenie vodných zdrojov	plánované	
4.1.4	Vypracovať analýzu kľúčových ekosystémov a ekosystémových služieb pre zadržiavanie vody v krajine a identifikáciu	Ministerstvo životného prostredia					A: Riadenie a inštitúcie	A2: Riadenie a plánovanie	A22: Tvorba/revízia technických	Biodiverzita a ekosystémy	sa realizuje	

Revízia a aktualizácia Stratégie adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy

Akcia NAP	Názov opatrenia alebo činnosti	Hlavný zodpovedný orgán	Hlavný zodpovedný orgán 2	Hlavný zodpovedný orgán 3	Hlavný zodpovedný orgán 4	Hlavný zodpovedný orgán 5	KTM	Sub-KTM	Špecifikácia	Hlavný sektor	Stav opatrenia alebo činnosti	Positívne účinky na zmiernenie CC
	dôležitých mokradňových lokalít (vrátane lokalít pre migrujúce druhy) a ich ochranu.								pravidiel, predpisov a noriem			
4.2.1	Zakázať používanie pesticídov a chemických látok (mimo systémov integrovanej ochrany) v blízkosti vodných tokov, mokradí a významných zdrojov podzemnej vody.	Ministerstvo poľnohospodárstva a rozvoja vidieka					A: Riadenie a inštitúcie	A1: Politické nástroje	A11: Tvorba/revízia politik	Biodiverzita a ekosystémy	sa realizuje	Podmienky umožňujúce zachovanie/zlepšenie zásob uhlíka v lesoch
4.2.2	Analyzovať a nastaviť podporu udržateľného obhospodarovania trávnych biotopov a pasienkov (vrátane agrolesníctva) v spojení s podporou chovu oviec a kôz v podhorských a horských oblastiach Slovenska a podporou opatrení na ochranu migrujúcich druhov a ich biotopov pri využívaní poľnohospodárskej pôdy	Ministerstvo financií	Ministerstvo poľnohospodárstva a rozvoja vidieka				D: Prírodné riešenia a prístupy založené na ekosystémoch	D1: Zelené možnosti	D12: Prírodné a/alebo poloprírodné využívanie pôdy	Biodiverzita a ekosystémy	Ziadne údaje	Podmienky umožňujúce zachovanie/zlepšenie zásob uhlíka v lesoch
4.2.3	Vypracovať analýzu a hodnotenie skutočného vplyvu opatrení "ozelenenia" na podporu biodiverzity a opožňovania v poľnohospodárskej krajine	Ministerstvo poľnohospodárstva a rozvoja vidieka	Ministerstvo o životného prostredia				E: Znalosti a zmena správania	E1: Informovanie a zvyšovanie povedomia	E11: Výskum a inovácie	Biodiverzita a ekosystémy	Ziadne údaje	
4.2.4	Vypracovať analýzu vykonávania opatrení SPP, ktoré majú pozitívny vplyv na biodiverzitu v poľnohospodárskej krajine, a navrhnuť úpravu opatrení alebo nové opatrenia.	Ministerstvo poľnohospodárstva a rozvoja vidieka	Ministerstvo o životného prostredia				E: Znalosti a zmena správania	E1: Informovanie a zvyšovanie povedomia	E11: Výskum a inovácie	Biodiverzita a ekosystémy	Ziadne údaje	
4.2.5	Prostredníctvom programov a podpory PRV zabezpečiť 10 % nárast plochy poľnohospodárskej pôdy obhospodarovanej s využitím integrovaných systémov ochrany rastlín v porovnaní s rokom 2018.	Ministerstvo poľnohospodárstva a rozvoja vidieka	Ministerstvo o životného prostredia				B: Hospodárstvo a financie	B1: Finančné a stimulačné nástroje	B12: Vytvorenie/revízia systémov financovania	Územné plánovanie	Ziadne údaje	
4.2.6	Zachovať a systematicky obnovovať ekotonové prvky pre biodiverzitu v poľnohospodárskej krajine (10 % plochy ponúchanej pre biodiverzitu na každý 1 ha onej pôdy).	Ministerstvo poľnohospodárstva a rozvoja vidieka	Ministerstvo o životného prostredia				D: Prírodné riešenia a prístupy založené na ekosystémoch	D1: Zelené možnosti	D12: Prírodné a/alebo poloprírodné využívanie pôdy	Biodiverzita a ekosystémy	Ziadne údaje	
4.2.7	Zastaviť úbytok a zhoršovanie stavu biotopov a druhov viazaných na poľnohospodársku krajinu vrátane migrujúcich druhov.	Ministerstvo životného prostredia					D: Prírodné riešenia a prístupy založené na ekosystémoch	D1: Zelené možnosti	D12: Prírodné a/alebo poloprírodné využívanie pôdy	Biodiverzita a ekosystémy	Ziadne údaje	Podmienky umožňujúce zachovanie/zlepšenie zásob uhlíka v lesoch
4.2.8	Zabezpečenie financovania agrolesníckych systémov na poľnohospodárskej alebo lesnej pôde	Ministerstvo životného prostredia					B: Ekonomika a financie	B1: Finančné a stimulačné nástroje	B12: Vytvorenie/revízia systémov financovania	Biodiverzita a ekosystémy	Ziadne údaje	
4.3.1	začleniť ochranné opatrenia do postupov hospodárenia na poľnohospodárskej pôde, v lesoch, vodných tokoch, verejnej infraštruktúre a do územného plánovania	Ministerstvo životného prostredia	Ministerstvo vnútra				A: Riadenie a inštitúcie	A2: Riadenie a plánovanie	A21: Uplatňovanie adaptácie v iných sektoroch	Územné plánovanie	Ziadne údaje	
4.3.2	Podporovať cieľovú drevinovú skladbu lesných porastov stanovišne vhodnými druhmi drevín zodpovedajúcimi prírodným podmienkam, optimálnej vekovej a priestorovej štruktúre lesných porastov a prítomnosti mŕtveho dreva a dutých stromov tak, aby lesné ekosystémy boli schopné odolávať klimatickým zmenám a neohrozovali zdravotný stav lesných porastov a zdravie a majetok občanov	Ministerstvo poľnohospodárstva a rozvoja vidieka	Ministerstvo o životného prostredia				D: Prírodné riešenia a prístupy založené na ekosystémoch	D1: Zelené možnosti	D12: Prírodné a/alebo poloprírodné využívanie pôdy	lesníctvo	Ziadne údaje	
4.3.3	Plánovať a realizovať lesnícke technické opatrenia na podporu zadržania vody v krajine a spomalenie odtoku zrážok vrátane protieróznych opatrení na lesnej cestnej sieti.	Ministerstvo poľnohospodárstva a rozvoja vidieka					C: Fyzikálne a technologické	C1: Šedé možnosti	C12: Obnova, modernizácia a/alebo výmena fyzickej infraštruktúry	lesníctvo	Ziadne údaje	
4.3.4	zosúladiť, koordinovať a integrovať plány a aktivity na prispôbenie sa lesov medzi lesným hospodárstvom a ochranou prírody v zmysle právnych predpisov a strategických dokumentov	Ministerstvo poľnohospodárstva a rozvoja vidieka	Ministerstvo o životného prostredia				A: Riadenie a inštitúcie	A2: Riadenie a plánovanie	A21: Uplatňovanie adaptácie v iných sektoroch	lesníctvo	Ziadne údaje	
4.3.5	Zabezpečiť účinnéjšie kompenzačné mechanizmy na kompenzáciu strát spôsobených menšou intenzívnym obhospodarovaním lesov alebo	Ministerstvo vnútra	Ministerstvo o poľnohospodárstva a				B: Hospodárstvo a financie	B1: Finančné a stimulačné nástroje	B11: Vytvorenie/revízia stimulačných mechanizmov	lesníctvo	Ziadne údaje	Podmienky umožňujúce zachovanie/zlepšenie zásob uhlíka v lesoch

Revízia a aktualizácia Stratégie adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy

Akcia NAP	Názov opatrenia alebo činnosti	Hlavný zodpovedný orgán	Hlavný zodpovedný orgán 2	Hlavný zodpovedný orgán 3	Hlavný zodpovedný orgán 4	Hlavný zodpovedný orgán 5	KTM	Sub-KTM	Špecifikácia	Hlavný sektor	Stav opatrenia alebo činnosti	Positívne účinky na zmiernenie CC
	neohospodarovaním lesov v kontexte adaptácie na biodiverzitu.		rozvoja vidieka									
4.3.6	Upraviť postupy obhospodarovania lesov tak, aby sa zabezpečila ochrana lesných biotopov a druhov s cieľom prispôbiť ich zmene klímy a podporiť hydrické a vodohospodárske funkcie lesov.	Ministerstvo poľnohospodárstva a rozvoja vidieka	Ministerstvo o životného prostredia				A: Riadenie a inštitúcie	A2: Riadenie a plánovanie	A21: Uplatňovanie adaptácie v iných sektoroch	lesníctvo	sa realizuje	
4.3.7	Urýchliť proces premeny monokultúrnych porastov v chránených oblastiach na porasty s prirodzeným drevinovým zložením s cieľom zvýšiť ich adaptačnú schopnosť.	Ministerstvo poľnohospodárstva a rozvoja vidieka	Ministerstvo o životného prostredia				D: Prírodné riešenia a prístupy založené na ekosystémoch	D1: Zelené možnosti	D12: Prírodné a/alebo poloprírodné využívanie pôdy	Územné plánovanie	Žiadne údaje	
4.3.8	Podporovať menej intenzívne a diverzifikované využívanie pôdy vo veľkých chránených oblastiach s cieľom zvýšiť ich adaptačnú kapacitu.	Ministerstvo poľnohospodárstva a rozvoja vidieka	Ministerstvo o životného prostredia				A: Riadenie a inštitúcie	A2: Riadenie a plánovanie	A21: Uplatňovanie adaptácie v iných sektoroch	Biodiverzita a ekosystémy	Žiadne údaje	
4.4.1	Zosúladiť právne predpisy v oblasti ochrany prírody, lesného hospodárstva, poľnohospodárstva a iných sektorov s cieľom stanoviť koherentné prístupy k adaptácii na zmenu klímy a prepojiť prístupy a opatrenia.	Ministerstvo poľnohospodárstva a rozvoja vidieka	Ministerstvo o životného prostredia				A: Riadenie a inštitúcie	A1: Politické nástroje	A11: Tvorba/revízia politik	lesníctvo	realizované/ukončené	
4.4.2	premietnuť adaptačné opatrenia do programov riadenia chránených oblastí a zabezpečiť ich účinné vykonávanie	Ministerstvo životného prostredia	Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky				A: Riadenie a inštitúcie	A1: Politické nástroje	A12: Tvorba / revízia (vykonávacích) predpisov / revízia (vykonávacích) predpisov	Územné plánovanie	Žiadne údaje	
4.4.3	Zefektívniť systém chránených území na Slovensku (národný, európsky, medzinárodný) s dôrazom na ich lepšiu adaptáciu a zvýšenie efektívnosti starostlivosti o chránené územia	Ministerstvo životného prostredia					A: Riadenie a inštitúcie	A2: Riadenie a plánovanie	A21: Uplatňovanie adaptácie v iných sektoroch	Územné plánovanie	Žiadne údaje	
4.4.4	Podporovať prípravu a kontrolovať zapracovanie dokumentácie ÚSES do územných plánov regiónov, miest a obcí s dôrazom na zabezpečenie zachovania/obnovy ekologických koridorov	Ministerstvo životného prostredia	Ústredný orgán štátnej správy pre územné plánovanie a výstavbu Slovenskej republiky				A: Riadenie a inštitúcie	A2: Riadenie a plánovanie	A21: Uplatňovanie adaptácie v iných sektoroch	Územné plánovanie	Žiadne údaje	
4.4.5	Realizovať opatrenia navrhnuté v ÚSES s cieľom zvýšiť stabilitu a adaptabilitu územia obcí a miest.	Ministerstvo životného prostredia					A: Riadenie a inštitúcie	A1: Politické nástroje	A12: Tvorba / revízia (vykonávacích) predpisov / revízia (vykonávacích) predpisov	Územné plánovanie	Žiadne údaje	
4.4.6	Uplatňovať predkupné právo štátu na pozemky v chránených oblastiach a zabezpečiť udržateľné a účinné hospodárenie so štátnymi pozemkami v chránených oblastiach.	Ministerstvo životného prostredia					A: Riadenie a inštitúcie	A1: Politické nástroje	A12: Tvorba / revízia (vykonávacích) predpisov / revízia (vykonávacích) predpisov	Územné plánovanie	Žiadne údaje	
4.4.7	Spresniť rozlohu prehodnotených národných parkov, ktoré sú zaradené do II. kategórie chránených území podľa IUCN, na minimálne 50 %.	Ministerstvo životného prostredia	Ministerstvo o poľnohospodárstva a rozvoja vidieka				A: Riadenie a inštitúcie	A2: Riadenie a plánovanie	A22: Tvorba/revízia technických pravidiel, predpisov a noriem	Územné plánovanie	Žiadne údaje	
4.5.1	Zabezpečiť identifikáciu a systematické financovanie ekosystémov dôležitých z hľadiska starostlivosti, ktoré prispievajú k adaptačnej schopnosti lesnej, poľnohospodárskej a mestskej krajiny.	Ministerstvo životného prostredia	Ministerstvo o poľnohospodárstva a rozvoja vidieka				B: Hospodárstvo a financie	B1: Finančné a stimulačné nástroje	B12: Vytvorenie/revízia systémov financovania	lesníctvo	Žiadne údaje	
4.5.2	Zlepšenie alebo udržanie priaznivého stavu druhov a biotopov európskeho a národného významu (podľa cieľov v prioritnom akčnom rámci - PAF a iných strategických dokumentov týkajúcich sa ochrany biodiverzity).	Ministerstvo životného prostredia					D: Prírodné riešenia a prístupy založené na ekosystémoch	D1: Zelené možnosti	D12: Prírodné a/alebo poloprírodné využívanie pôdy	Biodiverzita a ekosystémy	sa realizuje	

Revízia a aktualizácia Stratégie adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy

Akcia NAP	Názov opatrenia alebo činnosti	Hlavný zodpovedný orgán	Hlavný zodpovedný orgán 2	Hlavný zodpovedný orgán 3	Hlavný zodpovedný orgán 4	Hlavný zodpovedný orgán 5	KTM	Sub-KTM	Špecifikácia	Hlavný sektor	Stav opatrenia alebo činnosti	Positívne účinky na zmiernenie CC
4.5.3	Vypracovať a schváliť národný program a plán realizácie revitalizácie ekosystémov s dôrazom na prispôbenie krajiny nepriaznivým vplyvom zmeny klímy, zmiernenie rizík privalových povodní, prevenciu zosuvov pôdy, degradáciu pôdy a eróziu.	Ministerstvo vnútra	Ministerstvo poľnohospodárstva a rozvoja vidieka				A: Riadenie a inštitúcie	A1: Politické nástroje	A11: Tvorba/revízia politik	Biodiverzita a ekosystémy	sa realizuje	
4.5.4	Vykonávať národný program a vykonávací plán revitalizácie degradovaných ekosystémov.	Ministerstvo vnútra	Ministerstvo poľnohospodárstva a rozvoja vidieka				A: Riadenie a inštitúcie	A1: Politické nástroje	A12: Tvorba / revízia (vykonávacích) predpisov / revízia (vykonávacích) predpisov	Biodiverzita a ekosystémy	Žiadne údaje	
4.5.5	Zaviesť do legislatívy zásadu "žiadnej čistej straty", podľa ktorej každý subjekt, ktorý akýmkoľvek spôsobom zničí/poškodí prírodný biotop, ho v primeranom rozsahu obnoví/vytvorí/nahradí v podobnej kvalite na inom najbližšom vhodnom mieste.	Ministerstvo životného prostredia					A: Riadenie a inštitúcie	A1: Politické nástroje	A11: Tvorba/revízia politik	Biodiverzita a ekosystémy	sa realizuje	
4.5.6	Podpora základného a aplikovaného výskumu v oblasti identifikácie, mapovania a využívania prírodných adaptačných procesov	Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu					E: Znalosti a zmena správania	E1: Informovanie a zvyšovanie povedomia	E11: Výskum a inovácie	Biodiverzita a ekosystémy	Žiadne údaje	
4.6.1	Vypracovať národné hodnotenie ekosystémov a ekosystémových služieb, ktoré poskytujú, a využiť tieto údaje na plánovanie adaptačných opatrení.	Ministerstvo životného prostredia					E: Znalosti a zmena správania	E1: Informovanie a zvyšovanie povedomia	E13: Nástroje a databázy na podporu rozhodovania	Biodiverzita a ekosystémy	realizované/ukončené	
4.6.2	Využívanie systému monitorovania biotopov a druhov európskeho významu a povinnosti monitorovania podľa smernice o vode pri posudzovaní vplyvov zmeny klímy	Ministerstvo životného prostredia					E: Znalosti a zmena správania	E1: Informovanie a zvyšovanie povedomia	E13: Nástroje a databázy na podporu rozhodovania	Biodiverzita a ekosystémy	plánované	
4.6.3	Zaviesť osobitné monitorovanie zamerané na sledovanie zmeny klímy v prírodnom prostredí a biodiverzite.	Ministerstvo životného prostredia					A: Riadenie a inštitúcie	A2: Riadenie a plánovanie	A21: Uplatňovanie adaptácie v iných sektoroch	Biodiverzita a ekosystémy	plánované	
4.7.1	Vypracovať a schváliť akčné plány pre invázne druhy na Slovensku a realizovať opatrenia na ich prevenciu a kontrolu, odstraňovanie inváznych druhov a znižovanie ich negatívnych vplyvov na zdravie obyvateľstva, a to aj v súvislosti so zmenou klímy.	Ministerstvo životného prostredia					A: Riadenie a inštitúcie	A1: Politické nástroje	A11: Tvorba/revízia politik	Biodiverzita a ekosystémy	sa realizuje	
4.7.2	analyzovať možnosti využitia existujúcich a vytvorenia nových účinných nástrojov (vrátane finančných) na pomoc vlastníkom, užívateľom pôdy a obciam pri eliminácii šírenia nepôvodných inváznych druhov a obnovy poškodených biotopov	Ministerstvo životného prostredia					B: Hospodárstvo a financie	B1: Finančné a stimulačné nástroje	B12: Vytvorenie/revízia systémov financovania	Biodiverzita a ekosystémy	sa realizuje	
4.7.3	Zabezpečenie dohľadu nad šírením inváznych druhov a systému včasného varovania vrátane úradnej kontroly inváznych druhov a kontroly Penetračné cesty pre neúmyselné zavlečenie a šírenie inváznych druhov s následnou eradikáciou	Ministerstvo vnútra	Ministerstvo poľnohospodárstva a rozvoja vidieka				C: Fyzikálne a technologické	C2: Technologické možnosti	C21: Systémy včasného varovania	Biodiverzita a ekosystémy	sa realizuje	
5.1.1	Zlepšiť informovanosť verejnosti o význame očkovania.	Ministerstvo zdravotníctva					E: Znalosti a zmena správania	E1: Informovanie a zvyšovanie povedomia	E12: Komunikácia a šírenie informácií	zdravie	sa realizuje	
5.1.2	Vypracovať analýzu zdravotného a finančného vplyvu chorôb, ktorým možno predchádzať očkovaním, na sektor zdravotníctva.	Ministerstvo zdravotníctva					E: Znalosti a zmena správania	E1: Informovanie a zvyšovanie povedomia	E11: Výskum a inovácie	zdravie	sa realizuje	
5.1.3	Vypracovať prognózy budúcich potrieb očkovania (napr. proti kliešťovej encefalitide).	Ministerstvo zdravotníctva					E: Znalosti a zmena správania	E1: Informovanie a zvyšovanie povedomia	E11: Výskum a inovácie	zdravie	sa realizuje	
5.1.4	Podporovať pravidelné vykonávanie imunologického skríningu	Ministerstvo zdravotníctva					A: Riadenie a inštitúcie	A2: Riadenie a plánovanie	A21: Uplatňovanie adaptácie v iných sektoroch	zdravie	Žiadne údaje	
5.1.5	Rozšírenie povinného očkovania (na základe potrebných analýz)	Ministerstvo zdravotníctva					A: Riadenie a inštitúcie	A1: Politické nástroje	A11: Tvorba/revízia politik	zdravie	Žiadne údaje	

Revízia a aktualizácia Stratégie adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy

Akcia NAP	Názov opatrenia alebo činnosti	Hlavný zodpovedný orgán	Hlavný zodpovedný orgán 2	Hlavný zodpovedný orgán 3	Hlavný zodpovedný orgán 4	Hlavný zodpovedný orgán 5	KTM	Sub-KTM	Špecifikácia	Hlavný sektor	Stav opatrenia alebo činnosti	Positívne účinky na zmiernenie CC
5.2.1	Sprisiť kontroly prepravy a skladovania potravín.	Ministerstvo poľnohospodárstva a rozvoja vidieka	Štátna veterinárna a potravinová správa Slovenskej republiky	Úrad verejného zdravotníctva SR			A: Riadenie a inštitúcie	A2: Riadenie a plánovanie	A22: Tvorba/revízia technických pravidiel, predpisov a noriem	zdravie	<u>realizované/u končené</u>	
5.2.2	Koordinovať systém kontroly potravín a prepojiť výsledky s prípadmi u ľudí.	Ministerstvo poľnohospodárstva a rozvoja vidieka	Štátna veterinárna a potravinová správa Slovenskej republiky	Úrad verejného zdravotníctva SR			A: Riadenie a inštitúcie	A2: Riadenie a plánovanie	A21: Uplatňovanie adaptácie v iných sektoroch	zdravie	<u>realizované/u končené</u>	
5.2.3	Rozšíriť rozsah testovaných potravín, rozsah testovaných patogénov a rozsah testovaných indikátorov patogenity.	Ministerstvo poľnohospodárstva a rozvoja vidieka	Štátna veterinárna a potravinová správa Slovenskej republiky	Úrad verejného zdravotníctva SR			A: Riadenie a inštitúcie	A2: Riadenie a plánovanie	A22: Tvorba/revízia technických pravidiel, predpisov a noriem	zdravie	<u>Žiadne údaje</u>	
5.3.1	Legislatívne zabezpečiť zmenu minimálneho materiálo-technického zabezpečenia zdravotníckych zariadení.	Ministerstvo zdravotníctva					A: Riadenie a inštitúcie	A1: Politické nástroje	A11: Tvorba/revízia politik	zdravie	<u>Žiadne údaje</u>	
5.3.2	Vytvoríť vhodné právne predpisy a následne prostredie, ktoré umožní súkromným osobám investovať do klimatického komfortu nemocníc.	Ministerstvo zdravotníctva					A: Riadenie a inštitúcie	A1: Politické nástroje	A11: Tvorba/revízia politik	zdravie	<u>Žiadne údaje</u>	
5.3.3	Posilnenie služieb v zdravotníckych zariadeniach v kritických obdobiach v zraniteľných oblastiach - najmä v lete počas vln horúčav.	Ministerstvo zdravotníctva					A: Riadenie a inštitúcie	A2: Riadenie a plánovanie	A21: Uplatňovanie adaptácie v iných sektoroch	zdravie	<u>Žiadne údaje</u>	
5.3.4	Vyskolíť pracovníkov strediska tiesňového volania záchranej zdravotnej služby, pracovníkov poskytovateľov záchranej zdravotnej služby, pracovníkov zdravotníckych zariadení z hľadiska možných ochorení súvisiacich so zmenou klímy.	Ministerstvo zdravotníctva					E: Znalosti a zmena správania	E2: Budovanie kapacít, posilňovanie postavenia a životný štýl	E22: Odborná príprava a prenos znalostí	zdravie	<u>Žiadne údaje</u>	
5.3.5	Zabezpečiť potrebné vybavenie pre stredisko tiesňového volania záchranej zdravotnej služby, poskytovateľa záchranej zdravotnej služby a zdravotnícke zariadenia	Ministerstvo zdravotníctva					C: Fyzikálne a technologické	C1: Šedé možnosti	C12: Obnova, modernizácia a/alebo výmena fyzickej infraštruktúry	zdravie	<u>Žiadne údaje</u>	
5.3.6	Finančná podpora na zabezpečenie vhodných teplotných podmienok v nemocniciach (financovanie klimatizácie) zo štátneho rozpočtu alebo z fondov EÚ	Ministerstvo zdravotníctva					B: Ekonomika a financie	B1: Finančné a stimulačné nástroje	B12: Vytvorenie/revízia systémov financovania	zdravie	<u>Žiadne údaje</u>	Optimalizácia spotreby energie
5.4.1	Podporovať šírenie informácií o extrémnych poveternostných podmienkach prostredníctvom rozhlasu a televízie.	Ministerstvo vnútra					E: Znalosti a zmena správania	E1: Informovanie a zvyšovanie povedomia	E12: Komunikácia a šírenie informácií	zdravie	<u>Žiadne údaje</u>	Informačné kampane o negatívnych účinkoch zmeny klímy by mohli podporiť znižovanie emisií
5.4.2	Vytvoríť (alebo použiť existujúcu) základnú webovú stránku, ktorá bude poskytovať potrebné informácie o vplyve zmeny klímy na verejné zdravie, s prepojením na mobilnú aplikáciu.	Ministerstvo životného prostredia	Ministerstvo zdravotníctva				E: Znalosti a zmena správania	E1: Informovanie a zvyšovanie povedomia	E12: Komunikácia a šírenie informácií	zdravie	<u>realizované/u končené</u>	Informačné kampane o negatívnych účinkoch zmeny klímy by mohli podporiť znižovanie emisií
5.5.1	Cieľený štátny zdravotný dozor orgánov verejného zdravotníctva na pracoviskách počas neobvykle teplých dní so zameraním na to, aby zamestnávateľi prijali vhodné opatrenia na zníženie nepriaznivého vplyvu teplotného stresu na zdravie zamestnancov.	Ministerstvo zdravotníctva					A: Riadenie a inštitúcie	A2: Riadenie a plánovanie	A21: Uplatňovanie adaptácie v iných sektoroch	zdravie	<u>sa realizuje</u>	
5.5.2	Finančná podpora na zabezpečenie vhodných teplotných podmienok v školách zo štátnych prostriedkov alebo z fondov EÚ.	Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu	Miestne samosprávy				B: Hospodárstvo a financie	B1: Finančné a stimulačné nástroje	B12: Vytvorenie/revízia systémov financovania	zdravie	<u>Žiadne údaje</u>	
5.6.1	Vytvoríť príručku pre mestá a obce, v ktorej budú uvedené potenciálne invázne rastliny, pôvodné/autochtónne rastliny vyvolávajúce alergie a návod na ich odstránenie. (napr. kosenie pred obdobím	Ministerstvo životného prostredia					E: Znalosti a zmena správania	E1: Informovanie a zvyšovanie povedomia	E12: Komunikácia a šírenie informácií	zdravie	<u>realizované/u končené</u>	Informačné kampane o negatívnych účinkoch zmeny klímy by mohli podporiť znižovanie emisií

Revízia a aktualizácia Stratégie adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy

Akcia NAP	Názov opatrenia alebo činnosti	Hlavný zodpovedný orgán	Hlavný zodpovedný orgán 2	Hlavný zodpovedný orgán 3	Hlavný zodpovedný orgán 4	Hlavný zodpovedný orgán 5	KTM	Sub-KTM	Špecifikácia	Hlavný sektor	Stav opatrenia alebo činnosti	Positívne účinky na zmiernenie CC
	kvitnutia, ako často kosiť, ...) alebo aké rastliny použiť namiesto alergénnych.											
5.6.2	Zvýšiť všeobecné povedomie o nebezpečných invázijských rastlinách, najmä o tých, ktoré spôsobujú alergické reakcie.	Ministerstvo zdravotníctva					E: Znalosti a zmena správania	E1: Informovanie a zvyšovanie povedomia	E12: Komunikácia a šírenie informácií	zdravie	realizované/u končené	Informačné kampane o negatívnych účinkoch zmeny klímy by mohli podporiť znižovanie emisií
5.6.3	Rozšíriť sieť staníc na monitorovanie peľových alergénov	Ministerstvo zdravotníctva					C: Fyzikálne a technologické	C2: Technologické možnosti	C23: Aplikácia služby/procesu	zdravie	Ziadne údaje	
5.6.4	Pokračujte v monitorovaní peľovo alergénnych druhov a v prípade potreby rozšírite zoznam o nové druhy.	Ministerstvo zdravotníctva					C: Fyzikálne a technologické	C2: Technologické možnosti	C23: Aplikácia služby/procesu	zdravie	Ziadne údaje	
6.1.1	Vypracovať audit/analýzu existujúcich relevantných právnych predpisov a identifikovať prekážky podpory opatrení v oblasti zmeny klímy v mestskom prostredí.	Ministerstvo životného prostredia	Ministerstv o vnútra				A: Riadenie a inštitúcie	A1: Politické nástroje	A12: Tvorba / revízia (vykonávacích) predpisov / revízia (vykonávacích) predpisov	Doprava, infraštruktúra a budovy	sa realizuje	
6.1.2	Prijat' zmeny a doplnenia právnych predpisov s cieľom zlepšiť existujúci legislatívny rámec.	Ministerstvo životného prostredia	Ministerstv o spravodlivosti Slovenskej republiky				A: Riadenie a inštitúcie	A1: Politické nástroje	A11: Tvorba/revízia politik	Doprava, infraštruktúra a budovy	sa realizuje	
6.2.1	Analyzovať potreby súvisiace s prípravou plánovacích dokumentov sídiel (PHRSR, UPN, MUSES, sektorové plány a iné) z hľadiska začlenenia témy "adaptácia na dôsledky zmeny klímy".	Ministerstvo životného prostredia					A: Riadenie a inštitúcie	A1: Politické nástroje	A11: Tvorba/revízia politik	Územné plánovanie	realizované/u končené	
6.2.2	Prípraviť metodiku na vypracovanie plánovacích dokumentov a začleniť nový prístup (doplnený o reakciu na súčasné a budúce vplyvy zmeny klímy) do systému plánovania v zastavanom území.	Ministerstvo životného prostredia	Ministerstv o investíciách, regionálnom a rozvoja a informatizácii SR				E: Znalosti a zmena správania	E2: Budovanie kapacít, posilňovanie postavenia a životný štýl	E21: Identifikácia a zdieľanie osvedčených postupov	Územné plánovanie	realizované/u končené	
6.3.1	Preskúmanie existujúcich metodík zo Slovenska a zahraničia na hodnotenie zraniteľnosti/odolnosti sídiel voči vplyvom zmeny klímy a vypracovanie adaptačných stratégií pre sídla	Ministerstvo životného prostredia					A: Riadenie a inštitúcie	A1: Politické nástroje	A11: Tvorba/revízia politik	Územné plánovanie	realizované/u končené	
6.3.2	Vypracovať optimálnu metodiku hodnotenia zraniteľnosti (varianty hodnotenia) a tvorby adaptačnej stratégie pre sídla na Slovensku s ohľadom na ich klimatické a priestorové špecifiká.	Ministerstvo životného prostredia					A: Riadenie a inštitúcie	A1: Politické nástroje	A11: Tvorba/revízia politik	Územné plánovanie	realizované/u končené	
6.4.1	Identifikovať existujúce odborné inštitucionálne kapacity na Slovensku vo všetkých krokoch adaptačného procesu.	Ministerstvo životného prostredia	Ministerstv o vnútra				A: Riadenie a inštitúcie	A2: Riadenie a plánovanie	A21: Uplatňovanie adaptácie v iných sektoroch	Doprava, infraštruktúra a budovy	sa realizuje	
6.4.2	Vytvoriť mechanizmus komplexnej odbornej podpory osád (one stop shop) a ich vnútorného fungovania (napr. pomocou formalizovaných partnerstiev medzi existujúcimi inštitúciami alebo vytvorením novej inštitúcie).	Ministerstvo životného prostredia	Ministerstv o vnútra				A: Riadenie a inštitúcie	A1: Politické nástroje	A12: Tvorba / revízia (vykonávacích) predpisov / revízia (vykonávacích) predpisov	Doprava, infraštruktúra a budovy	sa realizuje	
6.5.1	Identifikovať témy pre odbornú prípravu verejnej správy v oblasti reakcie na zmenu klímy.	Ministerstvo životného prostredia					E: Znalosti a zmena správania	E2: Budovanie kapacít, posilňovanie postavenia a životný štýl	E22: Odborná príprava a prenos znalostí	Doprava, infraštruktúra a budovy	sa realizuje	Informačné kampane o negatívnych účinkoch zmeny klímy by mohli podporiť znižovanie emisií
6.5.2	Zostaviť relevantné vzdelávacie materiály a vypracovať program postgraduálneho celoživotného vzdelávania pre verejnú správu na túto tému v gescii MŠVVaŠ SR, v spolupráci s MV SR a príslušnými ministerstvami podľa konkrétnych tém v dohodnutom rozsahu.	Ministerstvo životného prostredia					E: Znalosti a zmena správania	E2: Budovanie kapacít, posilňovanie postavenia a životný štýl	E22: Odborná príprava a prenos znalostí	Doprava, infraštruktúra a budovy	realizované/u končené	Informačné kampane o negatívnych účinkoch zmeny klímy by mohli podporiť znižovanie emisií
6.5.3	Doplniť vzdelávanie o zmene klímy a jej riešení v rámci vzdelávania verejnej správy v rozsahu stanovenom platnými právnymi predpismi.	Ministerstvo životného prostredia					E: Znalosti a zmena správania	E2: Budovanie kapacít, posilňovanie postavenia a životný štýl	E22: Odborná príprava a prenos znalostí	Doprava, infraštruktúra a budovy	Ziadne údaje	Informačné kampane o negatívnych účinkoch zmeny klímy by mohli podporiť znižovanie emisií

Revízia a aktualizácia Stratégie adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy

Akcia NAP	Názov opatrenia alebo činnosti	Hlavný zodpovedný orgán	Hlavný zodpovedný orgán 2	Hlavný zodpovedný orgán 3	Hlavný zodpovedný orgán 4	Hlavný zodpovedný orgán 5	KTM	Sub-KTM	Špecifikácia	Hlavný sektor	Stav opatrenia alebo činnosti	Positívne účinky na zmiernenie CC
6.5.4	Príprava a poskytovanie školení pre volených a výkonných zástupcov miest a obcí	Ministerstvo životného prostredia					E: Znalosti a zmena správania	E2: Budovanie kapacít, posilňovanie postavenia a životný štýl	E22: Odborná príprava a prenos znalostí	Doprava, infraštruktúra a budovy	<u>Ziadne údaje</u>	Informačné kampane o negatívnych účinkoch zmeny klímy by mohli podporiť znižovanie emisií
6.6.1	Implementovať adaptáciu zastavaného prostredia ako prioritu Partnerskej dohody na roky 2021 - 2027, nadväzujúce operačné programy a mechanizmy Grantov EHP a Nórska.	Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatiky	Ministerstvo financií	Ministerstvo životného prostredia			B: Hospodárstvo a financie	B1: Finančné a stimulačné nástroje	B12: Vytvorenie/revízia systémov financovania	Doprava, infraštruktúra a budovy	<u>realizované/ukončené</u>	
6.6.2	Spoluufinancovanie projektov LIFE zo štátneho rozpočtu ako finančného nástroja EÚ na opatrenia v oblasti životného prostredia a klímy.	Ministerstvo životného prostredia					B: Hospodárstvo a financie	B1: Finančné a stimulačné nástroje	B12: Vytvorenie/revízia systémov financovania	Financie	<u>Ziadne údaje</u>	Niektoré projekty LIFE môžu priamo prispieť k zmierneniu zmeny klímy v mestských sídlach.
6.6.3	Zahrnúť tému - adaptácia na zmenu klímy v sídlach do podporovaných oblastí Envirofondu.	Ministerstvo životného prostredia					B: Hospodárstvo a financie	B1: Finančné a stimulačné nástroje	B12: Vytvorenie/revízia systémov financovania	Doprava, infraštruktúra a budovy	<u>realizované/ukončené</u>	
6.6.4	Podpora projektov zameraných na opatrenia na úsporu vody v urbanizovanej krajine (intražilány obcí) - projekty kombinujúce opatrenia na zachytávanie dažďovej vody s opatreniami umožňujúcimi využitie zachytenej vody v čase sucha.	Ministerstvo životného prostredia					D: Prírodné riešenia a prístupy založené na ekosystémoch	D2: Modré možnosti	D21: Vytvorenie novej/zlepšenie existujúcej modrej infraštruktúry	Územné plánovanie	<u>Ziadne údaje</u>	Podpora projektov na úsporu vody v mestských oblastiach môže nepriamo prispieť k zmierneniu zmeny klímy znížením dopytu po vode a spotrebe energie spojenjej s úpravou a distribúciou vody.
6.6.5	Podpora projektov zameraných na zlepšenie environmentálnych aspektov v mestách a mestských oblastiach prostredníctvom budovania prvkov zelenej a modrej infraštruktúry a iných opatrení prispievajúcich k prispôbeniu mestského prostredia zmene klímy.	Ministerstvo životného prostredia					D: Prírodné riešenia a prístupy založené na ekosystémoch	D1: Zelené možnosti	D11: Vytvorenie novej/zlepšenie existujúcej zelenej infraštruktúry	Územné plánovanie	<u>Ziadne údaje</u>	Podpora projektov na zlepšenie environmentálnych aspektov v mestských oblastiach, ako je zelená a modrá infraštruktúra, môže zvýšiť sekvenciáciu uhlíka.
6.6.6	Podpora projektov zameraných na zlepšenie environmentálnych aspektov v mestách a mestských oblastiach prostredníctvom revitalizácie zanedbaných a nevyužívaných oblastí v katastrálnych územiach miest, ktoré prispievajú k adaptácii miest na zmenu klímy.	Ministerstvo dopravy	Ministerstvo životného prostredia				D: Prírodné riešenia a prístupy založené na ekosystémoch	D1: Zelené možnosti	D11: Vytvorenie novej/zlepšenie existujúcej zelenej infraštruktúry	Územné plánovanie	<u>Ziadne údaje</u>	Podpora projektov na zlepšenie environmentálnych aspektov v mestských oblastiach, ako je zelená a modrá infraštruktúra, môže zvýšiť sekvenciáciu uhlíka.
7.1.1	Vykonať hydrogeologický prieskum zameraný na vymedzenie deficitných oblastí a zabezpečenie zdrojov pitnej vody v deficitných oblastiach.	Ministerstvo životného prostredia					E: Znalosti a zmena správania	E1: Informovanie a zvyšovanie povedomia	E11: Výskum a inovácie	Hydrologický režim a riadenie vodných zdrojov	<u>0</u>	Nie
7.2.1	Výpracovať metodiku integrácie, koordinácie a prepojenia hodnotenia klimatických rizík s prípravou plánu/projektu a s posudzovaním vplyvov na životné prostredie - návrh úprav EIA a stavebných predpisov	Ministerstvo životného prostredia					E: Znalosti a zmena správania	E2: Budovanie kapacít, posilňovanie postavenia a životný štýl	E21: Identifikácia a zdieľanie osvedčených postupov	Územné plánovanie	<u>Ziadne údaje</u>	
7.3.1	Analýzovať možnosti poisťovní poskytovať informácie o poisťných plneniach v prípade mimoriadnych udalostí (zákon č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva) v kontexte novej stratégie EÚ pre adaptáciu na zmenu klímy.	Ministerstvo financií	Národná banka Slovenska				B: Hospodárstvo a financie	B2: Poistenie a zdieľanie rizika	B21: Vytvorenie/revízia poisťných systémov a produktov	Riadenie rizika katastrof, civilná ochrana a kritická infraštruktúra	<u>sa realizuje</u>	Nie
7.3.2	Zapojiť sektor poisťovníctva (komerčné poisťovne, zdravotné poisťovne) do mapovania dostupnosti, zberu a spracovania informácií a	Ministerstvo životného prostredia					B: Hospodárstvo a financie	B2: Poistenie a zdieľanie rizika	B21: Vytvorenie/revízia poisťných systémov a produktov	Riadenie rizika katastrof, civilná ochrana a kritická infraštruktúra	<u>sa realizuje</u>	Nie
7.4.1	Vytvoriť jednotný informačný systém ako súčasť národného informačného systému o poveternostných podmienkach a výstrahách, rizikách povodní alebo požiarov v zariadeniach cestovného ruchu a na správach národných parkov (prepojenie na prierezové opatrenie 2 s dôrazom na sektor cestovného ruchu)	Ministerstvo vnútra	Ministerstvo dopravy a výstavby	Ministerstvo životného prostredia			E: Znalosti a zmena správania	E1: Informovanie a zvyšovanie povedomia	E12: Komunikácia a šírenie informácií	cestovný ruch	<u>Ziadne údaje</u>	Nie
7.4.2	Vytvorenie jednotného informačného systému pre organizátorov alebo schvaľovateľov rôznych typov podujatí na	Ministerstvo vnútra	Ministerstvo dopravy a výstavby	Ministerstvo životného prostredia			E: Znalosti a zmena správania	E1: Informovanie a zvyšovanie povedomia	E12: Komunikácia a šírenie informácií	cestovný ruch	<u>Ziadne údaje</u>	Nie

Revízia a aktualizácia Stratégie adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy

Akcia NAP	Názov opatrenia alebo činnosti	Hlavný zodpovedný orgán	Hlavný zodpovedný orgán 2	Hlavný zodpovedný orgán 3	Hlavný zodpovedný orgán 4	Hlavný zodpovedný orgán 5	KTM	Sub-KTM	Špecifikácia	Hlavný sektor	Stav opatrenia alebo činnosti	Positívne účinky na zmiernenie CC
	odovzdávanie informácií o čase, očakávanom počte a bezpečnosti podujatia											
7.4.3	Začlenenie zelených a modrých opatrení do programových dokumentov a územných stratégií v sektore cestovného ruchu (napr. stratégia rozvoja cestovného ruchu a iné).	Ministerstvo vnútra	Ministerstvo o doprave a výstavby	Ministerstvo životného prostredia			A: Riadenie a inštitúcie	A2: Riadenie a plánovanie	A21: Uplatňovanie adaptácie v iných sektoroch	cestovný ruch	Ziadne údaje	Niektoré zelené a modré opatrenia môžu prispieť k zníženiu emisií napr. prostredníctvom úspor energie.
7.4.4	Analýza možností zmien daňového systému s cieľom riešiť potrebu podpory podnikov zavádzajúcich opatrenia na zmiernenie alebo predchádzanie nepriaznivým vplyvom zmeny klímy (napr. rozvoj ekologického a prírodného cestovného ruchu, rozvoj udržateľných foriem dopravy v cestovnom ruchu atď.), formulácia odporúčaní	Ministerstvo životného prostredia					B: Hospodárstvo a financie	B1: Finančné a stimulačné nástroje	B11: Vytvorenie/revízia stimulačných mechanizmov	Financie	Ziadne údaje	
7.5.1	Prijatie koncepcie ochrany spotrebiteľov v energetickej chudobe.	Regulačný úrad pre sieťové odvetvia (URSO)					A: Riadenie a inštitúcie	A1: Politické nástroje	A11: Tvorba/revízia politik	energia	realizované/ukončené	Nie
7.5.2	Pri prijímaní opatrení sociálnej politiky zohľadnite možnosti riešení na ochranu energeticky chudobných zákazníkov.	Ministerstvo práce a sociálnych vecí					A: Riadenie a inštitúcie	A2: Riadenie a plánovanie	A21: Uplatňovanie adaptácie v iných sektoroch	energia	Ziadne údaje	Nie

Príloha 3: Podrobné sektorové hodnotenie adaptácie

Sektor	(a) Integrácia do NAP	(b) Dostupnosť + sektorových plánov	(c) Rozsah typov opatrení	(d) Dostupné údaje z monitorovania	(e) Zodpovedné orgány	(f) Prepojenie so zmiernováním zmeny klímy
Poľnohospodárstvo	20	Áno	8 rôznych sub-KTM. Výrazný dôraz na (D1) Zelené možnosti	Monitorovacie údaje sú k dispozícii pre približne 10 % opatrení	6	Čiastočné
Biodiverzita a ekosystémy	21	Áno	Pokrýva 6 rôznych podskupín KTM. Silný dôraz na (A1) Politické nástroje, (E1) Informovanie a zvyšovanie povedomia a (D1) Zelené možnosti.	Monitorovacie údaje sú k dispozícii pre približne 50 % opatrení	8	Obmedzené
Riziko katastrof Civilná ochrana a kritická infraštruktúra.	3	Áno	Pokrýva len 2 rôzne podskupiny KTM, a to poistenie a nástroje na zdieľanie rizika (B2) a modré opcie (D2).	Monitorovacie údaje dostupné pre všetky opatrenia	4	Obmedzené
Energia	2	Áno	Pokrýva len 2 rôzne čiastkové KTM, a to (A1) Nástroje politiky a (A2) Riadenie a plánovanie.	Monitorovacie údaje sú k dispozícii pre približne 50 % opatrení	2	Obmedzené
Financie	2	Nie	Pokrýva len 1 podskupinu KTM, (B1) Finančné a stimulačné nástroje	Nie sú k dispozícii žiadne údaje z monitorovania	2	Čiastočné
Lesníctvo	27	Áno	Pokrýva 7 rôznych podskupín KTM. Veľký dôraz sa kladie na zelené možnosti (D1), politické nástroje (A1), riadenie a plánovanie (A2), financovanie a stimulačné nástroje (B1) a informovanie a zvyšovanie povedomia (E1).	Monitorovacie údaje sú k dispozícii pre približne 40 % opatrení	9	Čiastočné
Geologické prostredie a pôda	8	Nie	Zahŕňa 5 rôznych čiastkových KTM, najmä v rámci zelených možností (D1) a politických nástrojov (A1).	Monitorovacie údaje sú k dispozícii pre približne 25 % opatrení	4	Čiastočné
Zdravie	22	Áno	Pokrýva 7 rôznych podskupín KTM. Veľký dôraz sa kladie na informovanie a zvyšovanie povedomia (E1) a riadenie a plánovanie (A2).	Monitorovacie údaje sú k dispozícii pre približne 40 % opatrení	8	Čiastočné
Hydrologický režim a vodné zdroje	29	Áno	Pokrýva 8 rôznych podskupín KTM. Značný dôraz sa kladie na informovanie a zvyšovanie povedomia (E1) a politické nástroje (A1).	Monitorovacie údaje sú k dispozícii pre približne 60 % opatrení	11	Obmedzené

Revízia a aktualizácia Stratégie adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy

Sektor	(a) Integrácia do NAP	(b) Dostupnosť + sektorových plánov	(c) Rozsah typov opatrení	(d) Dostupné údaje z monitorovania	(e) Zodpovedné orgány	(f) Prepojenie so zmierňovaním zmeny klímy
Územné plánovanie	22	Medziodvetvové	Pokrýva 6 rôznych podskupín KTM. Veľký dôraz sa kladie na politické nástroje (A1) s určitým pokrytím riadenia a plánovania (A2) a ekologických možností (D1).	Monitorovacie údaje sú k dispozícii pre približne 30 % opatrení	9	Čiastočné
Cestovný ruch	3	Nie	Pokrýva len 2 rôzne čiastkové ciele, najmä informovanie a zvyšovanie povedomia (E1).	Nie sú k dispozícii žiadne údaje z monitorovania	4	Obmedzené
Doprava	10	Áno	Pokrýva 4 rôzne podkategórie. Určitý dôraz sa kladie na politické nástroje (A1) a budovanie kapacít, posilňovanie postavenia a životný štýl (E2).	Monitorovacie údaje sú k dispozícii pre približne 80 % opatrení	7	Čiastočné

Príloha 4: Mapovanie zainteresovaných strán

Názov zainteresovanej strany	Typ	Mandát	Napájanie	Úroky	Stratégia zapojenia	Aktuálna angažovanosť	Schopnosť zapojiť sa	Proces adaptácie
Ministerstvo životného prostredia	národná vláda	Ministerstvo životného prostredia je ústredným orgánom štátnej správy a najvyšším kontrolným orgánom vo veciach životného prostredia: ochrana prírody a krajiny, odpadové hospodárstvo, ochrana vodných zdrojov a kvality podzemných a povrchových vôd, rybárstvo a lesné hospodárstvo v národných parkoch, posudzovanie vplyvov činností a ich následkov na životné prostredie, ochrana ovzdušia, geologické práce, geneticky modifikované organizmy, štátna environmentálna politika, jednotný informačný systém životného prostredia a monitoring územia	Vysoká	Vysoká	spolupracovať	aktívne zapojenie	vysoká kapacita	všetky fázy
Slovenský hydrometeorologický ústav	národná vláda	Slovenský hydrometeorologický ústav (SHMÚ) je špecializovaná organizácia poskytujúca hydrologické a meteorologické služby na národnej a medzinárodnej úrovni. Medzi činnosti SHMÚ patrí: monitorovanie kvantitatívnych a kvalitatívnych parametrov ovzdušia a vody na území Slovenska, zber, overovanie, interpretácia a archivácia údajov a informácií o stave a režime ovzdušia a vody, popis vývoja atmosféry a hydrosféry, vydávanie predpovedí, výstrah a ďalších informácií týkajúcich sa atmosféry a hydrosféry.	Vysoká	Vysoká	spolupracovať	aktívne zapojenie	vysoká kapacita	všetky fázy
Slovenská agentúra životného prostredia	národná vláda	Slovenská agentúra životného prostredia je odbornou organizáciou Ministerstva životného prostredia SR s celoslovenskou pôsobnosťou, zameranou na starostlivosť o životné prostredie, vypracovanie environmentálnych štúdií, uplatňovanie nástrojov environmentálnej politiky, zabezpečenie prístupu k informáciám o životnom prostredí, environmentálnu informatiku.	Vysoká	Vysoká	spolupracovať	aktívne zapojenie	vysoká kapacita	všetky fázy
Slovenský vodohospodársky podnik	národná vláda	Slovenský vodohospodársky podnik je poverený správou vodných tokov a vodných diel a zabezpečuje všetky ich funkcie	Vysoká	Stredné	zapojiť	zapojenie v súlade s predpismi	obmedzená kapacita	implementácia
Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky	národná vláda	Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky je ústrednou odbornou organizáciou ochrany prírody a krajiny na Slovensku. Medzi hlavné úlohy patrí práca na legislatívnych, strategických a metodických dokumentoch, ako aj manažment chránených území, prieskumy a zabezpečovanie výskumu a monitoring biotopov	Stredné	Vysoká	konzultovať	zapojenie v súlade s predpismi	vysoká kapacita	všetky fázy
Ministerstvo hospodárstva	národná vláda	Ministerstvo hospodárstva SR je ústredným orgánom štátnej správy pre oblasť hospodárstva, priemyslu, energetiky, výroby tepla a plynu a obchodu.	Stredné	Nízka	zapojiť	nízka / žiadna angažovanosť	obmedzená kapacita	implementácia
Ministerstvo financií	národná vláda	Ministerstvo financií SR je ústredným orgánom štátnej správy zodpovedným za oblasť financií, daní a poplatkov, colníctva, finančnej kontroly, vnútorného auditu a vládneho auditu. Ministerstvo financií Slovenskej republiky je tiež ústredným orgánom štátnej správy zodpovedným za, koordináciu štátnej pomoci v oblasti cenotvorby a kontroly cien, okrem cenotvorby a kontroly cien tovarov upravených osobitnými zákonmi	Vysoká	Nízka	zapojiť	nízka / žiadna angažovanosť	obmedzená kapacita	implementácia
Ministerstvo dopravy, Inštitút dopravnej politiky	národná vláda	Ministerstvo dopravy SR je ústredným orgánom štátnej správy, pod ktorý patrí správa železničnej, trolejbusovej, kombinovanej a cestnej dopravy, pozemných komunikácií, lodnej dopravy a prístavov, leteckej dopravy, pošt a telekomunikácií	Stredné	Stredné	zapojiť	zapojenie v súlade s predpismi	vysoká kapacita	dizajn implementácia
Ministerstvo vnútra	národná vláda	Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky je ústredným orgánom štátnej správy najmä pre ochranu ústavného zriadenia, verejného poriadku, bezpečnosti osôb a majetku, ochrany a správy štátnych hraníc, bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky, utečencov a migrantov, pre Policajný zbor a Hasičský a záchranný zbor.	Vysoká	Vysoká	spolupracovať	zapojenie v súlade s predpismi	vysoká kapacita	dizajn implementácia
Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a mládeže	národná vláda	Ministerstvo školstva, vedy, výskumu, vývoja a mládeže Slovenskej republiky je ústredným orgánom štátnej správy Slovenskej republiky pre základné, stredné a vysoké školstvo, školské zariadenia, celoživotné vzdelávanie a pre štátnu podporu výskumu, vývoja a mládeže.	Stredné	Nízka	informovať	nízka / žiadna angažovanosť	obmedzená kapacita	dizajn implementácia

Revízia a aktualizácia Stratégie adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy

Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatiky	národná vláda	Medzi hlavné úlohy ministerstva patrí účasť na tvorbe a realizácii jednotnej štátnej politiky v oblasti využívania fondov Európskej únie, ako aj informatizácia spoločnosti a investície.	Vysoká	Vysoká	spolupracovať	zapojenie v súlade s predpismi	vysoká kapacita	dizajn implementácia
Ministerstvo zdravotníctva	národná vláda	Ministerstvo zdravotníctva zodpovedá za: národnú zdravotnú politiku; vzdelávanie sestier a zdravotníckych pracovníkov; zabezpečenie kvality a bezpečnosti pacientov v zdravotníctve; riadenie spoločenských a národných programov zameraných na podporu zdravia; vedenie národných zdravotných registrov v spolupráci s Národným centrom zdravotníckych informácií; rozvoj dlhodobých cieľov odborného zdravotníckeho vzdelávania.	Stredné	Vysoká	konzultovať	zapojenie v súlade s predpismi	vysoká kapacita	dizajn implementácia
Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky	národná vláda	Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky (ÚVZ SR) je hlavným výskumným ústavom verejného zdravotníctva a referenčným centrom pre národnú sieť hygienicko-epidemiologickej služby, ochrany, podpory a rozvoja verejného zdravia.	Stredné	Vysoká	konzultovať	aktívne zapojenie	obmedzená kapacita	dizajn implementácia
Ministerstvo poľnohospodárstva a rozvoja vidieka;	národná vláda	Ministerstvo vykonáva štátnu správu v oblasti poľnohospodárstva a rozvoja vidieka a riadi, usmerňuje a kontroluje výkon štátneho dozoru najmä v oblasti ochrany a využívania poľnohospodárskej a lesnej pôdy, v lesnom hospodárstve a poľovníctve, v závlahových a odvodňovacích systémoch, v akvakultúre, v poskytovaní podpôr v poľnohospodárstve a rozvoji vidieka atď.	Vysoká	Vysoká	spolupracovať	zapojenie v súlade s predpismi	vysoká kapacita	dizajn implementácia
Národné lesnícke centrum	výskum a akademická obec	Národné lesnícke centrum spája lesnícku vedu, výskum, poradenstvo, vzdelávanie a lesnícku prax. V súčasnosti Národné lesnícke centrum tvoria štyri ústavy: Výskumný ústav lesného hospodárstva (VÚLH), Ústav lesníckeho poradenstva a vzdelávania (ÚLPV), Ústav lesných zdrojov a informácií (ÚLIS) a Ústav lesného hospodárskeho plánovania (ÚLHP).	Nízka	Vysoká	konzultovať	aktívne zapojenie	obmedzená kapacita	všetky fázy
Úrad podpredsedu vlády pre plán obnovy a odolnosti EÚ	národná vláda	Úrad podpredsedu vlády SR pre plán obnovy a odolnosti EÚ je zodpovedný za Národný plán obnovy a odolnosti SR	Vysoká	Nízka	zapojiť	zapojenie v súlade s predpismi	obmedzená kapacita	implementácia
Únia miest	miestna samospráva	Únia miest chráni práva a záujmy členov vo vzťahu k zákonodarným a výkonným štátnym orgánom, ako aj k iným organizáciám, zväzom, združeniam a domácim a zahraničným inštitúciám, poskytuje členom poradenské a informačné služby a koordinuje aktivity komunálnej politiky najmä v oblasti ochrany, obnovy, rozvoja a trvalej udržateľnosti životného prostredia a kultúrneho dedičstva, vzdelávacieho systému, sociálnych a zdravotníckych služieb, miestneho a regionálneho rozvoja.	Nízka	Vysoká	konzultovať	aktívne zapojenie	žiadna kapacita	dizajn
Združenie samosprávnych krajov (SK8)	miestna samospráva	Združenie samosprávnych krajov Slovenska (skrátene SK8) je dobrovoľné záujmové združenie samosprávnych krajov Slovenskej republiky, ktoré obhajuje záujmy samosprávnych krajov a ich obyvateľov pri rešpektovaní ich samosprávneho postavenia. Zapája zástupcov všetkých samosprávnych krajov SR do riešenia spoločných problémov samosprávy a do tvorby spoločných stratégií.	Nízka	Vysoká	konzultovať	zapojenie v súlade s predpismi	žiadna kapacita	dizajn
Združenie miest a obcí Slovenska	miestna samospráva	Poslaním Združenia miest a obcí Slovenska je obhajovať a presadzovať spoločné záujmy a práva členských miest a obcí pri rešpektovaní ich samosprávneho postavenia v súlade s Európskou chartou miestnej samosprávy, Ústavou Slovenskej republiky a zákonmi Slovenskej republiky a na základe princípov trvalo udržateľného rozvoja a sociálnej súdržnosti.	Nízka	Stredné	informovať	nízka / žiadna angažovanosť	žiadna kapacita	dizajn
Národná banka Slovenska;	národná vláda	Národná banka Slovenska (NBS) je centrálnou bankou Slovenska. Je to nezávislá inštitúcia, ktorej základnou funkciou je udržiavať cenovú stabilitu. Zároveň vykonáva dohľad nad finančným trhom a ďalšími činnosťami. Je členom Siete centrálnych bánk a orgánov dohľadu pre ekologizáciu finančného systému (NGFS).	Nízka	Nízka	informovať	nízka / žiadna angažovanosť	žiadna kapacita	monitorovanie
Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo SR	národná vláda	Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo SR (UNMS SR) je ústredným orgánom štátnej správy pre technickú normalizáciu, metrológiu, posudzovanie kvality a zhody. Odbor normalizácie UNMS SR vykonáva činnosti národného normalizačného orgánu a plní úlohy Národného informačného centra.	Nízka	Nízka	informovať	nízka / žiadna angažovanosť	obmedzená kapacita	implementácia

Revízia a aktualizácia Stratégie adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy

Slovenská asociácia poisťovní	obchod	Slovenská asociácia poisťovní je záujmovým združením komerčných poisťovní a jej úlohou je zastupovať, chrániť a presadzovať spoločné záujmy svojich členov vo vzťahu k ústrednému orgánu štátnej správy, iným právnickým osobám, verejnosti a zahraničiu. Činnosť asociácie je zameraná najmä na oblasť poistnej ekonomiky, vzdelávania a propagácie poisťovníctva ako celku. K 1. januáru 2023 je členom Slovenskej asociácie poisťovní 8 poisťovní a 4 pobočky poisťovní z iného členského štátu.	Nízka	Nízka	informovať	nízka / žiadna angažovanosť	žiadna kapacita	implementácia
Slovenská obchodná a priemyselná komora	obchod	Slovenská obchodná a priemyselná komora (ďalej len SOPK) je verejnoprávna inštitúcia zriadená na základe zákona č. 9/1992 Zb. o obchodných a priemyselných komorách. Pôsobí na celom území Slovenskej republiky (v každom krajskom meste je zriadená regionálna komora SOPK) a zameriava sa na ochranu a podporu podnikania a na koordináciu spoločných záujmov svojich členov pri podnikateľských aktivitách doma i v zahraničí. Z odvetvového hľadiska sú členmi SOPK podnikateľské subjekty naprieč celým hospodárstvom - výrobné, obchodné firmy, banky, poisťovne, spoločnosti poskytujúce služby v oblasti vedy a výskumu, poľnohospodárske a potravinárske subjekty, ako aj stredné odborné školy, vysoké školy a univerzity.	Nízka	Nízka	informovať	nízka / žiadna angažovanosť	žiadna kapacita	dizajn
Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora	obchod	Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora (SPPK) vznikla podľa zákona č. 30/1992 Zb. ako mimovládna, štatutárna a samosprávna inštitúcia. Hlavným cieľom a poslaním SPPK je zastupovanie spoločných záujmov členov SPPK v procese tvorby štátnej sociálno-ekonomickej politiky a podpora a ochrana podnikateľských aktivít členov SPPK v záujme napredovania a skvalitňovania poľnohospodárstva a potravinárstva na Slovensku.	Nízka	Nízka	informovať	nízka / žiadna angažovanosť	žiadna kapacita	dizajn
Národné poľnohospodárske a potravinárske centrum	výskum a akademická obec	Národné poľnohospodárske a potravinárske centrum sa zameriava na komplexný výskum a zhromažďovanie poznatkov v oblasti trvalo udržateľného využívania a ochrany prírodných zdrojov, najmä pôdy a vodných zdrojov pre rastlinnú výrobu a chov zvierat, kvality a bezpečnosti, inovácií a konkurencieschopnosti potravinárskych a nepotravinárskych výrobkov poľnohospodárskeho pôvodu, produkčného a mimoprodukčného vplyvu poľnohospodárstva na životné prostredie a rozvoj vidieka a na prenos poznatkov z poľnohospodárskeho a potravinárskeho výskumu ku konečným užívateľom.	Nízka	Vysoká	konzultovať	zapojenie v súlade s predpismi	obmedzená kapacita	dizajn implementácia
Slovenská asociácia cestovného ruchu	obchod	Slovenská asociácia cestovného ruchu je dobrovoľná nepolitická a profesijne orientovaná organizácia zamestnávateľov v cestovnom ruchu. Aktuálnymi členmi sú Slovenská asociácia hotelov a reštaurácií, Slovenská asociácia touroperátorov a cestovných kancelárií, Lavex - lanovky a vleky, Historické hotely Slovenska, Slovenský zväz vidieckej turistiky a agroturistiky, Zväz slovenských kúpeľov, Bratislavská organizácia cestovného ruchu, TATRY MOUNTAIN RESORTS, Inštitút cestovného ruchu, Región Vysoké Tatry, AquaCity Poprad a Trinity Hotels. Prioritami združenia sú zjednotenie odvetvia cestovného ruchu, aktívny prístup k legislatívnym zmenám v oblasti cestovného ruchu, intenzívnejšia spolupráca pri propagácii Slovenska a podpora domáceho cestovného ruchu.	Nízka	Nízka	informovať	nízka / žiadna angažovanosť	žiadna kapacita	dizajn
Bratislava mesto	miestna samospráva	Bratislava je hlavné a najväčšie mesto Slovenska (celkový počet obyvateľov 475 503, sčítanie ľudu 2021). Zaoberá sa aktívnym systematickým prístupom k adaptácii na zmenu klímy vrátane podrobného hodnotenia zraniteľnosti a adaptačného plánu.	Nízka	Vysoká	konzultovať	aktívne zapojenie	vysoká kapacita	dizajn implementácia
Mesto Košice	miestna samospráva	Košice sú druhým a najväčším mestom na východnom Slovensku (celkový počet obyvateľov 229 040, sčítanie ľudu 2021). Zaoberá sa aktívnym systematickým prístupom k adaptácii na zmenu klímy vrátane podrobného hodnotenia zraniteľnosti a adaptačného plánu.	Nízka	Vysoká	konzultovať	aktívne zapojenie	vysoká kapacita	dizajn implementácia
Mesto Malacky	miestna samospráva	Malacky sú stredne veľké mesto na západnom Slovensku (celkový počet obyvateľov 18 935, sčítanie 2021). Zaoberá sa aktívnym systematickým prístupom k adaptácii na zmenu klímy. Je prvým mestom na Slovensku, ktoré má komplexný klimatický plán (zahŕňa adaptáciu aj mitigáciu v jednom dokumente).	Nízka	Vysoká	konzultovať	aktívne zapojenie	obmedzená kapacita	dizajn implementácia
Klimatická koalícia	MIMOVLÁDNA ORGANIZÁCIA	Klimatická koalícia je platforma environmentálnych organizácií, ktorej cieľom je podporovať riešenia, ktoré sú udržateľné z environmentálneho aj ekonomického hľadiska a zároveň prispievajú k spravodlivej spoločnosti. Zameriava sa na spoluprácu so štátnymi úradníkmi, mimovládnymi a odbornými organizáciami, ako aj so súkromným sektorom.	Nízka	Vysoká	konzultovať	aktívne zapojenie	obmedzená kapacita	dizajn

Revízia a aktualizácia Stratégie adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy

Inštitút pasívneho domu Slovensko - iEPD	MIMOVLÁDNA ORGANIZÁCIA	Inštitút pasívneho domu Slovensko (IEPD) je apolitická, dobrovoľná a záujmová mimovládna organizácia. IEPD pôsobí od roku 2005. Jej cieľom je všestranná podpora energeticky pasívneho bývania, ale aj architektúry všestranne ohľaduplnej k životnému prostrediu a udržateľného prístupu pri tvorbe životného prostredia. Zdržuje fyzické a právnické osoby, chráni ich záujmy a presadzuje ich požiadavky.	Nízka	Stredné	informovať	aktívne zapojenie	obmedzená kapacita	dizajn
Slovenská akadémia vied	výskum a akademická obec	Slovenská akadémia vied (SAV) je národná neuniverzitná vedecko-výskumná inštitúcia. Prvoradým poslaním SAV je realizovať špičkový základný výskum na hraniciach poznania, ktorý vedie k novým objavom a koncepciám. Druhým poslaním SAV je sprístupňovať vedeckú infraštruktúru pre technicky náročný výskum všetkým záujemcom, či už ide o vysoké školy alebo iné organizácie výskumu a vývoja. Tretím poslaním je dlhodobý strategický a aplikovaný výskum a vývoj, v rámci ktorého SAV intenzívne a efektívne spolupracuje s podnikateľským sektorom, verejným sektorom a občianskou spoločnosťou s cieľom preniesť poznatky do praxe. SAV viedol proces vypracovania Národného akčného plánu pre implementáciu Adaptačnej stratégie SR.	Stredné	Vysoká	spolupracovať	aktívne zapojenie	vysoká kapacita	všetky fázy
Ministerstvo cestovného ruchu a športu	národná vláda	Ministerstvo je ústredným orgánom štátnej správy pre cestovný ruch, rozvoj, propagáciu a prezentáciu produktov cestovného ruchu na Slovensku a v zahraničí a pre rozvoj športu.	Stredné	Nízka	informovať	nízka / žiadna angažovanosť	žiadna kapacita	dizajn implementácia
Úrad splnomocnenca vlády pre rómske komunity	národná vláda	Úrad splnomocnenca vlády Slovenskej republiky pre rómske komunity je súčasťou Ministerstva vnútra Slovenskej republiky. Pracuje na aktivitách pre rómsku mládež v rámci urýchlenia procesu integrácie Rómov.	Nízka	Nízka	informovať	nízka / žiadna angažovanosť	žiadna kapacita	implementácia
Ministerstvo obrany	národná vláda	Ministerstvo garantuje zabezpečovanie obrany Slovenskej republiky, budovanie a výkon velenia a riadenia Ozbrojených síl Slovenskej republiky, koordináciu činnosti ústredných orgánov štátnej správy a inštitúcií zameraných na prípravu obrany Slovenskej republiky, zabezpečenie nedotknuteľnosti vzdušného priestoru Slovenskej republiky, koordináciu vojenskej a civilnej leteckej dopravy, riadenie Vojenského spravodajstva, správu vojenských objektov a vojenských lesov.	Vysoká	Vysoká	spolupracovať	zapojenie v súlade s predpismi	obmedzená kapacita	dizajn implementácia
Asociácia zamestnávateľov (AZZZ SR)	obchod	AZZZ SR je najväčšia zamestnávateľská organizácia v Slovenskej republike, ktorá bola založená v roku 1991 s cieľom vytvárať podmienky pre dynamický rozvoj podnikania v Slovenskej republike a chrániť a presadzovať spoločné zamestnávateľské a podnikateľské záujmy svojich členov.	Stredné	Nízka	zapojiť	nízka / žiadna angažovanosť	obmedzená kapacita	všetky fázy
Ministerstvo kultúry	národná vláda	Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky je ústredným orgánom štátnej správy Slovenskej republiky pre štátny jazyk, ochranu pamiatkového fondu, kultúrne dedičstvo a knihovníctvo, umenie, autorské práva a práva súvisiace s autorským právom, kultúrno-osvetovú činnosť a ľudovú umeleckú výrobu, prezentáciu slovenskej kultúry v zahraničí, vzťahy s cirkvami a náboženskými spoločnosťami, médiá a audiovizíu, podporu kultúry národnostných menšín	Nízka	Nízka	informovať	nízka / žiadna angažovanosť	žiadna kapacita	implementácia
Úrad pre územné plánovanie a výstavbu	národná vláda	Úrad je ústredným orgánom štátnej správy pre územné plánovanie (okrem ekologických aspektov), výstavbu a vyvlastňovanie	Vysoká	Nízka	zapojiť	zapojenie v súlade s predpismi	obmedzená kapacita	dizajn implementácia
Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny	národná vláda	Ministerstvo je ústredným orgánom štátnej správy SR pre oblasť sociálnych vecí, najmä pracovnoprávných vzťahov, právnych vzťahov pri výkone práce vo verejnom záujme a právnych vzťahov volených funkcionárov orgánov územnej samosprávy, bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, inšpekcie práce, stratégie zamestnanosti, koordinácie jej tvorby a realizácie a politiky trhu práce, sociálne poistenie, starobné dôchodkové sporenie a doplnkové dôchodkové poistenie, štátne sociálne dávky, sociálna pomoc a pomoc v hmotnej núdzi, sociálnoprávna ochrana detí a koordinácia štátnej rodinnej politiky, štátny dozor nad vykonávaním sociálneho poistenia, činnosť doplnkových dôchodkových poisťovní a poskytovanie sociálnych služieb.	Vysoká	Nízka	zapojiť	nízka / žiadna angažovanosť	obmedzená kapacita	dizajn implementácia
Oddelenie správy národných parkov;	národná vláda	Odbor správy národných parkov je súčasťou sekcie ochrany prírody a biodiverzity ministerstva životného prostredia	Stredné	Vysoká	konzultovať	zapojenie v súlade s predpismi	obmedzená kapacita	dizajn implementácia

Príloha 5: Zoznam strategických dokumentov

Dokumenty preskúmané v rámci tejto štúdie sú uvedené nižšie s rokom prijatia v zátvorke. Tento zoznam nezahŕňa adaptačné stratégie na nižšej ako národnej úrovni.

Kľúčové strategické dokumenty

- (1) Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy (2014)
- (2) Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy (2018)
- (3) Akčný plán implementácie Stratégie adaptácie SR na zmenu klímy (2021)
- (4) Nový akčný plán pre životné prostredie a zdravie obyvateľov Slovenskej republiky V (2019)
- (5) Národný lesnícky program Slovenskej republiky 2025-2030 (2024)
- (6) Akčný plán na riešenie dôsledkov sucha a nedostatku vody (2018)
- (7) Politika mestského rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030 (2018)
- (8) Envirostratégia Zelenšie Slovensko 2030 - Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030 (2019)
- (9) Stratégia nízkouhlíkového rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030 s výhľadom do roku 2050 (2020)
- (10) Návrh aktualizácie Národného energetického a klimatického plánu (NECP) na obdobie 2021-2030 (2023)
- (11) Plán obnovy a odolnosti Slovenska (2021)
- (12) Vodný plán Slovenska na roky 2022 a 2027 (2022;)
- (13) Koncepcia vodohospodárskej politiky do roku 2030 s výhľadom do roku 2050 (2022)

Správy a doplňujúce dokumenty

- (14) Stanovenie priorít investičných projektov MŽP (2023)
- (15) Pokrok pri plnení zámerov, cieľov a príspevkov (Dekarbonizácia: adaptácia) (posledná správa predložená v roku 2023)
- (16) Hodnotenie pokroku v oblasti adaptácie na Slovensku podľa európskeho klimatického práva (2023)
- (17) Odporúčania k návrhu aktualizácie NECP na obdobie 2021-2030 (2023)

Doplnkové sektorové dokumenty

- (18) Energetická politika Slovenskej republiky (2014)
- (19) Národný politický rámec pre rozvoj trhu s alternatívnymi palivami (2015)
- (20) Národná vodíková stratégia a akčný plán na jej realizáciu (2021)
- (21) Akčný plán rozvoja elektromobility (2023)
- (22) Národný akčný plán ekologickej poľnohospodárskej výroby na roky 2023-2027 (2023)
- (23) Národný akčný plán na dosiahnutie udržateľného používania prípravkov na ochranu rastlín (2021)
- (24) Balík opatrení v oblasti hydromeliorácií na prispôsobenie sa zmene klímy a obnovu zavlažovacej infraštruktúry na Slovensku (2022)
- (25) Strategický plán rozvoja akvakultúry v Slovenskej republike do roku 2030 (2022)
- (26) Národný program stabilizácie a rozvoja slovenského včelárstva 2019/2020 až 2021/2022 (2019)
- (27) Obranná stratégia Slovenskej republiky (2021)
- (28) Zákon 435/2010 Z. z. o poskytovaní dotácií v pôsobnosti Ministerstva obrany Slovenskej republiky (2010)
- (29) Návrh Vojenskej stratégie Slovenskej republiky (2021)
- (30) Ozbrojené sily Slovenskej republiky: Stratégia pripravenosti na zmenu klímy (2023)
- (31) Národná stratégia riadenia rizík bezpečnostných hrozieb Slovenskej republiky (2022)
- (32) Akčný plán Národnej stratégie Slovenskej republiky pre riadenie bezpečnostných hrozieb do roku 2025 (2023)
- (33) Koncepcia organizácie a rozvoja civilnej ochrany a krízového riadenia do roku 2027 (2022)
- (34) Akčný plán pre Koncepciu organizácie a rozvoja integrovaného záchranného systému do roku 2027 (2023)
- (35) Koncepcia organizácie a rozvoja integrovaného záchranného systému do roku 2027 (2022)
- (36) Národná stratégia pre výskum, vývoj a inovácie 2030 (2023)
- (37) Stratégia výskumu a inovácií pre inteligentnú špecializáciu Slovenskej republiky 2021-2027 (2021)
- (38) Plán výskumných infraštruktúr - Plán SK VI 2020-2030 (2021)
- (39) Národná stratégia pre otvorenú vedu 2021-2028 + Akčný plán 2021-2022 (2021)
- (40) Dlhodobý zámer 2023-2028 (2023)
- (41) Akčný plán otvorenej vedy 2024 (2024)
- (42) Stratégia adaptácie na zmenu klímy - Medzinárodná komisia pre ochranu Dunaja (ICPDR) (2018)

Visit our website:

Find out more
about the Technical
Support Instrument:

